

PROF. FRANTIŠEK SPIRAGO

NOVÁ KÁZÁNÍ

II. DÍL

PŘELOŽIL DR. F. ODVALIL

OLOMOUC 1933

NÁKLADEM R. PROMBERGRA, KNIHKUPCE V OLOMOUCI

DOPLŇTE PŘÍRUČNÍ KNIHOVNU DOBRÝMI A VELMI LEVNÝMI KNIHAMI.

- Blokša J.: MANUALE SACERDOTIS. Příručka k zaopatřování nemocných. Latinský rituál, modlitby české a německé, váz. v celoplátně vazbě Kč 9.—, v kůži Kč 21.—.
- VADE MECUM. Pro zpovědníky. Váz. v plátně Kč 5'40.
- Davídek Václ.: KOLÉBKA A RAKEV. Šestero řečí pro dobu svatocestní, stran 51. Kč 1'20.
- POMNĚNKY A LILIE. Řeči k prvnímu svatému přijímání, stran 80. Kč 2'40.
- VERNÝ PŘÍTEL KAZATELŮV. Snadné řeči na neděle a svátky s úvody a příklady.
Díl I. stran 106. Kč 4'80.
Díl II. stran 150. Kč 5'20.
- Dítě J.: DRUHÉ STO KRÁTKÝCH PROMLUV NAD HROBEM. Stran 106. Kč 8'20.
- Doležel Jan: PŘÍPRAVA K PRVNÍ SV. ZPOVĚDI. Stran 78. Kč —'40.
- Dvůrecký J.: POSTNÍ KÁZÁNÍ. Dvě řady postních řečí podle nejlepších pramenů. Kč 4'20.
- ZÁHONEK KVETŮ MARIÁNSKÝCH. 30 májových úvah a rozjímání. Stran 164. Kč 2'40.
- Fabritius L.: ŘEČI POSTNÍ. Kázání na všechny neděle roku církevního I. — II. a Kč 6'—.
- Fabritius L. — Bečák L.: CHVALOREČI SVATÝCH na všechny neděle roku církevního. Str. 440. Kč 6'—.
- SLAVNOSTNÍ KÁZÁNÍ MARIÁNSKÁ. Kázání na všechny výroční svátky. Kč 6'—.
- Ferstl A.: OTÁZKA ALKOHOLŮV v přítomnosti. 6 promluv. Stran 56. Kč 2'10.
- Goffine L.: POSTILLA. Výklad na všechny nedělní a sváteční i svatocestní epistoly a evangelia celého roku církevního. Stran 714. Kč 35'—, váz. v celoplátně Kč 50'—.
- Gütler E.: OTÁZKY A ODPOVĚDI k vyučování katol. náboženství v 1. šk. roce. Kč —'90.
- Hrnčíř Sylv.: HLAVNÍ ROLE Z NEJVĚTŠÍHO DRAMATU. Cyklus postních kázání. Stran 48. Kč 2'10.
- CHVILKA NA KAZATELNĚ. I. Sběrka několikaminutových kázání na neděle a svátky církevního roku. Stran 123. Kč 6'40.
- CHVILKA NA KAZATELNĚ. II. řada kratších kázání. Stran 214. Kč 10'80.
- PERLY V KALICHU. Kázání postní. Stran 42. Kč 2'70.
- Hudeček Jak.: SPOLKY V DUCHOVNÍ SPRÁVĚ. Stran 90. Kč 3'60.
- Janovský Fr.: BERÁNEK BOŽÍ. Sedmero postních kázání. Stran 93. Kč 2'40.
- PRÁCE KŘESŤANSTVÍM POSVĚCENÁ a svatí patronové její. Stran 160. Kč 1'50.
- ROSA MYSTICA. Sváteční kázání mariánská. Stran 114. Kč 4'50.
- Jirásko Fr.: EXHORTY. Stran 93. Kč 3'60.
- PRAKTICKÉ PROMLUVY K MLÁDEŽI v příkladech pro celý školní rok. Díl I. Stran 112. Kč 7'80. Díl II. Stran 230. Kč 8'40.
- VYČISTĚ STARÝ KVAS. Časové postní řeči. Stran 56. Kč 2'40.
- Kachník Jos. dr.: ETHICA CATHOLICA GENERALIS. Stran 555. Kč 32'—.
- ETHICA CATHOLICA SPECIALIS. Stran 623. Kč 35'—.
- ETHICA SOCIALIS seu SOCIOLOGIA. Stran 287. Kč 15'—.
- Kalvoda Fr.: PRAKT. VÝKLAD MALÉHO KATECHISMU. Stran 333. Kč 5'40.
- Kazatel: Homiletický časopis ročník III., V., VI., IX., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI., XXII., XXIII., XXIV., XXVI., XXVII. a 5'— Kč.
- Kubiček Václ.: NEDELNÍ A SVÁTEČNÍ KÁZÁNÍ sv. III. Období vánoční a velikonoční. Stran 277. Kč 26'—.
- Kubis Dan. J.: RENOVEMUR IN CHRISTO. Cyklus postních kázání. Stran 45. Kč 2'40.
- Lubojacký A.: KRISTUS A PANNA. Úplná rozjímavá a modlitební kniha. Stran 629. Kč 3'60, váz. Kč 8'—.

Nr. 1040

Can. dr. Josef Grüner,
censor.

IMPRIMATUR

Dr. Ant. Eltschkner,
Vicarius generalis.

Consistorium Archiepiscopale Pragense
die 23. Februarii 1931.

32. Čemu nás učí častá nynější neštěstí.

Nehřeš již, aby se ti něco horšího nepříhodilo.

(Jan 5. 14.)

V nynější době se přihází tolik neštěstí, jako snad nikdy předtím. Dříve se ovšem také přihodilo mnohé neštěstí, ale tolik jich nebylo. Téměř denně přinášejí noviny zprávy o automobilových nebo železničních nehodách, při kterých jedním rázem mnoho lidí bývá zabito nebo zmrzačeno; denně také čteme o nehodách letců, kteří se zřítíli a buď zabili nebo ve troskách letadla shořeli. Časté jsou zprávy, že se zřítíli dům, novostavba, při čemž mnoho dělníků bylo stavivem zabito nebo pod ním zasypano. Mohlo by se říci: takové nehody jsou obyčejně zavlněny lidskou nedbalostí nebo neopatrností. Ale, bohužel, jest i mnoho větších nehod, ze kterých nemožno vinit nikoho. Připomínám jen zkázu mnohých měst a celých území častými bouřemi a smrštěmi, tak zvanými tornados; připomínám podmořská zemětřesení, při kterých moře vystoupí a celé pobřežní kraje hroznou vlnou promění v hromadu trosek, při čemž mnoho lidí hyne nebo ztrácí střechu nad hlavou. Připomínám mnohé povodně, kde po dlouhých deštích řeky vystupují z břehů, celé kraje zaplavují, domy i pole daleko široko ničí, při čemž také mnoho lidí a zvířat hyne. Připomínám, jak v některých krajích panovala po několik měsíců strašná vedra, jako na př. r. 1930 v Sev. Americe, kde mlmo to ani nepršelo, na polích všecko zašlo a na mnohých místech nebylo ani vody k pití. V poslední době přihodilo se také mnoho neštěstí v uhelných dolech, kde i sta lidí najednou přišlo o život. Přicházejí také stále nové zprávy o zemětřesení, které často celé kraje pohubí; dále o sesouvání půdy a o lavínách, které celé ulice i osady zničily a ovšem také mnoho životů. K tomu přidejme ještě nepříznivé počasí, jak se v Evropě již po kolik let ukazuje: léto bývá krátké, chladnem, větry, nepříležitými dešti pokažené, v zimě však i v severnějších polohách nastává počasí skoro letní, takže léto a zima se od sebe mnoho neliší. A tu se ptám: Čemu nás učí tato častá a nápadná neštěstí? Pokusím se to povědět. Napřed tvrdím:

1. Častými těmito případy neštěstí jsou lidé i proti své vůli důkladně pokořeni.

Mnohé a veliké vynálezy přítomné doby, telegraf, telefon, elektrické světlo, auto, letadlo, radio atd. učinily lidi pyšnými. Mnozí si myslí, že Pána Boha již nepotřebují, když si těmito novými vynálezy mohou život zpříjemnit a když jim k pozemskému blahu takřka nic již nechybí. Tuto bezbožnost moderního světa viděti nejlépe o nedělích, v den Páně. Dnešní, zvláště mladé pokolení, nesevěí již tohoto dne tak, jak to naši předkové činívali, kteří se každou nedělí svědomitě dostavovali na služby Boží; v naší době se však právě v den Bohu zasvěcený podnikají raději výlety drahou, autem, motorovým kolem, spěchá se za zábavami. Nejen že lidé i v tento den Pána Boha ignorují, oni dokonce zakládají spolky na potírání náboženství, jak to dnes zvláště v nešťastném Rusku vidíme. Naše pýchou zaslepená generace se velmi podobá onomu lidu, který v domýšlivosti své stavěl Babylonskou věž, aby tak hověl své zaslepené pýše a vzpoule proti Bohu, chtěje si bez něho a proti němu vybudovati a zabezpečiti svou moc a jej tak s trůnu svrhnouti. Ale Bůh je pokořil a zmátl jazyk jejich tak, že již druh druhu nerozuměl a oni se museli rozejíti. Také naše pýchou zaslepené pokolení povyšuje se nad Boha — a tu přicházejí ta mnohá a různá neštěstí, která si vyžadují za oběť životy mnohých, někdy nesmírného počtu. Tím má pyšné, na Boha zapomínající lidstvo býti pokořeno.

Jak taková nehoda dovede lidi pokořiti a zkrušiti, viděli jsme r. 1930, když německý prezident Hindenburg projížděl území, které právě Francouzi a Angličané opustili a z příčiny té všude, kam přijel, velké slavnosti se konaly a nesmírný jásot zazníval. A ejhle, náhle do té radosti padla krupěj pelyňku. Když byl Hindenburg v Koblenci a také tam se slavnost s nesmírným jásotem konala, zřítl se most nad Moselou, asi sto lidí padlo do vody a mnoho z nich zahynulo. Ihned byl konec slavnosti a jásotu. S velkým zármutkem prezident ihned přerušil svou okružní cestu a vrátil se do Berlína. Vidět z toho, pravím, jak taková katastrofa dovede lidi zkrušiti a pokořiti.

Takovými nehodami jest také lidem připomínána jejich nicotnost. Neboť člověk také ve skutečnosti jest pouhé nic. Představme si jen trochu své místo ve všemíru. Žijeme na zeměkouli, která jest tělesem nebeským, takovým, jako jich v noci na obloze vidíme milliony. Proti jednotlivému člověku jest zeměkoule ovšem tělesem nesmírně velkým. Ale proti počtu a velikosti ostatních nebeských těles a proti nezměrnému prostoru světovému jest nepatrným práškem. Když proti nim i celá země jest práškem, tedy ničím, čím jest teprv jednotlivý člověk? Blázen jest tedy ten, kdo si na sobě tolik zakládá. Ale poněvadž velká část dnešního lidstva jest pyšná a domýšlivá, pokořuje je Bůh neustále přicházejícími katastrofami. A jest jimi lidem také neustále připomínána smrt a pomíjelnost všeho pozemského.

2. Různá neštěstí jsou pro požívačné nynější lid-

stvo důtklivým memento mori, připomínkou smrti, která náhle může přikvačtí

Dnešní lidstvo se příliš žene za požitky a rozkošemi. Nepotřebuji o tom ani mluvit, víme to všichni. Všeobecně se naříká zvláště na to, že již mládež se vyhýbá práci a žene se jen za požitkem. Takovým lidem jest velmi užitečná připomínka smrti. Vidíme to na příklad ze života svaté Markety Kortonské († 1297). Byla to dívka vynikající krásy, ale když jí bylo 16 let, utekla z domu otcovského a v jiném městě si začala známost s bohatým šlechticem. Žila s ním v nedovoleném poměru devět let. Jednoho dne byl šlechtic ten v lese přepaden, oloupen a zabit. Měl s sebou svého oblíbeného psa, který s žalostným vytím přiběhl k Marketě, tahal ji za šaty směrem ke dveřím, na znamení, aby šla s ním. A přivedl ji až k místu, kde ležela oloupená mrtvolá jeho pána. Pohled na zabitého milence Marketu zdrtil, zvláště při pomyslení, že násilná smrt jeho byla snad trestem za hříšný život a že duše jeho snad navždy je ztracena. Hluboká lítost zmocnila se hříšnice, i umínila si v slzách káti se za svá velká provinění a v kajícínosti až do smrti setrvati. Vrátila se do otcovského domu, padla před otcem na kolena a prosila za odpuštění a přijetí do domu. Ale macecha ji z domu vyhnala. Na štěstí v sousedním městě Kortoně ji do svého domu přijala jistá zbožná paní a tam se pak Marketa živila ručními pracemi. Třiadvacet let žila ještě přísňovým kajícím životem, požívajíc skoro jen chleba a vody a spávajíc na zemi s kamenem pod hlavou. Větší díl noci trávila na modlitbách. Bůh kajícínici tuto vyznamenal mnohými zjeveními a do dneška, tedy již 600 let zachovává neporušeným její tělo, pochované v ženském klášteře františkánek v Kortoně. Vidět z toho, jak takové neštěstí, zvláště když má za následek smrt, mocně působí k polepšení života.

Zdá se, že mnozí lidé upadli v bláznivou myšlenku, jako by tu na zemi věčně mohli zůstat. Podobné nehody naráz rozptylují takové bláznovství. Jsmeť přece na zemi jen poutníky, cizinci (žalm 118, 19), jejichžto cílem je vlast nebeská. Na tuto pravdu bychom měli častěji býti upamatováni. Zbožní lidé to častěji svým bližním připomínali. Tak to učinil jednou i slavný Tomáš Kempenský, spísovatel knihy o následování Krista Pána. Jeho bratr Gerard si dostavěl nový dům a pozval jej, aby se na něj podíval. Tomáš se na dům podíval a řekl bratrovi: „Dům je pěkný, ale má jednu chybu.“ Udivený bratr se ptal, jakou. Tomáš odpověděl: „Tou chybou jsou dveře.“ Bratr praví: „Jakpak mohou dveře býti chybou?“ Tomáš řekl: „Ale ano; těmi dveřmi tě jednou z toho domu vynesou.“ Toto připomenutí smrti a konce všeho mělo na bratra Tomášova dobrý účinek. Stal se od té doby horlivějším v dobrém, aby si zajistil spásu duše.

Zdá se tedy, že časté nehody nynějšího času mají také ten úkol, důtklivě lidem připomínati smrt a napomínati je, aby byli na ni

vždy připraveni. Neboť jak Spasitel praví, smrt přichází jako zloděj (Mat. 24, 43), tedy nečekaná. A proto napomíná: „Buďte tedy připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, ve kterou se nenadějete.“ (Mat. 24. 44.)

3. Zdá se, že přemnohá neštěstí dnešní doby jsou také trestem a pobídkou k pokání a polepšení.

Že neštěstí a bída bývají trestem za hřích, vysvítá ze slov Krista Pána: „Nehřeš již, aby se ti něco horšího nepřihodilo.“ (Jan 5. 14.) Proto jest snadno možno, že i mnohá nynější neštěstí jsou trestem, trestem za odpad od Boha a zvláště také za nesvěcení dne Páně a zanedbávání služeb Božích.

Tresty však Bůh zamýšlí lidi přivést k polepšení a zachránit od věčné smrti. Pravíť svatý Augustín: „Bůh jest jako lékař: řezá a pálí, aby uzdravil.“

Lidé tedy, aby hněv Boží usmířili, mají činit pokání. Když Kristu Pánu svého času oznamovali, že věž v Siloe se zřítíla a ve svých troskách pohřbila 18 lidí, tu On řekl: „Nebudete-li činit pokání, všichni podobně zahynete.“ (Luk. 13, 5.) Jest také pozoruhodno, že Matka Boží, které tam, v nebeské slávě, jistě na srdci leží blaho dítek jejích, při svém zjevení v Lurdech r. 1858 volala: „Pokání, pokání, pokání!“ Také nedávno, když se r. 1917 zjevila ve Fatimě v Portugalsku, opětovně nabádala, aby se lidé káli a hněv Boží usmířovali a aby se modlili: „Ó Ježíši, odpusť a zachraň nás od pekelného ohně!“

Co tím je míněno, činit pokání? Pokání činit jest hříchů litovat, vyzpovídat se, polepšit se. Pokání činit jest také odpírat si i mnohou věc dovolenou a omezit se ve svých požitcích. Všichni kající se také postili. Jest tedy také třeba zachovávat církevní příkázání o postě, zvláště v pátek. Tím možno mnoho přispět k usmíření Boha.

Když se lidé polepší a víc k Bohu přilnou, pak také Bůh dá lidem víc své ochrany, pak bude i větší požehnání. Neboť „bázeň Boží má zaslíbení tohoto i budoucího života“. (1. Tim. 4, 8.) Bůh nás neodbývá jen sliby na život budoucí, nýbrž těm, kteří jeho příkázání zachovávají, uděluje i v tomto pozemském životě štěstí a požehnání. To vidíme i ze slov, jimiž provází čtvrté příkázání: „Ctí otce svého i matku svou, abys dlouho žil byl a dobře ti bylo na zemi.“

Ke konci ještě něco. Jest mým přesvědčením, že jest ve světě proto tak zle a že proto tak časté tresty lidstvo stíhají, poněvadž lidé skoro úplně zanedbávají modlitbu a úplně zapomínají na Boha, největšího dobrodince, od něhož každý dobrý dar pochází a který nás chce učinit šťastnými. Kdo na Boha zapomíná, toho zapomene i Bůh. Kdo se Boha spustí, toho opustí i Bůh; ten ať neočekává Boží ochrany v nebezpečí. Proto vás prosím, modlete se, modlete se horlivě, ne snad jen Otčenášek ráno a večer, nýbrž modlete se každým krokem, obra-

cejíce se k Bohu přečastými povzdechy, na příklad: „Můj Ježíši, milosrdenství!“ nebo: „Všecko ke cti a slávě Boží a z lásky k Bohu!“ Amen.

(P o z n á m k a : Kázání se vzhledem na přechytné nehody hodí kdykoli, zvláště když zase přijde zpráva o nějaké hrozné katastrofě, o které možno v úvodě se zmíniti a na ni navázati.)

33. Proti požívačnosti.

(Před Popeleční středou.)

Nepoddávej se žádostivosti, ale panuj nad ní.
(I. Mojš. 4. 7.)

Nedávno psaly noviny následovně: * Sedmnáctileté děvče jelo z Prahy k babičce na Plzeňsko. Když se vracelo, slyšelo ve vedlejším voze hudbu, i přesedlo do onoho vozu k vůli muzice. Na jedné stanici vystupovalo dřív než se vlak zastavil, dostalo se pod kola a kolo jí uřízlo nohu ve stehně. Když bylo neseno do nemocnice, bědovalo: „Ach, již nebudu moci tančit!“ A za hodinu skonalo! — Taková je moderní mládež! Ani ve smrti nemyslí na nic jiného než na zábavu! Zábava, „užívání“ je jejím životním cílem. Ale zábava a užívání neovládá dnes jen mládež, nýbrž také velkou část dospělých. Tato shánka po zábavě a požitku jest však velmi zhoubná. A o tom chci dnes mluvit.

1. Požívačnost vede ke zklamání; neboť svět se špatně odměňuje.

Zmíním se o životních osudech pařížské tanečnice, velmi slavené začátkem tohoto století, Josefiny Backerové. Osoba ta měla mnoho ctitelů a tonula v samém bahobytu a rozkoši. Nejmilejší jí bylo skvostné hodování, při němž si znamenitě popřávala, proto také v lidu prý měla přívrastek „Žravá“. Když někde vystupovala jako tanečnice, bylo vždy k umačkáni plno. Slavní malíři se pokládali za šťastny, když ji směli malovati a její obraz vystaviti. Časopisy byly neustále plny chvalozpěvů na ni. Ale časem Josefina zestárla a stala se ošklivou. Ošklivost byla následkem její požívačnosti. Také její jmění se časem rozplynulo, zrovna tak ji opustili její ctitelé. R. 1929 zemřela v úplné opuštěnosti ve špitále v Paříži. Na jejím pohřbu nebylo človíčka! Kdysi tak oslavovaná, nyní tak opuštěná! Z toho je vidět, jak se svět odměňuje. Svět je nepřitelem svých přátel! Jako falešní přátelé se v nouzi

¹ Národní politika, 24. dubna 1930, str. 4. Dívka se jmenovala Anna Hošková a jela do Dol. Kralovic. Na kázání se ovšem nesmí jmenovati — nomina sunt odiosa.

opouštějí, tak to činí i svět. Politováníhodni jsou tedy oni lidé, kteří místo milovati Boha a sloužiti mu, ženou se jen za požitky a rozkošemi světa. Na nich se splní slovo Písma: „Uvidíš a poznáš, jak zlé a hořké jest opustiti Boha, Pána svého!“ (Jer. 2. 19.)

Pán Bůh jest úplně jiný než svět. Kdo v Boha důvěřuje, na pevném základě stojí. Bůh neopouští žádného ze svých služebníků v nouzi a zvláště ne ve smrti. Životy svatých to dokazují. I po smrti Bůh své služebníky přivádí ke cti. K jejich oslavě i zázraky činí: na jejich přímlovu uzdravuje nemocné, jejichžto vyléčení se již lékaři vzdali, zachovává často jejich těla nebo části jejich těl, jako jazyk, ruku, srdce atd. po staletí neporušena, nádherné svatyně stojí na jejich hrobech, nad těly těch, kteří proniknutí jsouc láskou Boží pro Boha žili a pro jeho čest a slávu pracovali. Žádný vládce nemá tak nádherného pomníku jako na příklad v Římě sv. Petr a Pavel, v Padui sv. Antonín, u nás sv. . . . Ba ano, Bůh své služebníky přivádí ke cti. A jaké nepopsatelné a věčné radosti připravil jim v nebi! „Ani oko nevidělo . . .“ Bláhový jest tedy člověk, který hlavní úkol svého života viděl v tom, co nejvíc na zemi užívat. Jak jest k politování!

Na pomíjivost všeho pozemského se upozorňuje i papež při své korunovaci. Tu zapálí se před ním kousek koudelky a při tom se zpívá: „Svatý Otče, tak zachází sláva světa!“ Připomíná se mu smrt, která jeho slávě učiní konec. O, kéž by všichni lidé na to mysleli, jak rychle pomíjí vše pozemské: pozemská čest, radost, rozkoš! Ty neudělají člověka šťastným, poněvadž jsou pomíjivé. Jen to, co z lásky k Bohu konáme, není ztraceno; stonásobnou odměnu to přináší i život věčný.

2. Požívačnost vede ke zhrození života a tím často k samovraždě.

Pozemské radosti nemohou dáti člověku pravé spokojenosti, poněvadž mimo tělo máme také duši. Duše však nemůže býti nasycena ničím tělesným, právě tak jako tělo nemůže se nasytití ničím duševním, na příklad vypravováním pěkné povídky. Pozemské rozkoše nám dokonce mnohdy život otravují, poněvadž každá růže má i trny. Kdo na příklad holduje příliš jídlu a pití, ničí si zdraví a připravuje si mnohou obtíž. Jedovaté bobule zdají se na pohled vzácnou pochoutkou, ale kdo jich požije, tomu působí bolest i smrt; tak i nedovolené pozemské rozkoše působí obtíže a na konec smrt věčnou. „Rozkoš trvá okamžik, ale trest za ni věčně“ (sv. Augustin). Jako Esau za čochovlci prodal své prvorozenství, tak bláhově jedná i požívačný člověk: radosti věčné dává za pomíjivé rozkoš. Běda tedy člověku, který se chce, jak se říká, v y ž í t. Kam to vede, vidíme mezi jiným také na nešťastném konci rakouského korunního prince Rudolfa, syna císaře Františka Josefa I. Princ Rudolf byl vychováván od svobodomyšlníků, kteří to uměli, vychovati z něho člověka beznáboženského a požívačného. Že byl bez nábožen-

ství, to dokazoval zvláště také tím, že na různých místech svého pobytu o nedělích a svátcích v tu chvíli, když obyvatelé spěchávali ke službám Božím, on s lovci a honci spěchával na hon, čímž obyvatelstvu dával veliké pohoršení. Pražský kardinál kníže Švarcenberk mu to jednou ve své residenci v Praze důrazně vytýkal, ale nepomohlo nic. Princ mu dal drzou odpověď. Bohužel, našli se u nás mnozí, kteří prince za jeho beznáboženské smýšlení chválili a od něho si — ovšem pro své účely — mnoho slibovali. Princ byl také člověkem hodně požívačným. Hody a pitky až do noci bývaly u něho něčím obyčejným. Ačkoli byl ženat s belgickou královskou princeznou Štěpánkou, udržoval přece rozličné známosti, také se 17letou baronesou Večerovou, od níž se nechtěl odloučit. A poněvadž manželství mezi nimi možno nebylo, umínili si konečně sprovodit se spolu se světa. Dne 28. ledna 1889 na zámku Mayerlingu hodoval až do půlnoci, pak se s Večerovou zavřel a zastřelil napřed ji a pak sebe. O příhodě této byly rozšiřovány nejdobrodružnější zprávy, i úmyslně, aby se pravda zakryla. Z toho, že pravda se i s nejvyšších míst hleděla všelijak zatajit, z toho vidět, ať už se věc měla jakkoli, že konec tohoto beznáboženského a požívačného světáka byl ošklivý. Jedno jest jisto: vidíme, kam i u dědice a následníka císařského vede požívačnost a ono tak zvané „vyžití se“. Vede k vnitřní rozervanosti a k samovraždě. Dále je z toho vidět, jaké spousty mohou natropiti špatní učitelé a vychovatelé, kteří o náboženském vychování nic vědět nechtějí.

Pozemské požitky tedy nemohou učinit šťastným. Pravou spokojenost srdce nenalezne člověk v rozkoších, nýbrž v plnění příkázání Božích a následkem toho právě v sebezapírání a sebeovládání. Zlé žádosti nesmí nabýt vrchu, krotití se a ovládati je třeba. Právě spokojenosti lze nabýt jen v Bohu. „Nepokojné je srdce naše, až spočine v tobě, Pane“ (sv. Augustin). Jako ryba z vody vytažená sebou trhá a chce nazpět do svého živlu, tak i člověk; jeho srdce si žádá Boha, teprv v něm najde pravý pokoj.

3. Požívačnost vede dále k lenosti a tím k pozemské i věčné bídě.

Lidé, kteří si myslí, že jsou na světě jen pro zábavu a užívání, neradi slyší o práci; ta jest jim odporna. Všeobecně se nařiká na mladou generaci, na nynější mládež, že se žene jen za zábavou a vyhýbá se práci. Zvláště děvčata, jak si rodiče často naříkají, všemožně se vyhýbají domácí práci. To je neštěstí pro taková děvčata a budoucnost vábná jim nekyne. Když se takové dívky provdají, nevědí si rady ani s vařením, ani s prádlem, ani s čímkoli v domácnosti. Pak brzy dochází v takovém manželství k výstupům a nespokojenosti. Neumělostí se mnoho, na příklad l jídel, zkazí, velká část výdělků mužova přichází na zmar. Netrvá to dlouho — a hrozí rozvod. Proto také v přítomné době rozvodů tolik přibývá. Kde je pak hledat první příčinu? Vlastně je to požívačnost a z ní

pocházejí vyhýbání se práci již u děvčat, která za hlavní úkol svého života pokládají jemně a elegantně se šatiti, strojiti, pěstiti, holdovati tanci, horlivě navštěvovati kino a jiné zábavy a nestarati se o to, co jako budoucí hospodyně budou potřebovati. Sklon k požívačnosti jest tedy neštěstím dnešních dívek.

Známe jednu matku, ta dala dcerku učit psáti na stroji, ale děvče nedostalo pak místa, čemuž se dnes nelze divit. Matka žádala po dceři, aby jí vypomáhala v domácnosti. Ta však nechtěla, že prý domácí práce ji netěší a že je pro ni, když se něčemu lepšímu naučila, sprostá. „Dobře,“ řekla matka, „tedy mi nemusíš pomáhat. Ale pamatuj si, v poledne oběda nedostaneš. Kdo nepracuje, ať nejí.“ To působilo. Dcerka, třebaš nerada, hned pomáhala při praní a od té doby matce pomáhá; učí se domácími pracemi, což ji bude na každý způsob velmi užitečné.

Vyhýbání se práci přivádí také n a m i z i n u. I když rodiče byli bohatí — kdo může vědět, jak se poměry utváří v budoucnosti? Za války jsme viděli, jak mnozí lidé půjčkami nebo poklesem peněz z boháčů se stali lidmi chudými. Jak často již upadly do bída dcery úředníků náhlou smrtí svého živitele, jak často se to stalo i dětem z bohatých rodin nějakým finančním nezdařením rodičů! Nenaučily-li se takové děti nějaké užitečné práci, poněvadž se honily jen za zábavami a práci se vyhýbaly, pak jsou ztraceny! Pryč tedy s požívačností i zahálkou! Je to hrob těch, kteří se jim oddávají.

Lidé požívační také p ř e d č a s n ě s t á r n o u. Proto také mnozí mladí lidé vyhlízejí nezdravě. Říká se jim „vyžili“. Ano, chtěli se „vyžít“, „vybouřiti“ — to je z toho.

Požívačnost vede také k n e n á v i s t i n á b o ž e n s t v í. Zaslepuje totiž rozum člověka. Proto takový požívačný člověk ani naukám náboženským dobře nerozumí. Ale pohrdá jimi a posmívá se jim. Nenávidí náboženství hlavně proto, že ono způsob jeho života neschvaluje. Není divu, že taková lidé se stávají volnomyšlenkáři i svobodnými zednáři a staví se v čelo boji proti církvi. Ale tím se teprv zakopávají a ztrácejí blaženost věčnou.

4. P o ž í v a č n o s t v e d e k v ě č n ě m u z a v r ž e n í.

K požívačným volá Spasitel: „Běda vám, kteří se nyní smějete, neboť budete se smutit a plakati.“ (Luk. 6. 25.) A sv. Petr Chrysolog praví: „Kdo se zde chce veseliti s ďáblem, nemůže se věčně radovati s Kristem.“ A sv. Pavel: „Kdo žije rozkošem, jest za žlva mrtev.“ (I. Tim. 5. 6.) Taková požívační lidé žijí také v odcizení se Bohu. Zvláště v den, který je Bohu zasvěcen a v který se Pánu Bohu má přinášeti daň z života, vyhýbají se domu Božímu a spěchají za zábavami, odjíždějí vlakem, autem, parníkem a pod. — Jiní již v sobotu utíkají do lesů, aby tam po způsobu cíkáň přenocovali a se bavili. O svěcení neděle není ani řeči, neboť obojí teprv v neděli večer se vracejí. Jiní zas vyspávají, poněvadž noc na ne-

děli probili v hospodách atd. Na všech takových se splní přísloví: „Jaká neděle, taková smrt.“ Jejich zdánlivému pozemskému štěstí učiní smrt náhlý konec. Od svých navyklých radovánek budou se musit odloučiti, a nemajíce ve své bezbožnosti naději na radost života věčného, propadnou při smrti zoufalství.

Jest tedy povinností každého krotiti a ovládati svou žádostivost. Při křtu svatém byli jsme na temeni hlavy pomazáni olejem, jak se děje při korunovaci krále. Křesťan má býti králem; má vládnouti nad svými žádostmi. (I. Mojž. 4. 7.) V tom se cvičíme, když si čas od času odpíráme i nějaký, jinak dovolený požitek neb zábavu z lásky k Bohu. To jest smysl církevního přikázání o postě. Zachováváme-li je, vůle se sílí i budeme moci snadněji i zlé žádosti odporovati. Ale kdo si nechce nic odepřít, tomu bude odepřena jednou radost věčná, která jest odměnou za to, co jsme si odpírali. Končím slovy Tomáše Kempenského: „Učiň si přitelem toho, kdo tě neopustí, až všechno tě bude opouštět.“ Amen.

(Poznámka: Hodí se zvlášť o masopustě. — Pokud se týká korunního prince Rudolfa, poznamenávám: Princ měl církevní pohřeb, který má být samovrahům odepřen. Ale k vysvětlení ať slouží: O způsobu smrti byla veřejnost tak i onak klamána, a podle toho, z jakého úmyslu kdo píše, jest odpověď na tuto otázku dosud dávana a přijímána různě. Fakt jest, že do Říma se tehdy úředně zaslala zpráva, že princ byl zavražděn, následkem čehož proti církevnímu pohřbu nemohla býti činěna námitka. Univ. prof. dr. Friedrich Marx v Bonnu, který před víc než 30 lety působil ve Vídni, píše o tom v Kölnische Zeitung 10. května 1931, že stát. sekretáři kard. Rampollovi úředně došla zpráva, že princ byl zavražděn. Že jiné zprávy zněly jinak, je zas jinou věcí. Ošklivým zůstal konec princův stejně, a nemá tolik smyslu neustále o tom psát. — Že byly podávány zprávy sobě odporující, to připomíná chování mnohých dnešních lidí, kteří, aby dosáhli „pohřebu žehem“, předkládají úřadům osvědčení jiné — a jiné zase na faře, aby dosáhli církevního výkropu. P. př.)

34. Víc odříkavosti!

(Neděle po vánocích.)

Kdo za mnou přijíti chce, zapři sebe sám.
(Mark. 8. 24.)

Když Maria Panna Ježíška čtyřlícátý den po jeho narození obětovala, řekl starý Simeon, že dítě to bude „znamením, jemuž bude odpíráno“ (Luk. 2. 34.). Učení Kristovu také skutečně odpírá svět, to jest lidé tělesně smýšlející, světáci, a to proto, poněvadž učení to žádá sebeodříkání, ovládání a podrobení tělesných žádostí. Křesťanské učení zavrhuje po-

žívačnost, ono tak zvané „vyžití se“, které velká část dnešních lidí pokládá za hlavní cíl života. Křesťanství ukazuje na vyšší cíl; učí, že jsme na světě k tomu, abychom Boha velebili a plněním jeho přikázání, tedy i přemáháním zlé žádostivosti, věčnou blaženost si zasloužili. Taková nauka se světským lidem nehodí. Proto nenávidějí nejen učení Kristovo, ale i hlasatele tohoto učení, kněze. Proto řekl Kristus Pán již apoštolům: „Nenáviděti vás budou pro jméno mé.“ (Mat. 10. 22.) Tedy kněží, i když se tím učiní u milovníků tohoto světa, u požívačných lidí, neoblíbenými, musí přece vždy křesťany upozorňovat na to, že zde nejsme na užívání rozkoši, nýbrž na to, abychom si sebezpřemáháním a sebeovládáním zasloužili odměnu věčnou. Chci dnes o tom, totiž o odříkání, mluvit, pamětliv slov Krista Pána: „Kdo chce přijít za mnou, zapři sebe sám!“ a jinného jeho výroku: „Tedy žádňý z vás, kdo se nezřekne všeho, co má, nemůže býti mým učedníkem.“ (Luk. 14. 33.)

1. Již od prvopočátku vyžadoval Bůh od tvorů svých jistého odříkání.

Když Bůh stvořil a n d ě l y, ukázal jim (podle mínění mnohých a podle zjevení soukromých) budoucí vtělení Syna Božího a že se tomuto vtělenému Synu Božímu budou muset klaněti, tedy se pokoriti. Část andělů se tomu opřela a vzbouřila se proti Bohu, chtějí býti Bohu rovna. Ti byli s n e b e vyvrženi a svrženi do pekla.

Když Bůh potom stvořil l i d i, podrobil je také zkoušce a žádal od nich oběť sebezapření. Řekl Adamovi: „Se všech stromů v ráji můžete jísti, jenom se stromu poznání dobrého a zlého nejezte, neboť kdybyste s něho jedli, zemřeli byste.“ (1. Mojž. 2. 16.)

Že Bůh od lidí žádá zřeknutí se něčeho, to věděly již děti prvních rodů, K a i n a A b e l, neboť oba přinášeli Bohu oběť, vzatou ze statku svého, zbavili se tedy k vůli němu něčeho ze svého majetku. Kain, rolník, obětoval plodiny polní, pastýř Abel obětoval z prvotín svého stáda. (1. Mojž. 4. 3.)

Jak známo, žádal později Bůh skrze Mojžíše od Židů, aby se zdržovali jistých pokrmů, na příklad v e p ř o v é h o m a s a. (3. Mojž. 11. 2.) Dal jim na Sinaji d e s a t e r o p ř í k á z á n í — a ta přikázání nejsou ničím jiným, než vyžadovaným sebeovládáním, zřeknutím se něčeho.

K odříkání se něčeho radí nadto Kristus Pán ve t ř e c h e v a n g e l i c k ý c h r a d á c h. Těm, kteří touží po dokonalosti, radí dokonalou poslušnost k představeným duchovním, ustavičnou čistotu a dobrovolnou chudobu. Rehoľníci, kteří se k zachovávání těchto evangelických rad zavázali, mohou říci: „Ukřizován jsem s Kristem.“ (Gal. 2. 19.) Ony tři evangelické rady jsou takřka tři ramena duchovního kříže, na nějž jsou přibiti.

V duchu křesťanství ustanovila církev p o s t y, to jest zdržování se pokrmů, zejména masa v jisté dny. A poněvadž odříkání se odpovídá

duchu křesťanství, uložila církev svým kněžím celibát, to jest bezženství.

Ptám se nyní: Proč žádá Bůh od svých tvorů odříkání se něčeho? Za první proto, aby člověk neklesnul na úroveň zvířete, a pak

2. odříkáním máme si zasloužit blaženost věčnou. Bůh chce věčnou odměnu dáti jen těm, kteří sami sebe přemohli, kteří zvítězili. Jen vítězům dává se odměna. Proto uložena zkouška i andělům a potom i prvním lidem v ráji. V Písmě svatém se osmkrát za sebou slibuje věčná spása těm, kteří se přemohli, to jest těm, kteří zlé náklonnosti své potlačili: Na př. praví se tam: „Tomu, kdo zvítězí, dám jísti se stromu života, který jest v ráji Boha mého.“ (Zjev. 2. 7.) „Kdo zvítězí, tomu dám mannu skrytou.“ (Zjev. 2. 17.) „Kdo zvítězí, ten bude oblečen v roucho bílé.“ (Zjev. 3. 5.) „Kdo zvítězí, toho učiním sloupem v domě Boha mého.“ (Zjev. 3. 12.) „Kdo zvítězí, tomu dám sedět s sebou na trůně mém, jakož i já jsem zvítězil a posadil jsem se s Otcem na trůně jeho.“ (Zjev. 4. 21.) Bůh slibuje tedy za odměnu vítězství nad sebou šat nebeské slávy a věčnou čest a radost.

Již pohané tušili, že odříkáním možno dojít nejvyššího štěstí. U pohaných Řeků nacházíme pověst o Herkulovi, který stál na rozcestí. Tu přicházejí k němu dvě ukazovatelky cesty. Jedna mu, bude-li ji následovati, slibuje mnoho rozkoší, druhá však ne rozkoše, nýbrž strádání a boj, po němž však přijde radost a sláva. Tedy i pohané tušili, že blaženosti se nezíská životem plným užívání, nýbrž sebeodříkáním a bojem proti zlým žádostem.

Kdo myslí, že blaženosti věčné dosáhne životem pohodlným, bez odříkání a bez boje se svými zlými náklonnostmi, ten se velmi mylí. Ať si rozváží, že i u hájení života pozemského stojí mnohou námahou. Kolik obtíží a starostí musí na příklad vzít na sebe otec rodiny, aby sobě a svým drahým zjednal denní chléb; jak se musí přičlniti studující, aby obstál při mnohých zkouškách a dostal vysvědčení, jehož potřebuje k dosažení místa! Bez námahy není úspěchu ve světě.

A když již tento pozemský život tolik námah vyžaduje — tu by dosažení života věčného mělo býti bez námahy? Ba ještě větší námahy jest k tomu třeba, a proto praví Kristus Pán: „Království nebeské násilí trpí, a jen ti, kteří násilí činí, uchvacují je.“ (Mat. 11. 12.)

Ale poněvadž sebepřemáhání vede k blaženosti, způsobuje již nyní srdci našemu pravou vnitřní radost, která jest již předtuchou blaženosti věčné. Požívacný světák nezná tohoto blahého pocitu. Různé zábavy, hra, tanec, pitka mu pravého uspokojení nepřinášejí, naopak, jak zkušenost učí, způsobují pozvolna zhnusení života.

Křesťanská víra sama, která jest k blaženosti potřebná, je ve své podstatě také sebepřemáháním, sebeodříkáním. Učí nás na příklad o těch osobách v jedním Bohu, o přítomnosti Krista Pána ve velebné

Svátosti a ještě o jiných pravdách, kterých svým rozumem nedovedeme pochopit. Ale my přece podrobujeme svůj rozum zjevení Božímu. Toto podrobení se jest takřka kajicným úkonem rozumu, jest také jakýmsi sebeodříkáním, sebeobětováním. Proto také jest záslužným před Bohem. Ovšem, jsou lidé, kteří Kristu věřit nechtějí, nýbrž uznávají jen to, co vidí a hmatají. Ale o těch platí slovo Kristovo: „Kdo nevěří, bude zavržen.“ (Mark. 16. 16.)

3. Všichni světci proto dávají příklad sebeodříkání.

Kristus Pán sám postil se čtyřicet dní, rovněž Mojžíš a Eliáš. Ostatně celý život Krista Pána byl jediným neustálým odříkáním. Narodil se ve chlěvě, utíkal do Egypta, žil delší dobu v cizině, vedl život plný strádání, mnohou noc ztrávil na modlitbách — a což blčování, korunování trním, umučení! Křesťan se musí vynasnažovat, aby byl Kristu Pánu podobným také ve snášení kříže. Proto praví Kristus: „Kdo chce býti mým učedníkem, ten vezmi kříž svůj na sebe a následuj mne.“ (Mat. 16. 24.) Odříkání se jest však také křížem.

Podle příkladu Krista Pána vedli také svatí život plný odříkání, mnozí život velmi přísný. Ti byli od Boha vyvoleni, aby požívačnému světu dali příklad a připomenuli mu, jak potřebným jest odříkání. Jan Křtitel za času Krista Pána vedl nejpřísnější život kajicný na poušti, poněvadž měl lidem hlásati pokání a polepšení, aby se stali účastnými milostí Spasitelových. Volal k lidu: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ (Mat. 3. 2.) Podobných hlasatelů pokání, kteří i sami vedli život plný odříkání, vystupovalo i v pozdější době vždycky hojně.

Ale duch svěťácký, svobodomyšlnictví vzpouzí se proti všemu odříkání. Jeho zásadou jest užívatí a pohodlně žítí. Duch světa si žádá neobmezené svobody; brojí proti náboženství, poněvadž náboženství žádá odříkání. Lidé se stávají raději bezbožci nebo volnomyšlenkáři, než by přinesli oběť sebeodříkání, kterou žádá náboženství. Někdy slýcháme i svěťácky smýšlející katolíky takto mluvit: „V katolické církvi by bylo zcela pěkně, jen posty by neměly být a také ne zpovídání se a celibát.“ Takoví lidé zapomínají, že katolické učení není žádným návodem k taneční zábavě, nýbrž návodem ke šťastné smrti a k získání radosti věčné. Blaženosti věčné však se nedochází procházením se v zahradě rozkoší, nýbrž cestou křížovou. Ovšem, lidem, kterým celý život jest ustavičným masopustem, pověděno jest slovo Kristovo: „Běda vám, kteří se nyní smějete, neboť budete truchliti a plakat.“ (Luk. 2. 25.) Kdo se nechce ničeho odříci, nýbrž stále jen užívatí, podobá se zvířeti. To věděl již pohanský mudrc Diogenes v Athénách. Chodil tam s lucernou po náměstí, jako by něco hledal. A když se ho ptali, co hledá, řekl: „Hledám člověka.“ A když mu řekli, že náměstí jest plné lidí, odpověděl: „To nejsou lidé, neboť nežijí jako lidé, ale jako nerozumná zvířata.“ Dloge-

nes vlastně soudil ještě příliš shovívavě. Neboť požívační lidé jsou horší než zvířata. Zvíře přestane žrát, když má dost, ale požívačný člověk jí a pije, i když má víc než dost, takže si na zdraví škodí a život si ukracuje. Papež L e v XIII. úplně správně praví: „Mnozí lidé, jak se zdá, jedí a pijí ne proto, aby si život zachovali, nýbrž aby dříve zemřeli.“

Je to nápadné, že také protestanti a „čechoslováci“ nechtějí o odříkání nic vědět. U protestantů není posních dnů, není zpovědi, není také knih o askesi, to jest o odříkání. To jest důkazem, že se toto učení odcizilo duchu Kristovu. Náboženství, které svým příslušníkům chce učinit život hodně pohodlným, není božského, nýbrž lidského původu.

Jak může i nejdokonalejší člověk klesnouti, když upustí od sebepřemáhání, ukazuje život osvíceného krále Š a l o m o u n a. Ten ve stáří povolil svým náruživostem a vzal si k dvoru svému ženy pohanské. Jim k vůli stavěl pohanské chrámy, stal se tedy modloslužebníkem. Tak klesl muž, původně Bohem osvícený! Možno si představit, co za to musel vytrpět po smrti.

Šťastný člověk, který se umí přemáhat a sobě mnohé odříci. Ten je na cestě k blaženosti a podle všeho ve stavu milosti Boží. Jest to s námi lidmi jako s rybami. Dovede-li ryba plouti i proti proudu, je živá. Ale je-li proudem strhována, je již mrtvá. Tak i člověk, který se nechá strhovat náruživostmi a o odříkání nic nechce vědět, jest již duchovně mrtev. Takových mrtvých ryb mezi dnešními lidmi jest mnoho. Jdou jen za zábavami a požitky a říkají: „Jsme jen jednou na světě, jen jednou mladí, musíme užít života.“ O těch praví apoštol: „Slovo o kříži jest bláznovstvím těm, kteří zahynou.“ (I. Kor. 1. 18.)

Kříž, odříkání — toho nemilují. Svou nesprávnou zásadu odůvodňují obyčejně slovy: „Po smrti je beztoho všemu konec, proto nutno hledět užít něco ze života zde.“ — Ó nikoli — po smrti není všemu konec, tu teprv nový život nastává. Umřít jest usnout a na jiném světě se ihned probudit. A mluví-li tak lidé požívační, tedy jest to proto, že vášně jejich rozum oslabilly, zatemnilly. Zcela jinak lidé, kteří se cvičí v odříkání. Neboť:

4. Odříkáním nabýváme vlády nad zlou žádostí, nabýváme osvětlení a spokojenosti; usmířujeme také uraženého Boha a odvracíme od sebe Jeho trest. Nad to máme ze sebezapírání i výhody pro své zdraví.

Slavný politický vůdce národa Irského O' C o n e l l († 1847) napomínal často svůj národ, aby se vystříhal alkoholu, a říkal: „Po náboženství největším požehnáním, které Bůh člověku může dát, jest abstinence, to jest zdržování se pití. Není ctností, ke které by nevedla, a není neřestí, od které by nezdržovala.“ Správně praví jistý spisovatel: „Kdo si dovede i mnohou dovolenou věc odepřít, od toho možno očekávat, že

se tím spíše zdrží věcí nedovolených." Kdo se cvičí v odříkání, ten si získá vládu nad svými zlými náklonnostmi, čímž se uchrání mnoha hříchů. Odříkání je pro člověka totéž jako uzda pro koně. Napomíná-li nás tedy Kristus Pán i církev k odříkání se, není to z nepřejčnosti a nepřátelství, nýbrž jest to tak, jako když rozumný lékař nemocnému předpisuje dietu, to jest zdržování se jistých pokrmů, aby je udravil. Kdo se cvičí v odříkání, činí jako zkušený zahradník, který řevu ořezává, aby zbytečnými výhonky se neoslabovala a víc hroznů nesla. Když odříkáním se své smyslné žádosti ořezáváme, to jest potlačujeme, pak dosáhneme také více ctnosti a vykonáme víc dobrých skutků.

Že odříkání se má za následek osvícení rozumu, to věděli již staří pohané, dávali pohanští filosofové svým žákům radu, aby se na příklad cvičili v mlčení, aby tak nabyli moudrosti. Jako u váhy jedna mísa stoupá, když druhá padá, tak jest tomu i u člověka: jeho duchovní poznání stoupá, čím víc své tělesné žádosti potlačuje. O tom praví ctihodná Anna Kateřina Emmerichová: „Čeho odepřeme svým zevnějším smyslům, to dostaneme stonásobně nazpět v nitru." Proto odříkání se přináší také spokojenost srdce. Také zde platí slovo Krista Pána: „Mé jho jest sladké a břímě mé lehké." (Mat. 11. 30.) Důmyslně jest nad vchodem mnohých klášterů napsáno: Pax Dei, pokoj Boží, čímž má být naznačeno, že odříkání se a zachovávání tří evangelických rad má za následek pokoj duše. Požívačnost však působí právě naopak nepokoj a zhnusení života, které mnohdy vede až k samovraždě. Neboť země není místem požitků, nýbrž spíše místem pokání.

Že odříkáním se Boha usmíváme a tresty Boží od sebe odvracíme, dokazuje v příběhu o Jonášovi město Ninive. Bůh hrozil hříšným obyvatelům Ninive ústy proroka Jonáše, že město ve čtyřiceti dnech zahladí. A tu obyvatelé na rozkaz králův přísně se postili, aby Boha usmířili. Tato oběť odříkání zalíbila se Bohu a on města ušetřil. (Jon. 3.) Jak blahoplné jest odříkání, tušili i pohanští Římané; měliť vestálky, panny, které se nesměly vdávat. Byli toho přesvědčení, že zdrženlivost panen těchto líbí se božstvu a říši římské že přináší požehnání.

Zdrženlivost a odříkání slouží i zdравí a prodlužuje život. Tvrdí to mnozí lékaři, tak na příklad anglický lékař dr. Hermann Weber a lékař dr. Möller (ve spise *Alte und neue Methoden zur Wiedererlangung der Gesundheit*). Lituje, že mnozí pacienti se nechtějí zřici požitků života, což vadí opětnému nabytí zdraví. Známý berlínský chirurg prof. Schleich (ve spise *Vom Spaltwerk der Gedanken*, 1916) chválí knihu *Exercitii* sv. Ignáce z Loyoly, poněvadž kniha ta učí ovládati smyslné pudy. Lékař tento praví, že při zachování receptů sv. Ignáce Loyolského blázince by se staly zbytečnými; aspoň dvě třetiny lidí, kteří přicházejí do ústavů pro choromyslné, nemuseli by tam přijít, kdyby byli poslouchali rad světcových a cvičili se v odříkání. Dr. Schleich vidí v odříkavosti nej-

lepší lék proti nečuhu našich dnů. — Jak vidíme, možno tedy mnoho získat, zříkáme-li se mnohého. Lidé, kteří o odříkání nechťejí slyšet, jsou sami sobě nepřáteli.

5. Proto se má každý křesťan cvičiti v odříkavosti.

Náboženství křesťanské jest nejen náboženstvím lásky, ale také sebeodříkání a sebezapírání. Sebeodříkání jest naprosto nutné, nechceme-li upadnouti do hříchu. Světec jeden praví: „Kdo dělá všechno, co jest dovoleno, bude brzy dělat i to, co jest nedovoleno.“ Sv. Pavel praví: „Třetím tělo své a v služebnost je uvádím, abych snad, jiným káže, sám nebyl zavržen.“ (I. Kor. 9. 29.) Když tedy i svatý apoštol, vyznamenaný od Boha tolika mimořádnými dary, za nutné považuje tělo své sebeodříkáním podrobovat duchu, aby nebyl na věky zavržen, čím nutnějším jest to nám, abychom tělu svému leccos odpírali, bychom nad ním dosáhli vlády. Tolik se dnes chlubíme pokrokem; nejlepší pokrok jest však potlačení zlých náruživostí, tedy sebezapírání. Proto se ještě nemusíme plaše vyhýbat lidem. Stačí, když tu a tam se něčeho zřekneme, něco odepřeme svému tělu, či jak sv. František říkal, svému bratru oslu. Tolk jest však jisto, že sebezapírání není možné bez modlitby. Tak jako vojn nemůže zvítěziti beze zbraně, tak křesťan nemůže zvítěziti nad zlými pudy bez modlitby. Proto nesmí křesťan zanedbávati denní modlitby.

Ke cvičení se v odříkání mohou doporučeny býti různé prostředky. Především zachovávejme půst, církví předepsaný. Rozumní lékaři často upozorňují své pacienty, aby k upevnění svého zdraví se aspoň jeden den v týdnu zdrželi požívání masa. Vidíme, že i zdraví těla slouží, zavedla-li církev páteční půst. Také jediné nasycení za den, při kterém máme zůstávati v době čtyřicetidenního postu, jest pro většinu lidí velmi prospěšným podle přísloví: „Jez do polosyta, vyjdou ti naplno leta.“ Známe lidi, kteří po celý čtyřicetidenní půst nepožívají masa; znám také, kteří po celou tuto dobu nepijí ani piva ani vína, nebo kteří nekouří a tak se cvičí v odříkání. — Radno jest také přemáhati přílišnou zvědavost, dále žvatlavost, přílišné povídání, dále odřici si občas nějakou zábavu. Mnozí svatí se cvičili velmi přísně v sebeumrtvování, jaké nemůže ode všech býti požadováno. Tak na příklad svatý Alois léhal na zemi místo na lůžku — sv. biskup František Saleský nosil na holém těle velmi drsný šat, sv. biskup Alfons se často bičoval, do pokrmu svého dával něco hořkého, aby jeho chuť porušil, v sobotu ke cti Matky Boží se postlil o chlebě a vodě. Mám-li se však u této příležitosti zmíniti o indických fakirech, kteří zvláštní nepřirozené a nerozumné sebeumrtvení k úžasu lidí provádějí, až do strnulosti v nějaké poslci setrvávají, až po hlavu se zakopat dávají atd., pravím, že takové odříkání je bezcenné, poněvadž mravně neodůvodněné.

S cvičením a sebeodříkáním nutno začít hned v mládí. Roz-

umní rodiče člní dobře, když nedávají dětem vše, čeho se jim zachce, když řeknou: „Nemusíš všechno mít!“ Člověk si musí od malička zvyknout vidět ledacos a nechtít to ihned. Neboť v pozdějším životě bude také vidět mnoho věcí, které nebude moci mít. Musí si tedy záhy zvyknout na uskrovnění. Pak aspoň bude v životě spokojeným. Ale zpovydá-li se dítě a opatří-li se mu vše, čeho se mu zachce, bude z něho později člověk nespokojený, neboť bude vidět mnohou věc, kterou si nebude moci opatřit — a snad se pak střetne i se zákonem trestním.

Kdo zavrhuje sebezapírání, jest prorok falešný. Svatý F i l i p N e r e j s k ý praví: „Kdo zavrhuje skutky pokání, tomu nevěř, i kdyby zázraky činil!“ Asi před 200 lety vystoupil filosof R o u s s e a u se zásadou: „Zpět k přírodě!“ Ale chybně dával své zásadě takový smysl, aby člověk svým choutkám popustil uzdu. Této zásadě Rousseauově čelme jinou zásadou: „Zpět k Bohu! Zpět k Bohu sebezapíráním!“ Jest to zásada Kristova a budeme-li Krista Pána následovat v sebezapírání, dospějeme za ním i ve slávě. Amen.

35. Zábava a odpočinek.

(Neděle II. po Zjev. Svatba v Káni.)

Radujte se v Pánu a plesejte spravedliví!

(Žalm 31. 11.)

Mnozí lidé se domnívají, že zbožný křesťan nemůže býti vesel; ba pohoršují se dokonce, když vidí, že některý zbožný člověk nevěší hlavu, nýbrž jest vesel. To jest domněnka mylná. Svatost, to jest mravní dokonalost, není provázena skleslostí ducha a zádumčivostí, nýbrž veselím. Radost a láska Boží náleží k sobě tak jako modré nebe a svít slunka. Právem praví řezenský biskup S a i l e r : „Zbožnost nezáleží v zádumčivosti, věšení hlavy, plouhavé chůzi, v zachmuřené tváři; pravá zbožnost jest veselá.“ Čteme-li životy svatých, vidíme, že žádný z nich nebyl zachmuřený nebo mrzutý, naopak, byli veselí. Sv. František Saleský praví: „Kdyby některý svatý byl smutný, byl by to s m u t n ý svatý.“ Jen hříšníci jsou smutní a rozmrzelí, poněvadž jejich svědomí je nepokojné, nespokojené. Jsou-li veselí, jest to veselost jen dělaná, vnějšková, provázená rozpustilostí a nevázaností. Již tvář ukazuje často, co se děje v jejich nitru. Na tváři opravdu zbožného člověka zrcadlí se však pokoj duše a radost srdce. Ví také, čeho může po smrti od Boha očekávat. Tím se stává, že ve své radosti si dovolí mnohdy i nevinný žert a že se nevyhýbá vždy zábavě. Vždyť i Pán Ježíš byl na svatbě a někdy se nechával pozvat ke stolu; v podobenství o marnotratném synu mluví o hostině, hudbě a

tanci. (Luk. 15. 25.) Z toho jde, že křesťanu jsou dovoleny i zábavy. A pokud zábavy a obveselení tato jsou dovolena, o tom chci promluvit.

1. Zábava je k tomu, aby se člověk po vykonané práci zotavil a nabral nových sil.

O svatém Janu Evangelistovi se vypráví, že když byl biskupem v Efesu, měl ochočenou křepelku, s níž si někdy hrál. Jednou k němu přišel cizinec, přišel z daleka, a měl luk a šípy. Přišel, aby uviděl svatého Jana, a namanul se právě k tomu, když křepelka světci brzy na ruku, brzy na rameno i na hlavu usedala. Cizinec tím byl velmi překvapen, že si světec, který se má podle jeho mínění zabývat jen svatými věcmi, hraje se zvláštěm, a své podivení také světci povědět. Tu se ho svatý Jan tázal, proč povolil oblouk svého luku. Cizinec odpověděl: „Poněvadž by ztratil svou sílu a pružnost, kdyby byl stále napjat.“ I řekl světec: „Právě tak jest s člověkem, který má mnoho práce a starostí. Aby pod břemenem jejich nepodleh, musí hledět ducha zotavit i nějakou nevinnou zábavou.“ — Apoštol má pravdu. Zotavení jest nejen dovoleno, ale i potřebno. Dává novou sílu k práci. Kdo pracuje, musí si občas odpočinout. Proto jsou i prázdniny, i kratší během roku, i velké, letní.

Všimněme si, že Bůh nám zařídil přírodu tak, že nám poskytuje různé zotavení. Lučiny pokrýl kobercem květin, které nás potěší nádhrou barev a často i vůní. Ptáčkům dal zpěv, který dovede tak rozradostnit. Dal tak přerozmanité krásné ovoce a plodiny. Každý roční čas, ba každý měsíc má zvláštní radosti a krásy. Kdyby Bůh nebyl chtěl, abychom se z toho všeho těšili, byl by stvořil jen tolik, kolik nezbytně k zachování života jest třeba. Ale, bohužel, mnozí lidé se domnívají, že jsou na světě jen pro vyrazení a užívání.

2. Zábavy a vyrazení nejsou však účelem našeho života.

Svatý Stanislav Kostka říkával: „K vyšším věcem jsem zrozen!“ Ano, k něčemu vyššímu jsme na světě. Všichni máme to určení, abychom došli věčné blaženosti a zde na světě si ji zasloužili ne zábavami a užíváním, nýbrž věrným plněním povinnosti a trpělivým snášením obtíží a protivenství, s nimi spojených. Tuto snahu po věčné blaženosti míní Kristus Pán, když praví: „Jen jedno jest potřebné.“ (Luk. 10. 42.)

Poživačné a zábavné milovné lidi, kteří na své určení, blaženost věčnou, zapomínají, musel Pán Bůh nejednou k nejlepšímu poznání přivést i těžkým utrpením. Stalo se jim jako marnotratnému synu, který v cizině musel poznat bídu a nouzi, aby zatoužil po domě otcovském a navrátil se. Víme, že sv. František z Assisi, syn bohatého kupce, jevil v mládí značnou náklonnost k zábavám a radostem života a že se o ně staral víc, než jeho duši bylo prospěšno. Tu upadl do dlouhé, bolestné nemoci a to jej úplně změnilo. Začal se horlivěji modlit a náklonnosti své přemáhat. Od 24. roku svého věnoval se jen spáse duše své a duši

blížních. — Přiznáte mi, že by nebylo dobře, kdyby neustále jen slunce zářilo. Nevěděli bychom nic o stkvoucích hvězdách na obloze, o milionech těles nebeských, která se mimo naši zemi v prostoru světovém nacházejí. Teprv když slunce zapadne a nastane noc, u v i d í m e h v ě z d y a povzneseme se k novému poznání a k novým chválám Tvůrce. Nuže, milý křesťane, podobně jest s člověkem, kterému by neustále jen slunce šteslí zářilo, kterému by nikdy nenastala noc utrpení. Takový člověk by nikdy nepoznal mnohých věcí, které nám Bůh chtěl zjevit k naší spáse. Teprv v noci utrpení zdvihá člověk zrak k nebi a začíná přemýšlet o svém určení.

Někdy Pán Bůh na mnohého člověka i z á z r a č n ě působil, aby jej poučil o tom, že není na světě jen k zábavám, nýbrž že má jiné a vyšší určení. Tak tomu bylo se sv. Hubertem, synem vévody aquitanského. Většinou byl na lovu, to byla jeho hlavní zábava. Na Boha a na svou spásu zapomínal. Když jednou ve svátek místo na služby Boží šel na lov, uviděl před sebou jelena, který mezi parohy měl zářící kříž. Zároveň slyšel slova: „Huberte, jak dlouho se budeš honit za zvěří a tak špatně užívatí času? Což nepoznáváš, že jsi k tomu stvořen, abys poznal Boha, jej miloval a jemu sloužil?“ Tato slova a podivné toto zjevení změnily úplně mladíka a od té doby se snažil vésti život bohumilý. Stal se knězem a pak biskupem v Lutychu. Zemřel r. 717. — Kéž by všichni zábavy a požitku milovní lidé si rozvážili, k čemu jsou vlastně na světě a podle toho svůj život zařídili, než bude pozdě. — Zábavy mají podobnost se z á p a l k a m i. Zápalky jsou zajisté velmi dobré k rozžhánění. Ale kdo je podrží v ruce příliš dlouho, spálí si prsty. A zábavy jsou k tomu, aby po vykonané práci osvěžily a nových sil dodaly. Kdo je však pokládá za smysl života, spálí se. Jen aby se nespálil navždy.

3. Zábav tedy nutno užívatí s měrou, zvláště když z jejich nadužívání plyne omrzelost života.

Svatý apoštol Pavel napomíná, abychom světa užívali tak, jako bychom ho neužívali. (I. Kor. 7. 3.) A svatý František Saleský praví: „Bav se zřídka a krátce!“ Pravdivé jest přísloví: „Všeho moc — škodí.“ Zábavy jsou jen l é k e m; požijeme-li v nepatřičném množství, škodí. — Zábavy působí jako med. Nají-li se ho kdo najednou příliš, zkazí si žaludek. Proto nesmí nikdy zábava vybočit v nezřízenou požívačnost. Země není místem vyražení a zábavy, spíše místem práce a odříkání. Vlastním místem pravé radosti je teprv nebe.

Proto také pozemské zábavy nepřinášejí pravého uspokojení, spíše při nemírném požívání působí omrzelost života. To proto, že většinou těší jen na chvíli a pak probouzejí touhu po zábavách nových. Ty pak se zase brzy omrzí, a tak se zábav a rozkoší milovní lidé stávají omrzelými. Vyložím podobný příklad. V i k t o r i n a D u k l e r o v á, 20letá dívka, bydlela v Paříži v nádherném domě, měla služebnictvo, kočár a jez-

decké koně a dovolovala si v oděvu, parádě, špercích, jídle i pití nejvyšší přepych, poněvadž jí vše platil její milenec, pařížský milionář. Ale to vše nemohlo dívku, neřesti propadlou, uspokojiti. Dne 18. března r. 1884 se vrátila z plesu a ve své ložnici se zastřelila. Když služebnictvo přichvátalo, byla diamanty a perlami ozdobená a hedvábím oděná Duklerová již mrtva. Vedle ní ležel na stole lístek a na něm stálo: „Jsem mladá a hezká — byla jsem milována — ale umírám, poněvadž mi to vše nepřipadá hodno života.“ — Ano, tak to bývá, zapomene-li člověk na Pána Boha a jeho přikázání a oddá-li se životu rozmařilému. I kdyby těch světských radostí měl sebe více, nenajde v nich uspokojení, nenajde štěstí a blaženost, život se mu brzy zhnusí. Kdo na život pohlíží jako na nějakou veselohru, tomu končí truchlohrou. Splní se přísloví: „Čím rozpustilejší život, tím smutnější smrt.“ Nedovolené rozkoše života podobají se jedovatým bobulím, které mívají nádhernou barvu, ale těm, kteří jich požívají, přináší bolest a smrt. Kristus Pán praví: „Běda vám, kteří se nyní smějete; neboť truchliti budete a plakatí.“ (Luk. 6. 25.) A správně praví sv. Jan Chrysostom: „Kdo se v tomto životě chce rozpustile bavit s ďáblem, nebude se moci v onom radovati s Kristem.“

4. Hříšných zábav ať si nikdo nedovoluje. Hříšné jsou na př. frivolní tance, hra o velké peníze, rozpustilé žerty, které porušují lásku k bližnímu.

Hříšné jsou zábavy, které podrývají zdraví, na př. nemírné kouření, které velmi škodí žaludku a srdci, nemírné pití lihových nápojů, z něhož povstávají nemoci ledvin a jater. Také nemírný taneční tanec po celou noc jest hříchem proti zdraví. Mnoho lidí již životem zaplatilo takovou taneční vášeň. Zná mnoho případů, že se lidé k smrti utancovali. Někteří hned v taneční místnosti skonali, jiní sice přešli domů, ale zemřeli brzy nato vysílením srdce a nervů. Podle novinových zpráv jistá 20letá úřednice v Přívoze protančila celou silvestrovskou noc (1925—26). K ránu padla vysílením a zemřela. — V Bator Kesi na Slovensku jiná 21letá dívka (Marie Zacharová, v únoru r. 1926) tančila bez přestání, dostala taneční křeče a v taneční místnosti skonala. — Nedávno jistá 19letá dívka kupce z Füssen tančila o masopustním plese (v Reutte v Tyrolsku) celou noc; když přišla domů, začala zuřit a musela býti dopravena do ústavu pro choromyslné v Kaufbeuren (únor 1920).

Hříšné jsou zábavy, spojené s týráním zvířat na př. v lázních t. zv. střílení holubů v uzavřených místnostech atd. Mnozí darmošlapové už nevědí, co dlouhou chvíli počítí, i připadají na myšlenku týrati nevinná zvířata. Člověk, který je ke zvířatům krutý, nemá také nic dobrého k očekávání od Pána Boha.

Hříšná je návštěva biografů, když představení předvádí špatnosti. Nedá se popírati, že biograf jest dnes jednou z nejobvyklejších

a nejlacinějších zábav. Ale musíme uvážiti, že se tam často předvádějí v obraze sprostoty a zločiny. Tím stává se biograf zkázou mládeže a mnohdy i dospělých; šíří nákazu jako mor. Jest statisticky zjištěno, že víc než polovice filmů představuje vraždy, samovraždy, cizoložství, svádění, rvačky, loupeže, žhářství, travičství, opilství a jiné špatnosti. Veliké množství mladistvých osob přišlo na zcestí a mnohdy i do žaláře pravidelnou návštěvou biografu. Lékaři připsují biografu značný podíl na vzrůstu pohlavních nemocí a na rozvratu rodiny. Nenavštěvuj tedy nikdo neušlechtilá a sprostá představení v biografech, neboť to jest účastenstvím na hříchu.

Hříšný jest také tělocvik při obnaženém těle, který mnozí zavádějí pod heslem „návratu k přírodě“. Takový tělocvik otupuje stud, hlavní to ochranu mravnosti, a rozpoutává nízké pudy. Není pravda, že pohled na nahé tělo oslabuje smyslnost. Nejsmeť již v rajském stavu nevinnosti, naše vůle jest již oslabena hříchem dědičným a náchylna ke zlému. Člověk jest podoben oviklanému hřebu, který vypadne, pověsí-li se naň věc těžká.

Také sport, je-li upřílišován, je škodlivý. Sport má zdraví silit, ne poškozovat. Ale mnozí, bohužel, sport upřílišují nemírností. O takových sportovních cvičeních psaly jistě londýnské noviny: „Žádný galejní otrok se tak nenamáhal, jako tito sportovci. Přepínají srdce a ničí si život. Člověk potřebuje i klidu, a čím méně si ho dopřává, tím více ztravuje své životní síly.“ Jak často se již stalo, že horolezci, kteří si nepopřáli odpočinku, nýbrž vši silou se jen hnali kupředu, byli raněni mrtvicí a skonali. Pohyb a oddech se musí střídati.

Jako dobré zábavy mohou býti doporučeny ukázněný tělocvik, koupání, plavání, výlet, procházka, práce v zahradě, rozumný sport. Ale vždy nutno míti zřetel k tomu, že všechny tyto zábavy mají za účel osvěžení. Nedosáhne-li se tohoto účelu, jest zábava bezcenná. A ještě na něco třeba pamatovati:

5. Ani při zábavě nesmíme zapomínat na Boha a na své věčné určení.

Žalmista praví: „Radujte se v Pánu“ (31. 11.), a apoštol: „Radujte se vždycky v Pánu.“ (Filip. 4. 4.) Tedy ani při zábavě nesmíme zapomínat na Boha a jeho přítomnost. Krásný příklad dal všem sv. Karel Boromejský, arcibiskup milánský. Jednou hrál na přání přátel s nimi kulečník. Tu vzpomněl jeden z přátel, kněží: „Co bychom činili, kdyby za hodinu měl nastat konec světa?“ Jiný kněz odpověděl, že by ihned vykonal životní zpověď; jiný, že by ihned zanechal hry a začal se modlit; a jiný opět jinak. Svatý Karel mlčel, ačkoli věděl, že otázka byla účinněna vlastně jemu. Když se ho přímo ptali, co on by činil, řekl: „Hrál bych klidně dál, neboť jsem hru začal s úmyslem i jí Boha ctíti.“ Svatý Karel měl zásadu: „Hleď všechny své skutky vztahovati k Bohu!“ Milí

křesťané, k tomu možno jen podotknouti: „Jdi a čiň podobně!“ Nezapomeň při zábavě na Boha a rcí: „Všecko ke cti a slávě Boží.“

Dále jest velmi vhodno vždycky, i při zábavě, pamatovati na své určení a na smrt. Pak se žádná zábava nezvrátí v rozpustilost a hřích. Jako Damokla, kterého tyran Dionys pozval k hostině, přešla všecka radost z jídla a pití, když nad svou hlavou viděl meč, na žini zavěšený, tak i ten, kdo uprostřed zábavy myslí na svůj konec a na své určení, uvaruje se rozpustilosti a zůstane v mezích slušnosti a mírnosti.

Konečně pamatuj každý, že do nebe se nedostane pozemskými radovánkami a požitky, nýbrž věrným plněním povinností, tedy námahou a potlačováním zlých náklonností, tedy odříkáním. Ani služebník nedostává od pána mzdu za procházení se, nýbrž za vykonanou práci. Nebuď tedy nikomu heslem „Uživej života!“, nýbrž heslo, již pohanům známé: „Vince te ipsum — přemoz sebe sám!“ Amen.

36. Čiňte pokání.

(Na 2., 3. neb 4. neděli adventní. Ev. o sv. Janu Křtiteli.)

Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království
nebeské. (Mat. 3. 2.)

Vyslovím slovo, které dnes lidé nerádi slyší, které jest velmi nemoderní; zvlášť naše požívačná doba nechce o něm slyšet. Slovo to jest: pokání. Biskup svatohavelský Egger praví: „Duch světa nezná hříchu, nezná pokání, nezná odříkání, zná jen honbu za požitkem.“ A přece jest v tomto životě pokání nevyhnutelně nutno jako příprava na život budoucí, k němuž jsme všichni od Boha povoláni a který si musíme zasloužit. „Kdo chce přijít do nebe,“ praví blahoslavená Maria Talsi, „musí vést život kající.“ Proto již předchůdce Páně, svatý Jan Křtitel, na poušti volal: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ Tatáž slova pronáší i Ježíš Kristus, když začíná učit. (Mat. 4. 17.) Skrze proroky prohlašuje Bůh: „Obrátí-li se bezbožný a káti se bude ze všech hříchů svých, nebudu již pamatovati na všechny nepravosti jeho.“ (Ez. 18. 21.) A Spasitel, když vyprávěno bylo, jak zahynuli lidé při spadnutí věže v Siloe, řekl: „Nebudete-li pokání činiti, všichni podobně zahynete.“ (Luk. 13. 5.) Ostatně Bůh po všecka staletí posílal opětovně kazatele pokání, kteří slovem i příkladem měli lidstvo pohnouti k pokání: tak před potopou Noema, za časů Kristových Jana Křtitele, v době stěhování národů sv. Severina († 482), který kázal v zemích podunajských a vyzýval k pokání, aby odvráceny byly tresty Boží; v době válek tureckých sv. Jana Ka-

pistrána z řádu františkánského († 1456) a kapucína Marka d'Aviano († 1699), již před tím ve středověku sv. Františka z Assisi, sv. Antonína Paduánského, sv. Norberta a jiné. Všichni ti vybízeli lidstvo k pokání. V poslední době i Matka Boží při svém zjevení v Lurdech r. 1858 volala: „Pokání, pokání, pokání!“ A při svém zjevení za světové války r. 1917 ve Fatimě v Portugalsku zase vybízela k pokání, aby usmířen byl Boží hněv. Ze všeho toho je vidět, že pokání je věc velmi důležitá. Proto chci jednou podrobněji mluvit o pokání (zvláště když v dnešním evangeliu vystupuje nejvýraznější kazatel pokání, sv. Jan Křtitel).

1. Následkem hříchu našich prarodičů v ráji jest lidský život neustálým pokáním.

Vždyť Adamovi řekl Bůh: „V potu tváře své jísti budeš chléb, dokavad se nenavrátiš do země, ze které vzat jsi, neboť prach jsi a v prach se obrátíš.“ (1. Mojš. 3. 19.) Těmito slovy odsouzen byl člověk ke smrti a k nucené práci na zemi. Následkem tohoto soudního výroku Božího jest na zemi mnoho bídy, zvláště mnoho nemocí, jakožto předzvěsti smrti. Země se stala slzavým údolím a zůstane jím přes všechno úsilí lidstva. Praví o tom papež Lev XIII.: „Ať se v přítomné době ke zlepšení živobytí děje sebe více, přece se lidská společnost nikdy nevymaní z velkých běd, neboť strádání a utrpení jest již údělem rodu lidského. Snahy těch, kteří chtějí dosáhnouti života bez utrpení, plného jen požitku a klidu, jsou nesplnitelné.“ Tomáš Kempenský má pravdu, řka: „Kdekoli budeš, budeš vždy trpět.“ Radost a žalost se střídají v lidském životě jako v přírodě slunko a dešť.

Proto i život Spasitele našeho na zemi byl neustálým pokáním. Vzpomeňme na přemnohé jeho strádání a utrpení, začínaje od stáje betlemské až po smrt na kříži. A Spasitel náš všechno to snášel s trpělivostí. Trpělivý jako beránek byl, když nesl kříž i když na něm umíral. A Kristus Pán praví. „Zanechal jsem vám příklad.“ (Jan 13. 15.) Proto máme i my býti trpěliví.

2. Máme zvláště nemoci a smrt pokládati za pokání a trpělivě je snášeti.

Netrpělivostí si každou bolest jen zhoršujeme a znesnadňujeme, nic nezískáváme, kdežto trpělivým snášením nejen za hříchy pokání činíme, ale zároveň i zásluhu pro věčnost si získáváme. Kdybychom v protivenstvích života hleděli na trpícího a trpělivého Spasitele, pak bychom utrpení, kterého nemůžeme změnit, mnohem trpělivěji snášeli a život si snesitelnějším učinili. Ukáží to na příkladě. Dítě jest těžce nemocno a má užívatí hořkého léku. Po prvé lék přijme, ale po druhé nechce. Matka přinese obraz, představující Pána Ježíše, jak se na Hoře Olivetské modlí a anděl mu podává kalich. Matka řekne: „Hleď, milý Spasitel přijímá kalich utrpení ne k vůli sobě, nýbrž k vůli tobě — a ty nechceš přijmout lék ani k vůli sobě?“ — Tu řekne dítě: „Tedy k vůli Pánu Ježíši!“ — a

přijme lék. I my budeme snadněji snášeti utrpení, budeme-li patřiti na trpícího Spasitele. Svatý Petr Mučedník († 1225) z řádu sv. Dominika musel velmi mnoho vytrpěti od zlých lidí. Jednou klečel před křížem a žaloval Kristu Pánu své utrpení: „Ó Pane, čím jsem se provinil, že musím tolik trpět?“ A tu slyšel s kříže slova: „Čím já jsem se provinil, že jsem musel na kříži tolik trpět? Utrpení tvá se nedají s mými ani porovnat. Snášej tedy trpělivě!“ Ta slova mu dodala statečnosti; při novém utrpení pohlížel vždy na kříž a těšil se myšlenkou, že Kristus Pán, Syn Boží, ještě víc a to nevinně trpěl. — Také pohled na bolestnou Matku Páně, která, stojíc pod křížem, musela hrozná muka Syna svého spolu snášeti a pomoci mu nemohla, ten pohled přinesl již mnohým lidem útěchu a zvláště vzpružil mnohé zarmoucené srdce mateřské. Kalvarie, kde Kristus Pán a s ním Matka Jeho trpí, jest pro každého pravou školou trpělivosti. Dobře jest také v utrpení mysliti na odměnu nebeskou, které se nám jednou dostane za trpělivé snášení všech bolestí. Náděník by nevydržel při své těžké práci, kdyby nevěděl, že v sobotu dostane mzdu. Tak je tomu i s křesťanem. Když v utrpení, zvláště v nemoci myslíme na věčnou odměnu, které se nám dostane za trpělivé snášení bolestí, sneseme vše mnohem snadněji. Pěkně praví Albán Stolz: „Jest ti totéž souzeno, jako požehnané Matce Páně Marii: na zemi meč do srdce, v nebi koruna na hlavu.“ A trpělivé snášené bolesti budou drahokamy v této nebeské koruně.

Nejhorší ze všech utrpení jest ovšem smrt. Té nikdo neujde. Ale kdo dobrovolně a rád z ruky Boží přijímá smrt za pokání za své hříchy, může si před Bohem získati podobných zásluh jako mučedník, který také dal život za Boha. Proto praví sv. Alfons: „Kdo odevzdaně do vůle Boží umírá, zanechává jiným jistotu, že došel věčné blaženosti.“

3. Také své denní práce máme pokládati za pokání a ochotně je vykonávati.

Písmo svaté praví: „Člověk je k práci stvořen jako pták k letu.“ (Job. 5. 7.) V ráji nebyla práce obtížná, byla radostí. Teprv hříchem Adamovým stala se obtíží, poněvadž lidé byli z ráje vyhnáni. V slzavém údolí pozemském musíme vše, co k živobytí potřebujeme, namáhavě si dobývat. Kdybychom zemi nevzdělávali, rostlo by jen býlí a museli bychom hladem hynouti. Když tedy podle vůle Boží práce jest pro nás pokáním, máme se do vůle Boží odevzdati a povinnosti svého stavu ochotně plniti, ne neradi a omrzele, sic jinak bychom ztráceli před Bohem zásluhu vykonané práce. Ať nikdo nemyslí, že jest nějaké povolání bez obtíží a námah. Každý stav má své obtíže. Povím příklad. Otec jeden chtěl svého 14letého synka dáti do učení. Táal se ho, čím by chtěl býti. Prý že zahradníkem, bude prý neustále na čerstvém vzduchu. Ale za několik týdnů přišel hoch a naříkal, že se mu to nelíbí, poněvadž se pořád musí shýbat k zemi a dostává krváčení z nosu; také ho záda tuze

bolí. Přál si býtli myslivcem. Ten se nemusí shýbat a má ještě zdravější vzduch než zahradník. Otec svolil. Ale hoch se zas brzy vrátil, že prý musí časně vstávat a chodit do lesa, kde je vzduch vlhký, že dostal kašel. Chtěl býtli rybářem, že ten má zdravější a pohodlnější život. Ale l tu byl brzy nespokojen, vrátil se zas se žalobou, že musí státi ve vodě a dostal revma do nohou. Jeho jediným přáním nyní jest, býtli kuchařem. Dostane se mu mnohého dobrého sousta a pěkného platu. Ostatně zahradník, lovec l rybář donášejí vše, co svou prací zjednají, kuchařovi. Ale ejhle — i tentokrát přišel zase k otci s nářkem, že mnoho vystojí horkem a že nemá ani k jídlu chuti. Chtěl nyní již po páté měnit, ale otec řekl: „Obtíže jsou v každém povolání. Kdybys se chtěl všem obtížím vyhnouti, musel by ses ze světa vystěhovati. Snášej jen trpělivě své obtíže a brzy budeš spokojen.“ — Chci při této příležitosti ukázati na obtíže stavu duchovního, neboť mnozí lidé si představují, že kněží mají život velmi pohodlný. Tak také jeden zedník, když farář šel podél novostavby, zvolal: „Farářem bych také chtěl býtli, celý den jen chodit sem a tam a dostávat tolik peněz.“ Kněz se zastavil a řekl mu: „Příteli, navrhnu vám něco. Ačkoli nejsem boháčem, zaplatím vám celou vaši týdenní mzdu, půjdte-li se mnou po celý týden všude, abyste věděl, v čem má práce záleží.“ Spoludělníci jej povzbuzovali, i svolil a šel. Zvědavě se tázal: „Kampak nyní, pane faráři?“ Kněz odpověděl: „Teď půjdeme k nemocnému, který má neštovlce, a pak k dítěti, které onemocnělo záškrtem.“ Tu ulekl se zedník a se slovy: „To bych se mohl nakazit; rozmyslel jsem se jinak!“ běžel nazpět ke své práci. Tam se dušoval: „Jakžlv se již nebudu posmívatl práci kněze.“ Kněz tedy také nemá na růžích ustláno. Musí často konati práci obtížnou, ba nebezpečnou, která mu ještě k tomu pozemské odměny nepřináší. Připomínám jen návštěvy nemocných zvláště v době nakažlivých nemocí, zaopatřování, často v noci, v zimě, daleko; připomínám hodiny trvající zpovídání ve chladném kostele, pozdní mše, ke kterým mnohdy až k poledni musí zůstat lačen; připomínám konečně mnohé surovosti, urážky a útoky, zvláště v novinách, které mu dnes často život otravují; ať tedy nikdo neříká, že kněz má život pohodlný a závidění hodný.

Mnozí lidé se stydí za práci v tom domnění, že práce je ponížuje. Vzpomeňme, že i Syn Boží pracoval jako tesařský dělník se sv. Josefem a tak práci posvětil. Ostatně jest práce jistým druhem bohoslužby, poněvadž se prací plní vůle Boží. Proto práce není hanbou; lenost jest hanbou. Bohužel se dnes zvláště mladí lidé práci vyhýbají, zvláště děvčata, aby si něžné ručky a čisté nehtíčky nepokazily. Mnohé z nich nechtějí matce pomáhat při domácí práci. Mnoho takových žalob slyšet od rodičů. Všichni, kdož nechtějí pracovatli, neměli by jístli. Pravíť sv. Pavel: „Kdo nepracuje, ať nejí.“ (II. Thes. 3. 10.)

4. Ostatně měl by si každý ukládati zvláštní dobro-

volné skutky pokání, aby zadost učinil za spáchané hříchy.

Příklad nám dává náš Spasitel, který sám byl hříchu úplně prost. Často se celé noci modlil na nějaké hoře, zřikaje se spánku. V poušti se 40 dní postil, nic nepožíraje, aby zadost činil za hříchy naše a zároveň nás pohnul k dobrovolnému pokání. Nuže, k jakému dobrovolnému pokání se máme odhodlati?

Předně máme vnitřně se snažiti vzbuzením lítosti a kajících modliteb za hříchy své zadost činiti. Jedna z nejkrásnějších kajících modliteb jest od krále Davida, totiž žalm 50. „Misere-re“, začínající slovy: „Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého mlodsrdenství svého a podle množství slitování svého zahraď nepravost mou.“ Kdo k této delší kající modlitbě nemá kdy, ať aspoň častěji říká s kajícím publikánem: „Bože, buď milostiv mně hříšnému!“ (Luk. 18. 13.) O sv. Augustinovi víme, že deset dní před svou smrtí již nikoho nepřijímal a neustále se modlil žalm Miserere a ostatní žalmy kající. Tentýž světec řekl také: „Nikdo, ani ten, kdo by si nebyl vědom žádné vlny, nemá se opovážiti končiti život bez pokání.“

K vnitřnímu pokání musí však přistoupiti i pokání zevnější, neboť člověk sestává z duše a těla, oběma hřešil, a tedy oběma se má káti. Mnozí svatí se velmi přísně káli, na př. sv. Alois. Jako 5letého hochu vzal jej otec do tábora mezi vojáky, kde od nich slyšel klení a hrubé řeči. Hoch je opakoval, neznaje ani jejich smyslu. Když však přišel do rozumu, litoval toho velice. Za pokání ukládal se na noc na tvrdou podlahu, bíčoval se, v postní dny požíval jen chleba a vody. Když vypukl v Římě mor, sloužil nemocným ve špitále, kde také se nakazil a r. 1591 svůj andělský život skončil ve věku 23 let. — Svatá Maří Magdalena, sestra vzkříšeného Lazara, žila v mládí životem rozpustilým. Kázáním Kristovým se obrátila a začala život jiný. Později se uchýlila do jeskyně v horách a v samotě se kála za své hříchy. Podobně i svatá Marla Egypťská, která od svého dvanáctého roku v městě Alexandrii sedmnáct let žila lehkým životem. Když pak přišla do Jerusalema a tam do chrámu Kalvarského, pohnulo se v ní svědomí. Pojala velkou lítost nad svým hříšným životem, vykonala životní zpověď, uchýlila se na poušť, kde prožila 50 let jako kajnice až do své smrti r. 431.

Takové přísné skutky pokání, jaké konali svatí, nejsou však od církve nevyhnutelně požadovány. Církev sice v prvních stoletích křesťanských mnohým kajícím hříšníkům ukládala dosti těžké pokání; bývali na př. na jistý čas vyloučeni ze služeb Božích, nesměli vejít do kostela a stávali jen v předsíni. Museli někdy za těžké hříchy vykonati veřejnou zpověď před celou obcí křesťanskou, ale to bylo pak od papežů odstraněno, poněvadž tím někdy bylo pohoršení způsobeno a mělo to i mnohé škodlivé následky pro ně. Dnes bývá pokání, které kněz ve zpovědi

ukládá, zcela lehké. Ale tím se nemá nikdo spokojit, má si sám dobrovolně uložit nějaké pokání, zvlášť tu a tam se zřící nějaké zábavy a požitku. Šťasten je člověk, který spáchané hříchy sám na sobě trestá. Tím si odpývá nebo zkracuje již zde na zemi o čiste c a trestající ruku Páně od sebe odvrací a mnohému zlu, které by jej jinak stihlo, uniká. Dokazuje to známý případ města Ninive. Obyvatelům tohoto města dal Bůh prorokem Jonášem zvěstovati, že za trest za jejich hříchy bude město za 40 dní zničeno. Ale poněvadž obyvatelé se ihned přísně káli a postili, usmířili tím hněv Boží a město bylo zachováno. (Jon. 3.) Ve známé církevní modlitbě se modlíme: „Bože, jenž hříchem uražen, ale pokáním usmířen býváš...“ a u proroka Ezechiele se čte: „Bude-li bezbožný činit pokání za všechny hříchy své, žiti bude a nezhyne a nebudu vzpomínati všech nepravostí jeho, které učinil.“ (Ez. 18. 21.)

Skutky pokání potíráme také zároveň své zlé náklonnosti. Kájícnost jest takřka jakýmsi vymítáním ducha zlého, neboť jí se přemáhají naše zlé žádostivosti. Pokání přináší pokoj do srdce našeho. Jak sv. Vavřinec Justiniani praví, „kape balzám útěchy do zraněné duše“. Pokoj duše pak jest předtuchou věčné blaženosti, kterou nám pokání zjednává. Svatý papež Rehoř Veliký praví: „Zakázaným požitkem v ráji jsme všichni ráj ztratili, zdrženlivostí, tedy pokáním, můžeme zase ráje nabýti.“ Odříkáním se a pokáním zlázáme výšiny nebeské jako stoupáním výšiny hor. Pozoruhodný jest případ svaté Kateřiny Sienské († 1380), které se častěji zjevoval Kristus Pán. Při jednom takovém zjevení měl v rukou dvě koruny, jednu zlatou a druhou trnovou, i řekl: „Vývol si z těchto dvou korun jednu. Zvolíš-li zlatou, budeš mít život plný požitků a radovánek na zemi, ale na věčnosti máš k očekávání trny. Chceš-li však zde nositi korunu trnovou, dosáhneš na věčnosti zlaté.“ Z čehož plyne, že kdo na světě chce jen užívat, bude na věčnosti pykat; kdo se na zemi kaje, může očekávati, že na věčnosti se bude radovati. Proto praví sv. Filip Nerejský: „Tomu, kdo zavrhuje pokání, nevěř, i kdyby divy činil.“ Kdo tedy koná pokání, koná tím i dobrý skutek duši své, jako ten, kdo dává almužnu, koná dobrý skutek svému bližnímu. Naše církev katolická nám opětovně dává během roku příležitost konati skutky pokání. Žádá po nás, abychom se v pátek, v den smrti Páně, zdržovali masitých pokrmů, abychom se v době čtyřcetidenního postu jen jednou za den nasýtili. Moderní lidé takové pokání ovšem pokládají za zbytečné sebetrýznění. Jejich heslem jest: „Edíte, bibíte — jezte a pijte.“ Tak zvaný svět chce jen užívat a vyžívat se. Jistý bohatý kupec říkal: „Neznám žádných postů,“ a požadoval v hostinci navzdor církevnímu příkázání na Velký pátek šunku. A rok nato, bylo to také na Velký pátek, přišla k němu soudní komise a zapečetila vše a krám zavřela. Marnotratností a špatným hospodařením přišel o majetek a byl od věřitelů stíhán. Nyní nejednou poznal postní dny, ale

přísnější, než katolická církev po něm žádala. — Kdo se dobrovolně nechce postit, ten bývá nucen k postu nedobrovolnému, jak tomu bylo za světové války. Ovšem, mnozí pro chatrné zdraví nebo z jiných důvodů se postit nemohou. Ale ti jsou také před Bohem omluveni. Mají si však uložit nějaké omezení, aby svou dobrou vůli ukázali. Když jednou přišla ke slavnému kazateli Abrahamovi a Sancta Klara nějaká žena a naříkala si, že se nemůže postit, řekl jí: „Tedy se postěte jazykem!“

Katolická církev také žádá, abychom se aspoň jednou v roce, a to v velikonočním čase zpovídali. Zpověď jest také pokáním, poněvadž se člověk vyznáním svých hříchů před knězem musí pokořit. Jsou katolíci, kteří si ukládají ještě jiné pokání. Znáám osoby, které po celou postní dobu nepožívají masa, jiné, kteří po celou tu dobu nevstoupí do hostince a piva ani vína nepijí, jiné, kteří se zdržují kouření nebo šňupání. Poznal jsem, že všichni tito lidé byli charakterní a že byli v životě tak spokojeni, jak požívační lidé nikdy nebývají.

Chci skončit. Hříšní jsme všichni. Sv. Jan praví: „Kdo říká, že hříchu nemá, lhát jest.“ (I Jan 1. 4.) A sv. Jakub: „Ve mnohém chybujeme všichni.“ (Jak. 3. 2.) Proto nás všechny učil Kristus Pán modlit se: „Odpusť nám naše viny.“ Naše hříchy to jsou, jsou vinami, dluhy před Bohem. „Jako dluhy se musí platit, tak hřích se musí pokáním odčinit.“ (Sv. Řehoř Veliký.) Odpykáváme-li je zde na zemi dobrovolným pokáním, činíme tisíckrát lépe, než kdybychom je museli nedobrovolně odpykávat v očistci. Proto již sv. Augustin prosil: „Pane, zde řež a pal, ušetř mi jen na věčnost!“ Moudře si počíná ten, kdo ani jediného dne nevynechá, aby nějaký sebe menší skutek pokání nevykonal; ten, kdo se řídí pravidlem: „Nulla dies sine linea — žádný den bez čárky,“ to jest bez nějakého kajicného skutku. K tomu jej ještě za to očekává stonásobná odměna a život věčný. Amen.

37. Cena času.

(Septuagesima. Ev. o dělnících na vinici.)

Čiňme dobře, dokud čas máme
(Gal. 6. 10.)

Když sv. Klement Hofbauer byl ještě chlapcem, přišel k nim do domu nějaký člověk, který za řeči pravil, že neví dlouhou chvíli co počít. Tu zvolal malý Klement: „Tak se aspoň modlete!“ Chytrý chlapec nemohl pochopit, jak možno drahocenný čas ubíjet zahálkou. Tuto žalobu na dlouhou chvíli slýcháme od mnohých lidí. Ale kdo drahocenného času nevyužívá, podobá se člověku, který si smí ve chvílce odnést z nějaké

klenotnice poklady, ale on stojí nečinně, chvílku svou zamešká a vyjde s prázdnou. Není to blázen? Podobným bláznem jest i člověk, který nedovede využítkovati dobu pozemského svého života, aby si zjednal poklady věčné. Jak velmi toho bude želeťi po smrti! Neboť čas ztracený se nenavráť. Poněvadž čas jest tak drahocenný, nebude zbytečno (zvláště když dnešní evangelium k tomu dává příležitost), promluvíti o využití času.

1. Čas jest jednou z největších hodnot na světě.

Již velký filosof starověku, Seneca, říkal: „Člověk ani nedovede oceniti čas.“ Obchodník sice říká: „Čas jsou peníze.“ Ale čas jest mnohem více než pouhé peníze. Sv. Bernardin ze Sieny praví dokonce drasticky, že okamžik času má pro člověka takovou cenu jako Bůh sám, poněvadž okamžikem můžeme odpuštění hříchů a věčnou blaženost získati neb ztratiti. Obrácení kajícího lotra na kříži jest toho důkazem. Několika slovy opravdové lítosti podařilo se mu ještě ve smrti nalézt odpuštění a slib věčného života.

Svatí říkají: Kdyby v nebi mohla býti jaká žalost, záležela by v tom, že nechal někdo na zemi mnohou hodinu nevyužitou, že jí nepoužil k modlitbě nebo k jinému dobrému skutku. Také duše zavržených, kdyby jim to co pomohlo, ničeho by si vroucněji nepřály než aby se mohly ještě jednou aspoň na několik minut vrátit na zemi, aby tam totiž mohly hříchů politovati a odpuštění dosíci. Cornelius a Lapide volá: „Chceš-li vědět, jak drahocenný jest čas, ptej se zavržených v pekle, co by dali za jediný den, jedinou hodinu, ba několik minut času. Odpověděli by, že by se chtěli vzdát všech radostí na zemi a snášet všechna muka, jen kdyby jim byla dána ještě kratilčká lhůta na zemi.“ Ale, bohužel, čas má tuto nesmírnou cenu jen na tomto světě, nikoli však v nebi nebo v pekle.

My na světě bychom si času víc vážili, kdybychom častěji uvážili, jak rychle lidský život míjí. „Krátké jsou dny člověka.“ (Job 14. 5.) „Život člověka jest jako pára nad hrncem, kterou na chvílku vidíme, a za chvílku mizí.“ (Jak. 4. 15.) Jak rychle přeletí rok, sami víme. I lidem vysokého stáří připadá život tak krátký. Nedobře jest s lidmi, kteří se domnívají, že mají ještě dlouhou dobu před sebou na pokání a polepšení. Často je nenadále překvapí smrt, zvláště dnes, kdy se přihází tolik nehod a člověk není na cestách svých jist. — Sv. Augustin praví: „Spoléháš se, že se dožiješ zítřka, a nevíš, bude-li ti přána ještě hodina!“ — Právem praví sv. Efrém: „Život je jako svíce, kterou někdy malý větérek sháší.“ — Stává se nám často, že dnes mluvíme se známým, který se nám jeví zdráv a čil, a za dva, za tři dni jej vidíme na marách; zápal plic, otrava krve, mrtvice, smrtelná nehoda jej sklátila. Náš Spasitel praví, že smrt přichází jako zloděj, a že musíme dělati, dokud den jest, neboť přikvapí noc, ve které nikdo dělati nemůže. (Jan 9. 4.) Noc, která přikvapí na každého, jest smrt.

2. Proto svatí pečlivě ke spáse své duše využívali času, vlastně každého okamžiku.

Jako rolník využití musí na jaře příhodného času ke vzdělání půdy a k zasetí, aby na podzim mohl bohatě sklízet, tak činili i svatí: využívali času a každé hodiny svého života k dobrým skutkům. O sv. Klementu Hofbauerovi a o jiných svatých i zbožných lidech víme, že i při chůzi městem tiše se modlili růženec neb modlitbu Páně. Svatý Alfons dokonce si učinil slib, že neprozahálí ani jediného okamžiku života. Po pětihodinném spánku začínal modlitbou a pak si již nepopřál ani minuty klidu. Vedle prací svého biskupského úřadu věnoval ostatní čas na studium a na spisování knih. I na cestách čítal vždy v knize. Když jej někdo navštívil a neměl nic důležitého k projednání, přátelsky návštěvu přerušil a odebral se zase ke své práci. A zemřel snad záhy tento tak velmi zaměstnaný biskup? Naopak, dožil se více než 90 let. — Připomínám římského císaře T i t a, který byl pohan, ale velmi lidumilný. Když některého dne večer poznal, že toho dne neprokázal nějakého dobrodiní, říkal: „Diem perdidit — den jsem ztratil!“ Tak i pro nás, křesťany, jest každý den ztracen, ve který jsme nevykonali žádného dobrého skutku. — Anglický král A l f r e d měl služebníka, který k němu musel přijít každou hodinu a tázat se: „Jak jsi, ó králi, využil této hodiny?“ Také křesťan by se měl tázat, když bijí hodiny, zda snad zase hodinu nepromarnil. Francouzský biskup B o s s u e t († 1695) vypráví, že ve škole, do které jako mladík chodil, byly hodiny, na jejichž ciferníku bylo velikými literami napsáno: *Transeunt et imputantur* — t. j. mijejí a jsou připočteny. Nápis ten na něj mocně působil a proto prý se snažil využít každé hodiny ke své spáse. Proto také častěji za den vzbuzoval úmysl, všecky své práce konat k cti Boží.

Milý křesťane, kdyby ti nějaký veliký a mocný pán přislíbil, že ti dá tolik země, kolik za den obejdeš, nebo tolik peněz, kolik si jich za hodinu napočítáš, jak by sis pospíšíl, jak bys běžel, jak rychle bys počítal. Nuže vlez, i věčných pokladů můžeš mít v hojnosti, doveďeš-li času využití k dobrým skutkům. Pozoruj mravence a včelu, jak využívají letních měsíců a příhodného času, aby si nashromáždili zásob na zimu. Ty, milý křesťane, od Boha obdařený darem rozumu, tím moudřejší by sis měl počínat a krátkou dobu svého života využít, aby sis nashromáždil zásluh pro věčnost.

3. Bláhově si počínají lidé, kteří drahocenný čas svého života vyplňují jen zábavami a nicotnostmi.

Mnohý snad řekne: „Činím něco zlého, krátím-li si čas hrou, zábavou a veselím?“ Na to třeba odpovědět: Dělníci, o kterých čteme (dnes) u sv. Matouše, také nečinili nic zlého, stáli jen na tržišti bez zaměstnání; a přece je hospodář káře, řka: „Co tu stojíte celý den zahálějce?“ (Mat. 20. 6.) Moji drazí, co byste řekli člověku na běhu zlatonosné řeky,

který by tam sbíral ne zlato, ale bezcenné oblázky a škeble? Nepokládali byste jej za blázna? A takovým bláznem jest ten, kdo drahocenný čas svého života marní jen honbou za zábavami a pozemskými požitky. Právem dí sv. Bernard Sienský: „Čas, který není využitkován pro Boha, jest čas ztracený.“

Tím není míněno, že ztraceným časem jsou naše denní práce, povinnosti našeho povolání. Kdo je koná s úmyslem ctíti jimi Boha, zcela jistě za ně dostane od Boha odměnu. K vysvětlení toho chci vyprávěti příklad o jednom americkém biskupu. Roku 1867 přihlásil se k audienci u papeže Pia IX. starý biskup z Ameriky. Přišel s holí v ruce až do před síně papežovy, a tu mu služebnictvo doporučovalo, aby odložil hůl a raději se dal služebníkem dovést k papeži. Biskup však hůl odložit nechtěl a řekl: „Jsem stařec a zvyklý na tu hůl.“ Nechali jej tedy, a když on vstoupil do komnaty, podával svou hůl papeži, aby ji milostivě přijal. Ale papež mu ji zase ihned vracel s poznámkou, že jest proň příliš těžká. Tu usmál se biskup a řekl: „Vaše Svatost nechť odšroubuje držadlo.“ Držadlo odstraněno a z neúhledné hole vytažena jiná hůl z ryzího zlata. A americký biskup řekl: „Svatý Otče, tuto hůl posílají vám darem věřící mé diecése.“ Nuže, milí posluchači, ona hůl vyhlížela zvenku zcela obyčejně a zdálo se, že nemá zvláštní ceny. A přece měla velkou cenu pro zlato, které v ní bylo skryto. A podobně je tomu s našimi skutky. Nejobyčejnější skutky, i kdyby na první pohled byly sebe skrovnější, jsou cenny a záslužny před Bohem, byly-li vykonány z lásky k Bohu. Láska tato, která jest v nich skryta, činí je zlatem.

Můžeme tedy i obyčejné práce svého povolání vykonávati ke cti Boží a zjednati si jimi zásluhy pro věčnost. Dokonce požívání pokrmu a nápoje můžeme učiniti bohumilým, posvěcujíce je úmyslem, jak praví apoštol: „Ať jíte nebo pijete nebo cokoli jiného činíte, čiňte všecko ke cti a slávě Boží.“ (I. Kor. 6. 20.)

Zvlášť nezapomínejme na denní modlitbu, povznášejme se častěji za den k Bohu zbožným povzdechem, tak zvanými střelnými modlitbami, nezanedbávejme v neděli a svátek mši svatou, přijímejme aspoň v čas velikonoční svátosti pokání a oltářní, zachovávájme příkázání o postu, zvlášť v pátek, a budme laskavi a srdeční ke svým bližním; neboť cokoň učiníme pro svého bližního, to pokládá Kristus Pán, jak sám ujistil, za vykonané pro něho. (Mat. 25.) Tím způsobem si budeme shromažďovati poklady, kterých podle slov Kristových rez a mol nesežirá a zloději nevykopávají a nekradou. (Mat. 6. 20.)

Mocní páni, králové a knížata vyplácejí věrným svým služebníkům jejich plat, i když služby vykonávati již nemohou. Totéž činí stát pensistům. Bůh jest však největším z králů a odměňuje štědřeji než jiní, odměňuje věčně. O Bertě, manželce císaře Jindřicha IV. se vypráví: Cestovala jednou vesnicí Mantagnana u Paduy. Tu přistoupila k ní ven-

kovanka a darovala jí klubko jemných nití, které sama upředla. Císařovna darovala jí za to tolik půdy, kolik tou nití mohlo být obepjato. Rodina její byla později povýšena do stavu šlechtického a žije prý v Padue dosud. — Hleď, milý křesťane, když mocní tohoto světa tak štědře odměňují dary, jim učiněné, tedy také si nemysleme, že nekonečně bohatý a nekonečně dobrý Bůh se dá svými tvory předstihnouti ve štědrosti. Kristus Pán mluví vždy o odměně stonásobné a o životě věčném. (Mat. 19. 29.)

Dobré skutky jsou to jediné, co si s sebou vezmeme na věčnost. Každý člověk má trojí přátele. Jedni opouštějí jej při smrti, druzí u hrobu, třetí však jdou s ním až před soudnou stolicí Boží. Kdo jsou tito t r o j í p ř á t e l é ? První jsou peníze a vůbec bohatství, to opustí jej již ve smrti. Druzí jsou příbuzní, kteří s ním jdou ke hrobu, ale pak se vracejí. Třetí jsou dobré skutky, ty jdou s ním až před soudnou stolicí Boží a zjednávací mu Boží milosrdenství a věčnou odplatu. Proto praví Písmo svaté o smrti spravedlivých: „Jejich skutky následují je.“ (Zjev. 14. 13.)

Duch světácký ovšem soudí jinak. Praví: „Člověk má to, co užije.“ Ale to přece není pravda, že by člověk měl co z užívání. Požitek trvá jen okamžik nebo krátkou chvíli, je pomíjející, nezůstává. A byl-li hříšný, zůstává po něm něco velmi zlého, výčitky svědomí a hrozící trest věčný, mnohdy i časný. Splní se slova sv. Ambrože: „Okamžik trvá požitek, ale trest trvá věčně.“ Ale to, milí posluchači, co člověk vykoná pro Boha a pro spásu své duše, zůstává věčně a bude drahým kamenem v naší koruně nebeské. Buď proto naší zásadou: „Čiňme dobře, dokud čas máme.“ Amen.

38. Odpadnutí od víry katolické je neštěstím!

(Sv. Petra a Pavla, neb neděle 7. po sv. Duchu, Ev. o falešných prorocích.)

Buď věrným až do smrti a já ti dám korunu života. (Zjev. 2. 10.)

Stává se, že si mnohý svou schopností a příčinlivostí získá značné jmění, které pak zanechává dětem. Ale děti, jimž bez námahy dědictví padlo do klína, promarní pak mnohdy lehkomyšlně v krátkém čase všecko a stávají se žebráky. Sám znám takové případy. Děti neznaly cenu peněz. Dětem takovým podobají se oni katoličtí křesťané, kteří neznají ceny katolické víry, od rodičů zděděné, lehkomyšlně ji odhazují a od víry odpadají. Dnes jest mnoho lidí, kteří heslem „Pryč od Říma!“ vlašné katolíky k odpadnutí lákají a předkládají jim již natištěné formuláře, na kterých mají jen podpisem své odpadnutí od katolické církve potvrditi.

V prvních letech po světové válce podařilo se také skutečně v některých zemích a také u nás velké množství lidí od katolické víry odtrhnout; odpadlíci pak přestoupili k jiným, mnohdy teprv nově založeným společnostem náboženským, na př. k církvi československé, nebo zůstali bez vyznání. Také jindy, za všech dob se stávalo, že jednotlivci z časných důvodů od víry odpadali, na př. když uzavírali sňatek s jinověrcem. Ukáží nyní, že takový odpadlík jest politováníhodný.

1. Odpadlíci nemívají štěstí; toužili po něčem a stává se jim často právě naopak.

Pater Jindřich Abel († 1926), slavný vídeňský kazatel, vypravuje: Přišla k němu židovka, která se připravovala na křest, a mezi jiným vypravovala: Oba moji bratři se okolo roku 1865 oženili s křesťanskými Vídeňáčkami. Oddavky se konaly v našem židovském templu. Obě dívky napřed před svědky odpísáhly se křesťanství a na znamení svého přestupu k židovství šláply na kříž. Ale osud tomu chtěl, že oba bratři při úpadku vídeňské bursy 8. května 1873 pozbyli svého jmění, a aby neštěstí bylo úplné, obě švagrové se zbláznily. (Euch. Völkerbund, Wien, 1929. str. 150.) Ejhle, odpadnutím od katolické víry chtěly se obě státi bohatými, ale pozbyly vše a rozum k tomu.

Těžce pykala také jiná katolická panna, která odpadla k islamu. Věc se měla následovně: Když se turecký sultán Mohamed II. r. 1453 zmocnil Cařihradu, způsobil strašné krveprolití. Co vyvázlo životem, upadlo do zajetí. Mezi zajatými byla také vznešená panna Irena, jejížto krása sultána tak zaujala, že jí nabízel manželství a hodnost císařovny, ovšem přestoupí-li k islamu. Zaslepena lichotivými nabídkami, Irena slíbila, že se křesťanství odřekne. Již ustanovil sultán den, kdy měla Irena býti prohlášena sultánkou. Ale vojsko pro tento zamýšlený sňatek hrozilo vzpourou. Mohamed II. se odhodlal vzrušené mysle vojáků drasticky uklidnit. Na velkém náměstí cařihradském dal postaviti nádherné lešení a svolal tam předáky své říše i lid. Irenu přemluvil, aby se zvlášť nádherně ozdobila, neboť bude přede vším lidem prohlášena za císařovnu. Ozdobena jsouc perlami a drahým kamením, Irena po boku sultánově přišla před shromážděný lid a vystoupila na lešení. Tam nahoře na tříkrát opakovanou otázku, zda se chce křesťanství odřici a Mohameda se přidržeti, tříkrát hlasitě odpověděla: „Chci!“ Tu postavil jí sultán korunu na hlavu a ona s korunou popošla několik kroků kupředu, aby se ukázala lidu. Zatím však za jejími zády sultán vytasil šavli a zezadu sřal hlavu i s korunou nešťastné odpadlíci. Pyšně odkopl mrtvolu a zvolal k lidu: „Máte sultána, který dovede ovládnouti vás i sebe!“ Ó, jak bláhově jednala tato panna! Co měla ze svého odpadnutí? Nešťastnou smrt a trest na věčnost!

Také jeden katolický biskup, který za doby francouzské revoluce odpadl od víry, dočkal se něčeho zcela jiného než očekával. Poněvadž

tehdy katoličtí kněží byli po stech odpravováni, odpadli mnozí, aby si zachovali život. Mezi nimi byl i pařížský biskup G o b e l. Zapomněl se tak velice, že před konventem vyznával, že dosud učil náboženství nepravému a že nyní přijímá nové náboženství svobody a rovnosti. (Podobně mnozí odpadlíci u nás, na př. učitelé, nestyděli se ujišťovati, že dříve učili nepravdě... Pozn. překl.) Ale brzy dočkal se Gobel odplaty za svou zpronevěru. Upadl do nemilosti u Robespiera a ten 77letého starce toho odsoudil na guilotinu. Tu uznal biskup Gobel svůj těžký zločin, spáchaný na církvi katolické, a litoval velmi pohoršení, daného kněžstvu i lidu. V den před popravou psal jednomu ze svých kněží: „Zítřa pykati budu smrtí za svůj zločin proti Bohu a církvi. Poněvadž se nemohu ústně zpovídat, posílám zde písemně svou zpověď. Prosim vás o duchovní přispění. Přijďte zítřa nepozorovaně k bráně žaláře a až mne povedou, udělte mi tře rozřešení.“ Doufejme, že brána žaláře byla nešťastnému biskupovi branou k milosrdenství. († 1794.)

Ano, tak se děje odpadlíkům; musejí často již zde na zemi hořce pykati za svou zradu. Zrádce víry nemůže mít štěstí, právě tak jako J i d á š. Dřív než později přijde den odplaty.

Něco úplně jiného jest, když vynikající mužové nebo ženy po letech úsilovného studia a modlitby přicházejí k poznání, že katolické učení jest úplně pravé a proto se k církvi katolické v r a c e j í, mnohdy po velkých překážkách. Čteme také neustále, jak v severní Americe, Anglii, Německu i v jiných zemích takové osobnosti k církvi katolické konvertovaly; jsou jich ročně tisíce. V takových případech nemožno mluvit o odpadnutí od víry dosavadní, poněvadž takoví lidé po dlouhém vážném hledání jednali podle svého přesvědčení a v r á t i l i se tam, odkud jejich předkové odešli.

Jak uboze proti těmto charakterním lidem vyhlíží jednání oněch katolíků, kteří bez rozmyšlení buď z nadutosti nebo z nějaké světské příčiny drahocennou víru katolickou odhazují. Však také na takových lidech církev nic neztrácí, jako na nich jiné společnosti náboženské nic nezískávají. Jeden berlínský pastor, když některý katolík k nim přestoupil, říkával: „P a p e ž v y m e t á, m y d o s t a n e m e s m e t í.“ Neměl nepravdu, když takové lidi, kterým víra a spása duše jest lhostejná, přilovnával k smeti. Však také budou od Boha právě tak odhozeni, jako vyhazujeme smetl.

2. Kdo od pravé katolické víry odpadá, znelíbí se Bohu a ztrácí také úctu charakterních lidí.

Uvážiti by měli takoví lidé slovo Kristovo: „Kdo mne zapře před lidmi, toho zapru i já před Otcem svým, který jest v nebesích.“ (Mat. 10. 32.)

Kdo svou víru odhazuje jako starý hadr, ten nevykonal žádné hrdinství, nýbrž naopak dokazuje, že se na něj nemožno spolehnout. Proto i přísloví: „Kdo se zpronevěřuje Bohu, nezachová věmosti ani lidem.“

Proto odpadlého katolíka nechválí ani jinověrec, jest-li totiž charakterní, spíše jím v nitru pohrdá. Povím příklad: Právnik, pocházející z vážené katolické rodiny v Amsterdamě, chtěl vstoupiti do státní služby i ohlásil se tedy u holandského ministra *M o d d e r m a n n a* († 1904), který byl znám jako přísný evangelík, a prosil o místo. Ministr se mladého muže mezi jiným tázal také, jakého jest náboženství. Mladík, doufaje se protestantskému ministru zalíbiti, řekl: „Jsem katolík, ale nepřikládám katolickému náboženství žádné důležitosti.“ Tu odpověděl ministr: „Pak nemám pro vás místa; neboť muž, který nedbá svého náboženství, nebude ani svědomitým služebníkem státu.“ Z toho je patrné, že kdo jest Jidášem na svém katolickém náboženství, upadá jen v opovržení charakterních lidí.

Ti, kteří odpadají od katolické víry, přicházejí obyčejně s výmluvou: „Vždyť jest to j e d n o, náboženství jako náboženství, všichni lidé věří v jednoho Boha.“ Ale taková řeč jest mylná. Zrovna tak mylná, jako že by falešné peníze měly tutéž cenu jako pravé. Každý člověk jest povinen hledat pravdu. Pravdu od Krista Pána zjevenou má však v celé neporušenosti a čistotě jediné církve, od něho zřízená, katolická. K čemu by byl Kristus Pán s tolikerou námahou učil a evangelium zvěstoval, kdyby to bylo Bohu jedno, co člověk věří? Kdo by byl tak bláhový, aby myslel, že to jest Pánu Bohu jedno, zda uctíváme jako pohané slunce a měsíc, zvířata, dřevo a kameny, zda Ježíše Krista máme za Syna Božího či za rouhače, jako Židé? Sv. Petr praví, když byl uzdravil chromého u brány chrámové a pak před veleradou prohlásil, že to učinil ve jménu Pána Ježíše: „Neníť jiného jména pod nebem dáno lidem, kterým bychom spasení byli.“ (Skut. ap. 4. 12.) Rovněž tak jest tomu s církví, od Krista Pána založenou. Také zde platí: „*E x t r a e c c l e s i a m n u l l a s a l u s* — mimo církev není spasení.“

Jiní odpadlíci ohánějí se výmluvou: „N e z á l e ž í n a t o m, c o č l o - v ě k v ě ř í, jen když spravedlivě žije.“ Ale s touto tak zvanou spravedlností, která by záležela jen v tom, že člověk nevráždí, nekrade, nepodvádí — s tou není Pán Bůh ještě spokojen, když takové spravedlnosti chybí základ, to jest pravá víra. Nezapomeňme na slova sv. Pavla: „Bez víry jest nemožno líbiti se Bohu.“ (Žld. 11. 6.) A Kristus Pán praví: „Kdo nevěří, jest již odsouzen.“ (Jan 3. 18.) A sněm tridentský: „Víra jest začátkem spasení.“ Taková tedy „spravedlnost“ bez víry jest strom bez kořenů. Jako strom bez kořenů nemůže míti ovoce, tak také si člověk bez víry nemůže získat zásluh pro věčnost. „Spravedlivý z víry živ jest.“

3. B u d ě m e t e d y s t á l í u v í ř e a n e n e c h m e s e o d n i k o h o s v ě s t i k o d p a d u o d v í ř y.

V poslední době dala krásný příklad stálosti ve víře dcera velkopřemyslníka *M i n f o r d a* v New Yorku. Ten když r. 1927 zemřel, zanechal jmění několik milionů dolarů. V jeho testamentě bylo ustanoveno,

že jeho dcera Grace dostane čtvrtinu tohoto velikého dědictví, odstoupí-li od katolické víry, ke které se byla obrátila, a vystoupí-li z kláštera dominikánek, ve kterém již byla 23 let. Kdyby nechtěla vyplnit tuto vůli otcovu, nedostane ani haléře. Když jí to bylo oznámeno, řekla: „Nebeský otec jest mnohem bohatší než můj otec pozemský; od něho dostanu jednou mnohem větší dědictví.“ Dcera v řeholním rouše odmítla tedy jidášské peníze za zradu své víry a zůstala věrna, což jistě bylo velmi čestné a jednou jí přinese od Boha velkou odplatu.

Ještě jiný pěkný příklad: Číňan Pavel Mo i, osmnáctiletý mladík, byl při posledním pronásledování křesťanů předveden před mandarina pro své křesťanské náboženství. Mandarinovi se mladík líbil a proto jej chtěl zachránit od smrti. Řekl mu: „Zanecháš-li své křesťanské víry, dám ti prut stříbra.“ — „To je málo,“ řekl Pavel. „Tedy ti dám prut zlata,“ dí mandarin. Pavel odpověděl: „I to jest málo.“ Udiven řekl mandarin: „Blázne, kolik tedy vlastně chceš?“ Pavel odvětil: „Velký mandarine, chceš-li, abych od víry odpadl, musíš mi dáti tolik, abych si za to mohl koupiti novou duši.“ Odpověď učinila sice na mandarina hluboký dojem, ale nemohla odvrátit Pavlovo odsouzení. Byl sťat. Tento mladý hrdina zahanbuje mnohé katolíky, kteří pro nějakou pozemskou výhodu od víry odpadají.

Uvedena buď za příklad i sv. Marketa. Místodržící v Pisidii, Olibrius, chtěl za manželku tuto křesťanskou 15letou pannu, která se mu velmi líbila svou krásou, ale žádal, aby se vrátila k pohanství. Slíboval jí, že bude pak první paní v celé zemi, že to štěstí stojí za to, aby se odřekla křesťanské víry. Ale Marketa nechtěla ani slyšet. Rozhněvaný Olibrius ji uvrhl do žaláře. Pak ji dal bičovat, rozžhaveným železem páliť a konečně stíť (284). Tato ušlechtilá panna snášela tedy raději hrozná muka, než by byla odpadla od víry v Krista. Jaké to zahanbení pro ony katolické dívky, které pro vdavky od víry odpadají.

Sv. Pavel praví, že ti, kteří odpadají, znova křížují Syna Božího (Hebr. 6. 4.) Odpadnutí je velmi těžký hřích. Oprávněno jest přísloví: „Mnoho jest ztratit jmění, více jest ztratit život, ale ztratit víru je ztratit všecko.“ Vytrvejme tedy při své víře, aby se na nás splnila slova Pisma sv. „Buď věrný až k smrti a já ti dám korunu života.“ Amen.

39. Velké štěstí býti katolíkem.

(Sv. Petra a Pavla.)

Věřím sv. církev obecnou. (Ap. vyznání víry.)

Kristus Pán na kříži volal: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ Tak zvolal by člověk, slyší-li, jak někteří lidé, sami nemající víry, jiné

k odpadnutí štvou různými hesly. Pryč od Říma — tak jako Němci Los von Rom! Němci říkají, že být Němcem znamená být luteránem — a Češi zase také myslí, že je něco češtějšího býtí třebaš tímtež luteránem, jen když se „soudí Řím“. „Řím musí býtí Čechem souzen a odsouzen.“ — Takoví lidé nevědí, jakým štěstím jest býtí členem církve katolické. Toto štěstí poznali i mnozí jinověci a nalezli po dlouhém hledání a po těžkých bojích cestu k církvi katolické. Konvertita Ludvík z Hammersteinu napsal i knihu pode jménem „Štěstí býtí katolíkem.“ Chci ukázati, proč se máme považovati za šťastné, jsouce katolíky.

1. Jsme v církvi, kterou založil Bůh — a nikoli lidé. Kristus Pán, Syn Boží, založil jen jednu církev. Řekl Petrovi: „Ty jsi skála — a na té skále zbuduji církev svou.“ (Mat. 16. 18.) Z čehož plyne, že jen ona církev jest církvi Kristovou, ve které jest Petr, ve které jest nástupce Petřův. Ten jest však jedině v naší katolické církvi a v žádné jiné. Ostatní jsou trupem bez hlavy. Sv. Ambrož praví: „Kde Petr, tam církev.“ Naše katolická církev trvá od dob apoštolů a ne teprv od r. 1520 jako protestantská společnost náboženská, založená tehdy odpadlým mnichem Lutherem, nebo jako anglikánská, založená krutým králem anglickým Jindřichem VIII. r. 1535 nebo jako tak zvaná církev starokatolická, která povstala r. 1870 ze vzdoru proti vatikánskému církevnímu sněmu (nebo jako tak zv. církev československá, odhlasovaná revoltou kněží v Národním domě na Smíchově 8. ledna 1920. Pozn. překl.). Naše církev trvá již přes 1900 let a nynější papež Pius XI. souvisí s prvním papežem, sv. Petrem, tak jako první a poslední článek řetězu. Rovněž tak biskupové naší církve, kteří svůj původ odvozují od apoštolů. Veliké stáří katolické církve přiznal i Luther, řka: „Ostatní křesťanské společnosti vzaly své učení od katolíků.“ Že společnost, která povstala teprv mnoho set let po době apoštolů nemůže býtí církvi od Krista Pána založenou, uzná každý.

Ježíš Kristus ostatně ani Lutherovi, ani Jindřichu VIII. ani nikomu jinému nedal posláni zříditi církev. Proto všechny tyto útvary, po smrti apoštolů povstalé, jsou jen díla lidská a proto také nemají od Krista Pána zaslíbení věčného trvání. Církvi katolické však Kristus Pán dal zaslíbení: „Brány pekelné jí nepřemohou.“ (Mat. 16. 18.) Skutečně také naše církev katolická odolává téměř již 2000 let všem bouřím, které se proti ní za tu dobu zdvihaly. Dílo Boží nemůže být ztroskotáno. To věděl již Gamaliel, když ve veleradě židovské řekl: „Je-li toto dílo od lidí, rozpadne se; je-li však od Boha, nemůžete je zničiti.“ (Ap. sk. 5. 38.) Ze díla, od lidí zřízená, se rozpadají a s povrchu země mizí, ukazují dějiny. Arius kněz r. 318 vystoupil s bludným učením, které popíralo pravé božství Kristovo. A brzy nato byli jen skoro sami ariáni, katolíků byla menšina. Ale ejhle, arianismus zmizel docela. Co není od Boha, nemá trvání.

Při tom uvažme, jaká strašná pronásledování církev katolická během všech těch staletí přestála. A přece nezanikla, naopak se vždy více šířila, takže dnes má víc než 300 milionů vyznavačů, tedy víc než všechny přemnohé sekty křesťanské dohromady. Právem řekl již Tertulián: „Krev mučedníků jest semenem,“ totiž nových křesťanů. Deset velikých pronásledování zuřilo proti křesťanům po prvních tři sta let v římské říši; nejhorší za Nerona a za Diokleciána. Také v dalších staletích vždy v tom nebo onom kraji vypukal tak zvaný kulturní boj, také v minulém století za Bismarka v Německu, kde snažil se Bismark potříti církev katolickou, ovšem bezvysledně. V poslední době pak zuřilo pronásledování po několik let v Mexiku, a co církev, najmě katolická, trpí v Rusku, nedá se ani vypsati. Až dosud vyšla církev katolická ze všech pronásledování vítězně, neboť má božské zaslíbení svého trvání. Není to podivné, že právě tam, kde stával cirkus Neronův a kde tisíce křesťanů bylo mučeno a popraveno, dnes stojí velechrám sv. Petra a sídlo hlavy církve katolické? To by jistě ani ve snu nebylo napadlo tehdejšími pronásledovateli. — Ale ještě z jiného důvodu jsme šťastní, jsouce katolíky.

2. Jedině církev katolická má čisté božské učení a má také známky božské pravdy.

Nechceme popírat, že i v jiných společnostech náboženských, jak křesťanských, tak i nekřesťanských, obsaženy jsou jednotlivé pravdy, ale vedle toho i mnohé bludy, daleko od božské pravdy vzdálené. Tak na př. buddhisté (k nimž náleží na 150 milionů lidí v Asii), učí neutěšené nauce, že smrtí jest všemu konec a člověk že se vrací do nicoty. To nemůže býti pravda, neboť v přírodě se tak úplně neztrácí vlastně nic, ani nejmenší prášek — a tu by duše lidská měla mít horší osud než neživotná příroda? — Mohamedáni vyznávají fatalismus, to jest nezměnitelný osud. Kdyby byl vskutku nějaký nezměnitelný osud, tu by na př. lidé nepotřebovali ani na poli pracovat — jestli osudem určeno, aby sklízeli, budou sklízet i bez práce. Také netřeba volat k nemocnému lékaři, jest-li jeho osud již předem nezměnitelně určen. Taková nauka jest proti zdravému rozumu. Také ukrutná nauka mohamedánů, že jinověrci mají ohněm a mečem býti vyhlazováni, nemůže býti od Pána Boha, jakož i jiná jejich zřízení, na př. krevní msta, mnohoženství atd. — U protestantů si může každý vykládati Písmo svaté podle své libosti, a všechna mínění, i ta, která si navzájem odporují, jsou pokládána za stejnoprávná. To také jest proti zdravému rozumu, neboť ten praví, že pravda může býti jen jedna a jest-li pravdou tvrzení jedno, nemůže zároveň býti pravdou tvrzení opačné.

Naše církev katolická však učí na celém světě jedné nauce. Katolické katechismy se co do nauky na celém světě shodují. Tento fakt přivedl již mnohé jinověrce k přemýšlení a nakonec k církvi katolické,

tak na př. protestantskou básnířku Louisu Henselovou († 1870). Byla dcerou lutheránského pastora a v Berlíně ráda chodila na kázání. Ale ke svému úžasu pozorovala, že z protestantských kazatelů jeden druhému odporuje. Pojala proto pochybnost proti vyznání protestantskému. Začala chodit na katolická kázání u sv. Hedviky, aby viděla, zda také katoličtí kazatelé si navzájem odporují. Zjistila však, že zde všichni kážou stejnou nauku. Tu jí napadlo, že pravděpodobně bude správná nauka katolická. Jednoho dne pozvala její matka několik protestantských pastorů ke stolu a prosila je, aby působili na dceru, aby přestala chodit do katolického kostela. Jeden z nich se dívky ptal, proč tak často tam chodí. Louisa odpověděla: „Poněvadž tam slyším vždycky tytéž pravdy, ať káže probošt či kterýkoli jiný kněz.“ Pastor pravil: „To je přece u nás také tak.“ Louisa odpověděla: „Ó nikoli! Vy jste nedávno kázal, že jest peklo — a váš kolega brzy nato obšírně dokazoval, že pekla není.“ Tu se začali oba protestantští pastoři přítit. Louisa se však cítila vždy více přitahována býti naukou katolickou, až (r. 1818) ve věku 20 let se stala katoličkou.

Pěkné přirovnání činí dr. Albert Ruville, profesor na protestantské universitě v Halle, který se r. 1909 stal katolíkem. Praví: V křesťanských náboženstvích jsou jednotlivé zlaté žilky, totž nauky, které se přibližují pravému náboženství. U budhistů a brahmanů v Asii na př. najdeme nauku o vykoupení a o užitečnosti sebezapírání. Islam má takových žilek ještě více, neboť učí monotheismu, to jest existenci jediného Boha. Ale všechna tato náboženství neobsahují čisté zlato, nýbrž jen kamení s žilkami zlata, neboť obsahují zároveň mnohé nedokonalosti. Čisté zlato, ryzí božské pravdy, jsou ve starém židovském náboženství, totiž ve svatých knihách Starého zákona. Židé byli správně poučeni o bytosti Boží, o jeho vlastnostech a o jeho vůli. Konečně však nacházíme chrám z ryzího zlata v církvi a v náboženství křesťansko-katolickém. Během času se však mnozí lidé pokoušeli utvořit z výmyslů lidských napodobeniny tohoto chrámu. Těmito napodobeninami jsou nekatolická vyznání křesťanská, na př. protestantská, starokatolické atd. U těchto vyznání nalézáme nejen jednotlivé zlaté žilky, jako u křesťanských, nýbrž tu i tam celé součásti zlaté, které jsou napodobeny podle náboženství katolického. Přece však se nemohou rovnati nádhernému zlatému chrámu církve katolické. Tak soudí Ruville.

Poněvadž jediná katolická církev má čistou pravdu Boží, nazýváme ji *j e d i n ě s p á s o n o s n o u* (samospasitelnou). Tím nemá býti řečeno, že všichni příslušníci jiných vyznání jsou zavrženi, nýbrž tím jest jen vysloveno, že jediná katolická církev má prostředky, od Krista Pána ke spasení našemu ustanovené, že tedy jest jedinou řádnou cestou ke spáse. Všecky ostatní cesty jsou zacházky, oklky, nebo cesty bludné. Kdo však bez své viny jest vně církve katolické a nezná pravdy nábožen-

ské, může také dojít spásy, když podle nejlepšího vědomí a svědomí svého vede život bohobojný. Neboť pro svou dobrou vůli jest ta kříska neviditelným členem církve. Proto praví sv. Petr: „Kdo z jakéhokoliv národa se bojí Boha a koná spravedlnost, jest Bohu příjemný.“ (Sk. ap. 10. 35.) Kdo však jest vně katolické církve svou vinou, na př. kdo z ní lehkomyslně vystoupil, ten nedomáje spasení. O takovém platí slova Kristova: „Onen služebník, který znal vůli pána svého, ale nekonal ji, dostane mnoho ran.“ (Luk. 12. 47.) A také slova sv. Cypriana: „Nemá Boha za otce, kdo nemá církev za matku.“

Nelze upírat, že v katolické církvi k označení některých pravd jest užíváno výrazů, které se zdají podivnými těm, kteří jim nerozumějí. Na př. když se řekne „církev samospasitelná“ nebo „učitelská neomylnost papeže“. Ale všechny pochyby zmizí, poučí-li se člověk důkladně o význam těchto slov. Pak pozná, že neobsahují nic, čemu by se mohlo odporovati. Proto by však křesťané neměli pokládati za svou hlavní povinnost čísti denně noviny, nýbrž poučiti se především o naukách našeho náboženství, tedy čísti také vážné a pravověrné knihy náboženské. Byli by pak spokojenější a měli by více radosti ze svého náboženství. (Možno zde doporučiti určité knihy; zde autor uvádí také svůj rozšířený lidový katechismus.) Budeme šťastni, že jsme katolíky, považíme-li dále:

3. Bůh neustále zázraky potvrzuje pravdu víry katolické.

Zázraky jsou takřka pečetěmi, jimiž Bůh potvrzuje božský původ víry a církve naší. Jest to jako když u úřadů se dává listinám úřední razítko a tím se potvrzuje, že listina byla skutečně podepsaným úřadem vydána. Nuže, jaké zázraky činí Bůh ve prospěch katolické církve?

Především jsou to neporušená těla mnohých katolíků, kteří vedli život svatý, na př. svatého Františka Xaverského, apoštola Indie, svatého Jana z Kříže, svaté zakladatelky Terezie, svaté Kláry, blahoslavené Bernadetty Lurdské a mnoho jiných. Z těl jiných světců zůstaly neporušeny jednotlivé údy, na př. jazyk sv. Jana Nepomuckého a sv. Antonína Paduánského, srdce sv. Vincence z Pauly a sv. Hildegardy, pravice sv. Štěpána Uherského. Tato těla nebo tyto údy nebyly nabalzamovány, mnohé z nich dlouhá leta ležely ve hrobě a přesto nepropadly hnilobě. Snad by mohl někdo poukázati na mumie nebo na mrtvá těla, která odpočívala v podzemních, velmi suchých místech a tak seschla, že také se nerozpádlá. Ale to jest velký rozdíl! Ona seschlá těla jsou úplně ztuhlá, kdežto těla světců jsou ohebná a mnohá z nich šíří libeznou vůni. Proč se nemohou jiná vyznání prokázati něčím podobným? Poněvadž Bůh k oslavě bludu zázraků nečiní.

Dále upozorňuji na množství zázraků, zvláště na nesčetná náhlá uzdravení nemocných, která se stala a ještě stávají na přímluvu svatých.

V Římě nikoho neprohlaší svatým nebo blahoslaveným, nebyl-li před

tím od Boha oslaven zázraky. Zkoumání těchto zázraků jest velmi přísné, takže klam a omyl jest vyloučen. Po smrti některých katolíků, kteří vedli svatý život, stávají se ne dva, tři, nýbrž sta zázraků. Po smrti svaté Alžběty Duryňské († 1231) stalo se na její přímlovu 129 zázraků, přísahou dosvědčených, mezi nimi několik vzkříšení mrtvých. V kanonizačním šetření sv. biskupa Alfonsa († 1787) je rovněž vypočítáno přes sto zázraků na jeho přímlovu. V aktech svatořečení františkánského kněze Josefa z Kupertina († 1663) zmíněno 130 zázraků, které se staly po jeho smrti na jeho přímlovu. V aktech svatořečení Rosy Viterbské († 1252), panny 17leté, načítáno 178 zázraků, dotvrzovaných 263 svědky pod přísahou. Mezi uzdravenými jest 11 slepých a 12 stížených rakovinou. Při svatořečení Františka Xaverského, apoštola Indie, uvedeno 20 mrtvých, které jeho přímlova vzkřísila. Biskup z Goy stvrdil přísahou, že jen v jeho diecési se na přímlovu sv. Františka Xaverského stalo přes 300 zázraků.

Dále odkazují na nesčetné zázraky na poutních místech, zvláště Matky Boží, které se neustále dějí na př. v Lurdech a podobně ve Fatimě v Portugalsku. Uzdravení tam vyprošená jdou do tisíců a nelze jich popočít.

A nyní se táží, kde jsou zázraky, které by byl učinil Mohamed, Luther, Jindřich VIII. nebo jiní zakladatelé náboženských společností? Kde jsou zázraky, které by se dály po smrti nějakého zbožného mohamedána nebo protestanta? Neznáme takových. Protestanté, anglikáni atd. ani sami netvrdí, že by Bůh u nich činil zázraky. Kdyby vyznání ona byla božského původu a jejich původci od Boha posláni, museli by se také prokazovat zázraky. Vždyť Pán Ježíš slíbil, že jeho učedníci jeho jménem budou činit zázraky. Když člen francouzského direktoria (v revoluci) Lepaux vymyslel po dlouhém mudrování nové „náboženství filantropie“, ale nikoho pro ně nemohl získat, stěžoval si na své neúspěchy Talleyrandovi. Ten mu však řekl: „Mne to nepřekvapuje, že nic nesvedete. Chcete-li mít úspěchy, pak jděte a číňte zázraky, uzdravujte nemocné, křísťte mrtvé, dejte se sám ukřizovat a pohřbít a pak vstaňte z mrtvých. Ujišťuji vás, že pak svět za vámi poběží.“ — Když jednou protestantský misionář v Indii, kde svého času působil sv. František Xaverský, přišel do odlehlejší, kde ještě byli zbylí katolíci a chtěl je získat protestantismu, tu jemu řekl: „Dej nám napřed důkazy, že tvé náboženství jest od Boha! Čiň zázraky jako sv. František!“ Načež protestantský kazatel opět zmlzel. Kdyby se tedy, milí katolíci, někdo vynasnažoval přimět vás k odpadnutí od víry katolické, zeptejte se ho také na zázraky, jimiž by byl Bůh potvrdil jeho nové učení. My, katolíci, máme tedy jistotu, že máme náboženství pravé. To musí nás naplňovat radostí. — Konečně ke chvále svého náboženství uvedme ještě následující:

4. Naše katolické náboženství jest přiměřené potřebám lidské přirozenosti.

U nás se uctívají svatí, uctívá se především Matka Boží. Protestanté o tom nechť již ovšem ani slyšet, že prý se tím zkracuje čest Krista Pána. Tato protestantská domněnka nemůže být správná. Slyšel již někdo, že by se na př. nějaký panovník hněval a cítil zkrácen proto, že se prokazuje čest jeho matce? Naopak, raduje se, vidí-li matku svou u vážnosti. A tak i Syn Boží. Proto katolíci zvlášť ctí Matku Boží. A vzýváme-li svaté a prosíme-li o jejich přimluvu, tu nečiníme nic jiného, než lidé vesměs na zemi činí, že se totiž, kde je to prospěšno, ohlížejí po přimluvě a protekci. Tak i my se obracíme na miláčky Boží, na svaté, hledající jejich přimluvy.

My, katolíci, máme v úctě o s t a t k y svatých. Vyhovuje to úplně citu a pudu srdce, které má rádo něco jako památku na osoby milované.

Máme v úctě o b r a z y svatých; to se rovněž shoduje s přirozeností lidskou, neboť máme rádi a máme v úctě obrazy osob nám drahých.

P o u t ě m i vychází se vstříc lidské touze, vykonat občas nějakou cestu, uzřít kousek jiného světa, setkat se tam a sjednotit se stejně smýšlejícími atd.

P ů s t jest v katolické církvi tak upraven, že zdraví jen prospívá. Každý rozumný lékař varuje před jednostranným a přílišným požíváním masa a radí aspoň jeden den v týdnu se masa zdržet. Když tedy katolická církev zakazuje maso o pátých na památku umučení Kristova, počíná si nejen jako lékařka duše z důvodů náboženských a mravních, nýbrž činí jen to, co beztoho jest i zdravo. Katolická církev ve svých postních příkázáních se varuje upřílišené přísnosti, jaká jest na př. u mohamedánů, kteří po celý měsíc Ramadan za dne ničeho nepožívají, ba ani nic do úst vzít nemají, nebo na př. u Židů, kteří o tak zv. Dlouhém dni po 24 hodin nic do úst vzít nemají.

Konečně se ještě chci zmínit o krásných o b ě a d e c h katolické církve při mši svaté a při udělování svátostí. Obřady tyto úplně vyhovují potřebám lidské přirozenosti; neboť my lidé rádi své city vyjadřujeme také navenek. V obřadech katolické církve není nic směšného. Žádné sem a tam kolébání jako u Židů, žádné divoké křiky jako u dervišů. Pruský král B e d ř i c h II., který byl bystrým pozorovatelem i v kostele, byl jednou přítomen slavné mši svaté, kterou sloužil kardinál Zinzendorf ve Vratslavi, a po ní řekl: „Mnohá vyznání se při službách Božích chovají k Bohu jako k sobě rovnému, ba jako ke svému služebníku, katolíci však jej ctí jako svého Boha.“ — Mnohým lidem jsou ovšem slavné obřady naší církve trnem v oku a říkají: „Nač ta okázalost?“ tak jako Jidáš řekl, když Magdalena pomazala nohy Páně: „Nač tato ztráta?“ Takovým kritikům bych řekl: „Když očekáváte milého a vzácného hosta, jistě vše čistíte a ozdobujete a dáváte mu k použití nejkrásnější nádobí. Když Pán Ježíš při mši svaté sestupuje na váš oltář, tu sluší se tím více ozdobit vše a přivítat co nejkrásněji.“ Jednou, po slavných službách Božích, které slou-

žil za čelné asistence biskup, vyšla z kostela nějaká paní a řekla ostatním: „Viděli jste tu pompu? Tolik kněží u oltáře, taková roucha! Není to zbytečné?“ Jiná dáma jí však odpověděla: „Mýlíte se, milá paní. Chtěla jste asi říci, že toho všeho bylo ještě málo a že by vše mělo být ještě nádhernější. Neboť v kostele se prokazuje čest nekonečné Velebnosti Boží a pro tuto nekonečnou Velebnost není nic příliš!“ Ano, krásné obřady církve katolické vyhovují správně náboženským citům zbožného člověka.

Jak šťastnými se máme cítit, jsouce dětmi církve katolické! Římané kdysi s ohledem na stáří a moc světovládné své říše říkali s pýchou: „C i v i s R o m a n u s s u m ! — Jsem římským občanem!“ Čím radostněji může katolík zvolat: „Mám to štěstí být katolíkem, členem pravé církve Kristovy!“ Politování hodní jsou lidé mimo církev! Protestantská baronka Kinská z Meklenburku, vyšeďší jednou z chrámu svatopetrského, kam byla zašla k vůli hudbě, řekla nějaké paní: „Hudba ve vašich chrámech je krásná.“ Paní se tázala: „Což nejste katoličkou?“ a když baronka odpověděla, že není, tu paní řekla, litujíc jí: „O u b o h á !“ To slovo tak působilo na baronku, že se začala zajímat o katolickou církev a r. 1840 se stala katoličkou. — Milí křesťané! Měli bychom denně při modlitbách svých prositi za obrácení jinověrců, sami pak Bohu děkovati za milost pravé víry, pravého křesťanství. Amen.

40. Buď věren i v malém.

(5. neděle po sv. Duchu.)

Buďte dokonalí, jako otec váš v nebesích dokonalý jest. (Mat. 5. 48.)

Nepatrné věci obyčejně přehlížíme. Většinou nás ani nenapadne shýbnout se pro utržený knoflík, pro kousek papíru. Ale ve věcech mravních a ve věcech spásy musíme si počínat jinak, neboť tu není takových maličkostí. Někdo má na př. ošklivý zvyk brátí svatá jména nadarmo. Jeho výmluva, že jest to jen malá chyba a že nemá při tom zlého úmyslu, neplatí. Neboť jeho chování protiví se přikázání Božímu: „Nevezmeš jména Božího nadarmo!“ Kdo přestupuje přikázání Boží, tedy meze Bohem vykázané, podobá se vlaku, který vyjel z kolejí. Jaké se může stát neštěstí! Také přestoupení přikázání Božích může mítí zlé následky. Buď tedy naší zásadou: „Buď věren i v malém!“ a mějme před očima napomenutí Kristovo: „Buďte dokonalí, jako Otec váš v nebesích dokonalý jest!“ (Že se máme varovat nejen těžkých přestupků, nýbrž i menších, požaduje Kristus Pán v dnešním evangeliu.) Chci tedy dnes o tom mluvit, že i v malém máme být svědomití.

1. Již v obyčejném životě vidíme, že malé neopatrnosti mají těžké následky.

Kolikrát se již stalo, že děti si hrály se sirkami a způsobily požár, jemuž za oběť mnohdy padly celé obce. Malá jiskra z jedoucí lokomotivy padla v létě na doškovou střechu a celý dům shořel. Nebo se někdo řízl do prstu neb si způsobil jiné nepatrné zranění; nedbal toho, nevyčistil ránu a neopatřil, dostalo se tam něco, on dostane otravu krve a musí zemřít. Stává se to často. Nebo se někdo v létě, když jest uhřátý, něčeho studeného napije, ve studené vodě okoupe a posadí se pak, místo aby se pohyboval; dostane zápal plic a zemře z toho. Proto se říká: „Malé příčiny, velké následky.“

Podobně i v mravním životě; malé hříchy mohou mít nejhorší následky. Bývá tomu někdy tak s nepatrnou lží, z žertu učiněnou. — Sedlák jel prvního dubna drahou. Přisedl jiný známý sedlák a řekl a přilem: „Víte již, že naše ves a také váš dům hoří?“ Svou neuváženou řeč provázel ještě nejvážnější tvářností. Ale jeho přítel tak se polekal, že ho ranila mrtvice a ve voze skončil. Jak litoval nerozváživce své řeči — ale život příteli vrátit nemohl. — A jiný podobný příklad. Žena jistého strojuvůdce (Meyreichová v Duxu, 27. července 1908) vařila oběd a tu přišel k ní nerozvážný člověk s nepravdivou zprávou, že její muž přišel při železničním neštěstí o život. Ubohá paní se tak polekala, že raněna mrtvicí se skácela mrtva k zemi. Srdcervoucí byl nářek šesti dětí o matku. — Hle, milý příteli, kolik zla může natropit „maličkost“. Každá lež, i sebemenší, jest zavržení hodna.

2. Kdo nedbá malých chyb a hříchů, snadno se později dopouští větších.

Jest to jako s nahnílým jablkem. Napřed jen malá skvrna, ale pozvolna shnije celé a musí býti zahozeno. Tak děje se člověku, který se napřed dopouští jen lehkých hříchů. Ale nedbá-li jich a nebrání se jim, upadne pozvolna do těžkých, a neobráti-li se a nepolepší, bude od Boha zavržen jako shnilé jablko. Sv. I s i d o r praví: „Bůh dopouští, aby ten, kdo si nic nedělá z malých hříchů, za trest své lehkomyšlnosti upadl do hříchů těžkých.“ A sv. Chrysostom: „Varuj se malých hříchů, sice z nich budou velké.“

Na doklad toho můžeme ukázati na nešťastného apoštola J i d á š e. Ukrádal s počátku z měšce jen menší obnosy; za čas se zapomněl tak, že za peníze zradil božského Mistra a sám se pak oběsil. Nebo král David; byl neopatrný a neskromný pohledem — a následek toho byly dva těžké hříchy, cizoložství a vražda Uriáše.

Nepodceňuj tedy nikdo malých chyb, sice se mu povede jako budově, kde nedbali na malé díry ve střeše, voda zatékala, vnikla do zdí a zničila je. Dům byl pak celý na spadnutí. S l o d í také není jinak. Nezacpou-li se malé otvory, vniká voda stále víc a loď se potopí. Buďme tedy

svědomiti jako sv. Alois, který se varoval i nejmenšího hříchu, poněvadž i nejmenší hřích jest urážkou Boha a musí býti odpykán.

Poučný jest následující příklad: Mladý vrah měl býti popraven. Před popravou navštívila jej matka v žaláři a chtěla mu padnouti kolem krku. Ale mladík ji odbyl slovy: „Matko, kdybys mne byla tenkrát potrestala, když jsem ti přinesl první kradenářské, nemuselo to se mnou tak daleko přijíti a nemusel bych teď položit hlavu pod sekeru.“ — A jiný příklad: Hoch odcizil doma nějakou maličkost a byl otcem přísně trestán. Tu řekla matka: „Proč trestáš dítě tak krutě za takovou maličkost?“ Ale rozumný otec odpověděl: „Trestám jej proto, aby se z malého zloděje nestal velký; s malým se začíná a s velkým se končí.“

Písmo svaté praví: „Kdo malého nedbá, zvolna hyne.“ A Spasitel praví: „Kdo v malém není věrný, nebude věrný ani ve velkém. A kdo v malém je nespravedliv, jest nespravedliv i ve velkém.“ (Luk. 16. 10.)

3. Bůh trestá často citelně i malé přestupky.

Vzpomeňme, jak potrestán byl Zachariáš, otec Jana Křtitele, že nechtěl hned uvěřiti slovům andělovým. Přinášel oběť kadidla ve svatyni, když se mu zjevil archanděl Gabriel a zvěstoval mu, že manželka jeho Alžběta bude mít syna, ježž má nazvati Jan. Ale Zachariáš pochyboval a ukazoval na vysoké stáří své i manželčino. A tu anděl řekl: „Že jsi nevěřil slovům mým, budeš němý až do toho dne, kdy se to stane.“ (Luk. 1. 20.) A podobně se stalo Mojžíšovi, když vedl Izraelské do zaslíbené země. Když jednou zas neměli vody, prosil on a Aron Hospodina o pomoc. Hospodin poručil, aby shromáždil lid, vzal hůl svou a vedl je k nejbližší skále a tam mluvil ke skále, že ihned se jim dostane vody. Mojžíš tak učinil, ale když stál s lidem před skalou, začal k lidu mluvit neprozřetelně: „Vy reptáči a malověrci, zda budeme moci dostati vody z této skály?“ Vody se jim sice dostalo, takže lid i dobytek byli napojeni, ale poněvadž Mojžíš před Izraelskými vyslovil slova pochybnosti, zda totiž pro vzpouru lidu bude moci vyvésti vodu ze skály, Bůh mu ihned oznámil svůj trest: neuvede lid do země zaslíbené, nýbrž zemře před dosažením cíle. (4. Mojž. 20. 12.)

Z toho plyne naučení: Nesmíme nedbat ani lehčích hříchů, poněvadž i ty musíme ještě zde na zemi nebo v očištění odpykat. Bohem osvícená řeholnice Maria Laetitia († 1847) praví: „Ohněm očištění musíme projít ti, kteří zemřeli s hříchem všedním, aby i od toho očištění mohli vejíti do nebe.“ A ctihodný Ludvík z Grandy píše: „Všední hřích nemůže býti něco tak zcela nepatrného, poněvadž jej Bůh, nejdobrotivější a nejhlavnější otec přísně trestá, totiž dočasným vyloučením ze své říše a dlouhým trestem v očištění.“

4. Kdo však se i malých chyb varuje, tedy i v malém věrný jest, dospěje k velké dokonalosti.

Již v přírodě vidíme, že z nepatrného povstává velké. Jak malé jest

jádro, a přece z něho vyroste veliký strom. Většinou zbohatli lidé proto, že dbali i o maličkosti. Ani v duchovním životě to jinak není. Proto praví svatý Augustin: „Chceš-li býti velikým, začni od malého.“

Ke slavnému malíři a sochaři Michelangelovi († 1564) přišel na návštěvu přítel, když mistr měl v práci sochu. Za několik týdnů přišel zas, a zastal jej při práci na téže soše. Tu řekl přítel: „Od mé poslední návštěvy jsi na tom asi nic nedělal.“ Michelangelo odpověděl: „Mýlíš se. Naopak, pracoval jsem na ní velmi mnoho. Zde rty jsem učinil výraznější, zde svaly a žíly, tu jsem důkladně vypracoval nehty na prstech a mnoho jiného.“ — „To jsou samé maličkosti,“ řekl návštěvník. Michelangelo odpověděl: „Možná; ale nezapomínej, že maličkosti dělají dokonalost, a dokonalost není maličkostí.“

Ať tedy nikdo neprezírá malých chyb; neboť malé chyby zadržují pokrok k dokonalosti, tak jako vlasek, který přijde do pera, vadí pěknému psaní, a tak jako zrnko písku v oku brání a škodí vidění. Jako mračna na obloze zadržují hřejivé paprsky slunce a tedy i růst na polích, tak naše drobné chyby, naše všední hříchy překážejí růstu dokonalosti. Varujme se i lehkých hříchů, i lži žertovné, i každého neslušného slova, neberme jméno Boží nadarmo, plňme každé dané slovo, abychom tak dostáli přikázání Páně: „Buďte dokonalí, jako Otec váš v nebesích dokonalý jest.“ (Mat. 5. 48.) Budeme-li svědomiti v malém, uslyšíme po smrti z úst Spasitelových potěšlivá slova: „Nuže, služebníku dobrý a věrný, poněvadž nad málem jsi byl věrný, nad mnohým tebe ustanovím.“ (Mat. 25. 21.) Amen.

41. Stvoření člověka.

(Na I. neděli adventní.)

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe a země. (Ap. vyznání.)

Dnes začíná rok církevní, na rozdíl od roku občanského, který začíná 1. lednem. Církevní rok se svými svátky a obdobími představuje nám živě dějiny naší spásy, tedy především život Krista Pána, ale také dobu před ním a po něm. Adventní čas představuje celou onu dobu před Kristem Pánem, kdy lidstvo toužebně na něj čekalo a o něj volalo, ať již doba ta byla jakkoli dlouhá.¹ O vánocích slavíme narození Spasitele, osmý

¹ Není žádným článkem víry, že to bylo 4000 let, což je dnes domněnkou odbytou; proto také nemají takový smysl právě čtyři neděle adventní, což církev také nikdy neučila. Spíše představují čtvrtý advent, čtvrtý východ a příchod Syna Božího: Věčný východ od Otce, časný příchod ve Vtělení a Narození, mystický příchod v duši lidskou a konečně příchod k soudu. Tak i krásná staročeská píseň adventní „Vesele zpívejme“. P. př.

den nato Obřezání, pak Zjevení Páně t. j. Tří králů a čtyřicátý den po vánocích Obětování P. Ježíše ve chrámě či Očišťování P. Marie neboli hromnic. To mohlo být umístěno přesně podle počtu dní, což v dalším průběhu tak přesně možno není, poněvadž by se do jednoho roku nevešlo. Doba vánoční vůbec jest znázorněním celého dětství a mládí Kristova. Ale již v další části této doby, jakož i v období dalším budeme mít častěji znázorněnu dobu jeho veřejné činnosti, která ovšem byla delší. Ale rok spěchá a musíme pamatovati na události nejvýznačnější. Jako P. Ježíš se 40 dní postil, tak i my začínáme 40denní půst, ale doba ta jest nám již přípravou na velikonoce a jest proto posvěcena vzpomínkám na Spasitele za nás trpícího. Jeho umučení bude zvláště krásně znázorněno v týdnu pašijovém, pak přijdou velikonoce, slavnost jeho zmrtvýchvstání, čtyřicátý den po nich, jako se skutečně 40. den stalo, jeho Nanebevstoupení a rovněž 10. den nato Seslání Ducha svatého. 24 až 28 zbývajících neděl po svatém Duchu znázorňuje celou další dobu rozšiřování jeho učení o trvání církve až do konce světa. Jak vidíte, je tedy církevní rok obrazem dělní naší spásy. Dnešní začátek roku církevního dává mi příležitost promluvit o začátku, t. j. o stvoření člověka a o jeho určení.

1. Písmo svaté a s ním naše víra učí, že Bůh člověka stvořil, a to přímo lidem dva, naše prarodiče Adama a Evu, a že lidé jsou stvořeni k obrazu Božímu.

Všichni ostatní lidé pocházejí od těchto prarodičů, proto také přes všechny rasové a jazykové rozdíly tvoří jednu rodinu a jsou dítkami jednoho Otce. Jest urážkou tohoto společného Otce nebeského vylučovati jakýmkoliv způsobem některá, ať sebe níže stojící plemena z této rodiny lidské, tedy také nenávidět někoho proto, že jest jiného plemene nebo jazyka. Jsme všichni mezi sebou bratři a na všechny se vztahuje přikázání: „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“ Naše křesťanské náboženství, náboženství lásky, jest tedy nejušlechtlejším ze všech. Není jako náboženství židovské, které si během času zvyklo přílišně zdůrazňovati výjimečné poslání národa židovského, takže slovo *goj* im, které původně znamenalo prostě národy, t. j. jiné národy, nabylo u nich pak smyslu opovržlivého. Naše náboženství není jako mohamedánské, které jinověrce nazývá psy a vybízí vyhladiti je, nebo jako některá jiná výlučně národní náboženství, která jinými pohrdají, je nenávidí a proklínají. Naše náboženství nemůže souhlasiti s otrokářstvem, kteří některým rasám upírají lidská práva, ba dokonce i teoreticky je za stejnorodé, k naší lidské rodině náležející, neuznávají. Naše náboženství musí zavrhnouti nauku takového Friedr. Nietzsche († 1900), který mluví o „nadčlověku“, o „panském národě“ (*Herrenvolk*) — který učí být tvrdým a nemilosrdným k slabšímu, aby vše slabší vyhynulo. To všechno se protiví křesťanství. Když i u Židů za času Krista Pána již začínali i učitelé zákona

židovského (ovšem nesprávně) za bližního pokládati jen Žida, odmítl Pán Ježíš takové učení a v podobenství o milosrdném Samaritánu ukázal, že i cizinec a t. zv. nepřítel jest našim bližním. Aby všelidskou lásku v nás pěstoval, Pán Ježíš učil modlitbě, ve které se modlíme jedni za druhé, za všechny bez rozdílu, ke společnému Otci, jenž jest na nebesích. Až bude Kristus Pán soudit, bude dobrodiní bližním prokázaná prohlášována za skutky prokázané sobě, a rovněž ukrutnosti na jiných vyvinouti v trestati tak, jako by spáchány byly na něm. Proto také miláček Páně, evangelista Jan neustále napomíná: „Synáčkové, mlujte se vespolek.“ Dnes ovšem jest ve světě málo té křesťanské lásky, ale tím není řečeno, že křesťanství jí nevyžaduje.

Když tedy Bůh člověka stvořil, jest bludem povídání některých lidí, že člověk povstal ze zvířete, snad z opice.¹ Kdyby tomu tak bylo, muselo by se i dnes něco podobného státi, muselo by se zvíře vyvinouti v člověka. Ale opice, jak všichni víme, zůstává vždy opicí. Jako z fazole nevyroste kaštan atd., tak ani ze zvířete člověk. Ostatně nač to vše? Jednomu takovému šířiteli opičí teorie odpověděl kdosi: „Připusťme, že by to tak bylo. Ale pak mi řekněte: Odkud ta první opice?“ Muž se zamyslel a po chvíli řekl: „Máte pravdu, přivedl jste mne k rozumu.“ Ti totiž, kteří tak horlivě hlásají opičí teorii, chtějí jediné popřít stvoření Bohem učiněné, místo Boha stavějí na začátek opici a myslí si, že tím lidi tak omráčí, že se nebudou ptáti dále. Ale zeptáme-li se: „Nuže dobře; odkud ale ten první živočich?“ nevědí dál. Ale ovšem, lidé, kteří jako zvířata žijí, ti se tím dají odbýt, ti pokládají za možné původ člověka ze zvířete. Je skorem nejlépe odbýt je žertem. V jedné hospodě se také krejčovský tovaryš hleděl vyznamenati obhajováním takových oplčích teorií. Ale byl tu mlstr, u něhož dříve pracoval a který dobře znal, jaký život tovaryš vede. Ten řekl: „Když pozoruji život některých lidí, rád připustím, že pocházejí od zvířat; myslím však, že spíš pocházejí od prasat než od opic.“ —

Člověk, od Boha stvořený, liší se od zvířete podstatně tím, že jest stvořen k obrazu Božímu. Bůh při jeho stvoření řekl: „Učliňme člověka k obrazu a podobenství svému.“ (1. Mojž. 1. 26.) Nuže, jak a čím jest člověk obrazem Božím? Nesmrtelnou duší. Duše má rozum a svobodnou vůli, tím podobna jest poněkud Pánu Bohu a tím také jest

¹ Jak toto povídání zaslouží jména „vědy“ nebo „učenosti“, viděti z toho, že dílo Häckelovo, které nejvíc o rozšíření tohoto nesmyslu se zasloužilo, bylo od jiných, svědomitějších a větších učenců nazváno „zločinně lehkomyšlným“, „nebezpečným žertem“ (Adickes), „nebezpečím pro kulturu“ (Reinke) a že slavný Paulsen z berlínské university praví, že ho naplnilo hanbou, že dílo takové mohlo vyjít a našlo tolik čtenářů, hanbou nad nízkou úroveň těch, kteří tomu věř. P. př.

člověk uschopněn, aby vládl zemi, tak jako Bůh vládne veškerenstvem. Ba duše člověka jest dokonce i jakýmsi, ovšem slabým obrazem nejsvětější Trojice. V duši jsou tři schopnosti: paměť, rozum a vůle — tak jako v jednom a jedné Bohu tři Božské Osoby.¹ Jako globus jest ovšem slabým, ale přece pěkným obrazem zeměkoule, tak jest i člověk nedokonalým, ale přece pěkným obrazem Boha. Cena lidské duše u Boha jest veliká, neboť jinak by se nebyl Syn Boží stal člověkem, aby duši tu spasil. Z toho plyne ovšem povinnost neporušovati v sobě tento obraz Boží, duši Kristem Pánem vykoupnou. Neboť „co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši své škodu utrpěl?“ (Mat. 16. 26.) Konečně se ptáme, k čemu Bůh člověka stvořil.

2. Bůh stvořil člověka k větší cti a slávě své.

Oslava velebností Boží jest vůbec účelem všeho stvoření. Všichni tvorové byli od Boha stvořeni k tomu, aby jimi nekonečná jeho dokonalost, jeho všemohoucnost, totlž, jeho moudrost, jeho dobrota atd. andělům i lidem zjevena byla. Dítě má chválit mistra. Písmo sv. praví: „Pán pro sebe všechno učinil“ (Přís. 16. 4) a prorok Isaiaš (43. 7): „Každého, kdo vyzývá Jméno mé, ke slávě své jsem stvořil.“

Tedy také člověk jest stvořen, aby na něm zjevena byla velebnost Boží. Tuto velebnost Boží zjevuje člověk již sám sebou, ať chce či nechce. Celé podivuhodné zařízení lidského těla, oka, ucha, ruky, srdce, a tím více schopnosti a síly lidské duše, hlásají slávu Stvořitelovu. Jako umělecký obraz je ke cti mistra, tak i výtečnost lidského těla a duše jest ke cti a k slávě Bohu.

Ale člověk jest bytost obdařená rozumem a svobodnou vůlí a proto má i těmito schopnostmi Boha rozumně a dobrovolně uctívati. To se děje tím, že se snažíme Boha stále více poznávati. Za tím účelem máme častěji sahati k dobré náboženské knize a plně choditi na kázání. Polltování hodni jsou lidé, kteří mají čas jen čtením novin, dívadlem a biografem, posloucháním rozhlasu a jiným ukájením své zvědavosti, ale Boha poznati se nesnaží. Uvažme slova Kristova: „To jest život věčný, a by poznali Tebe, jediného Boha pravého, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista.“ (Jan 17. 3.) Bylo by lépe a bylo by více spokojenosti ve světě, kdyby se lidé víc zajímali o slovo Boží. R. 1925 zemřel v Hilldale v Novém Jižním Walesu stařec Arthur Buckwell, který žil se svým synovcem v největší bídě. To, co měli na sobě, byly hadry. Když se po smrti Buckwellově prohlížely jeho věci, nalezena stará bible a v ní za jednotlivými listy v bankovkách 1250 liber šterlinků. Tento poklad v biblí by byl nebožtík našel, kdyby se byl zajímal o slovo Boží a v biblí někdy četl. Ale za trest, že o to úplně nedbal, žil v bídě. — Jiný podobný příklad. Francouzský biskup Feneion povolal o Štědrém

¹ Další přirovnání vynechávám. P. př.

dni tři dělníky, aby mu postavili domácí jesličky. Když večer rozděl dárky svému služebnictvu, zavolal také ony tři dělníky a řekl: „Tu jsou na stole tři dukáty a tři vzdělávací knihy; zvolte si každý peníz nebo knihu.“ Dva z nich sáhli po dukátu, řkouce: „Koupíme si dříví na zimu.“ Třetí váhal chvíli, pak sáhl po knize a řekl: „Mám doma starou, slepou maminku, budu jí z ní večerem čísti.“ — Biskup se usmál a řekl: „Otevřte knihu.“ Dělník ji otevřel a na prvním listě byly přilepeny tři dukáty. Možná si představitel úžas prvních dvou. Biskup jej pozoroval a řekl: „Kdo dává přednost zlatu před prospěchem své duše, musí být spokojen s prospěchem pozemským. Kdo hledá statků věčných, najde zároveň s nimi i pozemské. Proto pravil Kristus Pán: „Hleďte napřed království Boží a spravedlnost jeho a všechno ostatní vám bude přídáno.“

Člověk, svobodnou vůlí od Boha obdařený, má však Pána Boha nejen poznávat, ale také přikázání jeho plnit a Pána Boha zvláštní úmyslnou službou ctít. V neděle a svátky jest nám přikázáno býti na mši svaté; velmi smutný zjev, když dnes mnozí katoličtí křesťané o nedělích a svátcích místo služeb Božích autem, kolem, drahou atd. se honí jen za zábavami anebo předešlou prohýřenou noc vyspávají. Jest přistaví: „Jaká neděle, taková smrt.“ Kdo se nechce hlásiti ani v neděli k rodině dítek Božích, ten k ní sotva bude připočten po smrti.

Člověk jest tedy stvořen ke cti a slávě Boží. Bohužel mnozí se domnívají, že jsou na světě jen pro zábavy a radovánky. Dnes, kdy v mnohých zemích veliká část mládeže vyrůstá bez vyučování náboženského, nalézáme již u této mládeže velikou náchylnost k zahálce a požívačnosti. Zvláště nařikají mnohé matky, že se děvčata vyhýbají domácím pracem a jen strojení a zahálce se oddávají. Nemyslí ani na to, že si tím kazí budoucnost. Nedávno jsem slyšel mladého, vzdělaného muže, doktora práv, stěžovat si, jaké zkušenosti nabyl mezi mladými dámami, jak jsou Ješitné a požívačné, pro vážné věci nemají porozumění a za budoucí hospodyně se nehodí. Vypravoval, že seděl u stola vedle slečny, jejíž řeči brzy prozradily úplnou duševní prázdnotu. Slečna se na př. ptala: „Umíte tango a moderní tance? Hrajete tenis? Viděl jste již poslední kus v kinu? Četl jste nejnovější detektivní román? Ach, ten je roztomilý!“ O vážné věci, o umění, vědu, řeči nebo ani o domácí práce neměla nejmenšího zájmu. Zprotivila se mladému muži tak, že řekl, že si dá při volbě své budoucí družky žlouta dobrý pozor, aby si neuvázal na krk takovou ničemu, která svůj životní účel vidí v kinu, tancovačkách, strojení a barvení se atd. Ale jsou i děvčata, a to právě z význačných rodin, která se záhy naučila všemu, co budou v domácnosti potřebovat, která se domácí práci nevyhýbají a při tom přece se učí na př. řečem nebo i jinému zaměstnání, které by je uživilo, kdyby se snad jednou musely samy o sebe starat. Nedávno jsme četli, když se r. 1930 vdávala dcera Mussoliniho, jak se vyzná ve všech domácích pracích, ve vaření, v prádle atd.

Bohužel, u mnohých jiných se po svatbě ukáže, že si s ničím neví rady, že k tomu nemá ani chuti — z toho pak mrzutosti a často rozvod.

Ale také mnozí mladí mužové hledají zase své životní povolání ve hře, v hostincích atd. Nechci mluvit proti slušnému pobavení a oddechu. Ale „všeho moc škodí“. Když někdo vysedí v hospodě velkou část dne nebo větší část noci, když rozhazuje peníze, ten již propadl vášni a propadne i Božímu trestu. Nešťastný je člověk, který zapomíná na svůj pravý životní cíl. Takovému by se měl, jak Alban Stolz praví, dát jednou na hrob nápis: „Zde odpočívá blázen; nevěděl, proč žil.“

Jsmen-li k oslavě Boží na světě, měli bychom také při všem konání svém mítl úmysl Boha ctítl a oslavovatl, naším heslem by mělo býtl vždy: „Všecko z lásky k Bohu a k větší cti a chvále Boží.“

42. Nesmrtelnost duše.

(3. neděle po velkonoci. Evang.: Maličko . . .)

Věřím v život věčný. (Apoštolské vyznání.)

(Slovy: „Maličko, a zase uvidíte mne,“ míní Kristus Pán, že apoštolové, a ovšem my všichni, po smrti zase Krista Pána uvidíme, že tedy budeme žítl dál.) Od některých lidí slýcháme, že smrtí je všemu konec a že s člověkem není jinak než se zvířetem. Kdo jako zvíře žije, ten ovšem bude snadno přisvědčovatl tomu, že ho očekává také osud zvířete; a kdo žije životem bohoupustým, ten si l přeje, aby po smrti nebylo nic, neboť pak by se nemusel z ničeho odpovídatl. A jiní zase říkají: „Ještě se odtud nikdo nevrátil.“ Ale není to pravda. Mnozí zemřeli se vrátili a živým se zjevíl. Životy svatých nám podávají zprávu o mnohých takových případech.

1. Duše žije i po smrti těla; povím některé případy, kdy zemřelí se živým zjevíl.

Zpovědník svaté Terezie, zemřelý roku 1582, páter Ribera, napsal životopis této svaté zakladatelky, a praví v něm, že by se musela napsat celá zvláštní kniha o tom, jak se světice různým osobám zjevila po smrti. Řádové sestře Kateřině od Ježíše zjevila se dvakrát. Po druhé se Kateřina obávala, že by to mohlo býtl mámení, a tu jí svatá Terezie řekla: „Dobře činiš, že lehkověrně nevěříš. Ale abys věděla, že to není mámení, přistoupím a dotknu se tebe.“ Přistoupila blíže a dotkla se její rány, kterou nikdo dosud nemohl zhojítl, a podala Kateřině ruku, načež zmizela. A ejhle, i rána byla zahojena l hluboká černá jizva, kterou dosud bylo vldět na ruce řeholnice, zmizela.

Jiný případ o svatém Krispinovi z Viterba, kapucínovi, ze-

mřelém roku 1750. Vdova Františka Patrini z Montepulciano byla r. 1759 stižena prudkou bolestí v krku, která se přes úsilí lékařů stále zhoršovala. Krk se zapálil a otekl, byla při tom horečka a křeče. Lékaři se vzdali naděje a žena ta byla již zaopatřena. Po svatém obřadě prosila přítomné, aby ji chvilku nechali o samotě, a tu vzývala vroucně o pomoc a přimluvu svatého Krispina, před 9 roky zemřelého. Mezi jiným řekla: „Vypros mi u Boha milost uzdravení k vůli mým dětem, abych se mohla o ně postarati. Neodpírej sluchu svého prosbě mé, když tolika jiným jsi pomohl.“ A tu viděla vstupovati do světnice dva kapucíny. Jeden z nich byl František z Montepulciana, který nemocnou častěji v nemoci navštěvoval. Druhého neznala; byl to drobný stařec se šedivou bradou. František řekl: „Obraťte se ještě jednou s vroucí prosbou na bratra Krispina, pomůže vám.“ Tu opětovala nemocná ještě jednou svou prosbu o uzdravení. A stařec, který dosud nic nebyl mluvil, se usmál a řekl: „Bůh ti uděl tu milost.“ Příbuzní čekající v předsíni, slyšeli mluvit, i otevřeli dveře. V tomtéž okamžiku zmizeli oba kapucíni. Když nemocná vyprávěla, co se stalo, mysleli přítomní, že blouzní v horečce. Ale brzy se přesvědčili o jiném, neboť nemocná, která sebou až dosud nemohla ani pohnouti, vstala zdráva. — Z podobných případů viděti, že duše lidská žije po smrti a jak užitečno jest svatě vzývat.

Povím ještě příklad o blahoslaveném Donu Boskovi, zakladateli velikého díla salesiánského a slavném vychovateli mládeže, který zemřel v Turíně roku 1888. Ve městském špitále v Castelu S. Giovanni ležela paní Terezie Calegari již přes dva roky, nemohouc sebou pohnouti pro zápal míchy a trpěla veliké bolesti. Sestřičky opatrovnice jí radily, aby vykonala devítidenní pobožnost a vzývala o pomoc blahoslaveného Don Boska, který pomohl již jiné jedné osobě v podobné nemoci. Nemocná začala 10. července 1923 nově a přijímala v té době denně; dne 17. července o 4. hod. ráno se probudila a viděla přicházeti k sobě kněze prostřední výšky, růžové tváře a kučeravých vlasů. Ruce měl zkřížené na prsou. Přistoupil, položil ruku na čelo nemocné a řekl: „Jak se ti daří?“ a připojil: „Vstaň!“ „Nemohu,“ řekla nemocná. Tu pravil dále: „Pohni nohami!“ Nemocná, aby těm slovům vyhověla, pokusila se o to a viděla, že její ztuhlá levá noha je ohebná. Když radostí vykřikla, přiběhla sestra, která měla noční službu, kdežto kněz se s úsměvem vzdaloval, neustále na ni hledě, až najednou zmizel. Nemocná se posadila, což už dávno nebyla účinná, pak slezla s postele a začala chodit. Bolesti v zádech úplně přestaly. Celý den zůstala na nohou a měla velikou chuť k jídlu. V zástupech přicházeli lidé do nemocnice, aby uviděli uzdravenou. — Mohl bych vypravovat ještě mnohé jiné podobné případy, kdy osoby, které v pověsti svatosti zemřely a od nemocných byly vzývány, se ukázaly a obyčejně žehnajíce sv. křížem nemocné uzdravily. Všecky ty případy byly v Římě pečlivě zkoumány a jsou zapsá-

ny v aktech blahověčení nebo svatořečení. Ostatně víme, že při proměnění Páně na hoře Tábor ukázal se v přítomnosti apoštolů Petra, Jakuba a Jana Možíš, který již před mnoha staletími byl zemřel. Chci poukázat na mnohá zjevení Matky Boží, která se stala během staletí, zvláště v poslední době na La-Salettě a v Lurdech ve Francii, jakož i roku 1917 ve Fatimě v Portugalsku. Vše to je důkazem, že duše žije po smrti.

2. Zemřelí se také častěji zjeví jako zvěstovatelé smrti.

Svatý Klement Hofbauer († 1820) měl přítele Zachariáše Wernera, kterýž rovněž působil jako kazatel ve Vídni. Půl druhého roku po smrti Hofbauerově stala se následující událost: Zachariáš Werner se jednoho večera pomodlil a odebral se na lůžko. Sotva uleh, rozjasnilo se ve světnici jako za dne a před ním stál Klement Hofbauer s palmou, lilíí a olivovou ratolestí v ruce a kynul mu řka: „Přijď, přijď brzy!“ Pak vidění zmizelo. Zachariáš Werner hned věděl, co to má znamenat. Hned následující neděli, první to adventní, když kázal v kostele voršilek, řekl: „Nebudu již dlouho žít. Klement Hofbauer mi zvěstoval smrt. Nebyl to sen, vše bylo tak živé, jako zde stojím a mluvím.“ Za sedm neděl byl Zachariáš Werner nebožtík.

Podobný příklad ze života zmíněné již svatě Terezie. Zemřela 4. října 1582 v Albě ve Španělsku. Brzy po její smrti jedna sestra, Terezie Larizová v klášteře v Albě onemocněla. Lékař po několika dnech prohlásil, že je na cestě k uzdravení. Brzy nato zjevila se jí svatá Terezie. Stála u jejího lůžka zářivá a velmi přívětivá a kynula jí rukou, aby šla. Nemocná se tázala: „Zemru, matko?“ Svěťice neodpověděla, zmizela. Terezie Larizová vyrozuměla z toho zjevení, že se neuzdraví, nýbrž zemře, připravovala se horlivě na smrt, která také v několika dnech nastala.

A ještě třetí případ. Svatá Marie Františka od Svatých pěti ran v Neapoli žila delší dobu ve svatém styku se ctihodným sluhou Božím Bianchim. Před svou smrtí roku 1791 mu slíbila, že se mu tři dni před jeho smrtí ukáže a jeho konec mu ohlásí. Marie Františka byla již dávno mrtva, když Bianchi nebezpečně onemocněl a všichni čekali již jeho smrt. Ale nemocný pravil s důvěrou: „Má chvíle ještě nepřišla, sestra Marie Františka mi ještě nic neoznámila.“ A skutečně brzy nato se uzdravil. Za osm měsíců zas onemocněl, a tu řekl, že za tři dni umře. Když se ho ptali, odkud to tak jistě ví, řekl: „Tuto noc (se 27. na 28. ledna 1815) přišla sestra Marie Františka, posadila se u mého lůžka a dlouho se mnou mluvila a mou smrt mi zvěstovala.“

3. Také se staly případy, že duše zemřelých, které byly v očistci, se ukázaly a za pomoc prosily.

Misionář dr. Josef Raffener, generální vikář ve Williamsburku v severní Americe († 1872 v Meraně a jest tam v arkádách na hřbitově pochován) vypravuje ze svého mládí: Narodil se v Malsu v Tyrolích a

studoval napřed v Meranu, 12 hodin od jeho rodiště vzdáleném. Doma měli děvčetu Marii, která jej jako dítě opatrovala, a ta nyní, přicházejíc na pout k bolestné Matce Boží v nedalekém Riffianu, navštívila vždy v Meraně studenta a přinesla mu od maminky pozdrav a ještě tak něco. Když později Raffelner studoval na universitě v Inšpruku, přicházela za ním i tam, konajíc zároveň pout do Absamu. Konečně odebral se Raffelner na studie do Říma. A hle, tu jednoho dne klepá někdo na jeho dveře a do světnice vstupuje stará Marie. Zvolal udiven: „Hleďme, hleďme, Marie mne přichází navštívit i v Římě!“ Ale Marie pravila: „Nelekejte se, já již nepatřím mezi živé, zítra bude můj pohřeb. Přicházím vás poprosit, abyste za mne dal sloužit mši svatou na privilegovaném oltáři v Římě, pak budu vysvobozena z očistce.“ Raffelner to slíbil a ona zmizela. Na druhý den sloužil mu známý kněz žádanou mši sv., při které byl Raffelner přítomen. Když se vrátil do své světnice, klepáno zase, děvče ka vstoupila, poklonila se na znamení díky a beze slova zmizela. Ihned psal Raffelner domů a dostal odpověď, že Marie skutečně téhož dne měla pohřeb. (Ve Spiragově knize „Anzeichen“ je uvedeno víc podobných případů.)

Připouštím, že mnohému bude těžko uvěřiti takovým zprávám. To proto, že sami nemáme o nich zkušenosti a že zřídka se přiházejí. Ale musíme také uvážit, že dosvědčeny jsou od úctyhodných a pravdymilovných osob, které neměly důvodů, aby mluvily nepravdu.¹

4. Že žijeme i po tělesné smrti dál, učil výslovně Kristus Pán.

Apoštolům řekl: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duši zabítí nemohou.“ (Mat. 10. 28.) V podobenství o bohatci a chudém Lazarovi (Luk. 16) uvádí, jak bylo s oběma po smrti. A byl by mohl Kristus Pán říci kajícím lotru: Dnes ještě budeš se mnou v ráji (Luk. 23. 43.), kdyby nebylo života po smrti? — Zcela správně praví arabské přísloví: „Umřítí jest usnouti a hned se zase probuditi.“ Tak jako po noci přichází den, tak spravedlivému po smrti začíná nový, věčný život. Ovšem žije i duše toho, kdo zemřel ve stavu nemilosti, také po smrti, ale toto její trvání nenazýváme obyčejně věčným životem, nýbrž věčnou smrtí, neboť duše taková jest na věky od Boha odloučena a nemá věčnou radost, nýbrž věčný

¹ Sám bych tolik nebudoval na podobných dokladech a raději bych tím více zdůraznil následující bod 4., slova Ježíše Krista, zvláště také ze sv. Jana (14. 1—3.): „V domě Otce mého jest příbytků mnoho; kdyby ne, byl bych vám to řekl, neboť jdu, abych vám připravil místo.“ a j. Sám Pán Ježíš ukazuje v podobenství o bohatci a chudém Lazarovi na „chaos magnum“, ovšem mezi zavrženými a spasenými, ale slovo to také jaksi ukazuje na „vzácnost“ styků se záhrobím, o níž ostatně v tomtéž podobenství praví: „Neuvěřili by, i kdyby někdo zmrtevých vstal.“ (Luk. 16.) Pozn. překl.

trest. Podobá se větvi od kmene odloučené a uschlé; nemá života, třebaš dále trvá. Ó Bože, zachovej nás od neštěstí takové smrti.

5. Že musí býti další život po smrti, praví nám i náš rozum.

Není myslitelné, aby zlí lidé, kteří zde na zemi spáchali mnoho a velkých zločinů a pak přece ušli trestu útekem, samovraždou a pod., zůstatí měli vůbec beztrestní. Nebo aby dobří lidé, kteří si o lidstvo získali velikých zásluh a na zemi sklidili jen nevděk, ba mnohdy jako zločinci byli popraveni, jako tak mnozí misionáři, zůstatí měli bez odměny. Musí býti odplata, dokonalá a spravedlivá odplata, a ta může býti jen po smrti.

Také různých národové, kteří kdy žili na zemi, věřili v další život po smrti. To dokazují modlitby a oběti, které za mrtvé přinášeli, to dokazuje jejich víra v elisium a tartarus, to jest v nebe a peklo. Jednotlivci, kteří o životě po smrti nic nechtějí slyšet, nejsou směrdatni. Jednotlivci mohou mít cit a rozum zvrácený, celek však nikoli.

Budeme-li tak žít, že se života posmrtného nepotřebujeme bát, nebudeme o něm nijak pochybovat, budeme se spíše na něj těšit, jako se rolník těší na žeň. Hodný křesťan může plným právem říci se žalmistou: „V tebe, Pane, jsem doufal, nebudu zahanben na věky.“ (Ž. 30. 2.) Amen.

43. Zánik světa.

(Poslední neděle po sv. Duchu.)

Moci nebeské budou se pohybovat.

(Luk. 21. 26.)

Jak z dnešního evangelia vysvítá, předpověděl Kristus Pán, že svět, to jest naše země, jednou vezme konec. Tohoto proroctví Kristova opětovně někteří zneužívali, aby strašili lidi, tak totiž, že přesně vypočítávali, kdy svět zanikne. Tak tomu bylo na př. roku 1186, kdy jistý španělský astronom v Toledu z postavení planet vypočítával záhubu světa na září téhož roku. Podivným způsobem, jak všechny kroniky sdělují, tenkrát hned po Novém roce nastalo velmi mírné počasí, takže se ptáci z jihu vraceli a stromy v lednu kvetly. V únoru byly již na stromech jablka jako ořechy veliká, v březnu květlo obilí a všechno se dařilo na polích nádherně, zvlášť když nepřišly žádné mrazy a slunko a dešť se příznivě střídaly. Lidé se domnívali, že příroda ještě jednou — naposledy — všechny své síly rozvíjí, aby pak zanikla. Kostely byly stále plné, konala se prosebná procesí. Ale ejhle, rok přešel a nic se nestalo. — V minulém století zvěstoval William Miller († 1849) v ulicích New Yorku na základě špatně

vykládané bible, že svět zanikne roku 1843, ale nestalo se tak. Vymlouval se pak, že se ve výpočtech zmýlil a prorokoval pak konec světa a příchod Kristův na říjen roku 1847. V ten den jeho přívrženci se vydali v bílých šatech na hory a výšiny, očekávat tam příchodu Kristova. Ale zase nic. Přesto blouznění ono neustalo. Byl zase stanoven 17. prosinec roku 1917 a zase nastalo zklamání. Tu vystoupil roku 1925 jiný prorok, jistý Robert Reidt z Long Islandu u New Yorku, hlava tak zv. „adventistů sedmého dne“ a zvěstoval, že 6. února onoho roku, večer, Kristus se svými anděly sestoupí s nebe, svatě na zemi i vzkříšené z hrobů vezme pak s sebou, kdežto hříšníci budou pochováni pod padajícími hvězdami a horami. Reidt a jeho přívrženci vše prodali a peníze rozdali. Mnozí lidé, zvláště mladá děvčata, si strachem z konce světa brali život. Dne 6. února vystoupil adventisté na hory a v modlitbě čekali na konec světa, ale ten zas nepřišel. Reidt, všeobecně vysmíváný, prohlásil, že to bude o něco později, poněvadž s nebe je na zemi daleko a Kristus prý se musel zastavit na různých planetách. — V době světové války poslali američtí adventisté do Evropy kočovné kazatele, kteří v mnohých městech a vesnicích konec světa hlásali a katolický lid sváděli, roztrušující ovšem i jiné bludy. Nebude tedy na škodu, když na základě zjevení Božího vyložíme, jak se věc má.

1. Předem jest jisto, že svět, to jest naše země koule jednou, a to ohněm bude zničena.

Kristus Pán praví výslovně: „Nebe a země pominou.“ (Luk. 21. 33.) Tedy naše země a obloha její ve své nynější tvárnosti pominou. Dále praví Kristus Pán: „Slunce se zatmí a měsíc nedá světla svého, hvězdy padati budou s nebe a moci nebeské budou se pohybovat.“ (Mat. 24. 29.) „Lidé schnouti budou strachem a očekáváním těch věcí, které mají přijít na veškeren okruh zemský.“ (Luk. 21. 26.) A prorok Isaiáš praví: „Země se stárne jako roucho a obyvatelé její zahynou stejně s ní.“ (51. 6.) „Roztříštěna, ztroskotána bude země ... stržena bude jako stan.“ (Is. 24. 19.) Svatý Petr praví, že země zničena bude ohněm: „Přijde den Páně jako zloděj a nebe s velikým hřmotem zajde ... a země shoří i se vším dílem svým.“ (2. Petr. 3. 10.) Že tělesa nebeská mohou být zničena požárem světovým, to tvrdí astronomové. Takový požár vznikne, když v prostoru světovém narazí na sebe dvě tělesa nebeská. Astronomové pokládají za možné, že také naše země se někdy srazí s tělesem jiným. Země koule letí ve svém pohybu kolem slunce nesmírnou rychlostí asi 30 kilometrů za sekundu. Může se jí státi, jako vlaku nebo parolodi, která se srazí s jinou.

Malým obrazem zkázy světa byla zkáza obou krásných měst *Herkulanum* a *Pompej* výbuchem Vesuvu roku 70. po narození Krista; nebo zničení hlavního města *Saint Pierre* se 40 tisíci obyvatel na ostrově *Martinique* 8. května roku 1902 výbuchem sopky *Mont Pelee*. Onoho

dne kolem osmé hodiny ranní vychrlila sopka tolik ohně, žhavé lávy, rozpáleného kamení atd., že v několika okamžicích se celé okolí proměnilo v jediný ohnivý kotel a vše zahynulo a shořelo. I v přístavu byla voda vřelá a 18 lodí, které tam kotvily, bylo padajícím ohnivým deštěm zničeno. Oněm 40 tisícům obyvatel tedy takřka již nadešel tehdy soudný den. Co se tehdy stalo v malém v Saint Pierre, stane se na konci světa všeobecně s celou zemí.

Ovšem nebude naše země při tomto požáru světovým zničena tak, aby nic nezbylo, nýbrž podle slov svatého Petra bude proměněna v zemi jinou. „Očekáváme podle zaslíbení jeho nebe nové a zemi novou, na níž bude bydlet spravedlnost.“ (2 Petr. 3. 13.)

2. Ale den a hodinu tohoto zániku nynějšího světa nezná nikdo, jen Bůh sám.

Kristus Pán praví: „Onen den a hodinu nezná nikdo, ani andělé nebeští, toliko Otec sám.“ (Mat. 24. 36.) Jak sv. Petr, tak i sv. Pavel ve svých epistolách praví: „Den Páně přijde jako zloděj.“ (2 Petr 3. 10., 1 Thes. 5. 2.)

Když tedy tak zvaní adventisté vždy znova nějaký určitý den označují za konec světa, tu nemá jim nikdo věřit. Že se tím již mnohokrát učinili směšnými, to jsem již ukázal. Ale také ostatní nauky adventistů jsou bludné, jsou právě tak málo správné jako jejich předpovídání konce světa. Ať si třeba s tímto zvěstovatelé příchodu Kristova (adventus Christi), adventisté, neustále říkají: „Bible praví“, „bible učí“ — a mohou sebe samy nazývat „vážnými zkoumateli bible“, přece neprávem si to vše připisují, poněvadž slova bible vykládají falešně a následkem toho pravdivým naukám křesťanským se protíví. Jejich prorokování konce světa jest i proto nesprávné a musí být zavrženo, poněvadž se nevyplnila ještě znamení, která konci světa budou předcházet.

3. Kristus Pán zvěstoval jistá znamení, která budou oznamovat konec světa.

Bylo to tenkrát, když seděl s učedníky na hoře Olivetské, měl před sebou chrám jerusalemský a odpovídal na otázku učedníků „kdy bude zkáza Jerusalema a konec světa“. (Mat. 24.) Tehdy Pán Ježíš řekl, že před koncem světa bude evangelium zvěstováno na celém světě. Řekl: „A toto evangelium o království (Božím) bude všem národům na světě zvěstováno na svědectví a pak přijde konec.“ (Mat. 24. 14.) Toho dnes ještě není. Přes polovic lidstva ještě žije v pohanství. Ohromné spousty lidí v Číně nebo v jiných zemích Asie a Afriky ještě neuslyšely zvěst evangelia. Podle slov Kristových musí tedy ještě přijít čas, kdy neobyčejně zkvete činnost misionářská a všude všem národům, a to úspěšně bude evangelium zvěstováno a všude na celém světě povstanou křesťanské chrámy a sídla biskupů. To má být na svědectví, má to být znamením, že konec světa jest blízký.

Dále má nastat velká jednota ve víře. Má být, jak Kristus Pán řekl,

„jeden ovčinec a jeden pastýř“. (Jan 10. 16.) Křesťané, kteří jsou mimo církev katolickou, ale i Židé, mohamedáni a pohané vstoupí do církve. Naplní se slova Davidova: „Obrátí se k Pánu všechny končiny země, všechna plemena pohanů klaněti se budou před tváří jeho.“ (Ž. 21. 28.) Mnohé svaté osoby tvrdily, že na konci časů všechny bludy vyhasnou přímlovou a mocí Matky Páně. Blahoslavená Marie Taigl v Římě († 1837), která také byla velikou prorokyní, předpovídala, že se do církve navrátí celé národy a že lidstvo tím bude velmi překvapeno; před tímto triumfem církve však budou veliké války a převraty a jiné následky hněvu Božího.

Nápadným bude především obrácení Židů na křesťanství. Již Mojžíš Židům předpověděl, že budou rozptýleni mezi národy (5 Mojž. 4. 27) a že se na konec časů obrátí k Pánu Bohu svému. Také prorok Oseáš předpovídal, že synové Izraelovi budou dlouhý čas bez krále a oltáře, ale nakonec že se obrátí a Boha, Pána svého, hledati budou a jemu a věcem jeho se přiblíží. (Os. 3. 4.) Ke křesťanství přivedeni budou Židé Eliášem, který (okolo roku 900 před Kr.) v ohnivém voze se země vzat byl (4 Král 2. 11.), ale na konci časů od Boha zase na zem poslán bude. Pak bude Židům kázati (Mal. 4. 5, Mat. 17. 11.) a dokáže jim jasně, že Ježíš z Nazareta jest očekávaným vykupitelem a Synem Božím. Kázáním a zázraky jeho se největší část Židů obrátí a vstoupí do církve. V té době bude Palestina zase silně obydlena Židy. Že Židé se ke konci světa zase stěhovatí budou do Palestiny, jest předpověděno od proroků; budou se tam tak stěhovatí, jako svého času se tam navrátili z Egypta (5 Mojž. 30. 1—5., Jerem. 16. 14—15., Bar. 2. 35.). Je nápadno, že po světové válce byla Palestina Židům dána zase za národní vlast a že zvlášť slonistickým hnutím se Židé zase ve velkém počtu do Palestiny stěhují.

Dále bylo od apoštolů předpověděno, že ke konci světa vystoupí Antikrist, t. j. člověk, který se bude vydávati za Boha a vyžadovati božské pocty. Krísta prohlásí za svůdce a ctitele pravého Boha bude krutě pronásledovati, zvlášť v době tří a půl roku, kdy bude státi na vrcholu své moci a ovládati celou zemi. Dábelskou mocí bude konati divy, také aby nanebevstoupení Krísta Pána napodobil, vznese se do výše, ale bleskem bude sražen. Antikrist dosud se neobjevil, ale měl předchůdce během staletí, na př. římské císaře, kteří se snažili desítky velikými pronásledováními vyhubit náboženství křesťanské, v poslední pak době držitele moci v Mexiku a Rusku, kteří se snaží o totéž.

Konečně Kristus Pán o konci světa předpověděl: „Slunce se zatmí a měsíc nedá světla svého.“ (Mat. 24. 29.) Také všeobecnou válku předpověděl: „Povstane národ proti národu a království proti království... ale to vše jest jen začátkem soužení.“ (Mat. 24. 7.) „Nebude však hned konec.“ (Luk. 21. 9.)

Z toho všeho vyplývá: Jest pravděpodobno, že vidíme vyplňovati se

nebo vyplněna teprv dvě znamení: velikou válku světovou a pak stěhování Židů do Palestiny. Ostatní znamení však, jak se zdá, nejsou ještě vyplněna, zvláště úspěšné rozšiřování evangelia po celé zemi, úžas budící vstupování jinověrců a celých národů do církve, obrácení Židů, vystoupení Antikristovo a příchod Eliášův. Můžeme tedy mít za to, že konec světa se sice blíží, ale že není ještě tak úplně blízky. Nenechte se tedy svést od adventistů, kteří všude hlásají blízký konec světa, a odmítejte rozhodně jejich bludy i jejich tisk.

Z nás se snad nikdo nedomákl všeobecného zániku světa. Ale nikoho z nás nešetří zánik světa v malém — ten totiž pro každého z nás nastává naší smrtí. Na ten okamžik, kdy přestane pro nás všechno na tomto světě existovat, nikdy nezapomínejme a žijme tak, abychom se té chvíli báti nemuseli. To bude mnohem lepší, než lámat si hlavu otázkou, kdy naše země bude mít svůj konec. Končím, pamětliv jsa poslední hodinky: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodlnu smrti naší. Amen.“

Jako jest zcela správně odmítat bludy adventistů, tak zase nesnadno jest posuzovati, pokud „znamení“ jsou vyplněna. Jisto jest, že přesto všechno, co autor uvádí, konec světa můžeme nastati brzy, snad hned a nikdo nebude moci říci, že nevyplnila se prorocství a znamení, neboť nevíme předem, jak a do jakého stupně mají býti vyplněna; nejsou dána k propočtům, nýbrž, až se všechno stane, abychom se nelekali, nýbrž věděli, že to bylo předpověděno. Na „konci věků“ ve smyslu mesianském jsme. Jak dlouho konec ten trvat bude, nevíme. Sv. Pavel sám myslel, že konec přijde brzy a neviděl překážky v tom, že by něco z předpověděných znamení nebylo vyplněno. I jemu i nám po tak dlouhém čase zůstává: Neví nikdo... buďte připraveni... (Pozn. překl.)

44. Těla z mrtvých vzkříšení.

(O velikonocích nebo v neděli 15. nebo 23. po sv. Duchu.)

Věřím v těla z mrtvých vzkříšení. (Ap. vyznání.)

Učení Kristovo se právem nazývá evangeliem, to jest blahou zvěstí, poněvadž obsahuje mnoho útěchy, která by člověka v tomto slzavém údolí povzbudila a v bolestech a protivenstvích povznese. Takovou jest také nauka o vzkříšení mrtvých. Jako Kristus Pán vstal z mrtvých, tak i my vstaneme v den poslední. „Kristus vstal z mrtvých, prvotina těch, kteří zesnuli. (I. Kor. 15. 20.) Jest však rozdíl mezi zmrtvýchvstáním Kristovým a naším budoucím vzkříšením především ten, že Kristus jako Syn

Boží vstal z mrtvých vlastní mocí, kdežto my budeme vzkříšeni mocí Boží. Budoucí zmrtvýchvstání si připomínáme denně sami, když se probouzíme ze spánku, který jest obrazem smrti. Budoucí zmrtvýchvstání hlásá nám každým rokem příroda, neboť na jaře k novému životu vstává po zimě, kdy všechno odumřelo, louky a pole se zase zelenají, stromy raší a kvetou, aby i ovoce vydaly, ptáci se objeví se svým zpěvem. Velmi případně tedy spadá slavnost velkonoční do doby jarní, kdy i příroda se probouzí k novému životu a nám budoucí vzkříšení připomíná. Nevěrci a volní myslitelé ovšem nechťejí o vzkříšení nic vědět a říkají: „Co jest mrtvo, jest mrtvo!“ Chci proti takové řeči dokázat, že vskutku jednou z mrtvých vstaneme.

1. Kristus Pán nejednou výslovně prohlásil, že mrtvé zas jednou vzkřísí.

Kristus Pán jest Syn Boží a jako takový se ani sám nemýlí ani jiné neklame. A Kristus Pán praví: „Příchází hodina, kdy všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas Syna člověka, a vyjdou, kteří dobře činili, na vzkříšení života, ti pak, kteří zle činili, na vzkříšení soudu. (Jan 5. 28.) A jindy, vzhledem k sv. přijímání: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v den poslední.“ (Jan 6. 55.) Kristus Pán častěji přirovnává smrt spánku. Před vzkříšením dcery Jairovy praví, že dívka spí. (Mat. 9. 24.) A rovněž tak před vzkříšením Lazara: „Lazar, náš přítel, spí.“ (Jan 11. 11.) Mohl jen proto smrt nazývat spánkem, poněvadž má moc mrtvé zase vzkřísiti a vzkřísí je.

Již před Kristem Pánem bylo částečně známo, že budoucí Vykupitel z mrtvých vstane a že na konci světa bude všeobecné vzkříšení mrtvých.

Proroci totiž předpovídali, že tělo jeho nedozná porušení (Ž. 15. 10.), čímž bylo míněno jeho zmrtvýchvstání. Také Kristus Pán mluvil opětovně o svém budoucím zmrtvýchvstání, na př. když při vyčištění chrámu od prodávajících Židů řekl: „Zrušte chrám tento a já jej zase ve třech dnech vzdělám.“ (Jan 2. 19.) Jindy připomenul proroka Jonáše: „Jako Jonáš pobyl tři dny v břiše ryby, tak i Syn člověka bude v nitru země tři dni a tři noci.“ (Mat. 12. 40.)

Že pak my také z mrtvých vstaneme, věděl velký trpitel Job, který žil někollk staletí před Kristem, neboť ve svém velkém utrpení těší se myšlenkou na zmrtvýchvstání: „Vím, že... v poslední den zase ze země vstanu a zase oblečen budu koží svou a v těle svém užijím Boha svého.“ (Job 19. 25.) Sedmero bratří Makabejských, které tyran Antioch tak krutě dal popravit, poněvadž nechťejí proti předplům svého náboženství požívat vepřového masa, těšilo se v bolestech svých nadějí na budoucí vzkříšení. Jeden z nich řekl tyranovi: „Nešlechetníku! Ty nám sice bereš přítomný život, ale král světa nás, kteří za jeho zákon umíráme, vzkřísí k životu věčnému.“ (2 Mak. 7. 9.) Také sestra Lazarova Marta řekla k Spasiteli před vzkříšením Lazara: „Vím, že bratr můj vstane při

vzkříšení v poslední den.“ (Jan 11. 24.) Tedy když Kristus Pán přišel na zemi, byla tato pravda o budoucím vzkříšení již známa, od Boha lidem zjevena. Velmi zřetelně jí však učil Kristus Pán a dalo nı nejlepší důkaz tím, že:

2. sám z mrtvých vstal.

Kristus Pán prav: „Nechcete-li věřiti mn (mm slovům), věřte skutkům mm. (Jan 10. 38.) Na důkaz, že jeho slova jsou pravdiv, konal nesisln divy. A na důkaz, že lidé jednou vstanou, on sám vstal z mrtvých.

Kristovo zmrtvýchvstání zminuje i židovsk dějepisec Josefus Flavius († 94 po Kr.). Ve svých Židovských starožitnostech (18. 33.) nazývá Ježíše mužem moudrm, pokud pry ho vůbec člověkem nazvat lze, kter byl činitelem podvnch skutků a učitelem, a pod Pontským Pilátem odsouzen byl k smrti kříže, ale po třech dnech zase se objevil, jak boží t proroci o nm předpověděli. — O zmrtvýchvstání Kristově se apoštol dobře přesvědčili; potom to vsude ve světě dosvědčovali a nazývali se s věd k y K r i s t o v a zmrtvýchvstání. (Skut. 2. 32., 3. 15., 4. 33.) Že nebyli lehkovrn, nybr se napřed dobře přesvědčili, to ukazuje Tomáš. Ačkol mu to jíž jeho druhov dosvědčovali, nechtěl dřív uvřit, a sám vloží prst do ran Ježíšových a ruku do rány boku jeho.

Neptel náboženství si vymšle sice rzn vytcky pro svou nvru. Říkáš dokonce, že Kristus byl jen zdnliv mrtve, že třetího dne se z mdloby probрал a z hrobu vylezl. Jak jest to nesmysln! Ať takov voln myslitel si d ruce a nohy hřeby probt a bok kopím prorazit a za t dny ať zas čile chodí a jedná s lidmi, jako by se nic nebylo stalo. I sám nepitel náboženství David Strauss musí doznat, že kdyby Kristus byl býval jen zdnliv mrtv a pak, dostav se z hrobu, by se byl plížil mezi živými, jistě by zármutek a skleslost apoštol nebyl proměnil v naden, jak u nich pak vidíme.

Jin zase, aby vc odbyli, opakují po vojácích, od Žid k tomu navedench, nejapnou bajku, že apoštol jeho mrtvolu ukradli. Co by z toho byli měli? Ta by jich taky nebyla přivedla k naden a k obetovn život ve službě tohoto svědectví. A pak, apoštol byli po smrti Kristově tak zaraen a bzlivi, a hrob byl vojáky hlídán. Jsou to tedy nejapn vytcky volných myslitel a nemohou na věci nic zmnit.

Ostatn Kristus Pán, aby dokázal, že mě moc mrtv křisiti, vzkřisil i moh jn. Písmo svaté jmenuje t případy: dceru Jairovu v Kafarnaum, kter právě byla skonala, vzal za ruku a řekl: „Dvko, vstaň!“ (Marek 5. 41.) Mádence, syna vdovy Naimsk, kdž ho jíž nesli ke hrobu; potkal se s nimi v brn msta a řekl: „Mádence, tobě pravm, vstaň!“ (Luk. 7. 14.) Nejslavnějším skutkem Kristovým bylo vsak vzkřen Lazara, kter jíž čtvrt den byl v hrob a jíž zapáchal. Hlasit volal Kristus Pán do hrobu: „Lazare, vyjdi ven!“ A ihned mrtv vstal. (Jan 11.) Právem mohl Kristus Pán říci: „Já jsem vzkřen a život.“ (Jan 11. 25.)

Chci ještě ukázat k tomu, že Bůh mnohá těla katolických křesťanů, kteří svatě žili, až do dnešního dne udržuje neporušená. Těla ta se však od mumii a od oněch těl, která v suchých podzemních místnostech neshnila, liší tím, že jsou ohebná a někdy vydávají i líbeznu vůni. Mumie jsou však ztuhlé a umělé nabalzamováním od hnilyby chráněné, což u těl svatých není. Poněvadž těla ta bývají ohebná, byla původní posice některých i změněna a nacházíme je nyní, ana sedí, na př. tělo sv. Kateřiny Bolognské († 1463) v kostele klarisek v Bologni, nebo tělo ctihodné El e k t y u karmelitánek v Praze. Neporušena zůstala mimo jiné těla sv. Terezie, v Portugalsku sv. Alžběty, ve Francii blah. Bernadetty, bývalé pasačky lurdské, v Itálii sv. Felixe z Kantallcia, kapucína, dále kajčnice Markety Kortonské, svatě Marie Magdaleny z Pazzis, sv. Kláry z Monte Falcone, dále tělo apoštola Indů sv. Františka Xaverského a j. Zde můžeme užít slov Písma svatého: „Nemluví-liž zemřelí tímto způsobem ještě i nyní?“ (Žid. 11. 4.) Ano, mluví a potvrzují neporušenost těla dávno mrtvého všemohoucnost Boží, která může nejen těla svatých od hnilyby uchránit, nýbrž jednou i vzkřísit k věčné neporušenosti.

Zmíním se ještě o zázraku s krví sv. biskupa J a n u a r i a v Neapoli. Biskup ten byl stát za pronásledování císaře Diokleciána roku 305. Jistá křesťanka zachytila něco krve svatého mučedníka do lahvičky, hlavu jeho pak vzali jeho krajané, křesťané neapolští. V Neapoli pak byl postaven nádherný chrám a v něm krev i hlava světcova uchovávány. Uvidělo se pak, že zčernalá a zaschlá krev v lahvičce se stává tekutou, červenou a pěnicí, jakmile se přiblíží hlavě světcově. Když se od ní vzdálí, je zase seschlá, pevná. Tento zázrak se opakuje do dneška a možno jej v Neapoli vidět. Řeklo by se, že krev světcova již t o u ž í p o t o m, aby při vzkříšení zase spojena byla s hlavou jeho. Nápadným jest, že krev obyčejně se stává tekutou v okamžiku, když se modlí Věřím v Boha a to právě slova: Těla z mrtvých vzkříšení. (Podrobněji ve Spiragově sbírce příkladů.)

Kristova nauka o vzkříšení těl přinášela sv. mučedníkům v jejich mukách velikou útěchu a vytrvalost. Sv. P e r p e t u a byla roku 200 v Kartagu v žaláři s jinými spoluvězněnými před smrtí svou okukována zvědavými pohany, i řekla jim neohroženě: „Jen se na nás dobře podívejte a zapamatujte si naši podobu, abyste nás poznali v den soudný.“

3. I n á m p ř i n e s e u č e n í o z m r t v ý c h v s t á n í v e l i k o u ú t ě c h u p ř i s m r t i n a š í l p ř i s m r t i n a š í c h d r a h ý c h.

Jako se nermoutíme nad tím, že slunce večer zapadá, poněvadž víme, že na druhý den zase vyjde, právě tak nepotřebujeme malomyslněti, když ležeti budeme na loži smrtelném, nebo když nás náš draží opouštějí umírajíce. Vždyť z jasných příslibů Božích víme, že smrtí nic neztrácíme, že tělo nám opět bude vráceno a to na věky. Pohané ovšem

byli při smrti sklíčení a proto hlučně naříkali; objednávali si dokonce i ženy, zvané plačky, aby za peníze vedly hlomozné nářky. To proto, že neměli naděje, praví apoštol. (I. Thes. 4. 12.) Zdálo se jim, že smrtí jest vše ztraceno. Ale u nás křesťanů jest tomu jinak. Víme, co Kristus Pán slíbil. Proto svatý biskup Cyprian v Kartagu varuje křesťany před přílišným nářkem nad mrtvými, aby si pohané nemysleli, že křesťané nemají pevné přesvědčení o budoucím zmrtvýchvstání.

Pěkný příklad tohoto křesťanského přesvědčení dal při smrti zbožný Bernardin a St. Pierre. Bědujíce stály žena a děti u jeho lůžka. Ale umírající jim řekl: „Proč pláčete? Čeká nás krátké rozloučení. Opouštím sice zemi, ale ne život. Má duše neumírá, bude vždycky žítí a vás milovat. Vždyť se zas uvidíme. Nesmíte mň svými slzami to krátké rozloučení od vás činit těžším.“

Podobnou naději vyjadřuje i jeden z nejvýtečnějších duchů, Benjamin Franklin, prezident Severoamerických států († 1790). Sám si složil nápis na hrob a v něm praví, že mrtvé jeho tělo jest jen jako desky staré knihy, jejížto obsah však, totiž duše, byl vyňat a nebude ztracen, nýbrž vyjde jednou v novém, zlepší se v vydání. Chce tedy říci, že duše nabude zase těla, jako když obsah knihy nabude nové formy v novém vydání.

Svatý biskup cařhradský Jan Zlatoustý řekl jednou mladé vznešené paní, která velmi truchlila, pozbyvši svého manžela po pětiletém manželství: „Kdyby ti bylo slíbeno, že manžel tvůj se stane panovníkem celého světa, ale že musíš býti od něho dvacet let odloučena, potom však že s ním zase spojena budeš, on císařskou korunou, žezlem a purpurem ozdobený a ty vedle něho na trůně — nesvolila bys ráda k takovému rozloučení? Snášeš tedy trpělivě nynější odloučení s touhou po říši nebeské, kde svého manžela opět dostaneš, ne v královském rouše pomíjejícím, nýbrž v rouše slavné nesmrtelnosti.“ — Také sv. Augustin volal k zarmoucené panně Sapidě, když jí zemřel bratr její: „Hleď k nebi a tvé srdce se potěší a oko uschne.“

Než skončím, musím ještě něco připomenouti. Vstaneme ovšem všichni z mrtvých, ale ne všichni vstaneme v nebeském oslavení. Jen těla spravedlivých budou oslavena. Zlí, kteří zemřeli ve hříchu smrtelném, budou mítí těla krásná, jejich tělo bude zahanbené. Svatá Hildegarda praví, že spravedliví obklopeni budou zlatou září, tedy jakousi svatozáří, jak ji malujeme na obrazech svatých; zlí však budou obklopeni stínem, temným mrakem. Dej Bůh, abychom připočtení byli k těm, kteří vzkříšení budou v nebeském oslavení. (I. Kor. 15. 43.) Krása vzkříšených těl bude se řídit podle krásy duše a proto musí býti naší snahou posvětit duši ctnostným životem, aby se na nás vyplnila slova Kristova: „Tehdy zářiti budou spravedliví jako slunce v království Otce mého.“ (Mat. 13. 43.) Amen.

45. Čemu nás učí obilná pole.

(Sexagesima (o rozsevači) nebo „obžinky“.)

Vyšel rozsevač, aby rozséal. (Luk. 8. 5.)

V první den měsíce dostávají mnozí, na příklad úředníci, svůj měsíční plat. Takoví lidé, kteří mají měsíční plat, mají méně starostí o své živobytí. Rolník však, který musí pole vzdělávat a v potu tváře se snažit, aby mu dalo obživu, má starostí víc. Špatné počasí, krupobití, průtrž mračen a pod. mohou v okamžiku zničit výsledek jeho dlouhé práce; pak se celý rok namáhal nadarmo. Rolník je tedy přístupnější poznání, že je mu potřebí pomoci a požehnání Božího a že pravdivé je pořekadlo: „Na Božím požehnání všecko záleží.“ Mimo to rolníka při jeho práci sama příroda, se kterou jest neustále ve styku, nabádá k nábožnému přemýšlení, a proto se rolnické obyvatelstvo neodcizuje tak snadno Bohu, jako ti, kteří dostávají měsíční plat a tím zbaveni jsou starostí o vezdejší chléb. Chci dnes promluvit o tom, jak práce na poli dává podnět k náboženským myšlenkám. Napřed ukazují na jaro, kdy církev slaví svátky velikonoční a kdy také příroda znova ožívá.

1. Ožítí přírody na jaře připomíná rolníku budoucí zmrtvýchvstání.

V zimě je příroda jakoby mrtva; pole leží obvykle pod tlustým přikrovem sněhovým. Ale na jaře slunce stále výše na obloze stoupá, sníh taje, pole zase se ukáže a v paprscích slunka roste osení. Nádherná zeleň pokryje pole, stébla vyrůstají a sílí. Rolník tedy vlastním očima vldí před sebou přírodu vstávati z mrtvých, i připomíná mu to mocně naše vlastní budoucí vzkříšení. A to ještě z jiné příčiny. Svatý apoštol Pavel totiž upozorňuje, že semeno do země zaseté tam zdánlivě bere zkázu, porušení, potom však klíčením znova ožívá, a tím připomíná napřed smrt a rozklad těla v hrobě, ale pak i následující vzkříšení. (I. Kor. 15. 36.) Proto také významně hřbitov nazýváme polem Božím, svatým polem. Jest jen ten rozdíl, že oživení na polích se děje pozvolna, vzkříšení z mrtvých se však stane mocí Boží v okamžiku. Svatý Pavel praví: „Zazní trouba a mrtví vstanou neporušení.“ (I. Kor. 15. 52.) Míněno jest znamení, které dává archanděl Michael (I. Thes. 4. 15.), jak také svatí Otcové učí. Sám Spasitel praví, že pošle anděly své s troubou, a ti shromáždí vyvolené Jeho ode čtyř konců světa. (Mat. 24. 31.) — A nyní obraťme pozornost na růst na polích; uvidíme však, že tam roste i plevel, koukol.

2. Koukol na polích připomíná shovívavost Boží.

Právě tak jako na polích mezi pšenicí roste i plevel, právě tak i v říši Boží na zemi, to jest v církvi mezi dobrými a bohabojnými jsou i lidé zlí. Bůh je trpí. Neboť není jako my lidé, kteří ihned odstraňujeme, co nám

jest nemilého, Bůh však nechává dobré a zlé lidi vedle sebe až do smrti. Pak dostane se obojím náležitě odplaty, jedněm odměny, druhým trestu. Upozorňuje na to Kristus Pán v podobenství o rozsevači. (Mat. 13.) Když se ukázal koukol, chtěl jej služebníci vytrhati. Ale hospodář řekl: „Nikoliv, abyste snad nevytrhali zároveň i pšenice. Ať obojí roste pospolu až do žní, v čas žní pak řeknu žencům: Seberte napřed koukol ke spálení, pšenici pak shromážděte do stodoly mé.“ Tím hospodářem jest Otec nebeský. Bůh není netrpělivý, nervosní, jako člověk, který by hned do všeho blil, není-li co po jeho chuti. Bůh snáší hříšníky s trpělivostí a čeká na jejich polepšení, neboť nechce smrt hříšníka, ale aby se polepšil a živ byl. (Ez. 33. 11.) Bůh má slitování s hříšníkem. Je jako matka, která křičící a vzpouzející se nemluvnátko nebije, nýbrž konejší je a ještě víc je na prsa tiskne, až je upokojí. Kristus Pán má již proto s námi slitování, poněvadž je náš Spasitel a vykoupil nás velikou cenou, totiž hořkou smrtí svou na kříži. Věci, které jsme draze koupili, nezhazujeme hned, i když se ukáže nějaká chyba, spíše se snažíme chybu opravit. Podobně i Kristus Pán; vyhledává hříšníka i dobrodiním i utrpením na něj sesílaným. Je to dobrý pastýř, který hledá ovečku ztracenou. (Luk. 15.) Samaritánku hledal u studny Jakubovy, marnotratného syna upadnutí nechal do bíd, aby šel do sebe a zatoužil po domě otcovském. Svatý Augustin praví: „Kdyby Bůh nebyl Bohem, mohl by se zdát nespravedlivým pro svou přílišnou shovívavost k hříšníkům.“ Ale přesto je velmi nebezpečno spoléhat se opovážlivě na Boží milosrdenství a odkládati pokání a polepšení. Kdo tak činí, vydává se v nebezpečí, že skončí nekajícně, poněvadž takového obvyčejně stihne nenadálá smrt. Tuto pravdu znázornil Kristus Pán na onom stromě fíkovém, na němž hledal ovoce, ale nenašel žádného, okamžitě dal stromu uschnouti. Takovému stromu se podobá hříšník, na němž bude Bůh jednou žádati ovoce dobrých skutků a nenalezna, náhle jej z života odvolá. Na takovém člověku se pak mohou splnit slova Kristova: „Služebníka neužitečného vyvrzte do temnosti zevnitřní, tam bude pláč a skřípění zubů.“ (Mat. 25. 30.) Praví přísloví: „Boží mlýny melou zvolna, ale bezpečně; co Bůh zmeškal shovívavostí, dožene přísností.“ Svatý Augustin praví: „Čím dále odložen trest, s tím větší pak dopadne mocí; je to jako s lukem: čím více tetiva tažena dozadu, tím mocněji šíp vyletí.“ — Ale vraťme se zase k polím obilným. Tam roste obilí i koukol až do žní.

3. Žně připomínají jednak soud, pro každého hned po smrti nastávající, jednak také potřebu dobrých skutků.

Sv. Pavel praví: „Kdo skoupě rozsívá, skoupě bude i žnouti, a kdo v požehnání rozsívá, v požehnání bude i žnouti. (2 Kor. 9. 6.) Tím apoštol ukazuje, že život lidský jest dobou setí a že bude následovati po smrti žně. Kdo v tomto životě málo dobrého vykonal, dojde menší odměny od Boha

než ten, kdo vykonal mnoho dobrého. Když tedy vidím v čas žní na poli nebo na silnici vůz bohatě obilím naložený, an se bere ke stodole, tu napadá mi myšlenka: Ten vůz je podoben člověku, který bohat jsa zásluhami umírá a ubírá se do nebe.

Dobré skutky, které člověk za života má konati, nazývají se také o v o c e m, poněvadž je můžeme přirovnati ovoci na stromě. Strom, mající dobré ovoce, líbí se nám a dochází od nás chvály; ale strom, který rok po roce zůstává bez ovoce, bude konečně vyřat a spálen. Tak je i s člověkem. Člověk, který vykoná hojně dobrých skutků, jest Bohu příjemný a Bůh jej vyznamená; ale ten, kdo chtěl na zemi jen užívat, ale dobrých skutků nekonal, bude Bohem zavržen. „Strom, který nenese ovoce dobrého vyřat a na oheň uvržen bude.“ (Mat. 7. 19.)

4. Žeň dále vybízí rolníka, aby byl vděčen Bohu, dárce všeho dobra.

Z toho důvodu se na mnohých místech slaví slavnost obžínková na poděkování Pánu Bohu. Vděčnost svědčí o ušlechtilosti srdce a zjednává nám nová dobrodiní od Boha. To dosvědčuje děkovná oběť N o e m o v a p o p o t o p ě. Za jeho vděčnost dostalo se mu ihned od Boha nového zaslíbení, jehož zárukou byla duha. (I. Mojž. 4.) Také rolník pole úrodné zase znova osívá, neboť ví, že s něho zase hojně sklídí. Podobně i Pán Bůh lidem vděčným uděluje nová dobrodiní. Vděčnost jest tedy takřka prosbou o nové milosti. Jak milým Pánu Bohu jest srdce vděčné, ukázal tím, že tělo F e l l x e z K a n t a l i c i a († 1587) až do dnešního dne, tedy přes 300 let, zachovává neporušeno. Tento pokorný mnich kapucínský přes 40 let byl vysílán na sbírky pro svůj klášter. Ovšem, jako se děje při všech sbírkách, dostalo se mu mnohdy i hrubostí od některých lidí, ale ať se mu dařilo jakkoli, on ke všemu měl jen své D e o g r a t i a s — B o h u d í k y! v ústech. Toto slovo, které podle podání pochází od Matky Boží, říkal sv. Felix nesčíslněkrát za den a proto mu i všeobecně říkali bratr Deogratias. Tělo jeho po smrti se nerozpadlo a odpočívá dosud v kostele kapucínů dell'Immacolata v Římě. Vyznamenáním tímto, kterého se sv. Felixovi dostalo, dává nám všem Bůh na srozuměnou, jak milou jest mu modlitba děkovná a zvláště tehdy, děje-li se i v těžkostech a protivenstvích života. O tom praví sv. Jan Zlatoústý: „Děkujeme-li Bohu za dobrodiní, činíme svou povinnost; děkujeme-li mu za protivenství, činíme si ho svým dlužníkem.

Nevděk jest však projevem surovosti a špatnosti. Suroví lidé dobrodiní zneužívají; domnívají se, že tak býti musí. Naší zásadou však buď: „Ať je dárek sebe menší, vděčným za něj sluší být.“

Při této příležitosti bych vás, milí křesťané, žádal o to, abyste svou vděčnost k Pánu Bohu projevovali i ú c t o u k c h l é b u, daru Božímu. Je to veliký dar, takřka nepostradatelný; v našem jazyce řekneme-li Boží dar, míníme tím chléb, jak naši předkové aspoň činivali. Kristus Pán uká-

zal úctu k tomuto daru Božímu tím, že po zázračném rozmnožení chlebů na poušti kázal posbíratí zbytky, dále především tím, že zvolil chléb za viditelnou látku velebné Svátosti, konečně i modlit se nás učil „Chléb náš vezdejší dej nám dnes“. Někteří národové, zvláště také národové slovanští, vyjadřují svou úctu ke chlebu tím, že vítají hosta chlebem a solí. Arabové — ale i naši předkové to činili — nenechají nikde kousek chleba ležeti pohozen na cestě, nýbrž zdvihnou jej a položí na místo, kde by jej ptáci sezobali, říká: „Dar Boží se nesmí pošlapati.“ Ve válce jsme se naučili vážit si chleba, bohužel vidíme, že se již zase na to zapomíná a chlebem se pohazuje a pohrdá. Jest to znamením rozhazovačného a lehkomyšlného smýšlení a pohrdání dary Božími.

A ještě o něco musím prosit. Vyjadřujte svou vděčnost za dary Boží také modlitbou u stolu. Jako od žebráka očekáváme poděkování, tak i Bůh od nás žádá vděčné Deo gratias. Kristus Pán vždycky před jídlem díky činil. (Marek 8. 6.) Obyčejně vzhledl k nebi a sklonil hlavu, jak to učinil i při poslední večeři. Mojžíš to připomínal Židům: „Jíš-li a nasycen býváš, varuj se na Hospodina zapomínat.“ (5 Mojž. 6. 12.) A sv. Pavel praví: „Ať jíte nebo pijete, čiňte vše ke slávě Boží.“ (I Kor. 10. 31.) O prvních křesťanech praví Tertullian: „Nesedáme dříve ke stolu, až když jsme stůl modlitbou požehnali. A modlitbou stůl končí.“ Vždyť i pohané ve starověku uctívali své falešné bohy při jídle, na př. nepili vína, než až z něho učinili úlitbu bohům. Nezapomínejme tedy. Jsou ještě mnohé rodiny, sám znám takové, kde se před jídlem společně modlí. — A ještě obraťme pozornost svou k obilným polím, která nám i na podzim a s přicházející zimou dávají podnět k vážné myšlence.

5. Odumíráním všeho života na polích se nám konečně připomíná smrt.

To neškodí, ba jest to duši naší velmi užitečné, jsme-li občas na smrt upamatováni. Neboť mnohým, zvláště dnes, jako by se zdálo, že tu na zemi věčně zůstanou a že tu jsou jen pro zábavy a užívání. Již každodenním ukládáním se ke spánku připomíná se nám smrt, jakož i napomenutí Kristovo, abychom dělali dokud den jest, poněvadž přijde noc, v níž dělati nelze. (Jan 9. 4.) Také v zimě přichází čas, kdy rolník na polích pracovat nemůže. A když k té zimě vše se připravuje, vše odumírá, to nám připomenouti má, že ani s námi nebude jinak, neboť jsme lidé smrtelní. Mladí jest jarem, mužný věk létem, stáří podzimem — i přijde zima, smrt. V přítomné době také nesčetné katastrofy, o nichž se denně dočítáme, mají nám připomínati smrt, volati k nám Memento mori. Nemůžeme nezasnouti nad tollkerým zemětřesením, bouřemi, smršťemi, zátopami, neštěstími v dolech atd., jimiž neustále lidstvo jest navštěvováno. Církev tedy od pradávna k pozdravení andělovu připojuje prosbu: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.“ A poněvadž dnešní lidé, požitkům oddaní, na modlitbu zapomínají a za šťastnou smrt

se nemodlí, nesmějí se divit, že při nejrůznějších neštěstích nenadálou smrtí hynou.

Chci dnešní úvahu skončit. Viděli jsme, že obilná pole dávají nám podnět k mnohým úvahám. Ba celá příroda jakožto dílo Boží jest knihou, hlásající nám velebnost Boží. Kéž by jen všichni lidé vážně se po ní porozhlédli a k chvále Tvůrce byli povzbuzeni. Hvězdy nebeské v noci jsou také mocnými hlasateli jeho moci a velebnosti. Učí nás také, jak nepatrný jest člověk, že jest vlastně ničím v nesmírné světové budově. Ale ačkoli jsme tak malí, nezapomíná na nás Bůh a stará se o nás, opakuje na polích každoročně zázračné rozmnožení chlebě. Budme mu vděční po všechny dny života a vůči těmto mnohým jeho dobrodiním říkejme často každý den se sv. Felixem z Kantalicia: „Deo gratias, Bohu díky, Bohu nevýslovné díky za všechna jeho dobrodiní!“ Amen.

46. Nutnost křtu svatého.

(K svěcení křestní vody na Bílou sobotu nebo v sobotu před letnicemi, anebo na 3. neděli adventní.)

Nebude-li kdo zrozen z vody a z Ducha
svatého, nevejde do království Božího.

(Jan 3. 5.)

Dnes, kdy jen požitek a pozemský majetek se pokládá za cíl života, nedávají někteří rodiče, zvláště ve velikých městech, děti své ani pokřtít. Tak vzrůstá mezi křesťany značné množství nových pohanů. Takové rodiče, kteří dítky své nedávají pokřtít, mohl bych přirovnati muži, který jde dlanantovým polem v Africe a diamantu tam ležícího si ani nevšimne, poněvadž ceny jeho nezná. Tak také takoví rodiče, mající sami málo víry, neznají ceny křtu svatého. Ceny této nepoznáváme ovšem viditelně dosti úplně v pozemském životě, ale tím víc ji poznáme v životě posmrtném. JIž při křtu Krista Pána v Jordaně dal Bůh najevo, jaké účinky má sv. křest. Písmo svaté praví: „Když Ježíš byl křtěn... otevřelo se nebe a Duch svatý v tělesné způsobě jako holubice sestoupil na něj a hlas s nebe zazněl: Ty jsi Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo.“ (Luk. 3. 22.) Z toho viděli, co křest působí. Pokřtěnému otvírá se nebe, t. j. dostává se mu práva na blaženost věčnou. Duch svatý sestupuje na pokřtěného, t. j. Duch sv. vchází do duše jeho, jemu se dostává posvěcující milosti a on se stává milovaným dítkem Božím. Abyste, milí křesťané, dobře křest svatý ocenili, chci dnes promluvit o této svátosti.

1. Zvláštním účlnkem křtu jest, že okamžitě zbavuje člověka všech hříchů a trestů za hříchy.

Že křest zbavuje hříchů, vyplývá ze slov sv. Petra, když o letnicích po sestoupení Ducha svatého řekl shromážděnému zástupu: „Čiňte pokání a každý z vás se dej pokřtít ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů.“ (Skut. 2. 38.) Aby znázorněno bylo, že křest od hříchů očišťuje. Kristus Pán úmyslně přikázal při něm obmytí vodou při vzývání tří božských osob. Neboť voda očišťuje z nečistoty tělo — a podobně smývá křest s duše hříchy.

Řekne snad někdo: Dítě se nedopustilo ještě hříchu, nepotřebuje tedy od hříchu býti očištěno. Ovšem, osobních hříchů se sice nedopustilo, ale přišlo na svět s hříchem dědičným. Hřích prarodičů přešel na všechny jejich potomky. Jen Kristus Pán, Syn Boží, byl ho prost a Maria Panna zvláštní výsadou jako Matka Boží. Je ovšem těžko pochopitelné, jak potomci Adamovi tímto hříchem postížení býti mohou a za něj pykají. Ale sněm tridentský osvětluje věc následujícím přirovnáním: Kníže obdrží od panovníka statek s podmínkou, že zachová k němu věrnost. Zpronevěřili se však, vezme mu panovník statek i titul a do této škody upadnou i jeho děti, neboť nepodědí po otci ani titul, ani statek, nýbrž jen chudobu a hanbu. Podobně i potomci Adamovi. Stali se nešťastnými hříchem Adamovým a jeho proviněním poskvěnění přicházejí na svět. Proto musejí být od této viny očištěni. Že pak člověk křtem od všeliké viny je očištěn, to znázorňuje církev tím, že pokřtěného obléká v bílý šat; ten šat znázorňuje čistotu duše. Na potvrzení této pravdy stal se za císaře Diokleciána následující případ. Tento pronásledovatel křesťanů dal jednoho dne na divadle potupně napodobiti křest, aby jej zesměšnil. Herec jménem G e n e s i u s musel se položit a představovat nemocného, který touží po křtu. Tu vystoupili jiní dva herci, jeden představoval křesťanského kněze a druhý jeho služebníka. Kněz jde k nemocnému a ptá se: „Můj synu, proč jsi nás dal zavolat?“ V tom okamžiku viděl Genesius, jak potom vypravoval, sněsti se ruku s pergamenem, popsaným černým písmem, ruka ponořila pergamen do křestní vody a vytáhla jej zcela čistý. Písmo, které mělo představovat hříchy Genesiovy, bylo úplně smyto. Genesius byl jako proměněn. Dával na otázky takové odpovědi, jaké může dávat jen ten, kdo opravdově po křtu touží; to se divákům tak líbilo, že za věrnou hru neskřblili pochvalou. Ale brzy bylo jinak. Po vykonaném křtu dostal Genesius bílé roucho a byl pak od žoldnéřů jat a veden k císaři, ovšem pořád jako v divadle. Ale když dával císaři odpovědi, tu začal před shromážděným lidem takovou řeč, že všem byla patrna změna, jaká se s ním udála, a když před lidem vyprávěl o zjevení, kterého se mu dostalo, poznal císař, že ze žertu se stává pravda a odsoudil Genesia skutečně k mukám, aby jej od křesťanství odvrátil. Ale Genesius zůstal statečným a vyznal božství Ježíše Krista a císař, obávaje se, že by mohlo nastati z řeči jeho obrácení mnohých přítomných, dal mu hlavu stítl.

Kdo ihned po křtu umře, dochází ihned věčné blaženosti. Z toho důvodu císař Konstantin Veliký, mocný příznivec křesťanské víry, který však se teprv na smrtelné posteli dal pokřtít, od církve řecké jest ctěn za svatého.

Poněvadž člověk těžkým hříchem a také hříchem dědičným nadpřirozený život duše ztrácí, ale křtem ho zase nabývá, proto nazývá se křest *z n o v u z r o z e n í m* (Tit. 3. 5) a proto jest den křtu pravými narozeními k životu věčnému. Sv. Proklus praví: „Vodou potopy žijící zahynuli, vodou křtu mrtví ožívají.“ Poněvadž ryba se ve vodě rodí, a člověk také ve vodě, totiž při svatém křtu pravého života duše nabývá, užívali první křesťané, zvláště na hrobech, za znamení obrazu ryby, aby naznačili, že tam odpočívá křesťan. A jak z nápisů na takových hrobech vysvítá, počítali někteří křesťané leta svého života od křtu. Podobně i jistý misionář vypráví: Dal se od něho pokřtiti pohan v 80. roce svého věku. Za dvě leta onemocněl na úmor. Kdosi se ho ptal, jak je stár. A on odpověděl, že dvě leta, a když tazatel tomu nemohl porozumět, řekl: „Začal jsem teprv tenkrát žít, když jsem byl pokřtěn. Dřívější má leta byla životem smrti.“ Dalším účinkem křtu jest:

2. Pokřtěný se stává chrámem Ducha svatého a dítěm Božím.

Při křtu svatém zavítá Duch svatý do duše, jako se při křtu Páně snesl nad Ježíšem v podobě holubice. V duši pokřtěného bydlí Bůh. Sv. Pavel praví křesťanům: „Nevíte, že chrám Boží jste a že Duch svatý přebývá ve vás?“ (I. Kor. 3. 16.) a opět: „Jste chrámem Boha živého.“ (II. Kor. 6. 16.)

Ale s Duchem svatým si učiní v duši přibýtek i Bůh Otec a Bůh Syn. (Viz Jan 14. 23.) Zbožnou řeholnici *M a r i n u d e E s c o b a r*, dceru španělského advokáta, která v 80. svém roce († 1633) zemřela, ztrávilší na lůžku bolesti plných 30 let, potěšil Bůh v této dlouhé nemoci častěji viděním. Jednou ukázal jí Kristus Pán její vlastní srdce ve způsobě zářícího rubínu, na němž byl zlatý nápis: „Zde bydlí Ježíš.“ Podobně sv. *T e r e z i i* ukázal Pán její duši ve způsobě křišťálové koule, která zvenku byla ozářena sluncem, ale také uvnitř měla slunce, které osvětlovalo jednotlivé komůrky této koule. Toto vnitřní slunce znamenalo božské slunce milosti, Ducha svatého, který bydlí v duši spravedlivého a všechny schopnosti ducha osvétluje. Něco podobného stalo se svaté *K a t e ř i n ě S i e n s k é* († 1380). Světice ta ovšem žila v nejdůvěrnějších slýcích se Spasitelem. Ale ať si nikdo nemyslí, že takové omilostněné duše vždy jen přetékají útechami a že nemusejí okusit hořkosti těžkých bojů duševních. Sv. Kateřina trpěla delší čas hroznými a přeobtěžnými pokusenými v myšlenkách a žádostech a jen s největším úsilím se jim bránila. Když jednou zase takový vnitřní boj přestála a pokoj duše se jí navrátil, tázala se božského Spasitele: „Kde jsi byl při všech těchto bojích?“ A dostalo se jí odpovědi: „Buď klidna, Kateřino, b y l j s e m v e t v ě m.“

srdci. To já jsem způsobil, že ses zlým náklonnostem nepoddala.“ Z toho tedy vidět, že v duši, ve které bydlí Duch svatý, zůstává také Kristus Pán, že zavítal tam jako do domu Zacheova.

Duše, do níž zavítal Duch svatý, ozdobena jest před Bohem zvláštní krásou, tak zvanou milostí posvěcující. Blahoslavený Mikuláš z Flüe praví: „Nádherněji než slunce na nebi září duše, v níž bydlí Bůh.“ Ten, kdo má milost Boží posvěcující, podobá se člověku oblečenému krásným rouchem; svatebnímu šatu milost posvěcující přirovnává Spasitel v podobenství o marnotratném synu (Luk. 15.) a v podobenství o svatbě. (Mat. 22.) Tato krása duše po zmrtvýchvstání ozáří i tělo. Jako zářící diamant by leskem svým pronikl sklo, kterým by byl obložen, tak pronikne i lesk a krása takové duše schránku těla.

Touto krásou, kterou Duch svatý duši dává, stává se ona podobnou Bohu. Jako rozžhavené železo se stává podobným ohni, tak i duše proniknutá Duchem svatým stává se podobnou Bohu, takřka zbožštěnou. Stává se „účastnou božské přirozenosti.“ (2 Petr 1. 4.)

Pro tuto krásu duše dostává se pokřtěnému přítelství Božího. Svatá Magdalena z Pazzis praví: „Kdyby člověk, nacházející se v posvěcující milosti Boží, poznati mohl, jak velmi jej Bůh miluje, musel by radostí z toho umřít.“

Nad to dostává se pokřtěnému ještě jiné cti: stává se dítětem Božím, dítětem nebeského krále. Královská důstojnost pokřtěného se při křtu znázorňuje tím, že temeno pokřtěného se pomazává křížem, jako se děje králům při korunovaci. Jako dítě krále nebeského má křesťan vyšší důstojnost než dítě krále pozemského. Tuto pravdu připomnělo jednou služebné děvče dceři královské. Princezna Luisa, dcera francouzského krále Ludvíka XV. měla zbožnou komornou. Jednou ji za nějakou malou chybu plísnila a řekla jí: „Nezapomínejte, že jsem dcera královská!“ — „A já jsem dokonce dítě Boží,“ řekla služebná. Těch slov nemohla princezna zapomenouti, přemýšlela často o jejich smyslu a začala život zbožný, stala se později řeholnicí v přísném řádě karmelittek a zemřela roku 1787 v pověsti svatosti. Také svatý král francouzský Ludvík IX. († 1270) uznával, že vyššího důstojenství se mu dostalo křtem svatým než korunovaci na krále. Malé zámecké kaple v Poissy, ve které byl pokřtěn, více si vážil než nádherného velechrámu remešského, v němž byl korunován, říká: „V kapli v Poissy jsem byl pokřtěn a tím jsem se stal dítětem Božím, v domě remešském jsem byl korunován a stal jsem se králem francouzským. Důstojnost dítěte Božího jest větší než důstojnost královská, neboť tato se smrtí ztrácí, kdežto jako dítě Boží dosáhnu blaženosti věčné.“ Tak by měl smýšleti každý křesťan, který snad má ve světě nějaké postavení, na němž by si mohl zakládat; ale toto postavení nesnese ani přirovnání k důstojenství dítěte Božího, jehož se mu dostalo na křtu svatém. — Jistý farář, který po své

farnosti sbíral příspěvky na stavbu kostela, vypravuje: Mezi jinými jistá chudá, ale zbožná paní mu dávala tolar. Kněz nechtěl přijmouti a pravil: „Mlá paní, jste sama tak chudobná, že potřebujete podpory, nemohu od vás přijmouti tolik peněz.“ Tu ona paní odpověděla: „Já chudá? Jsem křesťanka a tedy dítě velikého krále a dědička království nebeského.“ Jak šťasten jest člověk, který si vědom jest jako tato žena svého důstojenství! — Jednou vedla matka dítě v kostele ke křtitelnici a tam poručila dítěti políbiti křtitelnici, řkouc: „Pamatuj si, zde stal ses dítkem Božím, jako dítko Boží máš nárok na své dědictví a dědictvím tím jest nebe.“ — Rodiče by měli zvlášť pamětlivi býti, že:

3. Křest jest ke spasení nevyhnutelně potřebný, proto by rodiče se křtem dětí neměli otálet.

Rodiče by neměli se křtem dětí otálet, poněvadž novorozené dítě jest v neustálém nebezpečí smrti. Jest známo, že dosti velká část dětí brzy po narození umírá.

Poněvadž však přece se stává, že dítě zemře beze křtu bez zavinění rodičů, chci něco pověděti i k útěše takových rodičů. Bohoslovci učí, že nekřtěné děti nepřicházejí do pekla, poněvadž se nedopustily žádného hříchu osobního. Tresty v pekle jsou jen následky zlé vůle, které však malé děti nejsou schopny. Ale ovšem, nepokřtěné děti nepřijdou ani do nebe, poněvadž přicházejí na svět s poskvrnou hříchu dědičného. Dostane se jim jakési přirozené, snad rajske blaženosti; mnozí se dokonce domnívají, že nekřtěné děti po zmaru tohoto světa přijdou na novou, krásnější zemi. Ale i pak by tato jejich blaženost proti blaženosti nebeské byla jen jako světlo matné lampy proti světlu slunečnímu. Proto oni rodiče, jejichž vinou děti umírají beze křtu, mají velkou odpovědnost, poněvadž olupují své děti o věčnou blaženost. Čím větší jest provinění těch, kteří úmyslně nechtějí děti dáti pokřtiti?

Nevíňátka betlemská, která povražditi dal Herodes, jsou však v církvi ctěna za svatá, ačkoli vodou pokřtěna nebyla. Jak to? Dětem těmto dostalo se tak zvaného křtu krvě, poněvadž se staly mučedníky za Ježíše Krista. Také na ně vztahují se slova jeho: „Kdo život svůj ztratí pro mne, nalezne jej.“ (Mat. 10. 39.)

Snad se někdo zeptá: A co se spravedlivými Starého zákona, na př. s Adamem, Evou, Abrahamem, Mojžíšem, ba se samým sv. Josefem, pěstounem Páně a s jinými, kteří vesměs křtu vodou nepřijali? Nuže, všichni ti také dosáhli blaženosti věčné a to proto, poněvadž měli velikou lásku k Bohu a tedy také touhu činiti vše, čeho Bůh žádá. Tedy toužili také, i když o tom snad ani nevěděli, po křtu. Jsou pokřtěni tak zvaným křtem žádosti a jím došli spasení. A nejen oni, ale i všichni jinověrci, kteří bez své viny žili nebo žijí mimo pravou církev, ale žijí životem bohabojným. Neboť svatý Petr píše: „Bojí-li se kdo z kteréhokoli národa Boha a činí spravedlnost, jest příjemným Bohu.“ (Sk. 10. 35.) A sv. papež

Řehoř Veliký píše: „Ke katolické církvi náležejí všichni spravedliví, od Abela až do posledního spravedlivého na konci světa.“ Proto sv. Justin mučedník († 166) podivným způsobem mezi křesťany čítá i filosofa Sokrata a všechny ty, kteří žili podle tak zvaného mravního zákona přirozeného, který Bůh vložil člověku do srdce, i kdyby od svých současníků byli pokládáni bývali za bezbožné.

Nám, milí křesťané, jest lépe než pohanům, kteří o křtu nic nevěděli. My přijímáme křest hned po narození a stáváme se tím účastnými mnoha milostí, kterých se pohanům nedostává. Buďme za to Bohu vděční zvláště tím, že povedeme křesťanský život a bližním svým dávatí budeme příklad dobrý. Z toho důvodu také obřad křestní končí významnou ceremonií: pokřtěný nebo za něj jeho kmotr dostává do ruky h o ř í c í s v ě t l o, která mu má připomenouti slova Kristova: „Tak svíť světlo vaše před lidmi, aby vidouce skutky vaše dobré velebili Otce svého, který jest v nebesích.“ (Mat. 5. 16.) Amen.

47. Nekonečné milosrdenství Boží.

(V době velikonoční nebo 3. neděli po sv. Duchu.)

Srdcem zkroutěným a pokorným nepohrdneš, Bože.
(Ž. 50. 19.)

Stalo se nejednou, že hříšníci, kteří na kázání slyšeli o velkém milosrdenství Božím, dodali si myslí a jati jsouce lítostí, hříchy své oplakávali a život polepšili. Také u lůžka nemocných dosáhl nezřídka úspěchu kněz, když hříšníku líčil nekonečné Boží milosrdenství. Chci zmíniti takový případ ze života jihoamerického kněze Matea Crawleye, který jest znám svými snahami získati rodiny úctě Nejsvětějšího Srdce. Podařilo se mu obrátiti mnoho zednářů a nepřátel náboženství tím, že ukazoval na nesmírnou dobrotu a milosrdenství Boží. Jednoho dne přišel také k lůžku nemocného redaktora, který byl velkým rouhačem a tak zle si počínal, že biskup jej výslovně a jmenovitě exkomunikoval. Mateo mu řekl: „Příteli, jste nemocen. Ale víc než vaše tělo jest nemocna vaše duše. Máte propast ve svém srdci. Chybí vám tam víra v Ježíše Krista.“ Nemocný řekl s křečovitým úsměskem: „Ani to jméno přede mnou nevyslovujte. Víte, kdo jsem. Před mým psacím stolem, když jsem psal své novinové články, stál vždy kříž, kterému jsem se neustále rouhal.“ Nato odvětil otec Mateo: „A přece mne k vám posílá Ježíš Kristus, abych vám nabídl pokoj a štěstí duše.“ Udiven ptal se redaktor: „Přesto vás posílá?“ Kněz odpověděl: „Ne přesto, ale právě proto. Přicházím jako jeho posel, abych vám řekl, že vás miluje a čeká jen na vaše slovo, aby

vám vše odpustil a vše zapomněl." Hrozný boj se rozpoutal v srdci tohoto muže, obtíženého vinami. Konečně zaplakal a po chvíli se rozhodl zpovídati se. Myšlenka na veliké Boží milosrdenství jej změnila. Žil potom ještě půl roku, ustal v boji proti katolické víře a přijímal denně velebnou Svátost. Nuže, moji drazí, i pro nás může být s prospěchem, promluvíme-li jednou o velikém Božím milosrdenství; i nám se dostane zas odvahy a snadněji se odhodláme k upřímné sv. zpovědi.

1. Krátká upřímná lítost jest již s to, aby Boha usmířila.

Jak známo, Pán Ježíš vylíčil slitovnost Boží v podobenství o marnotratném synu. Ten vrátiv se do domu otcovského, padl před otcem na kolena a řekl: „Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou, nejsem již hoden nazýván býti synem tvým.“ (Luk. 15. 21.) A poněvadž otec ze slov těchto již poznal změnu jeho smýšlení a jeho lítost, milosrdenstvím hnut jsa, nedal mu ani domluviti, padl mu kolem krku a líbal jej. A ihned přikázal služebníkům obléci jej v nový šat a připravit hostinu s hudbou a tancem. Krásněji nemohl Kristus Pán vylíčiti milosrdenství Boží. Několik slov lítosti tedy stačí, aby usmířilo Otce nebeského.

Také celník ve chrámě, lítostí proniknut jsa, v prsa se bil a říkal jen: „Bože, buď milostiv mně hříšnému“ — a již mu Bůh odpustil, neboť, jak Kristus Pán praví, odešel do domu svého ospravedlněn, to jest hříchů zbaven. (Luk. 18. 14.) Rovněž král David. Dojat výtkou proroka Nathana, vyznal hřích svůj, volaje: „Zhřešil jsem proti Hospodinu!“ a ihned mu oznamuje prorok: „Pán odňal od tebe hřích tvůj.“ (2 Král. 12. 13.)

Ba ani slov není u Pána Boha třeba, stačí lítost v srdci. Proto praví David v kajícím žalmu Miserere (50): „Srdcem zkroutěným a pokorným nezhrdneš, Bože.“ — Hříšnice Marie Magdalena, bolestí duše zmožená jsouc, ani slova nemohla pronést, v domě Šimonově padla jen Pánu Ježíši k nohám a plakala. A ihned uslyšela z úst Spasitelových slova útěchy: „Tvé hříchy jsou ti odpuštěny.“ (Luk. 7. 48.) Svatý Vavřinec Justinián praví tedy: „Jakmile jen hříšník lituje, že hřešil, ihned jest Nejvyšší usmířen.“

2. Bůh odpouští i největší hříchy, odpouští i v okamžiku smrti.

Bůh praví ústy prorokovými: „Kdyby hříchy vaše byly jako šarlat, zběleny budou jako sníh a kdyby byly červené jako purpur, jako vlna zběleny budou.“ (Is. 1. 18.) Svatí dokonce říkají: „Čím větší hříšník, tím raději jej Bůh přijímá, lituje-li hříchů a opravdově se chce polepšiti.“ Přirovnávají Pána Boha rybáři, který jest tím raději, čím větší rybu chytne. Proto praví král David: „Milostiv budeš, Pane, hříchům mým, neboť jest jich mnoho.“ (Ž. 24. 11.) Pánu Bohu jest to tím větší ctí a vzdává se mu v nebi tím větší chvála, odpustí-li i takovému člověku, který pro množství a velikost svých hříchů se stal odpuštění téměř nehoden. Krásně praví svatý

farář Jan V l a n n e y: „Nikdo nebyl proto zavržen, že spáchal mnoho zlého, ale mnozí byli proto na věky ztraceni, že nechtěli politovat jediného těžkého hříchu.“ Misionář jeden při misi v Achách roku 1868 vypravoval: „Před několika roky ležela na smrtelné posteli matka. Všecky děti shromáždily se kolem ní, jen jediný syn chyběl. Byl v žaláři, odsouzen k pětiletému pevnostnímu trestu za přečin, který také spolu přispěl k tomu, že srdce mateřské předčasně puklo. Všecka dosavadní napomínání byla u něho marna; ale umírající matka chtěla učiniti ještě jeden pokus, aby nešťastného syna pohnula k obrácení; žádala si tedy, aby se dostavil k její smrtelné posteli. Prosba byla přednesena veliteli pevnosti a ten svolil; skutečně byl syn pod stráží přiveden k umírající matce. Ačkoli matka již nemohla ani slova promluvit, sebrala přece poslední síly a s hlubokou bolestí pohlédla na syna. A ejhle, pohled umírající matky působil divy. Když se syn vrátil do své cely, padl na kolena a plakal. Brzy na to upřímnou zpověď se zhostil tíže svých hříchů. Ale milost Boží způsobila u něho ještě víc. Po odpykání trestu dostalo se mu totiž povolání ke stavu duchovnímu — a t e n t o s y n j s e m j á. Proto jen neztrácejte mysl a důvěry, milí posluchači! Ať si jest kdo hříšníkem sebe větším — dobrota a milosrdenství Boží jest přece mnohem větší.“ Tato slova misionářova otřásla posluchači. Také oni nabyli důvěry v milosrdenství Boží a kajcně se zpovídali.

I v posledním okamžiku života může ještě kající hříšník dosáhnouti odpuštění. Dokazuje to milost, udělená lotrovi na kříži, tedy zločinci před samou smrtí. V kajícím smýšlení řekl Jen: „Pane, rozpoemeň se na mne, až přijdeš do království svého“ — a již slyšel z úst Spasitele slova piná útěchy: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji.“ (Luk. 23. 42). — Ačkoli však je pravda, že mnohým hříšníkům se dostává odpuštění ještě v poslední hodině, je přece velmi n e b e z p e č n o s pokáním až na tu dobu odkládati. Kdo tak činí, zneužívá milosrdenství Božího a tím se ho stává nehodným. Takový člověk obvykle umírá náhlou a nenadálou smrtí, takže nemá již kdy na pokání. V jednom listě (Seraphischer Kinderfreund, Linz, srpen 1930) bylo nedávno vypravováno z jedné lidové misie: Stařec, který již kolik let nebyl o velikonočních u svatě zpovědi, měl zbožné děti a přátele, a ti jej prosívali, aby přece zase jednou šel; ale on vždy odpovídal: „A ž p ř e d s m r t í.“ Když byly v osadě misie a on měl příležitost cizímu knězi se vyzpovídati, prosili starce vnuci se sepnatýma rukama, aby příležitosti té nezanedbal, ale s ostatními farníky svátosti přijal. Ale i tentokrát odpovídal: „Až před smrtí.“ Ale přepočítal se. Za několik dní ranila jej v noci mrtvice, ráno nalezen v lůžku mrtv. Tak se stává, když někdo lehkomyšlně odkládá smířiti se s Pánem Bohem. Svatý A u g u s t í n praví: „Jest spravedlivým trestem na hříšníky, že ten, který nechtěl dobře člniti dokud mohl, nebude moci, až bude chtít.“ A jinde: „Ten, který kajcníkům slíbil odpuš-

tění, zítřejšího dne neslibil.“ A pozoruhodný je další jeho výrok: „Kristus sice odpustil lotru na pravici, abys nad hříchy svými nezoufal; ale odpustil jen jednomu, aby ses nespolehal a pokání až k smrti neodkládal.“

3. Milosrdenství Boží nemá mezí.

Jednoho dne tázal se Petr Pána Ježíše, kolikrát má odpustit svému bližnímu, provinil-li se proti němu, zdali snad sedmkrát? A Kristus Pán odpověděl: „Ne sedmkrát, nýbrž sedmdesátkrát sedmkrát“ (Mat. 18. 22.), tedy neobmezeně. Když však Bůh od nás slabých lidí vyžaduje, abychom odpouštěli nesčíslněkrát, jak milosrdným teprve je sám, vždyť je to bytost nejdokonalejší a Pán nejdobrotivější. Proto volá svatý Jan Zlatoústý: „Moře má své meze, ale milosrdenství Boží je bez mezí.“

Bůh a andělé Boží se dokonce radují z obrácení hříšníka, podle slov Kristových: „V nebi je větší radost nad jedním hříšníkem, pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří nepotřebují pokání.“ (Luk. 15. 7.)

Ke kajícím hříšníkům je Bůh velmi laskavým. Pozorujme, že dobrý otec marnotratnému synovi po jeho návratu prokázal tolik laskavosti, novým šatem jej přioděl, hostinu vystrojil, hudebníky dal zavolat. Tak činí i dobrý Bůh kajícímu hříšníkovi. Zasypává jej milostmi a útechami a prokazuje mu skoro více laskavosti než spravedlivým. V tom se právě Bůh liší od nás lidí. My lidé, když odpustíme těm, kteří nám ublížili, přece již je potom tak nemilujeme jako dříve. Ale u Boha je tomu jinak. Jaká je tu útěcha pro nás hříšné! Ale také jaká odpovědnost pro ty, kteří k tak bezmeznému milosrdenství Božímu neberou útočiště! Jaké výčitky jim na věčnosti bude dělat svědomí, že přes neskonale milosrdenství Boží zůstali zatvrzelými a nekajícími a proto jen vlastní vinou a lehkomyšlností upadli do věčného neštěstí.

Někdo snad namítne: Bůh neodpouští všechny hříchy, neboť Kristus praví (Mat. 12. 31.), že hříchy proti Duchu svatému se neodpouštějí. Ale tím jest řečeno jen tolik, že kdo se nechce obrátit, tomu ani odpuštěno býti nemůže. Vysvětlím vám to příkladem. Lékař Tomáš Eschius vypravuje, že za jeho času se v Augsburgu stalo následující: Bylo tam několik nemocných, kteří ve své chudobě museli žebrať, i budili všeobecnou útrpnost. Jistý soucitný a bohatý občan se nabídl, že je dá na své útraty léčit, že jim zaplatí lékaře i léky. Ale když se to tito nemocní dověděli, vytratili se z města. Nechtěli tedy býti vyléčení, asi proto, že by byli museli potom pracovat, a jim se zdála pohodlnější a výnosnější žebrota. A tak jako tito žebraři nemohli býti od tělesných neduhů svých vyléčení, poněvadž nechtěli, tak je tomu i s některými hříšníky. Nechtějí vyléčení býti ze své nemoci duchovní a protiví se působení Ducha svatého. Když tedy Kristus Pán praví, že hříchy proti Duchu svatému nemohou býti odpuštěny, není to nikterak proti neskonalemu milosrdenství Božímu. Nemohou býti proto odpuštěny, poněvadž

se hříšník protiví. Jakmile by se však obrátil, byl by i takový hřích odpuštěn.

Konečně musím upozornit ještě na něco důležitého. Nikdo ať si nemyslí, že, když jest Bůh tak neskonale milosrdný, že dostačí již beze všeho lítost nad hříchy k odpuštění a že není nikterak zapotřebí z p o v í d a t i s e. Mýlil by se, kdo by tak myslel. Neboť ten, kdo má lítost opravdovou, jistě má i opravdovou touhu učiniti to, co Kristus Pán poručil, totiž vyzpovídati se, jakmile k tomu bude příležitost. Nechce-li však někdo tak učiniti, pak tím dokazuje, že nemá pravé lítosti. Ostatně je přísným přikázáním církevním aspoň jednou za rok, a to v čas velikonoční, se zpovídati. Kdo lehkomyslně toto přikázání zanedbává, ten žije, i když by vnitřně lítoval, ve hříchu.

Použijme tedy v této velikonoční době neskonaleho milosrdenství Božího a vyznejme se kajícně ve zpovědi ze svých hříchů. Vyznání se ze hříchů jest sebezpřemáhání poměrně nepatrné. Koho bolí zub, ten jej dá konečně vytrhnout, i když vytržení bolí. Ve zpovědi se však můžeme zcela bezbolestně zbavit své duchovní bolesti, výčitek svědomí, nepokoje i hříchů. A jako lidem, kterým zůstalo něco škodlivého v žaludku, se uleví, mohou-li onu nezáživnou věc vyvrátiti, tak i ve svaté zpovědi uleví se srdci našemu a zaplesáme jako člověk, s jehož beder byla sňata velká tíže. Amen.

48. Nebojme se zpovědi.

(V čas velikonoční, zvláště 1. neděli po velikonoci.)

Pokoj vám. (Luk. 7. 48.)

Častěji slýcháme lidi říkat: „V katolické církvi by bylo všechno pěkné, jen zpovědi kdyby nebylo.“ Zpověď jest mnohým lidem protivna, zvláště pyšným, kteří se nechtějí pokofti. Ovšem, není to jen tak, pokleknouti před jiným člověkem a vyznávat se ze svých vin. Ale Bůh nám chce odpustiti hříchy jen pod touto podmínkou, pokoříme-li se. Následující příklad věc objasní. Francouzský král Jindřich IV. velmi miloval knížete B i r o n a pro jeho statečnost a vyznamenal jej nejvyššími poctami. Jednou však tento oblíbenec králův se domníval, že se mu stala křivda, i pustil se do vyjednávání s nepřáteli královými. Jeho dopisy králi španělskému a vévodovi savojskému byly zachyceny a králi odevzdány. Král se nemohl vzpamatovati úžasem nad nevěrností svého oblíbence. Zavolal jej k sobě, vzal jej přívětivě za ruku a řekl: „Milý kníže, tvé plány jsou mi známy. Přiznáš-li se ke všemu upřímně, zaručuji se ti svou ctí, že vyjdeš bez trestu.“ Ale nevěrný kníže, který přece znal velko-

myslnost královu, zapíral. Tu vyňal král osudné listy, ukázal je zrádci a odsoudil jej k smrti. — Tak hrozí věčná smrt i hříšníku, který se nechce ve zpovědi vyznat. Chci vám nyní, milí posluchači dodatí myslí a uvéstí vám důvody, které mají ke zpovědi povzbuditi.

1. Z p o v ě ě d n e n í t a k o b t í ž n á, j a k s e m n o z í d o m n í v a j í
Bůh nežádá od nás ani hořkého utrpení, ani dlouhé pouti do Jerusalema nebo pod., nýbrž jen vyznání před svým služebníkem, kterého si ještě i sami můžeme podle libosti vybrati a který jest zavázán k nejprísnejšímu mlčení. Žádný král ani panovník na celém světě neuděluje provinilcům milost takovým způsobem. Co všechno nepodniká v ě z e ň v ž a l á ř í, aby zase nabyl své svobody. Mnohdy celý rok piluje, aby propiloval míř, nebo namáhá se, aby uvolnil nějaký kámen ve zdi; a člověk v duchovním smyslu uvězněný, hříšník, může dosáhnouti své svobody bez dlouhé práce, stačí k tomu několik slov, stačí malé pokolení před zastupcem Božím. Není to úžasným důkazem neskonaleho Božího milosrdenství?

A aby nikdo nepodlehli pokušení zamlčeti snad některý hřích, můžeme jíti ke zpovědi ke knězi, k t e r ý n á s a n i n e z n á, snad nikdy v životě nás již nespátří. Tedy výmluv před Bohem není.

Právem praví svatý Augustín, že jest přece mnohem lépe vyznati se nyní služebníku Božímu v s k r y t u, než přinucen býti na věčnosti. Považme, že naší smrti celý náš život zjeven bude, pročez Kristus Pán praví: „Nic není skryto, aby zjeveno nebylo a nic tajno, co by ukázáno nebylo v den, který přijde.“ (Luk. 8. 17.) Nyní jedná ve zpovědnici zastupce Boží s hříšníkem pošeptmo, ale v den soudu jednati se bude hlasitě, tak hlasitě, že to všichni budou slyšet; před celým světem bude nekajicný hříšník zahanben. Kajícímu hříšníku však hříchy, které lítostí a zpovědí odpuštěny byly, nebudou k zahanbení. Svatá G e r t r u d a praví, že na rouchu nevinnosti, které hříchy bylo poskvrněno, na místě skvrn budou zlaté ozdoby.

Také nejprísnejší t a j e m s t v í z p o v ě d n í jest zavedeno proto, aby se nikdo nebál z hříchů se vyznati. Kněz nesmí za žádných okolností ze zpovědi nic vyzraditi, i kdyby mu smrt hrozila. Také u soudu nesmí ze zpovědi nic povědět. Žádný světský soudce nemá práva poručiti zpovědníku, aby něco ze zpovědi vyjevil, neboť nemůže býti rozkazu proti rozkazu Božímu. Mnoho kněží dalo se raději uvězniti, ba i života zbaviti, než by tajemství zpovědní byli porušili. Takovým mučedníkem zpovědního tajemství byl s v a t ý J a n N e p o m u c k ý, kterého král Václav IV. dal roku 1393 ve Vltavě utopiti, poněvadž nevyhověl opovážlivé žádosti krále, aby mu vyjevil zpověď královninu. Bůh tohoto kněze také ihned před světem oslavil, neboť nad jeho utopeným tělem v onen večer se objevilo patero světél, a jeho jazyk až do dneška zůstává neporušeným, jak možno vldět ve chrámu svatovítském. Jiným mučední-

kem zpovědního tajemství jest blahoslavený Jan S a r k a n d e r, farář holešovský, který na začátku třicetileté války v žaláři v Olomouci opětovně mučen a pálen byl, aby vyjevil zpověď Ladislava z Lobkovic. Po třiatřiceti dnech svých muk zemřel v Olomouci v žaláři dne 17. března 1620. (Ve Spiragově Sbírce příkladů ještě jiné případy.) Bůh sám chrání zpovědní tajemství a nedopustí, aby bylo porušeno. Lékařům často bylo nápadno, že kněží a n l v h o r e č c e, když v bezvědomí blouzní, nikdy nemluví o věcech ze zpovědi, kdežto úředníci soudní v podobném stavu nezřídka o soudních věcech mluvívali.

Kdo by se zpovědi bál, ať je ujištěn, že zpovědník přijímá každého hříšníka l a s k a v ě. Vždyť kněz je také jen člověk a zná lidskou slabost, má radost z toho, když hříšník své hříchy i nejtěžší vyzná a s Bohem se smíří. Tím ovšem není řečeno, že má radost ze hříchů. K sv. L u d v í k u B e r t r a n d o v i († 1580) v dominikánském klášteře ve Valencii ve Španělsku, přišel ke zpovědi člověk a vyznával se z těžkých hříchů. Po každé, když jmenoval některý takový hřích, hleděl zpovědníku upřeně do tváře, zda spatří nějaký výraz údivu. Ale tvář knězova se nezměnila ani v nejmenším. Tu řekl ten člověk ještě na konci. „Mám ještě jeden hřích, z něhož se musím vyznati, totiž dopustil jsem se ho právě nyní při zpovědi, že jsem vás, důstojný otče, opovážlivě posuzoval. Poněvadž se ve vaší tváři nic nehnuło a vy jste při mých hříších nedal najevo ani nejmenšího překvapení, domníval jsem se, že i vy jste se podobných hříchů dopustil.“ A tu mu světec odpověděl: „Milý synu v Kristu, mohu tě ujistiti, že jsem se nedopustil ani jednoho z těch hříchů, ze kterých ty ses nyní zpovídáš. Ale jest pravda, že jsem při tvém vyznávání se zůstal úplně klíden. Ale proto nemám radost z tvých hříchů, mám radost z tvé lítosti. Mrzí mne, žeš Boha tak těžce urazil, ale raduji se s anděly v nebi nad tvým pokáním, raduji se, neboť z upřímného tvého vyznání poznávám, že se jako marnotratný syn k nebeskému Otci zase navracíš.“ — Jedna paní, která se byla dopustila těžkých hříchů, řekla jednou sv. F r a n t i š k u S a l e s k é m u: „Ale co si o mně pomyslíte, budu-li se muset zpovídati z těžkých hříchů?“ A světec jí odpověděl: „Budu vás pak muset považovati za s v a t o u, neboť svatí se upřímně vyznávali i z nejtěžších hříchů.“ Povzbuzena jsouc těmi slovy, odhodlala se ona paní k upřímné zpovědi. — Bůh chce také, aby zpovědník přijímal kajníky s veškerou láskou. Ne bez příčiny líčil Kristus Pán milosrdenství Boží v podobenství o marnotratném synu. Je-li Bůh tak nesmírně milosrdný, musí jím býti i jeho služebník.

Vyznati se z hříchů není tedy tak příliš těžko, jak se mnozí domnívají. Není tu třeba bázně a studu, ty bývají většinou jen l é č k o u d ě l a b e l s k o u. Sv. J a n Z l a t o ú s t ý praví: „Zlý duch bere člověku bázeň a stud, když hřeší, ale vrací mu ji a přivádí jej do rozpaků, má-li se ze svých hříchů vyznati.“ A jak jinak bychom si to mohli vysvětliti, že na

př. mužové, kteří jinak osvědčili svou statečnost, kteří bojovali, pohrdající životem, před zpovědníci se stávají bázlivými jako zajíci? To jest rozhdně pokušením ďábelským. Nedivil by se člověk, kdyby se vyznání mělo státí před celou shromážděnou obcí křesťanskou, jako se to někdy na nejstarších křesťanských dob ukládalo za pokání. Ale stalo-li se nyní vyznání tak snadným, není nejmenší příčiny k bázní. — Dále uvažme, jaké blahodárné následky má upřímná zpověď.

2. Z p o v ě ě d n á m z j e d n á v á k l i d d u š e .

Jest již v p o v a z e č l o v ě k a vyznati se ze svých chyb. Každý, kdo cítí výčitky svědomí, cítí se nutkán také chyby své vyznati. Podaří-li se mu to, uklidní se, ulehčí si. Této potřebě lidského srdce vyhověl Bůh ustanovením zpovědi. Již vyznání pomáhá, odpuštění pak kněžským rozhřešením působí tím víc k uklidnění a útěše.

Tento klid naznačuje také Kristus Pán při ustanovení svátosti pokání. Po svém zmrtvýchvstání právě než dal apoštolům moc hříchy odpouštětí, řekl znova výslovně: „P o k o j v á m !“ (Jan 20, 20.) Sv. patriarcha benátský Vavřinec Justiniani praví: „Svátost pokání kape balzám útěchy do zraněné duše.“ Vždyť mnohý z vás, milí posluchači, sám to poznal ze zkušenosti. Často již kajícíci po zpovědi upřímně doznali, že jim jest jako by s nich sňal velkou tíži, že jsou jako znovuzrozeni.

V podobenství o marnotratném synu praví se také, že otec po jeho návratu dal připravit radostné hody i s hudbou. Tím otcem jest dobrý Bůh, který kajícího hříšníka zahrnuje útěchou a radostí.

Svatá zpověď působí jako osvěžující koupel. Když se někdo již delší dobu, zvlášť v létě, musel namáhati a potiti, zatouží po koupeli. Koupel očistí tělo a osvěží je zas — a podobně učiní sv. zpověď duši.

3. B o h u Ź e l , m n o z í m a j í p l n o v ý m l u v , a b y s e j e n s v . z p o v ě d i v y h n u l i .

Mnohý řekne: N e m á m h ř í c h ů , nevím, z čeho bych se zpovídal. Myslí, že když nikoho nezabil a neokradl, že již nemá hříchů. Klítl, služby Boží zanedbávali, blížního pomlouvali a jemu nadávali a podobné jiné věci nepokládá za hřích. „Kdo myslí, že hříchu nemá, klame sebe sám.“ (I. Jan 1. 8.) Velcí svatí oplakávali své hříchy — a on by byl bez nich? Byl by jako Pán Ježíš nebo Matka Boží, kteří ovšem hříchů neměli? Tu by nás nebyl Kristus Pán učil modlití se v každém Otčenáši: Odpusť nám naše viny — kdybychom byli bez nich.

Jiní říkají: „Nepotřebuji zpověď, v y ř í d í m s i t o s P á n e m B o h e m s á m .“ Taková řeč jest stejně bláhová, jako kdyby vinník řekl: „Nepotřebuji soudce, v y ř í d í m s i t o s h l a v o u s t á t u !“

Jiní zase odvolávají se na protestanty a říkají, že stačí v š e o b e c n á z p o v ě ě d , totiž vyznati se všeobecně vinným před Bohem a tím že již dosahujeme odpuštění. To jest hrubý omyl. Tak lačné odpuštění přece zase jen není. Dává snad obchodník své zboží za několik krásných slov?

Ó nikoli, napřed musíme zaplatit, zač co jest, a pak to dostaneme. Také u Boha není jinak, neboť Bůh není jen milosrdný, ale také spravedlivý. Bůh chce odpustit, ale požaduje za to, aby se hříšník aspoň pokoril a hříchy své vyznal člověku, který jest v této věci zástupcem Božím. Že Bůh ž á d á v y z n a t i se, vidětí již z toho, jak volal k přiznání A d a m a E v u v ráji. Bůh tu byl takřka zpovědníkem, Adam a Eva byli kající. Bohužel Adam tenkrát svaloval vinu na Evu, Eva na hada. Proto také se jim dostalo pokání přísného; byli z ráje vyhnáni, v potu tváře si museli vydělávat chleba, museli zemřít, upadli v porobu zlého nepřítele. Hle, příteli, to byla v ráji první zpověď!

Mnozí, aby se zpovědi vyhnuli, říkají, že zpověď z a v e d l i k n ě ž í. Ale kněží si přece nezavedou něco, co jim působí tolik obtíží a nepřináší ani nejmenšího světského zisku, nýbrž i jejich zdraví nejvíc poškozuje. Není jiné práce v působení kněžském, která by byla tak obtížná a tak podřývala zdraví jako dlouhé zpovídání. Nebylo tedy ani nejmenšího důvodu se strany kněží, zpověď teprve zavádět. Ostatně i kněží, ba i papež se musejí právě tak zpovídati jako jiní věřící. Zpověď nezavedli kněží, ale ustanovil ji Kristus Pán slovy, která pronesl k apoštolům: „Kterým hříchy odpustíte, odpuštěny jsou, a kterým zadržíte, zadržány jsou.“ (Jan 20. 23.)

Jiní křesťané zase proti zpovědi nic nenamítají, ale říkají: Budu se zpovídat, ale až později. Jistý stařec dokonce, kdykoli ho vyzývali ke zpovědi, říkávali: „A ž p ř e d s m r t í.“ I při mši, když ho příbuzní prosili, aby šel ke zpovědi, odpovídal: „Až před smrtí.“ Ale přepočítal se, neboť jen několik dní na to nalezen byl ráno mrtev, raněn mrtvicí. Tak se děje, když smíření s Bohem opovážlivě odkládáme a křesťanskou povinnost svou nečiníme. Neboť každý jest přísným příkázáním církevním zavázán aspoň jednou za rok a to v čas velikonoční se zpovídati a velebnou Svátost přijímati. Končím tedy napomenutím Krista Pána, abychom dělali, dokud den jest, neboť přijde noc, kdy nikdo nebude moci dělati. (Jan 9. 4.) Amen.

49. Poslední pomazání.

(12. neděle po sv. Duchu.)

Nalil do ran jeho oleje a vína. (Luk. 10. 34.)

Ve své kněžské praxi jsem dosti často pozoroval, že někteří těžce nemocní se bojí přijmout svátosti, a to zvlášť proto, že se domnívají, že kdo přijal svaté pomazání, musí brzy umřít. Také mi kněží vypravovali, že někteří nemocní se sice zpovídají a velebnou Svátost přijímají, ale

když jim chce kněz uděliti svaté pomazání, vážně se zpěčují. Říkají: „Nechci ještě umřít, chci se uzdravit.“ Tedy se tito lidé domnívají, že kdo přijal svaté pomazání, musí již zemřít. Odkud tato domněnka? Snad odtud, že se této svátosti také říká „poslední pomazání“. Ale toto méně vhodné pojmenování rozšířilo se teprv později (ve 12. stol.), dřív nebylo obvyklým, dřív se říkalo „pomazání nemocných“. Nemocný, který slyší o „posledním“ pomazání, myslí, že mu nadchází poslední hodinka a léká se. A přece Pán Ježíš tuto svátost ustanovil, aby nemocnému přispěl duševně i tělesně. O vzácných účincích sv. pomazání panuje mezi lidem hrubá nevědomost. Kdyby lidé účinky tyto znali, po ničem by v nemoci tak netoužili jako po svatém pomazání. Chci vás tedy dnes o tom poučiti, když se v dnešním evangeliu mluví o milosrdném Samaritánu, který nalil do ran oleje, nalil i vína, aby bolesti zmírnil. Také Kristus Pán dal nám pro nemocné křesťany olej, který by prospíval tělu i duši. V čem tato pomoc záleží, chci ukázati.

1. Svaté pomazání má zvláštní božskou moc pomáhati k uzdravení těla.

Tato pravda vysvětluje ze slov sv. apoštola Jakuba: Stůně-li kdo z vás, povolej k sobě kněží církve a ti ať se modlí nad ním, mažice ho olejem ve jménu Páně, a modlitba víry uzdraví nemocného a polehčí mu Pán, a je-li ve hříších, budou mu odpuštěny. (Jak. 5. 14. 15.) Jako Pán Bůh nechává na polích růsti pokrm ne proto, abychom mřeli hladem, nýbrž proto, abychom požívající ho živi byli, tak také neustanovil svátosti na to, abychom umírali, nýbrž abychom přijímající je živi byli. Svátosti jsou prostředky spásy pro duši i pro tělo. To platí i o sv. pomazání. Stigmatisovaná panna Barbora Pfisterová († 1909 ve Špýru) míní, že ve sv. pomazání jsou nám udělovány ty milosti, kterých nám Kristus Pán vydobyl svou nepopsatelnou opuštěností na kříži. V opuštěnosti této volal: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ A tuto svou opuštěnost obětoval Kristus Pán za nás, abychom v těžké nemoci skrze svaté pomazání účastni byli zvláštní útěchy a pomoci jeho. Proto nemocný po sv. pomazání obvykle pociťuje zvláštní úlevu. Tato úleva jest ovšem částečně již účinkem smíření s Bohem v předcházející zpovědi, kterou se duše upokojila a tím i na tělo bylo blahodárné působeno. Také svaté přijímání, tedy to, že Kristus Pán zavítal do duše nemocného, posloužilo jeho vnitřnímu pokoji. Přece však i svaté pomazání ještě zvláštní silou působí blahodárně na tělo, takže se po něm často dostavuje až nápadné zlepšení. Sám to mohu ze své praxe dosvědčiti a jiní kněží rovněž. Četl jsem jednou o případě v nemocnici, kde byly protestantské ošetřovatelky. Leželo tam 17leté těžce nemocné katolické děvče. Lékař při prohlídce řekl, potřásaje hlavou: „Horečka, 41 stupňů — to už mnoho k tomu přibýti nesmí.“ Nemocná to slyšela i poprosila ihned opatrovníci, aby k ní byl zavolán katolický kněz. Ten přišel

a ona s velkou zbožností přijala svátosti. Sotva byl kněz za dveřmi, přispěchal mladý lékař s teploměrem, aby se přesvědčil, zda se stav nemocné nezhoršil; bylť dosavad také toho mínění, že zaopatření rozčiluje a proto škodí. Ale pohleděv na teploměr, zvolal udiven: „Což ten kněz čaruje? Má již jen 39 stupňů — o plné dva stupně klesla horečka!“ A nemocná řekla: „Pane doktore, mně je nyní mnohem lehčeji.“ Doktor beze slova odešel. Když kněz později zas jednou přišel, vyprávěl mu to doktor a řekl: „Můžete k nám chodit častěji.“ — Zvlášť ve vojenských nemocnicích za války bylo často pozorovati, jak po sv. pomazání v nemoci nastal obrat k lepšímu. Jesuita R i s t (ve svém spise *Deutsche Jesuiten auf den Schlachtfeldern und in den Lazaretten*, str. 101) vypravuje mezi jiným toto: Jednoho dne dal poslední pomazání vojákovi onemocnělému úplavici a již tak vysilenému, že každou chvíli čekali jeho konec. Když za druhý den vstoupil do nemocnice, viděl toho, kterého pokládal již za mrtvého, seděti v posteli. Byl vesel a volal na kněze: „Vy jste mi včera pomohl.“ A za několik dní mohl se vrátiti domů do Paderbornu.

2. Nemocný však musí sv. pomazání přijmouti za-
včas.

Nemocný nesmí tedy, jak se často z nerozumu děje, odkládati sv. pomazání tak dlouho, až jeho stav již jest takový, že uzdravení by bylo hotovým zázrakem. Bůh nebude činit zázraky k vůli tomu, kdo svou nedbalostí vlastně ani svátosti není hoden. Sv. kardinál B e l l a r m i n píše: „Svaté pomazání působí za našich časů proto tak zřídka uzdravení těla, poněvadž mnozí s ním odkládají až už jsou blízcí smrti a jen zázrakem by mohli býti uzdraveni.“ Kdo pak z lehkomyšlnosti sv. pomazání dostal až již ve stavu bezvědomí, ten ovšem z něho nemůže mítí užitku, který by byl měl, kdyby je byl přijal s lítostí a zbožností. Právě katechismus sněmu tridentského: „Milosti této svátosti bohatě se udělují tomu, kdo sv. pomazání přijímá, dokud ještě jest při plném rozumu a víru, úctu a zbožnost vzbuditi a projeviti může.“ Kdo volá hasiče až už dům shořel, jest blázen; podobné bláhové jednání jest odkládati sv. pomazání, až jest nemocný již v bezvědomí.

Velkou odpovědnost na sebe berou d o m á c í nemocného, kteří jej nechtějí upozornit na jeho křesťanskou povinnost. Vymlouvají se obyčejně tím, že by jej znepokojili, kdyby s ním mluvili o přijetí svátostí a o zavolání kněze. Taková citlivost jest vlastně největší ukrutností k nemocnému. Příklad to osvětlí: Stálo tu několik lidí a dívalo se na slepce, který se blížil propasti. Jeden řekl: „Zavolejme naň, aby se zastavil, jinak spadne do propasti a zabije se.“ Ale jiný řekl: „Nikoll, nečíňme to, o n b y s e v e l i c e l e k l.“ Není to bláznivá řeč? Jest přece lépe slepce trochu polekati a tak jej zachrániti, než vydati jej zkáze. A tak také takoví citliví příbuzní a domácí nechtějí nemocného upozorniti na nebezpečí, ve kterém se nachází, nepřijme-li svátosti.

Vyložím zde příklad ze života slavného anglického malíře *Jamesa Thornilla*. Slavný tento malíř maloval na klenbě katedrály svatého Pavla v Londýně. Přes 100 metrů vysoko nad kamennou dlažbou chrámu bylo lešení, na němž mistr pracoval. Lešení nemělo zábradlí, takže neopatrný člověk mohl odtud snadno spadnout. Když malíř maloval hlavu svatého Pavla, chtěl zkusit, jak se malba nese zdaleka. Zastíhuje si rukou oči, vzdaloval se stále pozpátku a netušil, že již je skoro na konci lešení. Ještě tři kroky, a byl by se zřítíl na dlažbu katedrály. Jeho přítel, lord Arundel, který s ním byl na lešení, pozoroval nebezpečí. Zavolal na něj, nebylo by snad nic pomohlo. Rychle vzal lord štětec namočený v barvě a vhodil jej do tváře Pavla, kde ihned povstala černá skvrna. „Co to činíte?“ zvolal umělec, běže k obrazu. „Pokazil jsem vaši malbu, ale tím zachráním váš život,“ řekl lord, a umělec teprve nyní pochopil velké nebezpečí, v němž byl. Lekl se tak velice, že omdlel a několik dní potom nemohl pracovat. Jako tento přítel máme i my jednat, když jde o umírajícího, který otálí s přijetím svátostí. Snad se propast pod ním již otevírá. I kdybychom svým upozorňováním jej polekali a obraz jeho klamných nadějí porušili, snad tím zachráníme jeho duši.

Smutné jest, když těžce nemocný z lehkomyšlnosti opomine přijmout svaté pomazání a bez něho zemře. Bude za to pykati po smrti. Svatý Jan z Boha, zakladatel řádu Milosrdných bratří († 1550) vypravuje, jak domlouval nemocnému, aby se dal zaopatřit. Nemocný však také měl to mylné domnění, že by svaté pomazání jeho smrt uspíšilo a zemřel nezaopatřen. V den pohřbu se nebožtík zjevil světcí a řekl mu, že za to, že opomenul přijmouti svaté pomazání, dlouho (světec praví 25 let) bude trpět v očistci. Je to ďábel, otec lži, který nemocnému vnuká strach před svatým pomazáním a rozmanité předsudky proti němu.

Tedy pryč s nimi, moji draží! Onemocní-li z vás někdo těžce, ihned požádej kněze. Ze včasného přijetí svatého pomazání budeme mít jen veliký užitek. A kdyby vám někdo namlouval, že není ještě tak zle, pak je to špatný přítel. Jen setrvejte na svém požadavku i proti těm, kteří by to chtěli někomu rozmluviti. Krásný příklad každému křesťanu zanechává zbožný hrabě *Ondřej Potocki*, místodržitel haličský, který byl na Květnou neděli roku 1908 při audienci stílen fanatickým studentem. Koule vnikla do hlavy. Hrabě zůstal při dobrém vědomí, zavolal ihned služebníka a řekl mu: „Mám kouli v hlavě, běž hned pro kněze.“ Sluha namítal: „Excellence, nejste těžce poraněn.“ Hrabě odpověděl: „Vykonej hned můj rozkaz, jsem katolík a smrti se nebojím.“ Pak zavolal svého sekretáře a řekl: „Přiveďte mi mou paní. Ale napřed ať se několik okamžiků pomodlí a pak ať ihned přijde.“ Teď teprve raněného uložili. Vstoupil kněz a chtěl mu, jak někdy v tak náhlém případě bývá, dáti ihned rozhřešení. Ale hrabě řekl: „Jsem při plném vědomí a mohu se ještě zpovídat.“ Vyzpovídal se zbožně a přijal svátosti. Když přišla jeho

manželka s dětmi, rozloučil se s nimi srdečně, poděkoval jí za vše, požehnal dětem a ustanovil jim poručníka. Pak v pokoji zesnul. Není-liž pravda, to byl křesťan, pravý hrdina ve smrti! Jak zahanbuje ty zbabělce, kteří se i zaopatření bojí!

3. Svaté pomazání zapuzuje bázeň a strach před smrtí, zvláště u těch, kteří se již nemohou těšit na uzdravení.

Je-li někdo na příklad již hodně stár, pak jest již zcela přirozeno, že konečně jednou musí umřít; nebo někdo přišel k tak těžkému úrazu, že je nemožno, aby déle žil. Takoví lidé nezdědky mívají veliký strach před smrtí, zvláště také před Božím soudem. Svaté pomazání zapuzuje tento strach a vzbuzuje v nich naopak silnou důvěru v nekonečnou dobrotu a milosrdenství Boží.

Tento strach, který obvykle bývá nástrahou od ďábla, přichází i na lidi, kteří vedli zbožný a bohabojný život. O svatém Eleazarovi ze třetího řádu svatého Františka, který přece žil jako anděl, vypravuje se, že, když těžce onemocněl, přepadl jej takový strach, že to bylo patrné na jeho tváři. Ale jakmile přijal svaté pomazání, rozjasnila se tvář jeho a on zvolal: „Milostí Boží jsem zvítězil.“ Koncil tridentský praví, že zlý nepřítel při smrti člověka nasazuje vše, aby otřásl jeho důvěrou v Boží milosrdenství. Sv. pomazání nástrahy ďábelské zapuzuje.

Zkušenost učí, a kněží to mohou dotvrdit, že nemocný po svatém pomazání bývá zcela změněn. Předtím byl netrpělivý, bál se smrti a soudu Božího, kdežto po pomazání je klidný, trpělivý a plný důvěry v Boží milosrdenství. Svaté pomazání tu tedy působí jako olej. Olej zmírňuje bolesti, také svaté pomazání to činí. Olej hojí — a rovněž tak svaté pomazání, neboť:

4. Svaté pomazání shlazuje hříchy, které nemocný ze slabosti duševní nebo tělesné již nemohl vyznati.

Proto kněz posvěceným olejem pomazává nemocného na pět smyslech, které takřka jsou nástrojem hříchu: na očích, uších, chřípích, ústech, rukou, a modlí se při každém tomto pomazání: „Skrze toto svaté pomazání a své laskavé milosrdenství odpustíš tobě Pán, co jsi zhřešil zrakem, sluchem, čichem, chutí, hmatem atd.“ Z těchto slov při svatém pomazání vysvítá, že se tu odpouští hříchy, totiž ony hříchy, které nemocný již nemohl vyznati, poněvadž snad byl již příliš slab a na mnohé hříchy se neupamatoval, nebo že mu řeč působila velké obtíže a on se ze všeho již nemohl vyznati. Zpověď těžce nemocného bývá totiž obvykle neúplná. Tento nedostatek nahrazuje svaté pomazání. Zaslahami ukřižovaného Spasitele se nahrazuje, čeho se zpovědi nedostávalo. Svaté pomazání je tedy v jistém smyslu pokáním nemocných; nahrazuje to, co nemocný již následkem duševní neb tělesné slabosti nemohl vykonati.

A nahrazuje ještě něco. Každý hříšník má totiž po vykonané zpovědi konati skutky pokání, aby odpykal také časné tresty, které po odpuštění viny ještě zbývají. Těžce nemocný však takových skutků již nemůže konati. Svatým pomazáním tedy tyto časné tresty podle velikosti a vroucnosti jeho lítosti a zbožnosti buďto zcela neb aspoň částečně se odpouštějí. Člověk tedy, který přijal svaté pomazání, nebude již v očistci buď tolik anebo vůbec trpět a dojde spíše blaženého patření na Boha. Také v tomto smyslu bychom účinky svatého pomazání mohli porovnat s účinky oleje. Olej totiž činí hladkým a poddajným. Naolejovaný hřebík se spíše zarazí; hladký úhoř spíše proklouzne. Tak bychom skoro mohli také říci, že člověk, který přijal svaté pomazání, snadněji proklouzne do nebe. Někteří svatí ujišťují, že olej svatého pomazání dává duši podobnou čistotu, jakou mu dal svatý křest. Svatý Egbert, arcibiskup yorský v 8. století, praví: „Duše toho, kdo přijal svaté pomazání, bude po smrti tak čistá, jako duše dítěte, které umírá po křtu svatém.“

Viděli jsme tedy, jaké znamenité účinky má svaté pomazání. Tedy jest si nejhorším nepřítelem ten, kdo se této svátosti vyhýbá. Naopak měli bychom Boha denně prosit o tu velikou milost, abychom mohli před smrtí přijmouti svátosti umírajících. Denní prosba ke svatému Barbore a k svatému Josefu, kteří jsou patrony umírajících, je hodna všeho doporučení. Zbožná paní, matka Magdalena Bliová, kdykoli spatřila kde obraz Ukřižovaného, zastavila se, sklonila hlavu a prosila Spasitele o šťastnou hodinku smrti. Každý den o třetí hodině, tedy ve chvíli smrti Kristovy, poklekla a opakovala tutéž prosbu. Zeměla také ve 3 hodiny odpoledne, z čehož možno soudit, že tato modlitba byla Bohu příjemná. Tuto paní měli bychom napodobiti a zejména kdykoli pohlédneme na kříž, vyprošovati si tu milost, abychom neumřeli nezaopatření svátostmi. V tomto úmyslu mohli bychom před křížem říkati: Pro své svaté umučení dej nám hříchů odpuštění, ať nás nežhne věčný plamen, zachovej nás, Jezu Kriste. Amen.

50. Umučení Kristovo.

(Na Velký pátek neb v době postní.)

V tom poznali jsme lásku Boží, že dal život svůj za nás.
(I. Jan 3. 16.)

Svatí nemohou se dosti nadoporučovati rozjímání o utrpení Kristově. Sv. Albert Veliký, biskup řezenský († 1280), praví: „Rozjímáti denně o umučení Kristově přináší víc užitku než postiti se každý pátek o chlebě

a vodě a bičovati se do krve.“ Abychom na umučení Ježíše Krista vždy znova byli upozorňováni, byly opětovně během staletí působením Ducha svatého jednotlivým zbožným osobám vtisknuty do těla rány Kristovy. Rány ty obvykle v pátek krvácely. Až dosud známo jest přes 300 takových osob, z nichž mnohé byly již prohlášeny za blahosladené nebo za svaté. Snad všem nám známa jest stigmatisace, t. j. vtisknutí ran Kristových do těla svatého Františka z Assisi, zakladatele řádu františkánského. Když se sv. František dne 17. září roku 1224, dvě leta před svou smrtí modlil na hoře Alverně a celou noc na modlitbě byl prodlel, zjevil se mu najednou při východu slunce Kristus Pán v postavě serafína o šesti perutích, přicházejícího s nebe. Z pěti ran Spasitelových vycházely paprsky a padaly na dotyčná místa těla Františkova. Od té chvíle měl světec na svém těle známa Kristových ran. V poslední době dostalo se pěti ran Kristových Terezií Neumannové v Konnersreuthu v Bavořích. Tisíce a tisíce lidí bylo již u ní o pátcích, kdy ona umučení Kristovo spoluprožívá a rány její krvácejí, a lidé ti byli rozničení láskou k ukřižovanému Spasiteli. Jistě záleží Kristu Pánu velmi na tom, abychom jeho utrpení častěji rozjímali, poněvadž to duším našim velmi prospívá. Chceme tak učit i dnes. Upozorňuji především na jedno:

1. Kristus Pán trpěl na kříži nesmírnou opuštěností, poněvadž vzal na sebe všechny naše hříchy.

Opuštěnost tuto vyjádřil Kristus Pán slovy: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Opuštěnost tuto nemožno slovy vyličit. Stigmatizovaná Barbora Pfisterová († 1909 ve Špýru) praví o tom: „Kristus Pán vytrpěl tuto opuštěnost proto, poněvadž vzal na sebe hříchy naše a za ně musel zadost činiti. Opuštěnost Kristovu nemůžeme ani popsat, právě tak, jako věčnou blaženost. Jedině všemohoucímu Bohu bylo možno snášeti takovou opuštěnost na své lidské přirozenosti. Udržoval svou lidskou přirozenost při životě mocí svého božství, aby vytrpěl všechny bolesti ke spáse ubohých hříšníků, aby mohli nalézt v utrpení útěchu a naději. Ovoce této opuštěnosti přivlastňuje se lidem zvlášť v hodině smrti svátostmi a zvlášť svátostí pomazání nemocných. Spasitel na kříži svou opuštěnost obětoval neustále za nás.“ Tato slova Barbory Pfistrové jsou nám jistě velikou útěchou. Také svatý Otcové praví, že k tomu, co Kristus Pán trpěl ve své opuštěnosti, ani přirovnat se nedají všechny bolesti, které kdo na světě vytrpěl neb vytrpí.

Ovšem, vytrpěli mnoho i svatí mučedníci; ale nesmíme zapomínati, že jejich bolesti byly smíseny s útěchou a radostí, kterou jim Bůh dával pro zásluhy Ježíše Krista. Svatý Štěpán na příklad při svém kamenování viděl nebesa otevřená a Ježíše Krista sedícího na pravici Boží; tím jako u vytržení, méně cítil bolest kamenování. Zdá se, že podobně i svatý Vavřinec, když na rožni byl pálen, neboť v trýzni té volal na pohanského soudce: „Můžeš mne dát obrátit, na jedné straně jsem dosti upe-

čen.“ Ze slov těch možno souditi, že mu Bůh nebeskou útěchou trýzeň jeho učinil snesitelnou. A u jiných mučedníků podobně. Mnozí z nich zpívali na mukách chvalozpěvy, jako svatá Cecílie, která se proto stala patronkou hudby posvátné.

Ale u Krista Pána tomu bylo jinak; on při svém utrpení neměl nejmenší útěchy. Již na hoře Olivetské byl zcela opuštěn. Právě že hřichy celého světa spočinuly na něm, hřichy, které kdy byly nebo ještě budou spáchány. Ty všechny vzal na sebe a musel za ně zadost činiti. Jak hrozně těžké to bylo zadostčinění, to vidno z toho, že krvavý pot vyvstal po celém jeho těle. Je známo, že může ve chvílce zešedivět člověk ve velkém strachu, a stane-li se strach ten nepopsatelně hrozným, že člověku mohou vyrazit z pórů i krůpěje krve. A to stalo se Kristu Pánu v jeho úzkosti — a vinny toho jsou naše hřichy.

2. Pozorujme dále nesmírné tělesné bolesti Spasitelovy.

Ukřižování byla nejukrutnější a nejbolestnější smrt a s jinou popravou, na příklad mečem nebo provazem, nemůže býti ani porovnáno. Rány, v nichž zůstaly vězet hřeby, bolely nesmírně a stále víc a víc, zaněčující se. A to trvalo hodiny, až trýzněný vydechl.

K tomu bolesti hrozně koruny trnové na svaté hlavě, bolesti na sterých místech těla, kde bičováním maso bylo vytrháno a hrozně rány se otevřely. Hrozná žízeň k tomu. A když volal: „Žízním“ — nedali mu ani vody, nýbrž posměšně podali mu houbu s octem.

3. K těmto bolestem těla přistupují bolesti duše, které musel Kristus Pán vytrpět.

Vedle viditelného kříže, na němž pněl Pán Ježíš, strměl takřka ohromný kříž neviditelný. Bolest mu působil nevdek lidí, pro něž tolik trpěl a kterým až dosud tolik dobrodiní byl prokazoval. V duchu viděl budoucí trest Boží, který přikvačí na národ židovský pro zavraždění Boha. Přišel ten trest za 36 let, když Jerusalema od Římanů byl rozbořen; bylať to pohroma, jak židovský dějepisec Josef Flavius píše, jaké nebylo od začátku světa, aniž kdy bude.

Uvažme všechny urážky, kterých se Spasitel dostalo. Dali mu bláznovský bílý šat, bílí jej ve tvář, plivali na něj, na potupu mu dali rudý plášť a řítlnu do rukou místo žezla, klekali před ním posměšně, pozdravující jej jako krále.

Vrahu a loupežníku dali přednost před ním, totlž Barabášovi, tedy jej, dobrotivého Spasitele, pokládali za horšího než zločince. A nikdo s ním neměl útrpnosti. Tato surovost a bezohlednost lidí Spasitele do duše bolela.

Také to jej nesmírně bolelo, že vzdor Jeho hojkému umučení přemnoho lidí bude na věky ztraceno a zavrženo; mnohem víc jej to bolelo, než bolí dělníka, když mu po vykonané práci mzda je zkrácena nebo upřena.

Citlivého Spasitele velmi se dotýkaly a velikou duševní bolest mu působily bolesti jeho Matky, pod křížem stojící. Kristus Pán měl lidské srdce jako my, byl synem nejlepším a matku svou miloval mnohem více než kterékoli dítě může matku svou milovati. Proto také její bolest sám nejvíce cítil. Nemůžeme mít ani potuchy o tom, jakou bolest vytrpěla Panna Maria pod křížem. Viděla nevinného beránka Božího, dítě své, které tak láskyplně byla pěstovala, tak nelidsky ztrýzněného, biči rozedraného, hřeby přibitého, hlavu jeho trním probodanou, jej od surových lidí potupěného, a pomoci mu nemůže! Sv. Jeronym praví: „Kolik ran měl Kristus na těle, tolik měla jeho matka v srdci.“ A svatý Bernard: „Největší utrpení bylo Kristovo na kříži, největší spoluutrpení Mariino pod křížem.“ Ne bez důvodu nazýváme Marii Pannu Královnou mučedníků a zobrazujeme ji jako matku bolestnou se sedmým mečem v srdci. Na Kalvarii se vyplnila slova starce Simeona, která při obětování Ježíška v Jerusalemě pronesl k Marii: „Tvou duši pronikne meč.“ (Luk. 2. 35.)

A nyní se táží: Proč Kristus Pán tak hrozně mnoho trpěl, když přece by mnohem menší jeho utrpení nebo i jeho modlitba byla stačila k tomu, aby nás vykoupil? Neboť i nejmenší skutek Syna Božího, kterým by byl za nás zadost činil, měl nekonečnou cenu a mohl vykoupiti světy. Není jiné odpovědi, než:

4. Kristus Pán hlavně proto tolik trpěl, aby nám ukázal, jakým zlem jest urážka Boha, hřích.

Poněvadž utrpení Kristovo především mělo odčinití vinu prarodičů, nalézáme mnohé vztahy mezi hříchem prarodičů našich a utrpením Kristovým. Adam a Eva jedli se zapovězeného stromu; za to musí Spasitel trám, kmen stromu, nésti na Kalvarii a tam na něm umístiti. První lidé přistoupili ke stromu zakázanému a vztáhli ruce po jeho ovoci; za to jsou ruce a nohy Spasitelovy na strom kříže přibity. Požívání zapovězeného ovoce zaplatil Spasitel svou žizní na kříži. Také ostatní jeho muky mají vztah k rozličným hříchům lidí. Za nemravnost lidí na příklad vytrpěl bolestné bičování, které jeho tělo tak rozedralo, že bylo až kosti vidět. Za ješitnost, která se projevuje zejména upřílišeným pěstěním vlasů a mnohdy až směšným zdobením hlavy, nechal si Spasitel nasadití trnovou korunu, do níž suroví katané ještě holemi tloukli, aby tím větší bolest způsobili. Aby zadost učinil za ctižádost lidí, byl Kristus Pán posmíván, potupován, od Heroda v potupný bílý šat oblečen, od vojáků rouhavě červeným pláštěm přioděn, kteří pak mu místo žezla dali do ruky třtinu a potupně před ním klekali jako před králem. Pilát, který zmučeného Spasitele ukázal lidu se slovy: „Ecce homo! — Ejhle, člověku!“ — mohl zcela dobře také říci: „Ejhle, dílo hříchu!“ Nemáme příčiny rozhorlovati se nad mučteli Spasitele, neboť sami vlastně k nim náležíme svými hříchy. Suroví katané by nebyli měli žádné moci nad Kristem Pánem, kdyby naše hříchy jim nebyly daly k to-

mu moci a síly. Patříš-li tedy, milý křesťane, v duchu na nepřátele Kristovy, kteří jej jali, spoutali, obžalovali, na něj plivali, jej bičovali, trním korunovali a křižovali, pak pomysli, že se sám nalézáš uprostřed nich následkem svých hříchů, které jsou vinny všemi těmi mukami. Viz tedy, jaké zlo je hřích a varuj se ho všemožně.

Nesmírnými bolestmi svými chtěl nám Kristus Pán nejen názorně ukázati hrůzu hříchu, ale také velikost své lásky a tím si zase získati lásku naši.

5. Kristova smrt na kříži je mocným důkazem Boží lásky k lidem.

Kristus Pán praví: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného vydal.“ (Jan 3. 16.) A zase: „Nikdo nemá větší lásky, než tu, že život svůj klade za přátele své.“ (Jan 15. 13.)

Kristus Pán trpěl mnohem víc, než bylo třeba. Miláček jeho praví: „Miloval své až do konce.“ (Jan 13. 1.) To znamená, do krajnosti, až do poslední možnosti. Více již nemohl pro nás učiniti. Všechné bolesti vzal na sebe. A proč? Svatý Jan Zlatoústý praví: „Byla by stačila modlitba, aby nás vykoupil; ale nestačila, aby nám ukázal lásku Boží.“ Z téhož důvodu zvolil Pán Ježíš na kříži také takové držení těla, které ukazuje lásku. Pěkně praví svatý Augustin: „Ejhle, hlava jeho nakloněna, aby nás zlíbala, ruce rozestřeny, aby nás objaly, srdce otevřeno, aby nás v sebe pojalo, celé jeho tělo rozpjato, aby nás vykoupilo!“ Svou nekonečnou lásku k lidem ukázal Kristus Pán na kříži také tím, že přes výsměch a potupu v největších bolestech za mučitele své se modlil řka: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí.“ (Luk. 23. 34.) Pro tuto nepostihlou jeho lásku k nám uctíváme obrazy jeho nejsvětějšího Srdce, majíce před očima slova, která řekl k svaté Marii Marketě Alacoque 16. června roku 1675, ukazuje na své plápolající srdce: „Viz toto srdce, které lidé tak milovalo, že nešetřilo sebe, nýbrž celé se vyčerpalo a strávilo, aby svou lásku dokázalo.“

Nakonec se ptám s krádem Davidem: „Čím odměním se Pánu za všechno, co mi prokázal?“ (Ž. 115. 3.) Jaký dík Bůh od nás chce, dovídáme se z rozmluvy svatého učitele církevního Jeronyma s Ježíškem. Světec tento žil 25 let jako poustevník v jeskyni betlemské, v níž narodil se Ježíšek. Jednou se k němu modlil: „Co ti mám dáti za všechno, co jsi pro mne vytrpěl?“ A tu slyšel slova: „Dej mi své hříchy, chci je odnésti.“ Milí posluchači, chcete-li i vy býti Spasiteli vděčnými, dejte mu i vy v tomto velkonočním čase své hříchy, to jest polltujte jich srdečně a vyznejte se z nich upřímnou zpovědí. Bránu k nebi vám Kristus Pán otevřel; opatřte si jen dovolení ke vstupu, to jest opatřte si bílé roucho posvěcující milostí Boží. Amen.

51. Pán Ježíš ve svaté hostii.

(Před Božím tělem.)

Totoť jest tělo mé, které se za vás vydává.

(Luk. 23. 14.)

Chce-li vrah někoho rychle a jistě usmrtili, míří na srdce. Tak činí i nepřátelé naší katolické víry, svobodní myslitelé a odpadlíci. Míří na srdce katolického náboženství, a tím srdcem je velebná Svátost oltářní, tím srdcem jest Ježíš ve svaté hostii. Neboť ve svaté hostii, ve velebné Svátosti je Pán Ježíš ustavičně mezi námi. Svobodní myslitelé a odpadlíci však popírají tuto přítomnost Kristovu ve velebné Svátosti a nazývají katolíky modláři, poněvadž podle jejich mínění se klanějí chlebu. Lidé ti činí totéž, jako Židé v synagoze v Kafarnaum, kteří slovo Kristovo, že dá lidem tělo své a krev svou k požívání, zavrhlí a reptajíce řekli: „Jak nám tento může dáti tělo své k jedení?“ „To je tvrdá řeč, kdo ji může slyšeti?“ (Jan 6. 53.) Chci tedy dnes mluvit o tom, co nám dosvědčuje přítomnost Ježíše Krista ve svaté hostii.

1. Napřed odkazuji k slovům Ježíše Krista při zaslíbení a při ustanovení velebné Svátosti.

V synagoze v Kafarnaum Ježíš Kristus výslovně řekl: „Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil. Kdo jí z tohoto chleba, živ bude na věky. Chléb pak, který vám dám, je tělo mé, za život světa (vydané).“ (Jan 6. 51.) Kristus Pán tedy těmito slovy přislíbil dáti tělo své k požívání. Kdybychom slova ta neměli chápati doslovně, byl by Kristus Pán jistě nespokojeným Židům řekl: „Nesmíte slova ta chápat doslovně, jsou míněna jen obrazně.“ Ale to Kristus Pán neučinil, naopak myšlenku tu vyjádřil ještě zřetelněji řka: „Tělo mé opravdu je pokrm a krev má opravdu je nápoj. Kdo jí tělo mé a pije mou krev, ten má život věčný a já jej vzkřísím v den nejposlednější.“ (Jan 6. 55.)

Slib daný v synagoze kafarnaumské, splnil Kristus Pán při poslední večeři, když vzal do rukou chléb a řekl: „Vezměte a jezte, neboť toto je tělo mé.“ (Mat. 26. 26.) A slovy: „To čiňte na mou památku“ (Luk. 22. 19.) dal apoštolům příkaz i moc, aby totéž činili, chléb v tělo Páně proměňovali. Kde však je tělo Kristovo, tam musí býti celý Kristus, tedy Kristus jako Bůh i člověk. Neboť Kristus Pán, vstav z mrtvých a vstoupiv na nebesa, není již rozdělen. Když na příklad hledám přítele a uvidím jeho hlavu, jest samozřejmé, že tu není snad jen hlava, nýbrž přítel celý. Podobně je tomu s Kristem Pánem. Proto praví svatý Augustin se zřetelem na slova Kristova při poslední večeři: „Kristus, podáváje apoštolům své tělo, sám sebe nesl ve svých rukou.“

Poněvadž však po proměnění chleba v tělo Kristovo způsobu chleba

zůstala nezměněna, tedy tělo Kristovo nevyhlíželo a také ve mši svaté nevyhlíží jako skutečné maso, chtěli během staletí mnozí dáti slovům Kristovým jiný význam a vykládali je nesprávně. Tento blud jejich znázornil jednou jistý malíř výmluvným obrazem. Namaloval totiž Krista Pána, v jehož tváři se zračí nebeský klid a božská veleba; a vedle něho Luthera a Zwingliho, v jejichž tváři viděl vzdor. A pod obraz malíř napsal: „Kristus praví: Toto je s t tělo mé. Luther praví: Toto b u d e tělem mým. Zwingli praví: Toto z n a m e n á tělo mé. Nuže, kdo z těch tří má pravdu?“ Tento obraz visí u hlavního oltáře v kostele benediktinů v Ottobeuren ve Švábsku. Právem dí svatý Cyril, biskup jerusalemský: „Když Kristus ujišťuje, že jest to tělo jeho, kdo by se opovážil o tom pochybovat?“ Pozoruhodná jsou slova vynikajícího katolíka, osvoboditele Irska, O'Conella († 1847). Když jednou byl ve společnosti několika protestantů, vytýkali mu, že věří v přítomnost Kristovu ve velebné Svátosti. Statečný muž ten odpověděl: „To si musíte vyjednat se samým Kristem. On tak řekl a proto tak věřím.“ Ta myšlenka: „Kristus Pán tak řekl“ — musí i v nás odstraniti všelikou pochybnost. Kristus Pán jest Syn Boží a ani se nemýlí, ani neklame.

Přítomnost Kristova ve velebné Svátosti zůstává pro nás t a j e m s t v í m, „tajemstvím víry“. Jím má býti víra naše vyzkoušena, zda totiž slovu Ježíše Krista víc věříme než svým smyslům. Víra tato jest proto i záslužná. Proto praví svatý král francouzský Ludvík IX.: „Kdyby Kristus při pozdvihování učinil zázrak a očím našim se ukázalo tělo jeho, zavřel bych oči, abych neztratil zásluhu víry.“

Uvedu vám příklad, ovšem slabý. Když vejce ptačí, na příklad slepičí, je vyseděno, objeví se v něm pod skořápkou mládě, kuřátko. Zevnějšek, skořápka zatím zůstala nezměněna a přece obsah se již změnil. Podobně i způsob chleba ve velebné Svátosti. Když Kristus Pán anebo nyní kněz slovy konsekracími chléb proměnil, způsob zůstává sice tatáž, ale podstata se změnila. — I zde jsou mnohé pěkné náznaky. Poněvadž na př. pod způsobou chleba přítomen jest ten, který jest věčný, bez začátku a konce, má hostie tvar k r u h u, který jest symbolem věčnosti, bez začátku a konce. — Před svatostánkem, kde se přechovává velebná Svátost, hoří v ě č n á l a m p a; ta nám má připomínati, že zde mezi námi ustavičně přítomen jest ten, který jest světlem světa. Z téhož důvodu se při mši sv. a při vystavení velebné Svátosti rozžijají svíce. Světlo vůbec naznačuje přítomnost Boží, poněvadž Bůh se vždy zjevoval při úkazech světelných, na poušti v podobě hořícího keře, na Slnaji za blesků atd.

2. Rozličné námitky, uváděné od nevěřících proti přítomnosti Kristově ve velebné Svátosti, jsou úplně neodůvodněny.

K biskupu z Gazy, jehož jméno bylo S a m o n a s a který cestoval s poutníky do Palestíny, přistoupil mohamedán a žádal jej, aby mu zodpověděl tři otázky o velebné Svátosti. Pravil: „Jak jest to možno, aby se c h l é b

a víno stalo tělem a krví Kristovou?" Biskup odpověděl: „Když jsi přišel na svět, nebyl jsi tak veliký jako nyní. Vyrostl jsi a máš víc masa a krve než tehdy. Odkud je máš? Tvé tělo proměnilo pokrm, kterého jsi požíval, v tělo a krev. Nuže, když i lidské tělo dovede proměnit chléb a víno v tělo a krev, jak by to Bůh nedovedl?" Takové odpovědi mohamedán neočekával. I tázal se dále: „Ale jak jest možno, aby v malém hostii přítomen byl celý Kristus?" Biskup odpověděl: „Kraj, který máš před sebou, jest veliký a oko tvé tak malé. A přece máš obraz celého toho kraje ve svém oku. Podobně není nemožné, aby ve způsobě malého chleba celý Kristus byl přítomen." — Ještě třetí otázku učinil mohamedán: „Jak jest však možno, aby tentýž Kristus přítomen byl zároveň ve všech vašich kostelích?" Biskup odpověděl: „Bohu není nic nemožného. Ta odpověď by ti měla stačila. Ale přece ti zas ukáží podobenství z přírody. Rozblžeš-li zrcadlo, vidíš svůj obraz v každém jednotlivém jeho stěpu. Také slovo, které mluvím, slyšíš nejen ty, ale každý jednotlivý člověk v tomto shromáždění. Je-li to možné, pak jest i možné, že tělo Kristovo jest přítomno na mnoha místech zároveň." Tím tedy biskup vyvrátil již tři námitky. Dnes, kdy všeobecně znám jest rozhlas, radio, možno připojit: radiem zpřítomňuje se řeč nebo hudba milionům lidí, slyší je tak, jako by byli jejich přítomnými posluchači; ač jen na jednom místě řeč se koná nebo hudba provádí, slyší ji přece miliony na celém světě zároveň. Rovněž tak přítomen je Kristus svou všemohoucností ve všech katolických kostelích celého světa. Bylo by smutné, aby všemohoucí Bůh nemohl v každé příčině to, co v tělo přičině může radio. Všemohoucím slovem proměnění stává se Kristus přítomen zároveň na všech místech země, kde proměňování se koná.

3. Bůh během věků přemnohými záračnými událostmi potvrdil svou přítomnost ve velebné Svátosti.

a) Kristus Pán se opětovně ve velebné Svátosti viditelně ukázal, obzvláště v podobě dítky. Několik takových událostí budu vypravovati. Wittenkind, vojvoda pohanských Sasů, se kterým císař Karel Veliký válčil, vplížil se jednou do tábora císařského a vmísil se při křesťanských službách Božích mezi přítomné křesťany. Když kněz podával sv. přijímání, spatřil vojvoda v ruce knězově místo Hostie, maloučkého děťátka. Dítě to se na některé milostně usmívalo a po nich toužilo, kdežto od jiných se ustrašeně odvracelo, ačkoli při přijímání i k nim muselo vejít a nevracelo se. Tento zjev způsobil Wittenkindovo obrácení na víru; o vánocích roku 785 byl v Attigny v Champagni pokřtěn, při čemž mu sám Karel Veliký byl kmotrem. Když vyprávěl císaři o svém zjevení, řekl císař: „Jak jsi šťasten, viděl jsi to, co uvidět ani já ani naši kněží nejsme nalezli hodnými."

Také mohamedánský král Abuleď stal se následkem podobného zjevení křesťanem. Maurský tento král vládl v Murcii ve Španělsku. Jed-

nou si dal zavolati zajaté křesťany a tázal se jich, jaké řemeslo nebo jaké umění kdo zná, aby je mohl příhodně zaměstnat. Byl mezi nimi kněz jménem Perez, a ten, když byl tázán, řekl: „Jsem knězem pravého Boha a mohu způsobiti, že Bůh sám s nebe na zem sestupuje.“ Král se mu vysmál, ale později po něm žádal, aby mu ten zázrak jednou ukázal. Byly přineseny všechny věci ke mši svatě potřebné, takže kněz mohl začíti svatý výkon. A co se stalo? Když kněz po proměnění svatou Hostií pozdvihoval, viděl Abuled ke svému úžasu v rukou knězových krásné děťátko, z něhož na vše strany vycházely paprsky. Za následek to mělo, že se král s mnohými dvořany a poddanými roku 1230 dal pokřtiti. Kristus Pán tedy v podobě dítěte se v hostii ukázal Wittekindovi i Abuledovi, aby je získal více křesťanské.

A podobný případ můžeme zaznamenati i z doby nejnovější, z e d n e 20. d u b n a r, 1905. V M a n z e n e d ě ve Španělsku byla misie, konaná knězem redemptoristou. Zmíněného dne konána smírná pobožnost. Vystavena velebná Svátost na hlavním oltáři, kněz na kazatelnicí předpíkával kající modlitby, jak redemptoristé činívají, než začnou zpovídat. Kostel byl přeplněn věřícími. Zatím co onen kněz, M a r i s c a l, na kazatelně se modlil smírnou modlitbu, začala většina lidí vstávat i hleděti upřeně na oltář. Kněz na kazatelně žádal lidi, aby zůstali při této modlitbě klečeti. Tu zvolalo sedmileté děvče Eudoxia Vegova z Esconridy svým galicijským nářečím: „J á c h c i t o d í t ě v í d ě t !“ Co se stalo, že věřící vstávali? Viděli — i se svým farářem Petrem Rodriguezem, který klečel na stupních oltáře — viděli, že na oltáři na tom místě, kde stojí monstrance, stojí dítko asi 7- neb 8leté, neobyčejně krásné, ve skvoucím bílém šatě, a že rozpíná své ruce k přítomným, jako by je chtělo obejmout. Na prsou Ježíškových bylo viděti velikou ránu, a on na ni položil svou ruku, jako by chtěl proudící krev zastaviti. Účinek tohoto zjevení byl, že lid potom ve velikém množství se hrnul ke zpovědnicím a ke stolu Páně. V poslední den misle podáváno bylo svaté přijímání nepřetržitě od 6. do 9. hodiny. Na památku této události umístěn byl na misijním kříži obraz Ježíškův.

b) Opětovně se stalo, že se svatá Hostie v z n á š e l a ve vzduchu. Tím rovněž mělo býti ukázáno, že po proměnění svatá Hostie není obyčejným chlebem, ale že je tu přítomen ten, který zákonům přírody nepodléhá. Některé takové události zmíním.

Dva nevěrečtí universitní profesori z Lyonu, kteří již byli mnoho slyšeli o svatém faráři z Arsu V i a n n e y o v i († 1859), odhodlali se zajeti tam, aby sami jej viděli a slyšeli. Když vstoupili do arského kostelíka, sloužil právě Vianney mši svatou. Postavili se tak, aby mohl pozorovati každý jeho pohyb. Když přišlo proměňování a lidé v kostele klekali, pomyslel si jeden z nich: „Jak jen mohou rozumní lidé v kousku chleba viděti svého Boha?“ Když pak při přijímání svatý farář měl několika lidem podávati a

se svatou Hostií v ruce obrácen k lidu říkal: „Ecce agnus Dei“ — tu vysmekla se svatá Hostie z jeho prstů a sama se položila na jazyk první osoby, která tu na svaté přijímání čekala. Možná si pomyslel, jak to rozrušilo oba nevěrecké profesory. Jeden brzy nato klečel u nohou svatého faráře, zpovídal se, obrátil se a později stal se knězem řádu dominikánského. Vyprávěl často na kazatelně o onom eucharistickém zázraku. Také svatý farář Vianney se někdy proti nevěřícím na onu událost odvolával. Když jednou k němu přišli dva protestantští kazatelé, řekl jim: „Myslíte, že kousek chleba, za který svatou Hostií pokládají protestanti, sám se vyvine z ruky a sám se položí na jazyk toho, který přišel přijímat?“

Podobný případ se sděluje ze života služebnice Boží *Anny Marie Taigi*, která žila v Římě († 1837). Když jednoho dne klečela v kostele svatého Karla u mřížky, aby přiljala tělo Páně, vysmekla se k úžasu přítomných svatá Hostie z ruky knězovy, vznášela se několik okamžiků ve vzduchu a položila se pak na jazyk služebnice Boží. Podobné případy staly se i v životě jiných svatých, na příklad svaté Františky od Pěti ran Kristových († 1791).

Podivná jest událost, která se stala roku 1608 ve *Faverney* u *Besanconu* ve Francii. V tamním opatském kostele byla 24. května, v sobotu před svatým Duchem, vystavena velebná Svátost. V noci tu nebylo již žádných návštěvníků, proto sakristián k půlnoci kostel zavřel, nechal však svíce před vystavenou monstrancí hořet, jak je přikázáno, a na chvíli odešel. Když ke 3. hodině kostel zase otevřel, našel ke svému zděšení všecko na oltáři *shořelé až do kamene*. Ale ejhle, při svítání spatřili k úžasu svému monstranci *vznášeti se ve vzduchu nad troskami oltáře*. Tento zázrak trval 33 hodin. Lid v davech proudil do opatského chrámu, deset tisíc lidí z celého okolí přispěchalo, aby to spatřilo. Teprve 27. května snesla se monstrance se svatou Hostií zvolna na oltář, zatím od popele očištěný. Biskup *besanconský* pak sepsal o tom protokol s padesáti váženými svědky, a protokol ten je dodnes zachován. Ona svatá Hostie s monstrancí jest až do dneška, tedy již 300 let, neporušena, což je novým zázrakem. Tímto divem *faverneyským* jest rovněž zřetelně ukázáno, že po proměnění svatá Hostie není obyčejným chlebem, nýbrž podle slov Krista Pána jeho svatým tělem.

c) Jest známo, že v *Lurděch* nejvíce uzdravení se děje v oné době, kdy kněz žehná nemocné velebnou Svátostí. V průvodu nesena je velebná Svátost podél řady nemocných, kteří tu na nosítkách nebo vozících leží, a pozdvihující v úpění ruce k velebné Svátosti, modlí se s ostatními: „Ježíši, Synu Boží, smiluj se nade mnou! Pane, rcí jen slovo, a budu uzdraven,“ a podobná vzývání. A ejhle, tu a tam se zdvihá nemocný a za nepopsatelného jásotu nesčíslných poutníků sám jde zdrav za velebnou Svátostí. Uzdravení tyto jsou pak od lékařů znova prohlíženi a jejich případy podrobně zaznamenávány a uveřejňovány.

d) A ještě jedna zázračná okolnost budiž zmíněna, že totiž u mnohých zbožných osob svatá Hostie byla po léta jejich jediným pokrmem. Když tedy svatá Hostie v těchto případech zázračně život těla jim zachovávala, je to nový důkaz, že to není obyčejný chléb. Velká visionářka v Dülmen, ctihodná služebnice Boží Anna Kateřina Emmerichová († 1824) žila dvanáct posledních let svého života jediné ze svatého přijímání. Když nemohla delší dobu přijímat, onemocněla na smrt. Podobně tomu bylo i u jiných, na příklad u blahoslavené Angely z Foligna († 1309), vdovy a kajčnice, u stigmatizované panny Luisy Lateau v okolí Bruselu († 1883), kteréžto rovněž 12 let nic jiného nepoživaly, než svaté přijímání. Podobně blah. Alžběta Achlerová z kláštera Reute ve Švábsku († 1430). Blahoslavený Mikuláš von der Flüe († 1487), který byl zemským radou kantonu Unterwalden ve Švýcarsku a po svém 50. roce poustevničil, nepožíval po 20 let ve své poušti nic, než jedenkrát měsíčně svaté přijímání; zemská vláda v Bernu jej dala celý měsíc přísně střežiti a pak proti jeho utrhačům rozhodla, že jeho půst je pravdou tak jasnou, jako slunce na nebi. Veliká trpitelka Lidwina Schiedamská († 1433) žila 19 let jen ze svatého přijímání. V poslední době Terezie Neumannová v Konnersreuthu v Bavořích, která každého pátku prožívá hořké umučení Kristovo, již kolik let nepožívá nic, než svaté přijímání, a při tom, kromě pátků, kdy velmi trpí, je zdravá a veselá. Řezenský biskupský ordinariát případ ten přísně vyšetřoval a konstatoval, že Terezie Neumannová skutečně ani sebemenší potravu nepřijímá.

Co vyplývá ze všech těchto skutečností? Vyplývá z nich, že svatá Hostie není obyčejným chlebem, nýbrž tělem Páně. Proto při vstupu do kostela máme velebné Svátosti ve svatostánku prokázat náležitou úctu, tedy pokleknouti. Rovněž když z kostela odcházíme. Přijdeme-li k někomu do bytu, máme pozdravit a při odchodu se poroučet. Přijdeme-li do domu Božího, musíme učiniti podobně, musíme Krista Pána, ve velebné Svátosti přítomného, pozdravit a při odchodu jemu se poroučeti. A poněvadž je to Bůh, děje se tento projev úcty pokleknutím. Tíží a trápí-li nás něco, máme pospíchat ke svatostánku a prosby své tam Spasiteli přednáseti; ovšem i jindy jej tam zbožně navštěvovati a uctívat; neboť Kristus Pán nám praví: „Poďte ke mně, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím.“ (Mat. 11. 23.) Amen.

52. Úcta svatých.

(O Všech svatých.)

Chvalle Pána ve svatých jeho. (Ž. 150. 1.)

Když roku 1918 se skončila světová válka, ukázala se mezi lidem veliká surovost a jakási ničivá vzteklost. Jak z mnohých krajů oznámeno, byly na mnohých místech rozbity nebo zohaveny kříže a sochy svatých u cest. A jak často ještě dnes se mnohý neuctivě vyjádří o svatých! Nedávno kdosi řekl: „Nevím, proč bych měl uctívat svaté; byli právě tak chybujiící a hříšní lidé jako já.“ Zvlášť protestanti nechtějí o úctě svatých nic slyšet. Říkají, že ctíti svaté jest zkracovati Krista Pána, ke kterému se máme přímo, ne skrze svaté, utíkat. Bude tedy užitečno, budeme-li se jednou zabývati církevním učením o úctě svatých a ukážeme-li, že svatí jsou naší úcty skutečně hodni.

1. Svatí zasluhují především naší úcty, poněvadž jsou hrdinové ctnosti a vzory dokonalosti.

Ovšem, svatí — vyjma Matku Boží — byli chybujiícími lidmi, ale s lidskými svými chybami a slabostmi statečně bojovali a dospěli k vysokému stupni ctnosti. Ctnosti ty nebyly obyčejné, nýbrž heroické, hrdinské. Uvedu příklady ze života jednotlivých, a to napřed příklady hrdinské lásky k bližnímu.

Svatý Vincenc z Pauly,¹ zakladatel řádu lazaristů, Šedých sester atd. († 1660), je jedním z nich. Když brzy po svém vysvěcení byl odvláčen jako otrok do Tunisu, již tam neznal jiného, než i v tomto krutém postavení sloužiti spáse duší. Kolik vykonal potom, když se řízením Božím vrátil do Francie! Jen listů jeho, které ve starosti o přemnohá svá díla charitativní a misionářská napsal, počítá se na 30.000! Peněz prošliých jeho rukama, peněz od bohatých vyžebnaných a nuzným věnovaných, počítá brzy po jeho smrti biskup Hebert na 50.000.000 předválečných franků! Tento člověk, jenž se stýkal se dvorem královským a s nejmocnějšími lidmi současné Francie, který mohl dosáhnouti nejvyšších hodností, ale s nadlidskou obětavostí spěchal od jednoho díla ke druhému, z jednoho kraje do jiného, ten hledán byl jednou od příznivce svého markýze Gondiho, aby zase nastoupil jinou, velevýznamnou činnost, a nalezén — u galejníků! K nejnižším a nejbídnějším nejráději spěchal, od galejníků snášel jejich surové jednání, za jednoho z nich bere na sebe i pouta a koná zaň práci veslařskou, aby jej získal. — Bůh vyznamenal jej také po smrti tím, že vznešené srdce jeho zůstalo v hrobě neporušeno a chová se v Lyoně ve chrámě svatého Jana Křtitele. Mnohé dílo jeho revolucí rozmetáno, ale i nepřátelé náboženství, ba dokonce mu-

¹ Poněkud upraveno překl.

žové velké francouzské revoluce, přiznali a přiznávají, že svatý Vincenc rozsáhlou činností charitativní byl hrdinou ctnosti jako málo kdo z lidí. — Ze života svatého Paulína, biskupa z Noly v Itálii, který tam žil kol roku 400, vypravuje sám papež Řehoř Veliký: Když Vandalové zpusťovali Itálii a odvěkli mnoho zajatců do otroctví, dal biskup Paulinus vše, co měl, aby aspoň část jich vykoupil. Když už neměl pražádných peněz, přišla k němu zoufalá matka a prosila: „Pro Boha, smiluj se nad starou matkou, zeť krále vandalského odvedl do zajetí mého syna.“ Světec pravil: „Matko, co mohu učiniti? Na vykoupení podobných, jako je tvůj syn, dal jsem již poslední.“ Tu lomila matka rukama a naříkala, až světec řekl: „Upokoj se. Peněz sice již nemám, ale mám ještě sebe. Zkusím, zda Vandal mne bude chtít výměnou za tvého syna. Snad to učiní.“ Matka volala: „To nemůže být, otče!“ Ale světec pravil: „Proč by ne? Vždyť Syn Boží sám se stal služebníkem za nás. Tvůj syn je mladý, mohl by v otroctví snadno pozbyti trpělivosti a snad i víry. Mně, doufám, Bůh obojí zachová.“ A tak tedy oba, biskup i matka se vydali do severní Afriky k Vandalům. Pán otroků nechtěl napřed o tom ani slyšet, aby mladého muže vyměnil za starce. Ale biskup se prokázal zvláštní znalostí v zahradnictví, takže konečně svolil a matce syna vydal. Vandal měl brzy příležitost poznati u svého zahradníka nejen neobyčejnou píli a znalost v zahradnictví, ale i velikou ctnost a učenost, zalíbil si ho a rád s ním hovořil. Když pak on i jeho tchán, král Vandalů, zvěděli, kdo Paulinus jest a proč se stal otrokem, darovali nejen jemu, ale i mnohým jeho krajanům svobodu a přidali jim ještě velké zásoby obilí, se kterýmižto dary se Paulinus vrátil do Noly. Táhl se opět, nejsou takoví mužové, jako byl Paulinus, hrdinové ctnosti a nezasluhují nejhlubší úcty?

Mnozí jiní zase, aby dospěli k vyšší dokonalosti, rozdali své celé veliké jmění chudým. Tak učinil svatý Antonín, otec poustevníků († 356). Když mu bylo 19 let, zemřeli mu rodiče a zanechali mu veliké jmění. Ale on, když poznal evangelium a slyšel z něho slova Kristova: „Chceš-li dokonalým být, jdi, prodej všechno, co máš, a rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijdi a následuj mne“ (Mat. 19. 21) — tu se rozhodl podle slov těch se zachovati. Rozdělil vše chudým, šel na poušť, žil tam kajícím životem a dosáhl věku 106 let. — Roku 1930 byl za blahoslaveného prohlášen kapucín Konrád z Parhamu († 1894), který v kapucinském klášteře v Altöttingu v Bavořích byl 40 let vrátným; ten také, než vstoupil do kláštera, rozdál své značné jmění chudým. — Tito mužové tedy dali krásný příklad nejen lásky k bližnímu, nýbrž i heroické chudoby, a zasluhují vši naší úcty.

Příkladem heroické lásky k pravdě jest svatý Jan Kentský, kněz a profesor university v Krakově († 1473). Putoval do Říma a na té cestě byl přepaden loupežníky a oloupen. Tu tážal se ho jeden z lupičů, má-li ještě něco. Světec odpověděl, že ne. Ale když

pooděšel, vzpomněl si, že má ještě několik zlaťáků, zašitých v šatech. Běžel za lupiči a chtěl jim je dát, ti však zahanbení pravdymilovností jeho, vrátili mu vše, co mu byli vzali.

Jiní světci zase jsou příkladem heroické mírnosti, jako svatý Klement Hofbauer. Když byl roku 1794 ještě ve Varšavě, sbíral milodary na sirotčinec. Přišel do jednoho hostince a požádal o příspěvek také tři hosty, kteří tam hráli karty. Jeden z nich, hrubý a nevěrecký člověk, naplil mu do tváře a zahrnul jej nadávkami. Hofbauer se utřel kapesníkem a řekl pak bez rozčilení: „To bylo pro mne, teď však, pane, prosím o něco pro sirotky.“ Tato neočekávaná mírnost na surovce tak působila, že sáhl do kapsy a dal Hofbauerovi vše, co měl u sebe. — Bohužel, světačtí lidé, kteří lpějí na radovánkách tohoto světa, nerozumějí takovým hrdinským ctnostem, směji se jim a pokládají je za bláznovství. Splňují se na nich slova Písma svatého: „Smyslný člověk nechápe, co jest Ducha Božího, a je mu to bláznovstvím.“ (I. Kor. 2. 14.)

Vznešenými příklady ctnosti stali se svatí opravdu „solí země“. (Mat. 5. 13.) Jako sůl chrání pokrmu od hniloby, měly by i příklady svatých chrániti současníky od mravní hniloby a nadchnouti je pro dobro. V ctnostném životě svatých zrcadlí se svatost Boží. Jako obraz panovníka nebo hlavy státu jest úcty hodným proto, poněvadž právě hlavu státu představuje, tak i svatí jsou proto úcty hodnými, poněvadž jsou odleskem svatosti Boží a tedy jaksi obrazem božstva; splnění napomenutí Kristovo: „Buďte dokonalí, jako otec váš nebeský dokonalý jest.“ (Mat. 5. 48.) Svatí jsou nám vzory a příklady. Neříkej tedy nikdo: „Nač bych uctíval svaté, kteří byli hříšnými lidmi právě tak jako já?“ Je to hrozná vypínavost, když někdo z hříšných lidí se staví na roveň hrdinům ctnosti. Hrdinům se stavějí pomníky, proto katolická církev staví v kostelích i jinde sochy svatých. Ale svatí jsou úcty hodnými i z jiného důvodu.

2. Mnozí svatí byli velikými dobrodinci lidstva; a jsou jimi dosud, poněvadž u trůnu Božího za nás orodují.

Svatí apoštolé a věrozvěstové rozličných národů zvěstovali jim evangelium s nesmírnými oběťmi a námahami, vytrhl je z ohavné modloslužby a učinili z nich lidi vzdělané a mravné. Při tom byli ještě hrozně pronásledováni. Sv. apoštol Pavel vypočítává ve svém druhém listě ke Korintským, co vše vytrpěl při zvěstování evangelia, jaká příkoří, žalařování a tresty. Pětkrát byl od Židů čtyřiceti ranami trestán, třikrát bičován, jednou kamenován, takže za mrtvého byl pokládán (Skut. 14. 18.), třikrát ztroskotal na moři, jednou den a noc byl vlnami pohazován, mnoho nebezpečí vytrpěl na poušti, na řekách, od lupičů; mnoho nocí ztrávil beze spánku, hladu a žízně mnoho vytrpěl, zimu a vedro na svých cestách snášel (2. Kor. 11. 23.). Konečně byl v Římě na rozkaz císaře Nerona stát (29. června roku 67). Skoro všichni apoštolé a věrozvěstové byli od nevděčných svých sou-

časníků zavraždění. Jak skončili apoštolé? Sv. Petr a jeho bratr Ondřej byli ukřižováni, sv. Jakub Starší, bratr Janův, apoštol Španělska, byl v Jerusalemě sťat, sv. Jakub Mladší, biskup jerusalemský, byl svržen s cimbuří chrámu, sv. Bartoloměji za živa kůži s těla stáhli. Právem volá sv. Jan Zlatoustý: „Ó mužové milosrdenství, jakým díkem jsem vám zavázán za milost víry, za niž děkuji potu vašemu a krvi vaší. Jaká soužení a jaká muka jste za nás vytrpěli!“ Také misionáři u rozličných národů pohanských obvykle našli ukrutnou smrt. Apoštol Němců sv. Bonifác byl 5. června roku 755 se svými průvodci hordou ozbrojených Frisů zabit, sv. Vojtěch, biskup pražský, když pohanským tehdy Prusům hlásal evangelium, byl 23. dubna roku 997 kopím proboden. Misionáře v Asii a Africe stihne obvykle stejný osud. To je dík za to, že divoké národy, kteří dosud sedí ve stínu smrti, chtějí zúšlechtit a učinit časně i věčně šťastnými.

Že věrozvěstové, kteří rozličné národy na víru obrátili, i jejich časnému blahu nesmírně prospěli, ukazují dějiny střední Evropy. Misionáři, zvláště benediktini, mýtili pralesy, vysušovali močály, přeměnili pusté kraje v libezné nivy, zařizovali školy a vychovávali mládež. Dnes činí totéž misionáři v zámořských krajích. Ujímají se otroků, nemocných, malomocných, až sami nemocí tou nakaženi hynou. A nejen misionáři v cizině. Kolik prospěl ubohým nemocným sv. Jan z Boha, zakladatel Milosrdných bratří! — Nuže, nezaslouží našeho obdivu a úcty takový člověk, který svůj život zasvětil blahu bližního? A tu se opováží někdo říci: „Nač bych ctil svaté? Byli hříšnými lidmi právě tak jako já.“ Mezi člověkem, který tak mluví, a světcem, který pro blaho bližních se zřekl všeho pohodlí a konečně i život obětoval, jest takový rozdíl jako mezi nebem a zemí.

Svatí, títo dobrodinci lidstva, prosí i nyní u trůnu Božího, zejména za ty národy, kterým zde na zemi sloužili, nebo mezi nimiž žili. Na důkaz toho uvádím zjevení, které měl vůdce izraelitů J u d a M a k a b e j s k ý, před bitvou se syrským Nikanorem, jenž se blížil s velikou mocí Jerusalemu, kdežto Židé měli jen několik tisíc bojovníků. Juda Makabejský spatřil zemřelého velekněze Oniáše, kterého byl za jeho života dobře znal, jak s roztaženými rukama k Bohu volá o pomoc a vedle něho dávno zemřelého proroka J e r e m i á š e, který, jak velekněz Oniáš pravil, mnoho se modlí za národ a svaté město Jerusalem. (2. Mak. 15. 12.) Po zjevení tom následovalo veliké vítězství Izraelitů nad vojskem Nikanorovým. — Kéž by¹ i národ náš více ctil a vzýval národní světce a patrony své! Bylo by mu to mnohem užitečnější, než když k vůli pochybným někdy lidem se rozštěpuje na strany vzájemně se potírající. Český národ své svaté málo ctí, ba mnozí u nás se namahají svaté naše nám zošklivit, jako sv. Jana Nepomuckého, nebo odvrátit od nich naši pozornost, nás k nim lhostejnými učinit, jako k blah. Anežce Přemyslovně, která u jiného národa již

¹ Změněno; autor obdobně mluví o Němcích. P. př.

dávno by byla došla svatořečení, i jiným. Ale je to zvlášť snaha protestantů, kteří u nás takovým způsobem chtějí udržet své dosavadní skreslené vyličení dějin. Ostatně protestanté nikde úctě svatých nepřejí, ba dokonce si vymyslíli, že my katolíci svaté modlářsky uctíváme, čest božskou jim vzdávající, nebo jak se v tomto smyslu říká, jim se klanějící.

3. Úcta svatých není klaněním, Bohu příslným.

To by muselo býti také klaněním, když někdo na př. žádá nějakého poslanca, aby v jeho věci intervenoval na ministerstvu. Tridentský katechismus praví (IV. 6. 4.): „I když se před obrazem svatého pomodlíme Otče náš, nevzdáváme svatému poctu božskou, nýbrž klademe modlitbu svou v jeho ruce, aby ji Bohu přednesl a svou přímluvou ji podporoval.“ I když před obrazem světcovým klekneme, jest to právě tak málo božskou poctou, jako když služebník klekne před pánem, prose jej o nějakou milost. Považujeme svaté takřka za služebníky, za ministry nebeského krále, kteří jeho jménem prosby naše přijímají, a když nám nějaké dobrodiní udělují, jest to dobrodiní jimi u Boha vyprošené. To přece ví (či u nás by se mohlo říci: vědětí může a má) každé školní dítě. — V jednom hostinci také protestant řekl katolíkoví: „Nechápu, že vy katolíci se klaníte Matce Kristově a svatým.“ Katolík jen řekl: „Mýlíte se.“ Ale protestant trval na svém: „Ojakživa mi to bylo říkáno.“ V tom okamžiku šly mimo hostinec děti ze školy. Tu řekl katolík: „Běžte rychle a optejte se některého hochy, zda se my katolíci svatým klaníme; uvidíte, že to není pravda.“ Protestant vyšel z hostince, zastavil jednoho hochy a tázal se: „Jsi katolík?“ Když hoch přisvědčil, tázal se ho dále: „Vy katolíci se přece klaníte Matce Spasitelově a svatým, není-liž pravda?“ Hoch odpověděl: „Který hlupák vám to řekl? Klaníme se přece jedině Bohu.“ Protestant měl dost a šel. — Že katolická církev se klaní jedině Bohu, vidět i z bohoslužebných modliteb, na př. litanií. K Bohu v nich voláme: „Smiluj se nad námi! Vyslyš nás!“ Ale jakmile dojde na Matku Boží nebo na svaté, říkáme hned ne: „Smiluj se nad námi“ — nýbrž: „Oroduj za nás!“

Když protestanté tvrdí, že je lépe obracet se na Boha přímo, jsou rovněž na omylu. Belgický kardinál Dechamps, biskup mechlínský, setkal se jednou na svých cestách s protestantským Angličanem. Hovor přešel na věci náboženské. Protestant byl zvlášť nespokojen s uctíváním Matky Boží a řekl: „Já se raději obracím přímo na Krista samého.“ Kardinál odpověděl: „Já také, jenže nepřicházím sám, nýbrž provázen Jeho svatou Matkou. Možno tu pochybovat o tom, kdo z obou bude lépe přijat a kdo rychleji a jistěji vyslyšen?“ Těch slov protestant neočekával a nemohl na ně nic odpovědět. — Každý z nás ví, co znamená ve světě nějaké doporučení. Uchází-li se kdo o nějaké místo, práci, dodávku atd., snaží se získati doporučení nějaké vlivné osobnosti, a pak má spíše naději, že dosáhne svého. Tak také chceme-li u Boha čeho dosáhnout, moudře činíme, obracíme-li se na přátele a miláčky

Boží, aby se za nás přimluvili. — Zajímavý příklad tím více věc osvětlí. Turecký sultán Abdul Hamid (roku 1909 sesazený) měl za svého panování velký strach před otrávením. Prosil tedy papežského vyslance v Cařihradě, aby mu poslal Milosrdné sestry, které by uměly dobře vařit. Přišly čtyři sestřičky, které bydlely v sultánově paláci a mohly bez závary vykonávat své náboženské povinnosti. Abdul Hamid si jich velmi vážil a jim důvěřoval; říkal, že je přesvědčen, že žádné peníze na světě by jich nepohnuly ke zlému činu. Neodepřel jim nikdy žádné prosby. Jednou byl k smrti odsouzen vznešený Turek. Vznešení turečtí hodnostáři se namáhali vyprositi mu u sultána milost, ale marně. Tu si v poslední chvíli vzpomněli na sestřičky a prosili je o přimluvu. Sestry se objevily před sultánem, klekly před ním a prosily za odsouzence. Abdul Hamid jim řekl: „Vám nemohu nic odepřít, poněvadž vaše prosba jde ze zbožného srdce.“ A udělil odsouzenci milost. Nuže, také Bůh neodepře nic svým miláčkům, svatým.

4. Že Pánu Bohu jest úcta k svatým milá, ukazují mnohé zázraky, které Bůh činí na jejich přimluvu.

Kdybyste mohli nahlédnouti do aktů blahořečení a svatořečení, užasli byste, jak mnohé a velké zázraky Bůh neustále, zvláště na nemocných, činí k oslavě svých svatých. Všecky tyto zázraky se přísně zkoumají, jsou-li pravé, takže nezbývá žádné pochybnosti. Na přimluvu některých svatých po jejich smrti se staly ne dva, tři zázraky, nýbrž i přes sto, zvlášť uzdravení, ba i vzkříšení mrtvých. Nejvíce zázraků se snad stalo na přimluvu svatého Františka Xaverského, při jehož svatořečení jich bylo konstatováno na sta, mezi nimi 20 případů vzkříšení mrtvého. V aktech svatořečení svatého Alfonse uvedeno přes sto zázraků. Po smrti sv. Alžběty Duryňské se jich stalo 129. V aktech svatořečení 17leté panny Rosy z Viterba uvedeno jich 178, při sedmnácti případech uzdravení pak ona sama se ukázala. — K tomu přistupují tisíce případů v Lurdech, ve Fatimě v Portugalsku a na jiných poutních místech, zvláště mariánských. Všecky tyto zázraky jsou takřka pečeti, kterou Bůh potvrzuje svatost svých věrných služebníků a služebnic, zároveň jsou jejich oslavou a důkazem, že Bůh je miluje. Již každý ušlechtilý člověk si přeje, aby jeho přátelé byli u jiných v úctě. Stejně chce Bůh, aby jeho miláčkové, kteří jej v životě tomtó nade vše milovali, od lidí byli ctěni. Svatí zde ve světě vyhýbali se počtám, ba často byli od bezbožných nebo zlomyslných lidí tupeni a pronásledováni; tím více chce Bůh, aby po jejich smrti jejich ctnosti vyšly najevo a oni aby došli cti. K tomu účelu činí zázraky na jejich přimluvu.

Poněvadž tedy svatí jsou u Boha tak oblíbeni a mocní, máme jejich přízeň vyhledávat. Zvlášť Matka Boží nejvíce ze všech svatých zmůže svou přimluvou, proto se k ní denně utíkejme. Ne bez důvodu slaví církev denně památku některého svatého. Chce nás tím také povzbudit, abychom o životě jejich uvažovali a ctností jejich následovali.

Bylo by rozumnějším, kdyby v rodinách místo románů, které jen hlavy pletou, čtli životy svatých. Takové obšírné vypsání životů svatých by mělo být v každé rodině. Jaký duchovní užitek má taková četba, vidíme u svatého Ignáce z Loyoly, který ve své nemoci četl jedinou knihu, kterou v nemocnici měli, „Život Pána Ježíše a svatých“, a tím stal se novým člověkem a světcem. Čtouce životy svatých, řekneme si snad jednou podobně jako svatý Augustin: „Mohl ten a onen, proč ne ty, Augustine?“ A příklady svatých uvedeni budeme na cestu ctnosti a věčné blaženosti. Amen.

53. Slib.

Zaslíbils-li něco Bohu, neváhej vyplnit.
(Kaz. 5. 3.)

Octnou-li se lidé ve veliké tísní a chtějí-li jistěji a rychleji být vyslyšeni, berou často útočiště ke zbožným průvodům; když totiž více lidí zároveň prosí, tím spíše Bůh vyslyší. Také otec tak snadno neodřekne, přijdou-li jej všechny děti společně prosit. A ještě jiný prostředek bývá zkoušen, aby lidé byli spíše vyslyšeni: učiní se slib. Zaslíbí se pod hříchem Pánu Bohu nějaký dobrý skutek, ke kterému by lidé jinak povinni nebyli, na příklad, že vykonají jistou pout, že věnují nějaký dar chrámu Páně a pod. Podobný slib učinili roku 1633 obyvatelé Oberammergau v Bavořích, když tam vypukl mor a mnoho jich mělo. Zaslíbili Pánu Bohu, že ustane-li mor, každý desátý rok pořádají budou pašijové hry, to jest představení utrpení Ježíše Krista. A ejhle, od toho okamžiku nikdo více morem neumřel. Obyvatelé splnili svůj slib a až do dnešního dne konají se každých deset let velkolepým způsobem pašijové hry. Roku 1930 byly opakovány osmdesátkrát a přivábily za ten rok čtyřikrát stotisíc diváků ze všech končin světa. — Bohužel se někdy stává, že učiněn je slib nerozvážný. Izraelský vojevůdce Jefte učinil před bitvou slib, že dosáhne-li vítězství, obětuje Bohu to, co mu z jeho domu prvé vyjde v ústřety. Zvítězil. Ale k jeho hrůze přichází mu prvá vstříc jeho dcera, aby mu blahopřála a jej uvítala. Byla pak skutečně obětována. Tím však se Jefte dopustil vraždy, spáchal vyplněním svého slibu těžký hřích. — Známe jiný případ nerozvážného slibu. Jistá matka, očekávající narození dítěte, slíbila Bohu, že bude-li to chlapec, věnuje jej stavu kněžskému. Přišel skutečně chlapec. Když povyrosl, dal jej rodiče na studii. Po dokončení gymnasia žádala po něm matka, aby splnil slib od ní učiněný, o kterém mu i dříve častěji říkala. Ale syn neměl pražádné chuti ke stavu kněžskému a místo aby vstoupil do semináře, zastřelil se (v Praze na Belvederu). Teď přišla matka k rozumu, ale bylo pozdě. —

Poněvadž o té věci, totiž o slibu, i mnozí křesťané nemají správného ponětí, nebude bez užítu o něm pojednatí. Napřed je jisto, že:

1. Učiněný slib přivodil již často rychlou, mnohdy podivuhodnou pomoc Boží.

Zmínil jsem již slib v Oberammergavě a jeho účinek. Podobně stalo se ve Vídni roku 1713, tedy 30 let po druhém obléhání Turky. Ve Vídni vypukl mor a vyžádal si mnohých obětí. Císař Karel VI. odebral se se svým celým dvorem do velechrámu sv. Štěpána a učinil tam slavný slib, že osvobodí-li je Bůh od moru, ihned se začne se stavbou nádherného kostela na počest svatého Karla Boromejského, který svého času (roku 1570 a 1576) s nebezpečím vlastního života v Miláně všemožně pomáhal těm, kteří byli morem zachvácení. A ejhle, mor ihned nápadným způsobem ve Vídni ustával a brzy úplně vymizel. Karel dal ihned stavěti nádherný chrám svatého Karla s jeho velkolepou kopulí a dvěma obrovskými sloupy u vchodu, budovu to, která do dneška jest ozdobou Vídně a výmluvným svědkem, jak užitečný je slib. — A jiné příklady uvedu i ze života soukromých osob.

Dr. Jindřich Hofstätter, biskup pasovský, byl napřed bavorským státním úředníkem. Svou letní dovolenou trávil v Tyrolích a rád vystupoval na vysoké hory. Při jedné takové výpravě ve Stubajských Alpách, kterou podnikl s větší společností, dostali se všichni i s průvodcem do velikého nebezpečí. Dostali se do husté mlhy, ve které i zkušený průvodce ztratil směr. Šli pořád příkrým svahem dolů, až se octli na pokraji hrozné propasti. Nazpět nemohli, anať zatím nastala noc, i museli na tomto nebezpečném místě přenocovati a očekávati, až se rozední. Ale i na druhý den táhly nové husté mlhy a zahalovaly jim rozhled před samýma očima. Zdálo se, že celá společnost je ztracena, že není pomoci. V této úzkosti mladý úředník Hofstätter učinil slib, že budou-li zachráněni, vzdá se svého úřadu a stane se knězem. A ejhle, mlha se rozestoupila a vysvitlo slunce. Průvodčí se mohl zorientovat a vyvedl společnost na bezpečnou cestu. Hofstätter slibu dostal, stal se knězem, působil jako kaplan a stal se pak kanovníkem v Mnichově. Byl znamenitým kazatelem. Jednoho dne byl na jeho kázání také bavorský ministr Karel von Abel, strýc pozdějšího slavného vídeňského kazatele Jindřicha Abela. Kázání učinilo na ministra takový dojem, že nevěřící dosud ten muž se odhodlal ke zpovědi a stal se svědomitým katolíkem. Jako ministr způsobil brzy nato, že Hofstätter byl jmenován biskupem v Pasově.

A jiný případ. Tesař František Stocker, který zemřel teprve roku 1929 v Prienu na Chiemském jezeře, zažil ve svém 22. roce historii, která mu nahnala jistě hodně strachu, neboť málem by byl býval za živa pochován. Stal se mu v zimě při nakládání dříví úraz, bylo mu zlomeno několik žeber, a on dopraven na universitní kliniku v Mnichově, kterou tehdy řídil slavný chirurg Nussbaum. Byl operován, ale po operaci dostal

křečovitě ztrnutí, takže jej pokládali za mrtvého, ačkoliv nejen žil, ale byl i při plném vědomí. Sám později vyličil v novinách, co se s ním dělo. Večer v 7 hodin jej dali do rakve a odnesli do umrlčí komory, kde byli již dva mrtví. Byl tedy v nebezpečí, že bude za živa pochován. V úzkosti té se začal v duši vroucně modlit a vzýval Pannu Marii altöttingenskou, i učinil slib, že vyvázne-li životem, přinese pěšky z Prienu až do Altöttingu dřevěný kříž, centnýř těžký. Brzy nato přišel na prohlídku do nemocnice asistent dr. Schmiedbauer, a spatřiv lůžko Stockerovo prázdné, ulekl se, neboť pokládal za nemožné, že tento muž by byl zemřel. Ihned, ještě v noci vyhledal dra Nussbauma v jeho bytě a jednal s ním o tom. Nussbaum šel ihned do operační síně, dal přinést rakev se Stockrem, a tu Stockera třeli, kartáčovali, i na hlavu jej stavěli, při čemž Stocker zvrátil. Po delší námaze obou lékařů křečovitě ztrnutí přestalo, Stocker se začal hýbat. Dr. Nussbaum mu z radosti nad tím dal 11 zlatých desítmarek se slovy: „Tu máte za přestálý strach.“ Stocker se vyhojil a slib svůj splnil. Centnýřový kříž přinesl z Prienu až do Altöttingu a složil jej tam u milostného oltáře Matky Boží. I z tohoto případu vidět účinek a užitek slibu. Kdo činí slib a tím něco příslibuje, co je Bohu milého, dokazuje tím, že má živou víru a velikou důvěru v Boha, tím získává si pak rychle vyplnění své prosby.

Ještě jiný případ, který se týká italského básníka a skladatele B e n e d e t t o M a r c e l l o (naroz. 1686 v Benátkách). Byl velmi veselý a komponoval rád milostné písně, pro něž byl u lidu oblíben. Jednou večer přecházel v Benátkách sem a tam podél hřbitovní zdi, čekaje tam na někoho. Náhodou stoupl na uvolněný náhrobní kámen, který se ulomil a on spadl do hrobky mezi mrtvolu a rakve. Volal ze všech sil, ale marně. Místo bylo odlehlé a nikdo nepřišel, ani osoba, na niž tam čekal. Tu viděl veselý ten človíček, že je za živa pochován. Měl dosti času zamyslet se nad svou minulostí a vzpomínat na smrt. Hodina za hodinou mýjela, a jelikož nebylo naděje na pomoc lidskou, začal Marcello vzývat o pomoc Boha. A tu učinil slib, že budoucně svého hudebního nadání využije jen ke službě Boží. Tu uslyšel kroky; začal zase volat, a byl zachráněn. Vyšel zase z hrobu do života — a od té doby jeho básně a písně nebyly již nesený duchem světa, naopak povzbuzovaly ke zbožnosti, i jeho život se obrátil. — Možno by bylo vyprávět ještě jiné takové příklady, z nichž je vidět, jak užitečné jsou sliby.

Ale běda, nesplní-li kdo slib a nedostojí-li, jako nějaký podvodný dlužník, svému slovu. Dlužník může býti k zaplacení soudně přinucen; člověk pak, který nedostál svému slibu a tím porušil úctu, Bohu povinnou, měl by vyjítí bez trestu? Písmo svaté praví: „Lépe neslibovati, než slibu danému nedostátí.“ (Kaz. 5. 4.)

2. Kdo nedostojí slibu, uráží Boha; i ten uráží Boha, kdo splnění slibu bez příčiny odkládá.

V V. knize Mojžíšově čteme: „Když slibuješ Hospodinu, Bohu svému, pak neotálej slib vyplniti, neboť vyžadovati toho bude Hospodin, Bůh tvůj, a otálíš-li, bude ti jako hřích připočteno.“ (23. 21.)

Takovým liknavým plnitelem svého slibu byl ruský mnich *O n u f r i u s B u r a t ě v í č* z Podolska. Roku 1796 byl vysvěcen na podjáhna, i poručeno mu, aby pracoval mezi katolíky, které ruská carevna Kateřina z roztržené Polsky ke své říši připojila a kteří pro víru svou byli pronásledováni. Mnich byl již po prvním svém kázání, kterým se snažil katolíky ve víře upevniti, jat a vyvezen do vyhnanství do Tobolska. Opětovně byl tam lákán k přestupu na pravoslaví, i slibována mu přízeň císařovny a vysoké postavení. Ale odolal všem svodům, i byl odvezen dále na Sibiř. Musel tam neobyčejně mnoho vytrpěti. Po třech letech přišel jednou r. 1799 do nějaké jeskyně, v níž nalezl muže zdánlivě spícího. Vzal jej za ruku a ruka se ulomila, neboť muž ten byl zmrzlý. Když jej mnich důkladněji prohlédl, poznal, že je to onen biskup, který jej před třemi lety světil. Ještě 14 let musel ubohý mnich snášeti bídu vyhnanství, zimu a hlad, až nebezpečně onemocněl. Ve své nemoci učinil slib putovati do Svaté země, vrátil-li mu Bůh zdraví a svobodu. A ejhle, uzdravil se a brzy nato dostal roku 1813 od císaře Alexandra milost a svobodu. Buratěvič opustil Rusko a jel do Italie. Tam setkal se s uherským kardinálem Rudnayem, arcibiskupem ostříhomským, který jej vzal s sebou do své diecése. Uplynulo 37 let od jeho osvobození a on na slib učiněný zapomněl. Tu jednou uslyšel v noci mocný hlas: „Kde je tvůj slib?“ Tu teprve rozpomenul se na svou povinnost a vydal se roku 1850 na cestu do Svaté země. — Kdo učiní Bohu slib, musí jej splnit, a to jak jen možno brzy.

Tak učinil farář *J e r o n y m N e u p e r g e r* v Prigglitz v Dolních Rakousích. Roku 1516 byl volán přes pole k nemocnému a cestou byl přepaden vlky, kteří tehdy ještě v tamějších lesích řádili. Ve smrtelné úzkosti učinil slib, že vyvázne-li životem, položí Pánu Bohu na oltář dar, jakého daleko široko není. Vyvázl z nebezpečí a slovu svému dostál. Dal zhotoviti stříbrnou monstranci asi metr vysokou a daroval ji kostelu. Dosud je toto umělecké dílo chloubou onoho chrámu. Tak je třeba si počínati, slib učiněný co nejdříve splniti.

3. Kdo by slib splniti nemohl, musel by žádati u církevních úřadů za dispens.

Církev má právo od slibu rozvázati nebo jej změnit; řeklt Kristus Pán apoštolům: „Cokoli svázete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožkoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (Mat. 18. 18.) V mnohých případech je ke změně slibu oprávněn i zpovědník.

Anglický král *E d u a r d* III. († 1377) byl podivným způsobem zachráněn z velkého nebezpečí. Na díkůčinění Bohu učinil slib vykonati pout do Říma. Jeho rádcové mu však cestu zrazovali, poněvadž by nepokoje, sotva potlačené, za jeho nepřítomnosti opět mohly vzplanouti. Tu obrátil

se král na papeže a prosil o záměnu svého slibu. Papež mu vyhověl a odepsal mu: Poněvadž Anglie by nepřítomností královou trpěla, ať král místo cesty do Říma založí nebo obnoví klášter ke cti svatého Petra, a peníze, které by stála cesta do Říma, věnuje chudým. Král tak učinil; obdaroval bohatě chudé a obnovil opatství westminsterské.

Je mi znám následující případ: Dvacetiletá dívka ze vznešené rodiny ustavičně churavěla. I učinila slib, že zachová navždy panenství a nevdá se, dá-li jí Bůh zdraví. Od té chvíle se její zdraví nápadně lepšilo, až úplně ozdravěla. Později se však seznámila s mladým mužem, oblíbila si ho a ráda by si ho byla vzala. Obrátila se na faráře, aby jí v Římě vymohl zrušení onoho slibu. Dispens došla a děvče se vdalo. Ale netrvalo dlouho a mladá paní zase začala churavět a dosud jen zřídka a jen na chvíli opouští lůžko.

Ať tedy nikdo nerozvážně se nezaslibuje, nýbrž dobře si rozváží, bude-li moci slib svůj plnit. Proto je někdy radno zavázati se napřed k nějakému skutku na jistý čas a ne hned na celý život. Po čase se ukáže, možno-li mu slib plnit, i může jej pak prodloužiti. Z téhož důvodu žádá církev od těch, kteří skládají sliby řádové, to jest slib čistoty, chudoby a poslušnosti pod správcem duchovním, aby napřed si vybyli noviciát, to jest, aby v klášteře celý rok napřed pobýli bez slibů a zkoušeli se, budou-li s to, aby řádové povinnosti plnili. — Svatý František Saleský, biskup ženevský († 1622), učinil ve svém mládí slib denně se modlití růženec. Toho se dověděla jistá zbožná paní a chtěla také takový slib učiniti. Napřed však žádala svatého biskupa o radu. Ale ten ji od toho odradil. Paní se tázala: „Proč mne zrazujete s toho, co sám jste učinil?“ Biskup odpověděl: „Učinil jsem ten slib ve svém mládí, dokud jsem dával tak dobře nechápal jako nyní. Slibem tím jsem často přišel do zlých rozpaků a často mi již přišla myšlenka žádati za dispens.“ A radil paní, aby si denní růženec jen umínila; předsevzetí není ještě slib a není při něm nebezpečí, že zanedbáním jeho Bohu urazíme.

Také nutno upozorniti rodiče, že nemají práva zavazovati svým slibem své děti. Kdyby na příklad nějaká matka učinila slib, věnovati své dítě životu řeholnímu, není tím ještě dítě vázáno; neboť povolání ke stavu řeholnímu dává Bůh a dítě ať se řídí vůlí Boží. Buď tedy každý opatrným při činění slibů, aby nepřišel do nebezpečí porušiti úctu Bohu povinnou. Amen.

54. Svátostiny. (Svěcené a žehnané věci.)

(Před 3. únorem, požehnáním svatého Blažeje.)

Požehnání Páně obohacuje. (Přisl. 10. 22.)

V naší době, která se vydává za osvícenou, je přece ještě mnoho omezených lidí, kteří holdují pověrám. Bojí se na příklad čísla 13. jako nešťastného, nechtějí bydlet v domě, nechtějí spát v pokoji, nechtějí jet ve voze, který by měl číslo 13. Jiní zase se bojí pátku a nechtějí v pátek začít novou práci ani se vydat na cestu, poněvadž prý pátek je nešťastným dnem. Jiní zase nosí s sebou jetelový čtyřlístek, nějaký talisman nebo nějakou ceduličku, aby prý měli štěstí. Je to bláznovství myslet, že takové věci přinášejí štěstí; nepřinášejí ani štěstí ani neštěstí. Ale nápadno je, že právě takoví lidé, kteří holdují takovým hloupostem, vysmívají se zbožným křesťanům, kteří u sebe mají věc posvěcenou, tedy něco, co modlitbou a požehnáním církve bylo posvěceno, při čemž církev požehnání a ochranu Boží svolávala na ty, kteří posvěcené věci s úctou a důvěrou v pomoc Boží užívají budou. Na ony pověřivé lidi možno obrátiti slova proroka Isaiáše: „Běda vám, kteří dobré nazýváte zlým a zlé dobrým, temnotu činíte světlem a světlo temnotou!“ (Is. 5. 20.) Milí křesťané: Nositi u sebe něco posvěceného, na příklad posvěcenou medailku, posvěcený křížek nebo růženec, jest zcela v pořádku, poněvadž následkem modlitby církve, při svěcení těchto předmětů vykonané, se stáváme účastní požehnání Božího, od zlého býváme chráněni a mnohých dobrodiní od Boha docházíme. Pojednám dnes (před svátkem svatého Blažeje, dne 3. února) o církevních svěceních a žehnáních a o posvěcených předmětech, což všecko nazýváme svátostinami neb sakramentaliemi, abyste si jich uměli vážit. Předem musím něco podotknouti.

1. Následkem prvotního hříchu spočívá na věcech jakási kletba; aby kletba tato byla přemožena, Pán Ježíš často žehnával a dal apoštolům moc žehnati.

Po prvním, v ráji spáchaném hříchu, řekl Bůh k Adamovi: „Buď země prokleta v díle tvém... trní a hloží tobě plodití bude... v potu tváře své jísti budeš chléb.“ (I. Mojž. 3. 17.) Těmi slovy vytkl Bůh kletbu nad zemí a proto nalézáme na zemi vedle mnohé krásy také mnoho bídy, nemoci, smrt, neštěstí, jako požáry, zátopy, průtrže mračen, krupobití, zemětřesení, hlad, válku, někdy nesnesitelná vedra, jindy zimu a mnoho jiného. Země se prvním hříchem a následující z něho kletbou stala „údomlím slzavým“.

Kdož by si nepřál ochráněn zůstatl podle možnosti od podobných protivensství? Hle, milý křesťane, Kristus dal nám prostředek kletbu tu přemáhatl a mnohé protivensství vzdalovatl. Tím prostředkem Jsou svá-

tostiny, církevní žehnání a svěcení, respektive věci žehnané a svěcené. Svátostiny však nejen chrání od pozemského zla, které by našemu tělesnému i duševnímu blahu škodilo, ony nám také přinášejí Boží požehnání. Toto požehnání záleží v podpoře našeho pozemského blaha, ve zdraví, blahobytu, štěstí při podnikání atd.

Náš Spasitel, Kristus Pán, který se snažil posloužiti všestranně našemu blahu, sám tedy často žehnával. Požehnal chléb a víno, žehnal dětem, žehnal apoštolům při svém nanebevstoupení. Moc žehnati dal i církvi, kterou založil. A ona neustále žehná jak osoby, tak věci. Žehná věřící při mši svaté, žehná a světí školy, ústavy, lodi, dráhy, obydlí, žehná plodiny poľní, pokrmý a jiné věci, které má člověk ke své potřebě. Předměty však i osoby, které jsou věnovány službě Boží, církev světí; jsou tím učiněny něčím posvátným, z obyčejného užívání vyňatým. Tak na příklad kostel, hřbitov, oltář, mešní roucha, kalichy, kříže, sochy a obrazy svatých, růžence, medailky atd. Také některé osoby bývají k úřadu svému takovým obřadem posvěceny: opati, řeholnice atd. Také korunovace papeže i korunovace králů, pokud se děje posvátným obřadem, je takovou svátostí. Svěcení kněží a biskupů však není svátostí, nýbrž jednou ze sedmi svátostí.

2. Svátostiny přinášejí Boží ochranu v nebezpečí.

Na doklad uvádím na příklad událost z francouzské revoluce. Zůfivce Robespierre dával denně odpravovati sta občanů a šlechticů. Žaláře byly přeplněny a kdo se tam jednou octl, čekal jen, který den jej zavolají na popravu. V takovém žaláři byl jistý hrabě. Když jednoho dne žalářník četl jména těch, kteří vedeni budou na popravu, bylo tam i jméno hraběte. Již se vše chystalo na cestu, tu řekl hrabě k žalářníkovi: „Posečkejte chvílku, ztratil jsem věc, bez níž nemohu jít.“ „Co je to, co jste ztratil?“ tázal se žalářník. „Medaili, kterou jsem celý život nosil na prsou,“ řekl hrabě a začal hledati ve slámě. „Tak si dnes zůstaňte na živu bez medaile, zítra půjdete na smrt s medailí,“ řekl žalářník posměšně. Na druhý den otvírají se zase dveře žaláře, ale přišel jiný žalářník. Zase čtena jména, ale hrabě mezi nimi nebyl. A tak i následující dny. Tentýž týden vypukl požár ve vězení, dveře byly zotvírány a vězni vypouštění. Byli ovšem strážníky chytáni a jinam odváděni, ale hraběti se podařilo uprchnouti. Podivné zachránění svého života přičítal posvěcené medailce Panny Marie.

Také ve světové válce přemnozí vojáci připisovali zvláštní záchranu svou posvěcené medailce, kterou nosili na srdci.¹ Slavná v této příčině je zvláště medaile Neposkvrněného Početí Panny Marie. Svatyně, z níž medailka tato se prvotně šířila, totiž u Šedých sester

¹ Další v tomto odstavci, místo autorova příkladu, podobného nesčíslným jiným z války, jest raději upozornění od překladatele.

svatého Vincence z Pauly v Paříži, jest ověšena nesčetnými toho důkazy i z poslední války. Nejen prostí vojáci, ale i vysocí důstojníci pověsili tam své kříže a válečná vyznamenání z vděčnosti. Je to ona medaile která i v životě Ratisbonově (viz níže bod 4.) měla takový význam a jež došla takové slávy, že i zvláštní svátek a zvláštní officium ustanoveny byly pod jménem Immaculatae Virginis Marlae a Sacro Numismate, 27. listopadu.

Objevitel Ameriky K r i š t o f K o l u m b u s, přestál na své poslední cestě do Ameriky dne 13. prosince 1502 strašnou bouří. Moře bylo hrozné rozbouřeno, a zdálo se, že před jeho loděmi se zdvíhá až k oblakům. Kolumbus poznal ihned veliké nebezpečí, že je to vodní smršť, kdyby se přiblížila jeho lodím, bylo by po nich veta. Poněvadž Kolumbus byl při svých objevitelských cestách veden hlavně tím úmyslem, otevřítí další cestu zvěstování evangelia a získati duše obyvatel nových zemí, proto právem se domníval, že nepřítel lidské spáasy mu v cestě zabraňuje a jeho výpravu zničití chce. Dal v lodních lucernách na stožárech rozžehnouti posvěcené svíčky a vytasiv svůj meč, opětovně jím dělal znamení svatého kříže proti blížící se zhoubě. A ejhle, strašný vodní sloup se uhnul stranou a rozplynul se v oceáně. Kolumbus děkoval za záchranu, kterou zřejmě Bůh mu poskytl. — Není tedy pověrou, nýbrž odporučení hodno rozžihati při bouřích h r o m n i č k y, to jest svíce slavně posvěcené dne 2. února ve svátek Očišťování Panny Marie.

A podobný případ z námořnického života. Roku 1572 vyplula loď ze Setubalu v Portugalsku do Sevilly ve Španělsku, a na moři ji stihla hrozná bouře. Na lodi byl mladý Portugalec P e t r M e n d y. V nebezpečí si pověsil posvěcený růženec okolo krku a vyzýval Matku Boží o pomoc. Loď se ztroskotala a všichni zahynuli, až na Petra Mendy. Ten, když přišel k sobě, ležel na břehu mořském s růžencem okolo krku. Všichni žasli nad jeho záchranou. — Vidět z toho, že kdo má u sebe věci posvěcené, požívá ochrany a požehnání Božího.

3. Svátostiny přinášejí dále často pomoc v nemoci a v pokušení.

Při svěcení takových předmětů modlí se totiž kněz ve jménu církve za „zdraví těla a za spáasy duše“. Proto přinášejí mnohdy i uzdravení v nemoci. Již apoštolé, jak svatý Marek (6. 13.) dosvědčuje, „mazali mnoho nemocných olejem a uzdravovali je“. — Známo je také, že svatý biskup a mučedník B l a ž e j († 316) v Sebastě v Asii žehnáním uzdravil nemocného Jlnocha, Jemuž v krku uvízla rybí kost, a život jeho ohrožovala. Na památku toho se v den svatého Blažeje, to jest po hromnicích, 3. února, udílí tak zvané blažejské požehnání; dvě posvěcené hromničky se křížem sváží, zvlášť ještě světi, a pak kněz, klada je jednotlivcům pod bradu, vyzývá svatého Blažeje o přimluvu a žehná jednotlivce, aby je Bůh chránil od neduhu krčního i všelikého jiného zla.

Sv. Jan Zlatoústý, biskup cařihradský († 407), uzdravil často nemocné kropením svčcenou vodou. — V životech svatých kněžů čteme, že často se jim podařilo uzdravit nemocné kněžským požehnáním. S případy takovými se setkáváme zvlášt v životě blah. Don Boska, slavného vychovatele ohrožené mládeže v Turině. Dne 24. února r. 1877 byla zase jednou jeho čekárna plna lidí, kteří k němu o něco přicházeli, když tu vstoupila paní, nesouc děvčátko. Jmenovalo se Josefina Longhi a nemohlo chodit ani mluvit ani zdvihnout pravou ruku; trpělo již dlouho bolestnými křečmi a lékaři si s ní nevěděli rady. Paní slyšela o podivných uzdraveních u Don Boska, i vzala k němu útočiště. Lidé v čekárně, když viděli ubohou paní s dítětem, pustili ji napřed k Boskovi. Paní mu vyprávěla o svém hoři a prosila jej, aby dítě požehnal. Don Bosko ji vyzval, aby klekla, a vyzývá Matku Boží, dal dítěti požehnání. Poručil děvčátku, aby se pokřižovalo. To chtělo udělati kříž zdravou rukou levou, ale on řekl: „Ne levou, pravou!“ Dítě zdvihlo poslušně ruku, až dosud nehybnou, a udělalo kříž, jako by ruka byla zdráva. Bosko však řekl dále: „Musíš při tom říkat i slova: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého!“ A dítě, které již mnoho měsíců nepromluvílo, proneslo ta slova. Matka vzkřikla radostí a zaplakala. Don Bosko řekl dále: „Když ti Matka Boží vrátila řeč, musíš se ihned na poděkování pomodlit Zdravas, Maria.“ A dítě se pomodlilo. Don Bosko pravil dále: „Teď přejdi světnici!“ — a dítě to učinilo. Uzdravení bylo tedy úplné. Když se dítě, ještě před chvilkou úplný mrzák, objevilo v čekárně, byli všichni přítomní nesmírně dojatí. Ale i Don Bosko byl tak rozrušen, že se na celém těle třásl. Matka i s dcerkou šly ihned do kostela a u oltáře Panny Marie poděkovaly se slzami v očích za velikou milost. — Podobně se stalo, když byl v lednu roku 1880 Don Bosko v Marselle. Přivedli k němu na vozičku dítě, které nemohlo ani stát ani chodit. Rodiče prosili, aby je požehnal. Bosko vyzval Pannu Marii, Pomocnici křesťanů, a dal dítěti kněžské požehnání; pak řekl: „A nyní choď!“ Když se dítě na něj překvapeně podívalo, opakoval ještě ta slova. Hošík se zdvihl — a chodil. Byl zázračně uzdraven. — Podobný příklad z Florencie z roku 1866. Bosko tam bydlel u piaristů. Tu přišla markraběnka Ugoccioni Gherardi s námkem, že dítě, jemuž byla kmotrou, umřelo, aby prý s ní šel a vzkřísil je. Bosko se zdráhal, ale paní nedala jinak; i šel s ní. Když došel, vidí dítě smrtelně bledé, s očima v sloup, bez pohnutí. Řekl tedy: „Je pozdě, dítě je mrtvo.“ Přece však žádal přítomné, aby poklekli a pomodlili se s ním k Panně Marii, Pomocnici křesťanů, a nato mrtvé dítě požehnal. Ještě ani nedořekl slova požehnání a dítě začalo zívát a dýchat; přišlo zase k sobě, smálo se na matku a brzy bylo úplně zdrávo. Bosko, aby se vyhnul oslavám, řekl jen: „Snad přece nebylo úplně mrtvo.“ (R. v. Lama, Ich bin bei euch, Salesianer-Verlag, Mnichov, 7.) Z toho plyne, jak blahodárný jest účinek kněžského požehnání.

Církevní svátostiny oslabují také moc zlého ducha a přinášejí tedy pomoc v pokušeních. To proto, že při svěceních a žehnáních kněz jménem církve pronáší prosbu, aby nám věci ty přilnely ochranu proti útokům zlého nepřítele a pomoc svatých i andělů. Užívání svátostin nadto jest i samo sebou jakýmsi vyzváním Boha pro zásluhy Ježíše Krista; tyto zásluhy božského Spasitele jsou nám tedy zvláštním způsobem přivlastňovány. Vysvětlitelno tedy, že zbožným používáním svátostin se bere moc pokušiteli, naopak otvírá se cesta působení Ducha sv.

4. Svátostiny přinášejí někdy i milost pomáhající.

Dosvědčuje to podivné obrácení žida Tobiaše Ratisbonna (†1884) v kostele svatého Ondřeje v Římě roku 1842. Ratisbonne byl synem bohatého bankéře ve Strassburku a přišel na svých obchodních cestách do Říma. Bylo mu tehdy 28 let. Navštívil tam svého přítele z mládí, spisovatele barona Theodora de Bussieres. Ten daroval mu posvěcenou medaili (viz sub 2.) s obrazem Neposkvrněného Početí Panny Marie. Ratisbonne se tomu usmíval, ale přece si ji nechal. Pak si prohlížel rozmanité památnosti Říma a přišel také do kostela svatého Ondřeje, zvaného delle Fratte. Když tam chodil, prohlíží se si jeho památky, zatměl se s ním kostel a on se najednou ocitl na druhé straně jeho před kaplí svatého archanděla Michaela, která jediné zářila světlem, a v tom světle stála před ním postava v podobě té, jako byla na medaili, tedy Panna Maria Neposkvrněná; hleděla na něj laskavě a kynula mu. Ratisbonne padl na kolena a byl jako vyměněn. Pravdy katolického náboženství se mu tak jasně vynořily v duši, že takřka nepotřeboval žádného zvláštního vyučování. On sám praví: „V okamžiku onoho zjevení jsem vníkl ihned do celku katolického učení, ačkoli jsem do té doby nečetl ani jediné knihy katolické a celé mé smýšlení a snažení bylo křesťanství nepřátelské.“ Ratisbonne se pak dal pokřtít a dostal při křtu jméno Alfons. Stal se z něho slavný misionář, který po 42 let pracoval neunavně ke slávě Boží. Nechybíme, když toto podivné působení Ducha svatého uvedeme v souvislost s medailí Neposkvrněného Početí (jak i čtení v brevíři člní, 27. listopadu pro allq. locis. P. př.).

Obrácení jiného Žida podníceno bylo zase, jak se zdá, požehnáním velebnou Svátostí. Byl to Herman Kohen v Paříži, který výtečně hrál na klavír a na varhany. Jednou roku 1847 požádal jej varhaník kostela svatého Valeria, aby za něj hrál, a Kohen mu vyhověl. Když bylo po mši svaté dáváno požehnání velebnou Svátostí a lidé zbožně klekali, cítil se i Žid nutkán pokleknouti. Od té doby počal u něho vnitřní neklid — a konec byl, že se dal v katolické víře vyučovat a téhož roku pokřtít. Vstoupil pak s dovolením papežským do řádu karmelitů a stal se knězem. Roku 1870 sloužil v Berlíně zajatcům, kteří onemocněli osypkami. Celý život prokazoval něžnou úctu velebné Svátostí. Požehnání velebnou Svátostí bylo začátkem jeho vnitřní přeměny.

Podobný, hodně nápadný případ. Eduard Hladky († 1913), vrchní inženýr železniční v Pétikostelí, stal se slavným svou dramatickou básní „Weltenmorgen“ (Jitro světů), v níž líčí boj nebeského světa s pekelnou temnotou. Hladky byl vlažným křesťanem. O Bílé sobotě r. 1878 šel k večeru se svou paní na procházku, a když zahnul podle rohu ulice, užíel před sebou průvod Vzkříšení; biskup právě pozdvíhoval monstranci a dával požehnání. Hladky vzhlédl a jeho pohled padl na bílou Hostii. Bylo mu, jako by požehnání bylo zvlášť pro něho. V okamžiku požehnání se zachvěl a mimoděk padl na kolena. Od té chvíle cítil v sobě nutkání navštěvovati velebnou Svátost ve chrámě. Začal také studovat náboženské knihy, aby se poučil. Bylo mu 62 let, když vystoupil se svou velkolepou náboženskou básní, která se vyrovná slavným dílům světovým. — Vidno, že svátostiny, k nimž náleží také požehnání velebnou Svátostí, připravlti mohou srdce lidské na působení Ducha svatého.

Radím vám tedy, milí křesťané, vašte si požehnání kněžského a požehnání velebnou Svátostí. Dávejte dětem na krk posvěcenou medaili, aby byly účastny požehnání a ochrany Boží. Také vám by neškodilo nositi posvěcenou věc, ale ne v peněženke nebo v kapse u vesty, nýbrž na prsou, na krku. Zavěste ve svých příbytcích posvěcený kříž a obrazy, nemáte-li jich dosud, a před nimi konejte své domácí modlitby. Svoláte tím požehnání Boží na sebe a na své obydlí. Ovšem, ten, kterému mají svátostiny prospívati, musí býti prost těžkých hříchů. Jako semenu, které padne na dobrou půdu, lépe se daří, než padlo-li na půdu špatnou, tak jest i se svátostinami. Také jich musíme užívat se zbožným úmyslem a s důvěrou. Jako kajlcník, nemá-li lítosti, nemůže dojiti odpuštění, tak také ten, kdo k pokladům milosti Boží nemá důvěry, nemůže jich býti účasten. Nezapomínejme, že vážití si žehnání a svěcení od církve udělovaného je vlastně vážití si žehnání samého Spasitele, neboť církve žehná jeho jménem. Kristus Pán je vlastně dárce požehnání. A na Božím požehnání mnoho záleží. Amen.

55. Jak působí milost Ducha svatého.

(O letnicích.)

Bůh chce, aby všichni lidé spaseni byli a došli k poznání pravdy. (I. Tim. 2. 4.)

Málo uctíváme Ducha svatého, třetí božskou osobu, asi proto, že na něj býváme málo upamatováni. Na Boha Otce býváme upamatováni denní modlitbou Otčenáše, říkájce: „Otče náš, jenž jsi na nebesích.“ Na Syna Božího býváme upamatováni při mši svaté, najmé při proměňo-

vání, kdy sestupuje k nám na oltář a přebývá mezi námi pod způsobou chleba. Také přemnohé kříže, které vidíme v příbytcích, v kostele, na silnicích upomínají nás na něj. Ale na Ducha svatého málo býváme upozorněni, nanejvýš podobou holubice, která obvyčejně bývá v kostelích nad kazatelnou jako napomenutí, abychom před kázáním vzývali Ducha svatého, aby svou milostí osvětlil i kazatele i posluchače. Abychom více k Duchu svatému přilnuli a jej více uctívali, musíme častěji vzpomenouti na množství dobrodiní, za která mu vděčíme. K těmto dobrodiním náleží milost, již on častěji na člověka působí, tím totiž, že jeho rozum osvětluje a vůli k dobrému pobádá. Toto působení má za účel přivést člověka na cestu spasení; neboť „Bůh chce, aby všichni lidé spasení byli a došli k poznání pravdy“. Toto působení Ducha svatého na člověka, totiž na jeho rozum a vůli, má podobnost s vycházejícím sluncem. Neboť jako vycházející slunce osvětluje a zahřívá, tak i Duch svatý osvětluje náš rozum a zaněcuje naše srdce k dobrému. Obvyčejně si to ani neuvědomujeme, že Duch svatý v nás působí. Ale jsou i případy, kdy Duch svatý působí nápadným a mimořádným způsobem. O tom chci dnes mluvit.

1. Duch svatý používá často úmrtí někoho blízkého, nemoci nebo těžkého utrpení, aby na nás působil.

Mnozí vědí ze zkušenosti, že při smrti svých příbuzných a přátel uzřeli lidský život ve zcela jiném světle než jindy, a že se mocně cítili nabádání k polepšení života. To bylo působení Ducha svatého. Sv. František Borgiaš, vévoda z Kandie, byl dvořanem při dvoře Karla V. Španělského. Snahou jeho bylo získati a udržeti si přízeň císařovny Isabelly. Těšil se také z její přízně a doufal dojiti tak vysokého postavení. Ale císařovna onemocněla a zemřela (roku 1539) v kvetoucím věku. Na rozkaz krále doprovázel mrtvolu do Granady, kde měla býti v královské hrobce pochována. Rakev byla podle předpisu ještě jednou otevřena, aby konstatována byla totožnost té, kterou pochovávali. Ale jaký pohled! Tvář strašně znetvořena, zápach nesnesitelný. Toho okamžiku používá Duch svatý, aby na Františka působil. Povstává v něm myšlenka: „Ó jak rychle mizí krása, moc a štěstí. Od tohoto okamžiku nebudu již sloužiti žádnému tvor, který mi může býti vzat smrtí, budu sloužiti jedině Bohu!“ Ztrávil následující noc na modlitbě, začal život jiný, po smrti manželky své vstoupil do řádu jezuitského, v němž požehnaně působil jako misionář. Roku 1565 stal se na přání papeže Pia IV. generálem řádu a zemřel roku 1572, bohat jsa zásluhami pro věčnost.

Když je člověk bolestí zkrúšen a pokořen, bývá přístupnější působení Ducha svatého. Jest tomu jako s p e č e t n í m v o s k e m. Není-li ohněm rozehtát, nepřijímá vtisk pečetí. Tak také člověk, hříšník, nepřijímá tak snadno působení Ducha svatého, není-li utrpením učiněn měkkým a povolným. — Můžeme užiti i jiného přirovnání. Z některých s t r o m ů dosta-

neme ovoce, zatřese-li stromem. Na jiných stromech drží ovoce, na př. ořechy a mandle tak pevně, že zatřesením nic nezískáme; musíme ovoce rukou trhat nebo tyčí srážeti. Člověk jest podoben stromu, neboť má vydávati ovoce dobrých skutků. Od některých lidí však Bůh toho ovoce tak snadno nedostává, musí na ně mocí, to jest utrpením. — Těžká utrpení a rány osudu jsou u některých lidí nutny, aby je zachránily. Jako spáče nutno z tvrdého spánku probouzetí voláním nebo jím i zatřepat, tak musí Bůh někdy ze spánku hříchů probouzetí i ranami osudu. Poučný jest v té příčině život sv. Jana Kapistrána, jednoho z největších kazatelů († 1456).¹ Byl synem cizího důstojníka, který se oženil s italskou šlechtičnou, ale zemřel, když bylo Janovi 6 let. Nadaný hoch studoval v Perugii a vstoupil do služeb neapolského krále Ladislava. Roku 1412 stal se guvernérem v Perugii a jeho úřadování bylo zprvu úspěšné. Ale ve zmátkech válečných byl od vzbouřených Perugijských svržen a uvězněn. V krutém a dlouhém vězení, když na něj zapomněli ti, kterým dříve sloužil, rozvažoval o svém životě a viděl, zač stojí úspěchy a sláva světská. Tehdy způsobil Duch svatý převrat v duši jeho a když se mu konečně podařilo za velkou sumu se vykoupiti, rozdal zbytek svého velkého jmění a vstoupil do kláštera františkánského. Jako kazatel působil pak v mnohých zemích, také na Moravě a především ve válce proti Turkům s velikým úspěchem. Jan zajisté mohl říci se sv. biskupem Cyprianem: „Když Duch svatý zavítal v duši mou, přeměnil mne na jiného člověka.“

Duch svatý se právem jmenuje Oživovatelem. Probouzí nás ze spánku hříchu k novému životu v Bohu. Měli bychom tedy Ducha svatého hodně často prositi, aby působil i na nás a vedl nás cestou spásy. Kristus Pán praví: „Otec váš nebeský dá ducha dobrého těm, kteří jej prosí.“ (Luk. 11. 13.)

2. Přihází se, že Duch svatý působí na člověka i zázračným způsobem.

Takový zázračný zásah stal se o prvních křesťanských letních, když nad hlavami apoštolů se objevily ohnivé jazyky a uslyšen byl hřmot jako přicházející bouře. Plameny nad hlavami apoštolů znázorňovaly osvětlení, které Duch svatý způsobil, bouřlivý vítr pak působení na jejich vůli. Zároveň způsobil Duch svatý, že přichozí z cizích krajů slyšeli mluvit apoštoly jejich jazykem. Účinek tohoto zázračného působení Ducha svatého byl, že se ihned dalo tři tisíce lidí pokřtiti. (Skut. 2. 41.)

Také obrácení pronásledovníka křesťanů Šavla bylo účinkem Ducha svatého. Před branami Damašku obklíčilo jej takové světlo s nebe, že oslepl, i slyšel hlas: „Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ?“ Šavel uchýlil se do samoty, postil a modlil se tři dny, až obdržel nejen zas světlo očí, ale i povolání za velkého apoštola národů. (Skut. 9. 4.)

¹ Poněkud upraveno. P. př.

Ale i jinými podivnými prostředky působil Duch svatý.

Jeptiška Marie Magdalena od Vlčelíní, která založila kongregaci „Věčného klanění“ († v Římě 29. listopadu 1824), byla jako mladé děvče zasnoubena a strojila se jednoho dne před zrcadlem. Ale ejhle — v zrcadle spatřila místo své podoby bolestnou tvář ukřižovaného Spasitele, zalitou krví. Působilo to na ni tak, že padla v bezvědomí na zem a když přišla k sobě, odložila všechny ozdoby a na kolenou prosila Boha, aby jí odpustil hříchy její ješitnosti a slibovala začít nový, bohobojný život. Viděním byla později vybidnuta, aby šla do Říma a založila řeholní družinu, která dnem i nocí se klaní vystavené velebné Svátosti.

A jiný podobný případ. Eugénie, 19letá dcera bohatých rodičů v Boutiers v Savojsku, výjimečné krásy, vrátila se jednou nádherně ustrojená s plesu, kde byla ode všech obdivována. Než se doma odstrojila, postavila se ještě jednou před zrcadlo a se zálibou se na sebe dívala. Byla sama se sebou tak spokojena, že obrátila oči k nebi a řekla: „Milý Bože, přiveď mne k vysokému cíli, k němuž jsem určena.“ Myslela ovšem nějaký velký úspěch pozemský. Ale když se po těchto slovech zase podívala do zrcadla, spatřila bolestnou postavu Spasitelovu. Hlava trním korunovaná, tvář bledá a vpadlá, krev tekla po spáncích a lících, na ramenou potupný plášť. S výkřikem: „Slitování, Spasiteli! Odpusť mi!“ padla k zemi. Když se vzpamatovala, strhala se sebe s opovržením svou ozdobu, padla na kolena a modlila se až do rána. Umínla si snažit se o křesťanskou dokonalost a zvolit si za ženicha syna Božího. To bylo roku 1815. Již následujícího roku se rozloučila se světem a vstoupila do kláštera Sacré Coeur. Roku 1820 byla poslána do misie v St. Louis v Americe. Zemřela 6. března jako představená kláštera Trinità dei Monti v Římě, v náručí zakladatelky řádu Nejsvětějšího Srdce, blahoslavené Žofie Barátové. Její obrácení jest vypsáno v análech řádu.

Podobné je působení Ducha svatého při obrácení římského vůdce Eustachia († 120) a svatého Huberta, kteřížto oba spatřili na lovu jelena s křížem mezi parohy, při čemž slyšeli hlas, nabádající je k polepšení života. O svatém Hubertovi chci vypravovati podrobněji. Byl synem aquitanského vévody a holdoval v mládí lovu. Lovem ubíjel svůj čas a na Pána Boha zapomínal. Když jednou ve svátek místo služeb Božích si vyjel na lov do ardenského lesa, uviděl před sebou jelena, mezi jehož parohy zářil kříž. Zároveň slyšel slova: „Huberte, jak dlouho ještě se budeš honit za zvěří a času tak špatně využívat? Což ještě nepoznáváš, že jsi k tomu stvořen, abys poznával Boha, jej miloval a jemu sloužil?“ Tato slova a podivné zjevení proměnilo jej úplně jako kdysi Šavla. Umínil si život polepšiti, i odebral se k svatému Lambertovi, biskupu v Mistrichtu, jemu vypravoval, co se mu stalo, a žádal o radu. Pod vedením svatého biskupa začal zbožný život a stal se knězem, po smrti svatého Lamberta pak jeho nástupcem. A poněvadž biskupské sídlo bylo

tehdy přeneseno z Mastrichtu do Lutychu, je svatý Hubert prvním biskupem lutyšským. Zemřel roku 727. Štěstí pro něj, že volání milosti poslechl.

Bohužel, jsou i případy, že hlas Ducha svatého není slyšen. Tak bylo u Luthera na Wartburku. Slyšel hlas: „Kdo ti přikázal kázat evangelium? Kdo tě povolal? Jsi jen ty moudrý a všichni ostatní bloudí a tak dlouho bloudili? Což, kdyby ty ses mylil a tolik lidí do bludu uvedl, kteří budou věčně zavrženi?“ Ale Luther pokládal toto vnuknutí za pokušení ďábelské a hodil kalamář na zeď, aby ďábla zasáhl.

Ba, mnozí křesťané nechtějí s milostí Boží spolupůsobiti. Když při smrti příbuzných nebo přátel vnuknutím Ducha svatého jim přijdou vážné myšlenky a mocně jim připomínají vznešený cíl života a k polepšení je nabádají, ihned se snaží v hospodě pitím, kartami atd. na vše zapomenout a myšlenky své rozptýlit, místo aby tak učinili, jak ony zbožné osoby, o nichž jsem vypravoval. Nemohou také býti schvalovány návštěvy hostince, zábav atd. hned po přijetí sv. blřmování i jiných svátostí, poněvadž nabytá milost Boží se tím snadno ztrácí. Takové svaté dni by se měly spíše trávit v tiché soustředěnosti mysli, v ústraní a na modlitbě. Pak Duch svatý „Utěšitel“ (Jan 14. 26.), přinese také skutečně do srdce útěchu a nebeský pokoj, „Boží pokoj, který všeliký pojem přesahuje“ (Filip. 4. 7.), onen pokoj, který Kristus Pán zaslíbil, řka: „Pokoj svůj zanechávám vám, pokoj svůj dávám vám, ne jako svět dává, já dávám vám.“ (Jan 14. 27.) Amen.

56. Povolání ke kněžství.

(Před suchými dny.)

Proste pána žní, aby poslal dělníky na žeh svou.
(Mat. 9. 38.)

V mnoha zemích je nyní veliký nedostatek kněží, poněvadž již delší dobu velmi málo mladíků se věnuje stavu kněžskému. V mnoha diecésích je již na sta far neobsazených, bez kněze. Budou snad mnozí z vás chtít věděti, jakou to má příčinu. Je jí především duch nynějšího času. Dnešní doba má celkem málo smyslu pro statky věčné a je lhostejna k tomu, co bude po smrti; chce jen užívat žlvota, pokládá zábavu a požitek za hlavní věc, přes všechno zklamání, které nastává při smrti. Mládež tedy také není jiná; má na mysli sport, tanec, pltky atd., ale nemá smyslu pro to, co jest svaté a věčné. Světácky smýšlející mládež nechce tedy o kněžství slyšet. Mimo to jest odstrašena tím, že s povoláním kněžským jsou spojena mnohá odřikání. Také křesťanské obyvatelstvo je nedostatkem kněží vinno, poněvadž se ke kněžím chová nepřátelsky, pomlouvá je a špatně odměňuje.

Ale to musí býti nazváno velikým neštěstím, bude-li mnohá farnost bez kněze, nebudou-li křesťané moci ani slovo Boží slyšati ani svátosti přijímati. Lidé si navyknu mravům nekřesťanským, upadnou nazpět v pohanství. Křesťanské ctnosti budou mizeti a bude přibývat surovosti. Vidět to již teď na mládeži, jak zesurověla, vyrůstající bez náboženství. Možno tedy říci: ohroženo je blaho lidu, nebude-li dosti kněží. Nuže, co jest činiti, aby nedostatku kněžstva bylo odpomoženo?

1. Za první, ať křesťanský lid denně prosí Boha o dobré kněze.

Ovšem je v první řadě povinností biskupovou starati se o dorost kněžský. Ale lid musí spolu pomáhati. Kristus Pán praví: „Proste pána žní, ať pošle dělníky na žně svou.“ Proto už od pradávna zavedeny v církvi kvatembry čili suché dny; čtyřikrát za rok v jednotlivých dobách ročních ustanoveny jisté dny, v nichž věřící modlitbou a postem mají prositi Boha o dobré kněze. Podnes se v těchto dnech v kostelích našich modlí kněz s lidem na tento úmysl. Vzpomeňme, že i Spasitel před volbou apoštolů celou noc ztrávil na hoře v modlitbě. (Luk. 6. 12.) Z toho možno usuzovati, jak velmi důležitý jest úřad kněžský a jak mnoho při tom záleží na pomoci Boží. Neboť i zde přijde na slova svatého Jakuba: „Každý dar dobrý přichází shůry od Otce světél.“ (Jak. 1. 17.)

Jak milá je Bohu modlitba o dobré kněze a jak jí Bůh žehná, viděti z následujícího. Malé město Lu v severní Itálii má i s okolím asi 4000 duší. Roku 1870 začalo se tam deset zbožných matek shromažďovati každou neděli odpoledne ke společné modlitbě o dobré kněze a řeholníky. Městečko Lu bylo totiž tehdy bez duchovního správce. Od roku 1881 snažil se pak duchovní, kterého zatím zase dostali, pohnouti i jiné matky, aby se zúčastnily oné pobožnosti, a tak se stalo, že později se již skoro všechny matky v neděli odpoledne modlily a v první neděli v měsíci chodily ke svatému přijímání na onen úmysl. Jaké požehnání to přineslo, vidět z toho, že od roku 1880 do roku 1930, tedy za padesát let, z tohoto městečka a jeho nejbližšího okolí vzešlo neméně než pět set kněží, řeholníků a řeholnic.

Zvláště bych hodným rodičům radil, aby se modlili, by Bůh milostí svou působil na jejich dítě, aby si zvolilo povolání kněžské. Nejmenší matky mohou toho vytrvalou modlitbou od Boha snadno dosáhnouti. Povím vám velmi zajímavý takový příklad. Matka slavného anglického kardinála *Vaughana*, Alžběta *Vaughanová*, manželka plukovníka († roku 1853 ve svém 51. roce) modlila se 30 let, zvláště ráda před velebnou Svátostí, aby se její děti věnovaly službě Boží. Na ten úmysl modlila se denně hodinu, obyčejně od 5. do 6. hodiny večer ve své zámecké kapli v Courtfieldu. A byla vyslyšena. Pět jejích dcer vstoupilo do kláštera, z osmi synů pak šest jich stalo se kněžími, z nich jeden kardinálem a dva arcibiskupy. — Rodiče mohou vhodným poučením

položiti v srdci svých dětí takřka základ kněžského povolání, když totiž před svými dětmi občas mluví o vznešenosti kněžského povolání. Ale není rozumné děti přemlouvat, aby si kněžské povolání zvolily; volbu povolání nutno ponechat úplně svobodnému jejich rozhodnutí.

Velikým neštěstím je, když rodiče děti ke kněžskému stavu nutí; neboť kdo se stal knězem a necítil se k tomu povoláním, ten bude celý život nespokojen, nebude své kněžské povinnosti dobře plnit, bude tím dávat pohoršení a octne se na cestě k zavržení. Rodiče jsou pak tohoto neštěstí vinní. Ať tedy uváží, že jen ten se má stát knězem, kdo k tomu má povolání. A povolání toto dává Bůh, což vysvětluje ze slov Kristových k apoštolům: „Ne vy jste mne vyvolili, nýbrž já jsem vyvolil vás.“ (Jan 15. 16.) Znáám případ, že matka již před narozením dítěte nerozvázným způsobem Bohu slíbila, že bude-li to hoch, má z něho být kněz. Byl to hoch a rodiče jej dali na studii. Matka již za studii, zvláště pak ke konci gymnasijských studií mu připomínala svůj slib. Ale jinoch neměl ke stavu kněžskému chuti a místo aby šel do semináře, zastřelil se (na Belvederu v Praze). Tu teprve přišla matka k rozumu, ale pozdě.

Stává se také naopak, že rodiče zbraňují synovi, aby se stal knězem, ačkoli k tomu má chut. To je stejné zlo a často již těžce bylo potrestáno. Znáám následující případ. Mladík z vážené rodiny, velmi nadaný, chtěl po dokončení gymnasia rozhodně se stát knězem. Ale jeho otec, bohatý člověk, říkal: „Můj syn se nesmí stát modlářem a popem.“ Poslal jej do Vídně studovat medicínu. Ve Vídni žádal ještě k tomu své přátele, lidi světské, aby synovi vyhnali z hlavy „zbožné vrtochy“. Vídeňští přátelé to činili: vodili mladíka po divadlech, tancích a pitkách. A konec? Mladík upadl do dluhů, při zkoušce propadl a za nějaký čas potloukal se s pobudy po kořalnách. Domů nepřišel. Nyní viděl otec, jaké chyby se dopustil, když svého nadaného a pilného syna strhl s jeho povolání. Ale jeho lítost přišla pozdě. — Rodiče tedy velmi chybují, když odvracejí děti od stavu, k němuž se vnitřně cítí povinány. Neboť je to Bůh, který dává vnitřní tuto touhu, a vůli Boží se nesmějí ani rodiče protivit, sice učiní děti nešťastnými.

Jak velice se Bohu líbí, když i jiní věřící se modlí o dobré kněze, ukazuje následující událost ze života slavného mohučského biskupa Kettelera. Když mladý Emmanuel svobodný pán von Ketteler ještě teprv o tom přemýšlel, měl-li by se stát knězem, tu najednou — ve bdělém stavu — uviděl před sebou ve světnici zjev klečící řeholnice, jejíž podoba se mu vryla do paměti. Zjev trval jen okamžik a zmizel. Ale zároveň mu přišlo vnuknutí, že tato řeholnice se za něj modlí, aby se stal knězem. Tím bylo pro něj rozhodnuto, stal se jím. Ale mnohem později došlo k velkému překvapení. Byl již biskupem v Mohuči r. 1850 a sloužil jednou mši svatou v nějakém klášteře a při ní podával řeholnicím svatě přijímání. Jaké bylo jeho vzrušení, když mezi řeholnicemi

poznal tu, která mu byla tenkrát ve vidění na okamžik ukázána! Když pak všem shromážděným sestřičkám dával své požehnání, ona sestra tam nebyla. I tážal se, jsou-li to všechny sestry, a dostal odpověď, že chybí sestra, která má službu ve stáji. Ketteler si žádal i ji viděti. A když sestra ta, nemálo udivena, že biskup ji volá, před ním poklekla, biskup sotva dovedl skrýti hluboké rozchevnění. Tážal se jí, jaké má v klášteře zaměstnání a na jaký úmysl koná své modlitby. A ona řekla: „Jsem jen děvečkou ve stáji, a bohužel, nemohu se tolik modlit jako ostatní sestry. Ale času, který mi k modlitbě je popřán, užívám k tomu, abych Pána Boha prosila o dobré kněze. Chci tím přispět něčím svaté církvi a blahu duší.“ Biskup neřekl nic o někdejším zjevení, prosil ji jen, dále se tak modlit, poněvadž je to Pánu Bohu velmi příjemné. — Prosím také vás, milí křesťané, pamatujte denně aspoň Otčenášem na to, aby Bůh také z naší farnosti si vyvolil jednoho nebo více budoucích kněží. Není to cti farnosti, když celá desítiletí nedá církvi svaté ani jediného kněze; podobá se pak manželství, z něhož nepošly děti.

Také dobře vychovaným dětem byl bych tou radou, aby Boha častěji prosily o povolání ke stavu duchovnímu. Mladíci, kteří by se rádi stali kněžími, mají Boha o to prosit. I kdyby jim jejich povolání nebylo dosud jasné, ať pomní slov svatého Augustina: „Si non es vocatus, fac ut voceris,“ to jest „Nemáš-li dosud povolání, přičiň se, aby se ti ho dostalo.“

Ale přísloví praví: Pomoz si a Bůh ti pomůže! Nesmíme se tedy jen na Pána Boha spoléhati se vším a mysliti, že modlitbou je již vše učiněno. Musíme i vlastními silami pracovati o to, čeho od Boha žádáme. K tomu náleží i následující:

2. Křesťanský lid musí mladíky, kteří by se rádi stali kněžími, ale jsou nemajetní, také štědrými dary podporovati.

Znám farnosti, v nichž dobrodinci takového nadaného, ale nemajetného mladíka měsíčními peněžitými příspěvky podporují, aby mohl vystudovati. Některá ochotná osoba sbírá měsíčně dary a zasílá je buď přímo, když už si takového jinocha sami vybrali, nebo ústavům a stědiskům, která si podporu kněžského dorostu za úkol svůj obrala. Takové podpory přijímají některé řady pro svůj dorost, zvláště však tak zvaný Haléř svatého Vojtěcha, jenž podobnou akci organizuje, má církevní povolení ke sbírkám v kostele a podpory katolického lidu na výsost zasluhuje. Pěkně praví spisovatel Alban Stolz: „Kdo k tomu přispívá, a by přibyl jediný k počtu kněží v církvi Páně, učinil více než kdyby pomáhal stavěti zlatý oltář.“

Na těch, kteří se starají o kněžský dorost a dílu tomu oběti přinášejí, spočine jistě požehnání Boží, jako zase kletbu a trest Boží na sebe přivádějí ti, kteří stavem kněžským opovrhují a mladíky od něho odvracejí. Dokladem budiž událost ze života slavného vychovatele mlá-

deže, blahoslaveného Don Boska. Přišla k němu roku 1884 vznešená dáma se svým synáčkem. Paní ta byla v celém Turině pokládána za velmi zbožnou. Don Bosko se jí tázal, čím asi její synek bude. Paní odpověděla: „Nejstarší se věnoval službě diplomatické, jako otec. Druhý je na vojenské škole a chce být generálem.“ Tu prohodil Don Bosko: „A tento asi chce být knězem, milostivá paní?“ Paní se nad těmi slovy rozčílila a řekla: „Knězem? To nikdy! To ať raději zemře!“ Don Bosko se nad těmi slovy zarmoutil a prosil paní, aby je odvolala. Ale ona na nich stála a opakovala je. Po týdnů přiběhla zase k Don Boskovi s uplakanýma očima řkouc: „Pojďte, prosím, rychle požehnati mé dítě, neboť umírá!“ Když Don Bosko přišel k nemocnému dítěti, našel u něho několik lékařů. Hoch, když jej uviděl, řekl: „Maminko, já vím, proč musím umřít. Víš ještě, cos před několika dny řekla tomuto důstojnému pánu?“ Bosko požehnal chlapce, který brzy nato skončil. — Ať tedy nikdo lehkomyšlně nepohrdá stavem duchovním. Kristus Pán řekl apoštolům: „Kdo v á m í p o h r d á , m n o u p o h r d á.“ (Luk. 10. 16.)

Pohrdati kněžími je nevděkem. Pomněme, kolik dobrodiní kněz lidu prokazuje, nedocházejte za to pozemské odměny. Kolikrát musí daleko k nemocnému, i v noci — musí často i k nemocným, stíženým nakažlivou nemocí, od nichž i jejich příbuzní se odvracejí. Musí často hodiny vysedět ve zpovědnici v nevytopeném kostele, což je práce velmi namáhavá. Musí často, když má sloužit pozdní mši svatou, až k poledni zůstat lačen, nepožít od půlnoci ani nejmenšího atd.

Kněží prospívají lidu tím, že svým působením ve škole a na kazatelně přispívají k povznesení mravnosti. Tuto pravdu jednou ukázal jistý muž velmi drasticky ve vlaku. Jeli spolu jednou v jednom oddělení dělník silné postavy a pán v lepším obleku. Na jedné zastávce viděli kněze, který tam asi čekal. Tu dovolil si pán před dělníkem posměšnou poznámku: „K čemu jsou také ti kněží! Jsou úplně zbyteční.“ A připojil ještě jiná slova. Když se vlak zase rozejel prázdnou krajinou, řekl dělník: „Jsme tu sami ve voze a nejbližší stanice je ještě daleko. Jak snadné by bylo zabít vás a vyhodit vaši mrtvolu.“ Pánovi bylo úzko a pravil: „Nemám u sebe peněz, nic byste tím nezískal.“ Dělník řekl: „To vím já, byl jsem právě za svou práci v bance, kde jste vybíral několik tisíc a máte je v náprsní kapse. Ale nepotřebujete se ode mne ničeho bát; byl jsem vychován katolickými kněžími, kteří mne učili poctivosti a bázní Boží. Teď víte, k čemu ti kněží jsou.“ Pán mlčel.

Milí křesťané! Končím prosbou: Pamatujte ve svých modlitbách také na kněze, zvláště na ty, kteří mezi vámi působí. A také na zemřelé kněze, kteří zde působili, na které se tak snadno zapomíná. Pomodlete se občas na jejich hrobě s pocitem vděčnosti. A modlete se za nové dobré kněze, poslušní jsouce napomenutí Kristova: „Proste pána žní, ať pošle dělníky na žně svou.“ Amen.

57. Rodiče a děti se mají navzájem za sebe modlití.

(Kol 4. května, svátku svaté Moniky.)

Modlete se za sebe navzájem, abyste spaseni byli. (Jak. 5. 16.)

Když někdo chodí bos a zapíchne si trn do nohy, tu oko ihned pátrá, kde trn vězí; tělo se ohne, noha se zdvihá, prsty ohledávají místo a trn odstraní. Tedy celé tělo člověkovu má živou účast na nehodě jednoho údu a všechny ostatní údy se snaží pomoci mu. Podobně je tomu v tak zvaném obcování svatých. My všichni, kteří jsme pokřtěni, ať žijí na této zemi nebo již zesnuli, náležíme k sobě jako údy jednoho těla, jehož hlavou je Kristus Pán. (Kol. 1. 18.) My všichni si můžeme navzájem pomáhat modlitbou a jinými dobrými skutky. Toho by měli být pamětlivi zvláště rodiče a děti a proto by se měli navzájem za sebe modlití.

1. Rodiče mohou modlitbou a jinými dobrými skutky vymoci svým dětem mnoho milostí od Pána Boha.

Že svatá Monika († 387), matka velikého církevního učitele svatého Augustina tomuto svému synu, jenž napřed vedl život hříšný, vytrvalou modlitbou po 18 letech vyprosila obrácení, bude asi všem známo. Zarmoucená tato matka by si nebyla asi nikdy pomyslela, že její syn se ještě stane tak velikým světcem a tak slavným biskupem a učitelem církevním. Dáváť Pán Bůh ve své nekonečné dobrotě rád mnohem více, než za co člověk prosil.

Co vymůže dětem svým matka vytrvalou modlitbou, dokazuje matka anglického kardinála *Vaughana*, biskupa westminsterského. Tato paní, Alžběta Vaughanová, manželka plukovníka, modlívala se denně od 5. do 6. hodiny večer v zámecké kapli courtfieldské před velebnou Svátostí, aby se děti její věnovaly službě Boží. Byla vyslyšena. Pět jejích dcer vstoupilo do kláštera, z osmi synů šest stalo se kněžími, mezi nimi jeden kardinálem a dva arcibiskupy. — Při dnešním hrozivém nedostatku kněží získala by si mnohá matka velikou zásluhu, kdyby svým synům vyprosila povolání ke kněžství, jako ona anglická paní.

2. Ale také děti mohou modlitbami a kajícími skutky vyprositi rodičům veliké milosti od Boha.

Dojímavý je v té příčině příklad z královského dvoru francouzského. Francouzský král Ludvík XV. (vládl 1715—1774) vedl život velmi pohoršlivý. Zvlášť jeho poměr k Pompadourové (1745—1764) a po její smrti k osobě, které dal titul hraběnka Dubarry, je hanebnou skvrnou jeho vlády. Aby králi vyprosila obrácení, jeho dcera *Loüisa* vstoupila do přísného kláštera karmelitánek v St. Denis v Paříži. Řekla si: „Bůh mne volá ke své službě. Vstoupím do řádu karmelitánek, aby se můj otec obrátil k Bohu.“

Byla to těžká oběť pro princeznu, vychovanou ve všelikém přepychu, na celý život podrobiti se přísné kázni kajícího kláštera. Dojemná byla slavnost princezniny obláčky. Celý dvůr byl přítomen. Pařížský nuncius přišel jménem papeže Klementa XIV. Také bylo přítomno mnoho biskupů. Kostel byl na rozkaz králův vyzdoben největší nádherou. Královská tělesná garda tvořila špalír. Princezna měla šat skvějící se zlatem a drahými kameny; její diadém zářil diamanty. Nastalo hluboké ticho. Princezna odložila svá královská roucha a vzala plášť a závoj řeholní a vrhla se v tomto hrubém rouše tváří na zem. Učinilo to na dvořany dojem takový, jako by pohřbívali milého člena rodiny. Kostelem zněl vzlykot a pláč. Od té chvíle princezna — nyní sestra Terezie od svatého Augustína — prožila v klášteře 17 let. Její cela byla jako všech ostatních: v ní kříž, tři papírové obrázky, židle slamou vypletená, malý stůlek a za lůžko prostý slavník beze všeho ostatního. Zemřela u věku 50 let v pověsti světice. Ale čeho svou přísnou kajícností od Boha dosáhnouti chtěla, toho dosáhla. Vyprosila svému otci milost obrácení aspoň na konci života. Lítostí nad pohoršlivým životem jsa proniknut, král se zpovídal a za pohoršení daná veřejně odprosila. Když to jeho dcera zvěděla, zvolala: „Má radost je dokonalá. Bůh zvítězil, nyní ráda zemru.“ Hodné děti tedy mohou modlitbou a kajícností rodičům svým u Boha prospěti a mimořádných milostí získati. K modlitbě za rodiče jsou ostatně děti již z vděčnosti povinny. Splácejí jim takto svůj dluh.

Povím ještě jiný příklad, který ukazuje, jakou sílu má modlitba za rodiče. Zpěvačka Aurora Fracchi v New Yorku obrátila na sebe pozornost a došla veliké slávy i výkony svého umění i svou krásou. Časopisy se předbíhaly ve chvalozpěvech o ní, obrazy její byly ve všech výkladech. Byla to vdaná paní, ale opustila svého muže, aby se ve světě blýskala svým nadáním. Po několika letech však sklátila ji nemoc a z jejích dřívějších četných přátel se nyní nikdo o ni nestaral. Jen její posluhovačka a její lékař jí neopustili a starali se o ni v její opuštěnosti. Na radu lékařovu povolána Milosrdná sestra k nemocné, která ležela v newyorském předměstí. Nemocná si sestry napřed ani nevšímalá. Ale jednou večer, když sestra četla v knize, tázala se jí nemocná: „Sestro, jak se jmenujete?“ Sestra odpověděla: „Jmenuji se sestra Františka.“ Když nemocná chtěla zvědět i její rodné jméno, řekla sestra: „To mi nedovoluje říkati naše řehole.“ Na další otázku o rodičích, řekla sestra: „Otec již zemřel a matky jsem vůbec nepoznala.“ „Ubohé dítě,“ vzdychla nemocná, „tak mladá a krásná, a za živa pohřbena za zdmi kláštera!“ „Milá paní,“ odpověděla sestra, „já jsem spokojena a šťastna. Vy, která jste užila světa, víte přece sama, že světské zábavy a radovánky jsou marností.“ Po chvíli řekla nemocná: „Máte pravdu. Teď, v nemoci, uznávám pravdu vašich slov. Užívala jsem štěstí světa a měla jsem mnoho přátel. Teď, když jsem nemocna, všichni mne opustili. Učinila jsem tu velkou chybu,

že jsem nevytrvala po boku svého muže. Ó, kéž bych ho mohla poprosit o odpuštění. On by jistě své Anně odpustil a mohla bych šťastně zemřítí.“ Když sestra slyšela jméno Anna, zbledla a rozechvělým hlasem se tázala: „Nejmenoval se váš manžel Michael von Stachelhart?“ Nemocná na to: „Ano, tak se jmenoval. Odkud znáte toto jméno?“ A sestra odpověděla: „To byl můj otec.“ Dále nemohla mluvit. S výkřikem „Matko!“ padla k lůžku nemocné na kolena a líbala její ruku, nemocná pak vši silou, která jí ještě zbývala, tiskla k srdci své dítě. Dlouho se tak držely; ve světnici bylo úplné ticho. Pak řekla nemocná: „Dítě, tys tedy nevěděla, kdo jsem, když jsi sem ke mně přišla? Otec nikdy o mně nemluvil?“ Sestra řekla: „Ne. Víím jen tolik, že se denně modlil za svou milovanou Annu a že mi před smrtí řekl: ‚Modli se za svou matku, aby jí Bůh dal šťastnou hodinku smrti.‘ Sám se tak denně modlival, a od jeho smrti jsem se modlíla já za neznámou svou matku.“ Nemocná se brzy nato smířila s Bohem a zemřela po několika týdnech kajícně v náručí své dcery. — Viděti z toho, že na modlitbě dětí za rodiče spočívá zvláštní požehnání, neboť modlitba taková líbí se Bohu. Kéž by děti denně se modlily za rodiče, aby jim Bůh dal štěstí a požehnání a jednou šťastnou hodinku smrti! Modlitba ta prospěje nejen rodičům, ale i dětem samým, neboť dětem, které rodiče ctí a milují, slíbil Bůh v Desateru, že budou dlouho živý a dobře jím bude na zemi.

Nakonec vás chci, milí křesťané, upozorniti, že ve zbožných katolických rodinách je zvykem ještě: za jiné denně se modlití. Denně, najmě večer se koná společná modlitba na příklad za obrácení hříšníků, za jlnověrce, aby je Bůh svou milostí vedl k poznání pravdy a do pravé církve, dále se koná modlitba za zemřelé, aby brzy byli z očistce vysvo-bození, také za kněze, aby je Bůh osvětil a posílil, aby mnoho duší zachránili. Již svatý apoštol Pavel prosil křesťany: „Pomáhejte mi svými modlitbami u Boha.“ (Řím. 15. 30.) — Kdo se u Boha za bližní své přimlouvá, ten napodobuje božského Spasitele, který nás přehořkou smrtí vykoupil a nebe nám otevřel. Nikdo si nemysli, že něco ztrácí, když se za jiné modlí nebo kajícně skutky za ně obětuje. Naopak; modlitba za jiné je skutek milosrdenství a přináší dvojí požehnání: tomu, za kterého byla vykonána, i tomu, kdo ji koná. Na tom pak splňují se slova Spasitelova: „Blahoslavení milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.“ (Mat. 5. 7.) Amen.

58. Stigmatisace.

(Okolo 17. září, svátku Vtisknutí ran svatému Františku z Assisi.)

Máme podle milosti nám udělené dary
rozdílné. (Řím. 12. 6.)

Od několika let přinášejí noviny častěji zprávy o Terezii Neumannové z Konnersreuthu v Bavorsku, kterážto má na svém těle rány Kristovy, a o pátcích umučení Kristovo nejen vidí, jako by byla přítomna, nýbrž tělesně i duševně spoluprožívá, při čemž rány její krvácejí. Poněvadž takové případy se dějí jen velmi zřídka a lidé si je neumějí vysvětlit, není divu, že v novinách i v rozhovorech se vyslovují mínění nejláhovější; často se dokonce lidé nestydí mluvit — úplně bez důvodu — o podvodu. Proto vás dnes chci o těch věcech poučiti (zvláště když 17. září katolická církev slaví památku vtisknutí stigmat svatému Františku z Assisi, to jest vtisknutí ran Kristových do jeho těla).

1. Až dosud známo je ze všech dob na 350 osob, které na svém těle nesly rány Kristovy.

První, pokud známo, viditelně na svém těle rány Kristovy měl svatý František z Assisi, zakladatel řádu františkánského, který zemřel r. 1226 v Assisi. Dva roky před svou smrtí, dne 17. září roku 1224 na hoře Alvernu probděl noc na modlitbách, při východu slunce pak užíval Krista Pána v podobě serafo, s rukama a nohama na kříž přibítyma a se šesti perutěmi, jak se rychle s nebe snášel a jemu se blíží. Od pěti ran Kristových vycházely paprsky a padaly na příslušná místa těla Františkova. Kristus Pán také s Františkem důvěrně mluvil. Když Kristus Pán zmizel, měl František na svém těle rány Kristovy. Na dlaních rukou a na nártách nohou se ukázaly, také na prsou poblíž srdce. Rána na prsou krvácela mnohdy tak silně, že šaty byly krví potřísněny. V ranách rukou a nohou vytvořily se pak hlavy hřebů, barvy železa. Po smrti světcově vidět bylo v rukou a nohou zcela zřetelně hřeby, podltně z masa utvořené, do ran vrostlé. Byly černé jako železo a zdály se utvořeny z tvrdých uzlů nervových. Kulaté hlavy hřebů vyčnívaly poněkud z ran. Když se hřeby na jedné straně smáčkly, trochu uhnuly, ale na druhé straně vystoupily. Vyjmouti je nebylo možno, byly s tělem zajedno. Rána boku však nebyla černá, nýbrž červená a vyhlížela jako růže. Tělo světcovo, za živa následkem nemoci a kajících skutků skoro hnědé, po smrti náhle oslnivě zbělelo, údy byly měkké a ohebné. Kdo mrtvolu spatřil, užasl a naplněn byl živou věrou a láskou k Bohu. To vše vypravuje Tomáš de Celano, žák Františkův, který tři leta po jeho smrti na rozkaz tehdejšího papeže napsal světcův životopis; ostatně tehdejší papež Řehoř IX. sám vlastníma očima stigmata světcova viděl.

Mezi pozdějšími stigmatizovanými jest zvláště zmíniti ctihodnou služebnici Boží Annu Kateřinu Emmerichovou, řeholnici v Dülmen ve Westfálsku, která tam zemřela roku 1820. Mnoho vytrpěla od úřadů, které často, mnohdy surovým způsobem, rány její ohledávaly. Dvanáct let nepožívala žádné pevné potraviny, nýbrž vedle trošky pramenité vody jen svaté přijímání. Viděla jako před svými očima celý život a utrpení Kristovo, viděla také život některých svatých a mnohé dějinné události, jako by jim byla přítomna a vlastními očima i ušima je vnímala.

I za naší přítomné doby jsou vedle Terezie Neumannové ještě jiné stigmatizované osoby. V jižní Italii kapucín Pater Pius v St. Giovanni Rotondo, kterému je nyní (1931) 45 let. Když mu bylo 32 let, dostal jednou ráno při sborové modlitbě rány Kristovy. P. Pius jest zcela zdrav, slouží denně mši svatou a často celé hodiny zpovídá. Nejí skoro nic. Z ran jeho vychází libezná vůně. — Ve Francii ve vesnici La Fraudais žije stigmatizovaná panna Marie Julie Jahenny-ová; je jí již přes 80 let a vyhlíží při tom jako mladá dívka. Ve svém 23. roce (roku 1873) dostala stigmata, která každý pátek krvácejí. Od té doby nejí a nepije a také nespí. Leží neustále, neboť může pohybovat jen hlavou a rukama, ostatní tělo jest ochromeno. Tento bolestný kající život nabídl jí ve vidění Kristus Pán, a trvá tento život již 58 let. — V jižní Americe je stigmatizovaná misijní sestra Amalie v Kampinas v Brásillii. Roku 1928 tamní biskup vydal o ní pastýřský list. — Také v severní Americe poblíže Filadelfie je stigmatizovaná osoba, o níž však kněžstvo zachovává přísné mlčení, aby ji ušetřilo návalu lidí. — V diecési trevírské v Porýní žije stigmatizovaná panna Anna Maria Goebelová, dcera rolníka v Bickendorfu, již jest 45 let. Biskup nedovoluje ji navštěvovati, aby zabráněno bylo návalu k ní.

Ovšem, stalo se také v jednotlivých případech, že jednotlivé osoby se ze zisklosti vydávaly za stigmatizované a ve skutečnosti jimi nebyly. Ale to nic nezmění na skutečnosti, že jiné osoby, naplněné velikou láskou k Bohu, skutečně rány Kristovy na svém těle nosily. Zvláště u Terezie Neumannové v Konnersreuthu je veškeren podvod vyloučen. Všichni ti, kteří ji v tisku nazvali podvodnicí, byli soudně trestáni. Bylo vyslechnuto mnoho znalců, kteří případ konnersreuthský zevrubně zkoumali, a ti prohlásili, že není zde klamu a že věda případ ten vysvětliti nemůže. Také Pius XI. poslal do Konnersreuthu komisi pod vedením P. Gemelliho, rektora university milánské — a výsledek byl, že svatý Otec poslal Terezi Neumannové svůj obraz s vlastnoručním podpisem a zvláštním požehnáním, z čehož vidno, že svatý Otec ji pokládá za osobu od Boha omilostněnou. Za několik let již mnoho tisíců lidí bylo přítomno jejímu vytržení v její světnici, i nepřátelé náboženství a posměvači, ale nikdo s posměchem neodcházel, nýbrž všichni byli hluboce dojeti a beze slova. A nyní otázka: Odkud stigmatizace?

2. Vtisknutí ran Kristových do těla lidského děje se mocí Boží, působením Ducha svatého.

Katolická církev počítá stigmatizaci k charismatům, to jest k mimořádným milostem Ducha svatého, jak možno čísti v církevních modlitbách o jednotlivých stigmatizovaných svatých.

Poněvadž rány Kristovy na těle některých vyvolených lidí způsobeny jsou zázračnou mocí Boží, mají také mnohé význačné vlastnosti. Rány ty nehnisají a lékařským uměním se nedají zaceliti. Lékaři již mnohdy ruce a nohy stigmatizovaných opatřili sádrovými obvazy, náplastmi a mastmi, ale rány zůstaly. Jediným účinkem lékařských zákroků bylo, že způsobili oněm osobám nesmírné bolesti, takže jimi až vědomí pozbývaly. Jinou vlastností stigmat je, že o pátcích, tedy v den ukřižování Páně, krvácí. Pak zase se rána potáhne tenkou mázdrou nebo zaschne krví, kterážto jizva nebývá na pohled ošklivá, ale v následující pátek se k novému krvácení otvírá.

Stigmatizovaní žijí často celá leta bez pokrmu a nápoje, jediné svatým přijímáním. Tak tomu jest i u Terezy Neumannové; již několik let kromě svatého přijímání nic nepožívá. Na rozkaz řezenského ordinariátu byla roku 1927 patnáct dní ve dne v noci přísně pozorována a bylo pak úředně zjištěno, že v době té ani husté ani tekuté potraviny nepožila.

Stigmatizované osoby mívají obyčejně dar jasnozření; vidí mnohé minulé nebo budoucí události i tajnosti lidí. Terezie Neumannová na příklad vidí o pátcích celé umučení Kristovo, obyčejně od jeho úzkosti na hoře Olivetské až k jeho smrti na kříži nebo k uložení Krista do hrobu. Vidí to tak, jako by událostem těm byla přítomna. Slyší Pána Ježíše i ostatní osoby mluvíti, a to v tehdejšímu aramejském jazyku. Vidí také mnohé jiné události ze života Kristova nebo ze života mnohých svatých; vidí duše v očistci a svaté v nebi; vidí místa ve Svaté zemi a vyličuje je tak přesně, že znalci Palestiny žasnou. V Jerusalemě se vyzná, jak sama říká, jako v Konnersreuthě. Mnohdy poví osobám, které k ní přišly, i biskupům, tajemství jejich života, která jen Bohu jsou známa. Mnohým návštěvníkům poví do očí jejich hříchy, aby je polepšila a podala jim důkaz, že jednou všecko skryté bude vyjeveno. Návštěvníkům, kteří se jí chtěli na něco optati, dá mnohdy ihned odpověď, dřív ještě než otázka byla pronesena. V září roku 1927 odpoledne přišel do fary v Konnersreuthu cizinec a prosil, aby byl k Terezii puštěn. Když jí to bylo oznámeno, řekla: „Ať jen přijde, musím mu něco důležitého povědět.“ A když stál před ní, vypočetla mu těžké zločiny, jichž se byl v Rusku dopustil. Muž byl tím zdrcen. — Jlný se jí představil jako malíř, ale ona mu řekla: „Jsi kněz, který před 20 lety odpadl.“ — A jinému zase řekla: „Již 24 let jste nebyl u zpovědi.“ Člověk ten užasl a na druhý den se zpovídal. — Tato znalost tajemství srdcí je také mimořádným darem Ducha svatého, právě tak jako dar zázraky činní nebo

cizími jazyky mluvit a také jako stigmata sama. „To všechno působí jeden a týž Duch.“ (I. Kor. 12. 11.)

Dar stigmatisace dává Duch svatý jen velmi zbožným osobám, které mají velikou lásku k trpícímu Spasiteli, i nejmenších hříchů se varují a obvykle se Bohu jako smírná oběť za spolublžní nabídnou; svými bolestmi činí pokání za hříchy lidí. — Mnohým z nich byla způsobena stigmata paprsky, které vycházely od kříže nebo jinaké, Kristu Pánu podobné postavy, jak tomu bylo u svatého Františka z Assisi. U Terezie Neumannové povstala stigmata ne najednou. Napřed povstala v době svatopostní roku 1926 rána v boku, pak o Velkém pátku roku 1926 rány na rukou a na nohou, později na hlavě rány od trnové koruny, když viděla ve zjevení Kristovo trním korunování, pak roku 1930 rána na rameni, kterou měl Kristus Pán od těžkého kříže, a konečně i rány bičování. Zvláštní je, že když Terezie v pátek vidí umučení Kristovo, po celou tu dobu roní krvavé slzy. — Tyto tajemné zjevy u stigmatizovaných jsou však podstatně rozdílny od kousků, které někteří lidé po způsobu faklů provádějí za peníze, způsobující, že jim kapky krve vytrysknou póry nebo očima, nebo naopak zarážejíce si hřebíky do těla a vytahující je zase, anť při tom krev neteče. To nejsou rány Kristovy, trvale tělu vtisknuté a v pátek krvácející. Je tedy směšno, když noviny napíší, že takový faklí jsou konkurenty Terezie Neumannové. Ta přece neprovádí kousky pro zábavu a od nikoho peněz nepřijme.

Ale nastává otázka: jaký účel mají stigmatisace, co jimi Duch svatý zamýšlí? Katolická církev na to odpovídá v lekci, to jest čtení v breviáři, na svátek svatého Františka, slovy: „A by srdce věřících zaplála novou láskou k Spasiteli.“ Lidé tedy, vidouce rány Spasitelovy na tělech živých lidí, mají tím živě býti upamatováni, jaké bolestí Syn Boží pro naše spasení vytrpěl, a pohnuti býti k vděčnosti a lásce k němu. Tentýž účel mají tedy i stigmata Terezie Neumannové. O tom pravil biskup würzburgský dr. Mathias Ehrenfried roku 1927 v jednom shromáždění: „Beze vši pochyby událost konnersreuthská je velikým dílem Boží prozřetelnosti. Od Konnersreuthu vychází světlo.“ Odtud také si vysvětlíme, že biskupský úřad v Řezně, ačkoli také zabráňovat musí návalu zbytečných zvědavců, přece mnoha tisícům návštěvu stigmatizované povolil, maje na zřeteli veliký duchovní prospěch návštěvníků.

Milosti stigmatisace nedostává se nikdy nekatolíkům, neboť Duch svatý neschvaluje jejich bludů ve věcech víry. Všechny dosavad známé osoby, které měly na svém těle rány Kristovy, a je jich na 350, byly katolíci. Proto také vedle nepřátel náboženství a svobodných myslitelů cítí se těmito zjevy stigmatisace zvlášť nemile dotčeni Jínoverci a snaží se pomluvami, lžemi a výsměchem osoby stigmatizované zesměšnit a zoškliviti.

Diviti se musíme, že mnozí lékaři pokládají stigmatisaci za nemoc;

jmenují ji „nemoc pěti ran“. A poněvadž si objevení stigmat na lidském těle nemohou vysvětlit, pomáhají si ve svých rozpacích slovem „hysterické“; stigmatizované, i když jsou zdraví a jasného rozumu, prohlašují za hysterické, to jest nenormální a blízké choromyslnosti. Zdá se tu správným přísloví: „Co nedovedeš vysvětlit, smíš jménem hysterie krýt.“ Stigmatizace však není žádná nemoc, nýbrž zvláštní účinek milosti Ducha svatého. Kdo nazve nemocným Patra Pia v jižní Itálii, který všechny své kněžské povinnosti vykonává jako každý jiný kněz? Nebo misijní sestru Amalii v Brasílii, která rovněž všechny své povinnosti koná jako každá jiná sestra? Také Terezie Neumannová trpí jen v pátek, jindy je zdráva, chodí a na nikoho nepůsobí dojmem osoby nemocné. Stigmatizace je zjev náboženský a úsudek o něm nenáleží lékařům. Je to oblast theologů a ne lékařů. Přechází-li na toto pole lékař a chce vystáčet svými metodami, stává se směšným. Kněz také by se učinil směšným, kdyby obyčejnou padoucnici chtěl léčit zaklínáním, exorcismem. Rovněž tak směšným je lékař, který náboženské zjevy chce zpracovávat svými prostředky. Lékaři překročí meze své kompetence, chtějí-li rozhodovati o věcech náboženských.

Ku podivu žádají mnozí lidé, aby lékaři na klinikách zkoumali, eventuálně léčili a vyléčili Terezií Neumannovou, jinak prý je lékařská čest a věda ohrožena. Ne, věda není ohrožena, ale nevěra a svobodomyšlnictví jest ohroženo, poněvadž každá stigmatizovaná osoba je nezáživnou pilulkou pro ty, kteří nechtějí slyšet o Kristu Pánu a jeho smrti a křesťanství by rádi odkázali do říše bájí.

Jiné osoby chtějí vtisknutí ran Kristových vysvětliti způsobem přirozeným; říkají: Kdo se mnoho zabývá rozjímáním o utrpení Kristově, ten konečně dostane rány Kristovy na svém těle. Proti takové hloupé myšlence namítl drasticky jistý spisovatel: „Kdyby to bylo pravda, pak by učenci, který se zaměstnává studiem zvířat, musely narůstl rohy, nebo tomu, kdo specielně studuje osla, musely by narůstl dlouhé uši.“ Jest úžasno, jak hloupým vytáčkám se musejí volní myslitelé utíkat, jen aby nemuseli přiznat, že také něco působí všemohoucí Bůh.

Musíme však také přiznat, že mnozí lékaři a učenci i mezi jinověrci upřímně doznali, že na příklad podivné zjevy u Terezie Neumannové se lékařsky, eventuálně přirozeně vysvětliti nedají. Tak dr. Otto Seidl, domácí lékař rodiny Neumannovy, dal dne 15. dubna roku 1929 u soudu v Mnichově prohlášení, že „zjev konnersreuthský se lékařsky vysvětliti nedá“. Holandský lékař dr. Krobach měl dosti zmužilosti, aby na sjezdě lékařů v Amsterdamu dne 4. listopadu roku 1928 na základě svého vlastního pozorování prohlásil, že zjevy konnersreuthské podle jeho přesvědčení jsou nadpřirozené. Protestanský učenec a spisovatel z Mnichova dr. Fritz Gerlich, který v Konnersreuthu pobyl několik týdnů a dlouho se věcí zabýval, ve svém dvousvazkovém díle o Terezií Neuman-

nové výslovně prohlásil, že „podle jeho přesvědčení případ Terezie Neumannové v celku přirozeně vysvětlitelný není“. (Nedávné zprávy pak ohlašují, že tento dr. Gerlich se stal katolíkem, jakož i jiní. P. př.)

Milí křesťané! Podal jsem vám zevrubnou zprávu o stigmatisaci a o případech v Konnersreuthu, který působí takový rozruch. Chci ještě něco poznamenat. Snad si někdo z vás i pomyslí: „Proč byla ta nebo ona osoba vyznamenána od Boha zvláštní milostí a proč ne já? Také bych po tom toužil.“ Na to odpovídám: Takových mimořádných věcí od Boha nežádejme! Za první mimořádná charismata sama o sobě nikoho svatým nečiní; jen zachovávaní příkázání a ctnostný život činí svatým. Ba, může se stát, že někdo má i takový mimořádný dar od Boha a přece spásy nedojde, jako Jidáš, který zajiště měl jako ostatní apoštolé i dar zázraky činit — a přece byl ten dar na něm zmařen. Mimořádné dary Ducha svatého jsou jen hříbny od Boha svěšené, jako jsou i jeho dary přirozené, bohatství, úřad, nadání, dlouhý věk; člověk jimi může mnoho dobrého způsobiti a zásluh pro nebe získati, ale samy sebou jej před Bohem lepším nečiní. Jen dobré využitkování těchto darů dává člověku cenu před Bohem, ony dary samy však nikoli. Nadto jsou s takovými dary spojena těžká utrpení, aby nositelé jejich nepropadli pýše. Kolik trní jest okolo takových růží! To vidíme na trpitelce konnersreuthské. Kdo z vás, milí křesťané, byl by s to, aby tolik bolestí trpěl? Mimořádné dary Ducha svatého udělovány jsou na svědectví církvi a ke spáse duší bližních. Proto jsou takoví lidé, jako trpitelka konnersreuthská, velkými nášimi dobrodinci, zvlášť když také svými bolestmi zadošť činí za hříchy současníků. Z toho důvodu místo abychom o trpitelce konnersreuthské z nerozumu vtipkovali nebo nevážně mluvili, raději denně na ni v modlitbách pamatujeme, aby mnoho mohla vykonat ke cti Boží a ke spáse bližních. Amen.

Poznámka. Autor sám (Spirago) vydal obšírnější spisek „Klarheit über Konnersreuth“. — Pozn. překl. V češtině máme zajímavé knihy dra Hynka, Stigmatisovaná z Konnersreuthu a Mystická stezka Terezie Neumannové (u Kunčice); p. arcibiskupa Kašpara, Dojmy z Konnersreuthu (u Kotrby); Standinger-Kolisek, Pán jest dobrý (vlastním nákladem p. Kolíska v Brně), a jiné menší.

59. Nové poutní místo Fatima v Portugalsku.

(Pro májovou pobožnost.)

Královno posvátného růžence, oroduj za nás.
(Loret. litanie.)

Zemře-li dobrá, bohobojná matka, jistě tam u Pána Boha prosí za své děti. Spása jejich leží jí zvlášť na srdci. Prosí tedy Boha především o to,

aby svou milostí pomáhal dětem, aby na zemi vedly život spravedlivý a jednou se staly účastnými blaženosti věčné. Tak i Maria Panna, naše nebeská matka, i jí zvlášť leží na srdci naše věčné blaho. Proto se také čas od času hlásí nebeským znamením, při čemž obvykle své poslání světuje nevinným dětem. Z poslední doby jmenovatí sluší zvlášť následující zjevení Panny Marie: Roku 1846 zjevila se Panna Maria Placíci na La Sallettě, hoře to 1800 m vysoké ve francouzských Alpách; zjevila se tam dvěma pastouškům, 15leté Melanii a 11letému Maximovi a skrze ně zvěstovala křesťanstvu důležité napomenutí. Dvanáct let později, roku 1858 zjevila se 18krát pasačce Bernadettě v Lurdech a dala tam vyprýstiti pramení, jehož vodou tisíce křesťanů již bylo uzdraveno. A nedávno zjevila se Maria Panna ve světové válce roku 1917 ve Fatimě v Portugalsku a to šestkrát, vždy třináctého dne v měsíci, a to třem pasáčkům, a dala jim zase zvěstovat křesťanstvu důležitá poselství. Poněvadž mnozí u nás o tomto posledním zjevení Matky Boží vědí málo nebo nic, chci dnes vyprávěti, co se roku 1917 ve Fatimě stalo, a připojiti tak několik poznámek.

1. Ve Fatimě Matka Boží radila modliti se horlivě růženec, aby brzo ustala válka.

Vesnice Fatima leží severně od portugalského hlavního města Lisabonu v úvale mezi dvojím návrším. K poledni 13. května roku 1917 páslы tam tři děti stádečko ovcí. Byly to sedmiletá Hyacinta a její bratr devítiletý František a jejich sestřenka desítiletá Lucie. Žádné z nich neumělo číst ani psát. Lucie jest dnes řeholnicí, ostatní dvě zemřely. Lucie se na pastvě modlívala růženec a také ten den tak činila. Tu v jednu hodinu po poledni viděly děti, jak se s jasného nebe dvakrát po sobě zablýsklo a hned nato se zjevila paní velmi mladistvé podoby a neobyčejné krásy i laskavosti, a to na nevelikém stromě, dubu křemeláku. Záře, která z nebeské paní vycházela, byla tak silná, že děti byly takřka oslněny a oči je až bolely; proto také při tomto i při následujících zjeveních oči opětovně klopiley. Poněvadž zvlášť Lucie se zjevu silně ulekla, řekla jí paní: „Neboj se, neučiním ti nic zlého.“ Na otázku dívky: „Odkud jste?“ odpověděla paní: „Má vlast jest nebe.“ Pak žádala krásná paní, aby se děti po 5 měsících, vždy 13. každého měsíce k dubu dostavily a že při posledním svém zjevení jim poví, čeho si žádá. Na otázku Lucie, zda také ona jednou přijde do nebe, odpověděla: „Přijdeš.“ Pak napomenula děti, aby se horlivě modlily růženec a zmizela směrem k východu. Paní ta byla oděna bíle a šat její měl zlaté ozdoby. Přes šaty měla bílý plášť až k nohám splývající, rovněž se zlatými ozdobami. Ruce měla sepnuté prsty vzhůru a na pravé ruce jí visel bílý růženec. Když mluvila, rozepjala ruce.

Když děti o zjevení vypravovaly, nechtěl jim nikdo, ani rodiče věřiti.

Za měsíc, 13. června k jedné hodině s poledne dostavily se děti zase k dubu, jak nebeská paní si byla přála. Tentokrát byly děti čistě

oblečeny. Začaly se modlit růženec. Bylo s nimi asi 50 lidí a ti se také modlili. Když modlitba byla skončena, ukázala se krásná paní dětem opět. Napřed se zablesklo a pak viděly děti přicházeti paní od východní strany. Tentokrát je naučila následující m o d l i t b ě : „Ó Ježíši, odpusť nám a zachraň nás od ohně pekelného, vysvobod' ubohé duše z očištcе, zvláště ty, které jsou nejvíc opuštěny.“ Modlitba ta jest takřka ozvěnou duchovní bídь současného lidstva, které nyní najmě v Rusku bojuje proti Bohu a tím spěchá do věčné zkázy v pekle. Dnes se všude v Portugalsku modlí tuto modlitbu. Pak svěřila dětem t a j e m s t v í, kterého neměly nikomu sdělovati. Zdá se, že tajemství to se vztahovalo na budoucí veliké neštěstí, neboť děti později řekly, že lidé by se velice báli, kdyby je zvěděli. Na otázku Lucie, kdo jest, odpověděla paní: „Povím ti to, až se naposledy ukáží.“ Paní ještě si přála, aby se děti naučily číst a 13. budoucího měsíce opět přišly. Přítomní lidé nic neviděli ani neslyšeli, proto zase nevěřili, zvláště poštovní úředník Ignác Marquer; ale když o nejbližších vánocích se těžce roznemohl a lékaři se již vzdali naděje na jeho uzdravení, vzýval Matku Boží fatimskou a náhle se uzdravil.

P ř i t ě t ě m zjevení dne 13. července bylo již přítomno na 2000 lidí, kteří se v určenou hodinu s dětmi modlili růženec. Po ukončení modlitby přišla zase od východu nebeská paní a tentokrát napomínala modlíti se horlivě růženec ke Královně posvátného růžence, „a b y u č i n i l a p ř í t ř z v á l c e, n e b o ť o n a t o m ů Ź e.“ Lucie prosila, aby paní učinila nějaký zázrak, aby lidé uvěřili. Paní však odpověděla: „Ode dneška za tři měsíce učiním něco, že všichni budou věřit!“ Pak zase se zdvihla k východu a zmizela.

Dne 14. srpna, kdy se mělo státi č t v r t é zjevení, bylo tam již přítomno 20.000 lidí. Zpívali mariánské písně a modlili se. Ale děti tentokrát nepřišly, poněvadž vládní správce okresu pod záminkou, že děti doveze na místo zjevení, odvezl je do vzdáleného kraje a dva dny je tam vyslychal. Lid na místě zjevení shromážděný byl velmi rozhořčen, když zvěděl o odvezení dětí. Shromážděný lid sice v hodinu zjevení slyšel hrom a spatřil zablýsknout se u dubu, jakož i oblak se snášející, který však se zdvihl do vzduchu a zmizel.

Následující neděli, když Lucia ještě s jinými dětmi pásla ovce u místa V a l i n h o, zjevila se jí zase nebeská paní na dubu a napomínala ji, aby nejbližšího 13. se zase dostavila. Pak žádala, aby z peněz od lidí darovaných pořídili dvoje nosítka, jedna ať nese Lucie s třemi děvčaty svého věku, druhá ať nese František rovněž s třemi chlapci, všichni bíle oblečení, a na nosítkách ať nesou sošku Panny Marie Růžencové.

Lucii se Matka Boží ještě častěji zjevila; jednou v kostele ve svátek Nanebevstoupení Páně při mši svaté, jednou v noci a jednou u stolu. Také nyní v klášteře se jí zjevuje.

P ř i p á t ě m zjevení 13. září bylo již 40.000 lidí přítomno. Když lidé ve

Fatimě viděli od moře přicházeti tolik lidí, byli až k slzám pohnuti. Zástupy se blížily místu zjevení s velikou úctou. Skoro všichni klekali a modlili se, mužové smekli. Ve chvíli zjevení začalo se slunce zatmívat a teprv asi po čtvrt hodině, když bylo po zjevení, nabylo zase obvyklé záře. Tentokrát Matka Boží zase napomínala, aby se horlivě modlili růženci, aby Královna míru učinila přítřez v álce. Také si přála, aby z peněz od lidí darovaných byla na místě onom vystavěna kaple a slíbila, že tam bude nemocné uzdravovati.

Při šestém a posledním zjevení 13. října bylo přítomno přes 50.000 lidí. Nebe bylo od rána pokryto mraky, začalo hustě pršet, takže se lidé brodili blátem a byli celí promoklí. Ale v hodinu zjevení se náhle vyjasnilo a slunce jasně zářilo. Najednou se všech přítomných, i nevěrců a volných myslitelů zmocnil veliký úžas, neboť slunce se začalo na nebi v kruhu pchybovati. Lidé volali: „Slunce tančí, slunce tančí!“ Nebeská paní se opět zjevila v zářícím světle na dubu, ale viděly ji jen ony tři děti. Paní řekla tenkrát, že jest Matka Boží Růžencová a nabádala modlit se růženec za odpuštění hříchů. Žádala ještě jednou, aby jí tam byla postavena kaple a aby tam chodily průvody. Když Matka Boží opět stejným způsobem zmizela, uviděly ji děti ještě na okamžik vedle slunce a ještě více než slunce zářící. Vedle ní stál Spasitel a žehnal lidu, nalevo pak od slunce stál svatý Josef s děťátkem na ruce. Pohyb slunce pozorovali i lidé mnoho kilometrů od Fatimy vzdálení, na příklad v Leirii, vzdálené 25 km, což vylučuje všeliké vysvětlování, že by to byla jen iluze davu. Ostatně při zjeveních Matky Boží na dubu viděly tisíce z přítomných ohnivý sloup, který ve chvíli zjevení zahaloval strom jako oblak kadidla.

2. Fatima se již stala slavným poutním místem jako Lourdy a mnoho lidí tam bylo uzdraveno.

Volným myslitelům a nepřátelům náboženství bylo ovšem zjevení Panny Marie ve Fatimě trnem v oku. Nepřátelské listy psaly od začátku o podvodu kněží a klamání lidu. Tyto pomluvy měly však jen ten účinek, že na zjevy fatimské tím více bylo upozorňováno. Farář fatimský se vždy od místa toho daleko vzdálil, aby ani záminky nedal k podezření, že v tom nějak působí. Nepřátelé náboženství šli až tak daleko, že v noci 6. března 1922 první kapli na místě tom postavenou čtyřmi dynamitovými bombami vyhodili do vzduchu. Ale návštěva toho místa od oné doby jen nápadně rostla. Když dne 13. května roku 1928 kladen byl základní kámen k basilice, bylo přítomno půl milionu lidí. Rok nato dne 13. května v památný den zjevení přišlo zase 300.000 poutníků. Universitní profesor dr. Ludvík Fischer z Bamberka, který o tom napsal knihu a právě tehdy tam byl přítomen, píše v oné knize (Fatima, das portugiesische Lourdes) následovně: „Byl jsem roku 1925 v Římě při svatořečení Terezie Ježíškovy, kdy ve velechrámě svatého Petra bylo shromážděno

na 80.000 lidí. Ale co je to proti těm masám lidu ve Fatimě! . . .” „A vládli mezi nimi nejlepší pořádek, ačkoli nebylo pořadatelů. Také se v nejbližším okolí místa nesmí ukázat žádné auto, žádný žebrák a žádný prodáváč.” — „Statistice lidí zůstaly celou noc pod širým nebem a modlily se. Každý z nich měl rozžatou svíci, kterou si ovšem do Fatimy s sebou přinesl. Zářící májová pobožnost v úvale Irle! Živé ohnivé moře! Co zde vidět, je podívaná jedinečná, jaké není rovné na celém světě. Svatá noc modlitby a kajcnosti, svatá noc uprostřed nesvatého světa!” — Ve Fatimě za jediný den podáno — střízlivě počítáno — třiceti tisícům lidí svatě přijímání! Tamější ciborium má skoro půl metru v průměru a pojme 25.000 hostií. Fatima je tedy jednou z nejdůležitějších, ne-li vůbec nejdůležitější náboženské události přítomné doby.

Dále vypravuje dr. Fischer o církevní slavnosti, ke které přijel biskup Don José z Leirle: V hodinu, ve kterou stalo se zjevení, vedl biskup průvod, v němž nesena socha, na místě zjevení postavená. Pak sloužil slavnou mši svatou a žehnal pak slavně každého jednotlivého nemocného. Jakmile se socha objevila zrakům poutníků, zasypali ji deštěm růží, které také z domova byli přinesli a k tomuto okamžiku uchovávali. Tím chtěli Královnu posvátného růžence zvlášť uctít. Nad tímto nadšením všeho lidu vstoupily skoro všem poutníkům slzy do očí. Ti, kteří stáli trochu dále, mávali šátky na pozdrav. Dr. Fischer praví: Viděl jsem slzy v očích žen, slzy v očích mužů, slzy v očích kněží i obou přítomných biskupů. Vidět, jak tisíce a tisíce lidí slzí, tož zvláštní pohled. Viděl jsem to jen jednou v životě, dne 13. května roku 1929 v údolí Irle.” A dále praví: „Nikdo, kdo s prosbou přišel, neodchází z Fatimy bez útěchy. Pán Ježíš dává ve své dobrotě všem: jednomu světlo rozumu, jinému pokoj svědomí, třetímu sílu v utrpení, čtvrtému zmírnění bolesti. Nenechá nikoho odejít odtud s prázdnou, i když ve své božské moudrosti nedává každému takové uzdravení, jaké by chtěl.”

3. Svým zjevením ve Fatimě dává nám Matka Boží mnohé poučení.

Maria Panna se zde nezjevila na místě snadno a pohodlně přístupném, také ne na místě krásně položeném, nýbrž na místě, kam dospět lze možno teprve po dlouhé cestě kamenitými návršími a uprášenými cestami; celá ta krajina je holá, jednotvárná, kamenitá, má jen skrovně zeleně, velmi málo stromů, tu a tam chudý domek. Pout do Fatimy je tedy sebepráhlem a háním, obětí. Bohužel, dnešní lidé, děti 20. století, nechtějí slyšet o odříkání z lásky k Bohu a na pokání za hříchy. Dnešní lidstvo chce jen užívat. Když tedy Matka Boží si zvolila takové místo nepohodlně přístupné, tedy jistě chtěla u svých dítek oživit ducha obětí a pohnouti nás k pokání. Činit skutky pokání vlastně není nic jiného, než z lásky k Bohu ukládati si jistá odříkání.

Maria Panna se zjevuje jako kdysi v Lurdech s růžencem na ruce

a opětovně nabádá modliti se růženec. Vyplňme tedy toto přání Matky Boží a ve všech okolnostech života své útočiště hledejme v modlitbě růžencové. Kdo modlitby té neumí, může se jí snadno naučit, když v měsíci říjnu ve všech farních kostelích celého katolického světa a tedy také u nás (v kolik hodin?) se pobožnost tato koná a on se jí zúčastní.

Matka Boží ve Fatimě také napomíná, abychom se modlili za zemřelé, za duše v očistci, zvláště za ty, které jsou nejopuštěnější, na které nikdo nepamatuje. Vyplňme také toto přání Marie Panny a obětujme růženec za tyto duše, nejvíce opuštěné. Pomáháme-li k osvobození duší z očistce, můžeme doufat, že ani my nebudeme dlouho a těžce trpět v očistci, že Královna posvátného růžence nás odtud brzy vysvobodí. Utíkejme se k ní ve všech okolnostech života a volejme k ní často slovy lorejanské litanie: „Královno posvátného růžence, oroduj za nás!“ Amen.

Poznámky. — Zpracováno podle jmenovaného spisu dra Fischera. Jiná jeho kniha, „Fatima im Lichte der kirchl. Autorität“, obsahuje projevy církevních autorit o Fatimě a líčí národní pout portugalskou dne 13. května 1931. (Fatima-Verlag, Bamberg.)

Devotionalie fatimské možno dostali ve Verlag „Nazareth“, Basel (Basilej) ve Švýcarsku, Thiersteinallee 55.

Fatima náležela k diecési lisabonské, od roku 1918 však náleží k nově zřízenému biskupství v Leirii. K prvnímu biskupovi v Leirii, don Joséovi, mělo nejmenší z dětí, Hyacinta, zvláštní poslání, což mělo za následek, že biskup se stal zvláštním ctitelem Fatimy.

Fatima leží u dráhy z Lisabonu do Koimbry; na stanici Ceissa Ourem nutno však vystoupiti a odtud jsou tři hodiny do Fatimy. Místo zjevení je 3 km jižně od Fatimy, v údolí Irie. Kdo přichází od západu z Leirie, musí jíti 5 hodin.

Ony tři děti bydlely v Aljustrel, vesnička do Fatimy přifašená, 2 km vzdálená. Žije z nich ještě jen Lucie, nyní „Lucie Ježíškova“, řeholnice v biskupském městě Tuy v Portugalsku.

V Portugalsku vychází 13. každého měsíce „Voz da Fatima“, podávající zprávy o mnohých podivných uzdraveních. Biskup z Leirie vydal 13. října 1930 pastýřský list, v němž zjevení fatimská označuje za věrohodná a účtu Panny Marie z Fatimy dovoluje. Německý překlad listu ve Schildwache (čís. 10. a 11., 1930), Verlag „Nazareth“, Basel.

60. Svatý Josef, pěstoun Páně.

(19. března neb 3. neděli po velikonoci.)

Jděte k Josefovi! (I. Mojž. 41. 55.)

Ne bez důvodu svatý Josef, pěstoun Páně, bývá zobrazován, an drží v ruce hůl či prut, z něhož vykvétá bílá lilie. Důvodem tím jest následující událost, kterou známe z podání i z vidění zbožných lidí. Když Marii Panně, která od svého dětství byla vychovávána při chrámu jerusalemském, bylo 14 let, byla odtud propuštěna a oznámeno jí od kněží, že se má podle zákona Mojžíšova provdati za muže ze svého kmene, totiž z rodu Davidova. Ale poněvadž Maria Panna, bez poskvrny počatá a andělsky čistá, do manželství vstoupiti nechtěla, dotazoval se velekněz ve svatyni svatých po vůli Boží. I dostalo se mu odpovědi, že Maria z královského rodu Davidova zasnoubiti se má s neženatým mužem téhož rodu. Ustanoveno, aby svobodní mužové z rodu Davidova přinesli každý ratolest či prut a položili jej na oltář chrámu, a čím prut se zazelená, ten má býti snoubencem Mariiným. Učiněno tak, ale žádný prut se nezazelenal. Zapomněli na Josefa, chudého tesaře. Nyní musel i on svůj prut přinést, a ejhle, ten se hned na druhý den rozželeňal a vypučela z něho bílá lilie. — Něco podobného stalo se již před staletími za času Mojžíšova. Tehdy poručil Bůh, aby každý z vůdců jednotlivých kmenů Izraelských přinesl prut s napsaným svým jménem a položil jej do svatyně před stánek úmluvy. Který z nich má býti zvolen za velekněze, toho prut se zazelená. A hned na druhý den nalezeno, že zazelenal se prut Aronův, že rozkvetl a vydal ovoce, mandle. Tím zázrakem byl tedy Aron od Boha ustanoven za velekněze. (4. Mojž. 17.) Tak bylo i při vyvolení svatého Josefa. Tím splněno i proroctví Isaiáše proroka (11. 1.): „Vzejde prut z kořene Jesse a květ z kořene jeho vypučí.“ Jesse jest otec Davida krále, tedy z kořene Jesse je zde totéž, jako z kořene Davidova. Podivným úkazem na prutu Josefově zřetelně dáno najevo, že svatý Josef má vyplniti podle úradku Božího důležitou úlohu, že k něčemu velikému jest určen. Chceme dnes u příležitosti jeho svátku uvažovati o jeho velikém důstojenství a o jeho moci, aby tím více vzrostla naše důvěra k němu. Budeme-li mít k němu velikou důvěru, můžeme mnohého dosíci, budeme-li se k němu ve všech potřebách utíkat.

1. Po Matce Boží má svatý Josef mezi všemi svatými důstojnost nejvyšší.

Svatý Basil píše: „Ani anděl ani kterýkoli jiný svatý neměl té cti nazýván býti otcem Syna Božího. Tímto jménem otec je svatý Josef výše postaven než všichni patriarchové, proroci, apoštolové a biskupové, výše než všichni svatí. Ti mají jen jméno služebníci Boží, kdežto svatý Josef byl vyznamenán jménem o t c e.“ Ovšem, poněvadž Maria Panna počala

z Ducha svatého a tedy zázrakem se stala matkou Kristovou, není svatý Josef přirozeným otcem Ježíšovým, nýbrž jen jeho pěstounem. Ale v očích lidí považován byl za jeho otce a také se mu na několika místech Písma svatého to jméno dává.

Důstojností je svatý Josef první po Matce Boží. Není pochybnosti, že Maria má důstojnost nevyšší, jakou kdy člověk na zemi měl. Žádný král ani královna se jí nevyrovná; bylať skutečnou matkou toho, který svět stvořil, slunce, měsíc a hvězdy na obloze upevnil, kterému se v nebi klaní nesčíslné zástupy andělů. Ale poněvadž svatý Josef vykonával před zákonem právo otcovské nad tímto vtěleným Stvořitelem světa a ten mu byl p o d d á n, je jeho důstojnost blízka důstojnosti Matky Boží. Papež Lev XIII. vydal dne 15. března roku 1889 encykliku o úctě k svatému Josefovi a praví v ní: Jistě důstojnost Matky Boží je tak vznešená, že se jí nic nevyrovná; ale poněvadž Josef svazkem manželství s ní spojen byl, je nade vší pochybnost jisto, že on se více než kdokoli jiný této nepřekonatelné důstojnosti (Matky Boží) blíží.

Jistě také Ježíš Kristus po Matce své na zemi nikoho více n e m i l o v a l než svého ochránce, strážce, živitele, svatého Josefa. Z toho možno souditi, jakou moc přimluvy má svatý Josef na nebi. A ještě z jiného důvodu je svatý Josef v takové vážnosti u Boha.

2. Svatý Josef vynikal také velikou svatostí života.

Není pochyby, že by sv. Josef k tak veliké důstojnosti ochránce vtěleného Syna Božího sotva byl vyvolen býval, kdyby se nebyl vyznamenal zvláštní svatostí života. Ctihodná služebnice Boží Anna Kateřina Emmerichová praví ve svých zjeveních, že sv. Josef již záhy si umínil vésti život panický a že proto jakož i pro přímou povahu byl od svých známých znevažován. Ctnostný a skromný život sv. Josefa se tedy nelíbil světským lidem jeho okolí. Když Panna Maria mu po zasnoubení projevila úmysl zůstatí pannou, souhlasil ihned a velmi se z toho radoval. Viděti z toho, že sv. Josef měl velikou touhu po dokonalosti. Písmo svaté nazývá jej s p r a v e d l í v ý m. (Mat. 1. 19.) Jistě pro tuto spravedlnost jeho života dostalo se mu toho štěstí chovati na rukou svých toho, po němž patriarchové a proroci toužili a jehož králové očekávali. Papež Pius IX. napsal: „Kolik králů a proroků toužilo uviděti očima svýma toho dávno zaslíbeného. Josef však nejen jej uviděl, nýbrž žil s ním v největší důvěrnosti, s otcovskou věrností na loktech jej nosil a božskou jeho tvář líbal.“

Ze svatosti jeho života jest vysvětlitelné, že se svatý Josef těšil z neustálé s p o l e č n o s t i a n d ě l a, který mu často zjevuje úmysly Boží. Když Josef zpozoroval, že Maria stala se matkou a neznaje ještě tajemství vtělení, ale neopovažuje se také posuzovati ji, chtěl ji opustiti, zjevuje se anděl, řka: „Josefe, synu Davldův, neboj se přijmouti Marli, man-

želku svou, neboť co se v ní počalo, z Ducha svatého jest. Porodí pak syna a nazveš jméno jeho Ježíš, neboť on spasí lid svůj od hříchů jejich.“ A to všecko stalo se, aby se naplnilo, co bylo pověděno od Pána skrze proroka řkoucího: „Aj, panna počne a porodí syna a nazvou ho jménem Emmanuel, t. j. S námi Bůh. (Mat. 1. 20.) — Když pak Herodes po příchodu svatých mudrců hleděl Ježíška usmrtiti, zjevuje se opět Josefovi anděl a praví: „Vstaň, vezmi dítě a matku jeho a utec do Egypta a zůstaň tam, až řeknu tobě. Neboť Herodes bude hledati dítě, aby je usmrtil.“ (Mat. 2. 15.) A sv. rodina se ihned v noci vydává na cestu do Egypta. A za několik let, když král Herodes zemřel, zase přichází anděl a praví k Josefovi: „Vstaň, vezmi dítě a matku jeho a jdi do země izraelské, neboť zemřeli ti, kteří hledali bezživotí dítěte. (Mat. 2. 20.) Tato neustálá poselství andělská jistě nabádala Josefa k svědomitému plnění vůle Boží. A pak, dlouhá leta trvající styk se Synem Božím a s Marií, plnou milosti, jistě působil na sv. Josefa tak, že již z té příčiny musel dostoupiti neobyčejně vysokého stupně dokonalosti.

Svatému životu se sluší také s v a t á s m r t, podle přísloví: Jaký život, taková smrt. A sv. Josef měl skutečně smrt neobyčejně blaženou. Stálíť u jeho lůžka Ježíš a Maria a v loktech Mariiných vydechl sv. Josef duši svou. Poněvadž měl smrt tak blaženou, bývá sv. Josef ctěn jako patron umírajících a vyzýváme jej, aby nám vyprosil šťastnou hodinku smrti. Podle vidění svatých osob zemřel sv. Josef ještě před veřejným vystoupením Kristovým, kdy Kristu Pánu bylo asi 29 let. Bůh vzal sv. Josefa s tohoto světa, aby ho ušetřil těžkých muk duševních, když by viděl všecko pronásledování a konečně hořkou smrt Ježíšovu na Kalvarii. Jak by to byl vše mohl snášet, když i „milostl plná“ Matka pod tím hořem klesala.

3. Přímluva sv. Josefa v nebi jest velmi mocná a osvědčuje se ve všech potřebách.

Přimlouvá-li se za nás svatý Josef, který Synu Božímu zde na zemi tolik služeb a dobrodiní prokázal, jistě jeho přimluvy Kristus Pán nezamítne. Je dosti příkladů o tom, že svatý Josef i v potřebách denních i v hodině smrti často podivuhodně pomohl, byl-li o pomoc vyzván. Sv. Bernardin ze Sieny († 1444) praví: „Není pochybnosti, že Kristus Pán v nebi nezapře přátelství a úctu, kterou měl k sv. Josefovi zde na zemi jako syn k otci . . . Proto má sv. Josef u Boha převelikou moc.“ — Svatý Alfons praví: „Svatého Josefa Kristus Pán miluje nejen jako přítele, nýbrž jako otce; proto jest jeho přimluva mocnější než ostatních svatých.“ — Svatá Terezie praví, že modlitba její k svatému Josefu nikdy nebyla marná ani v potřebách duše ani v potřebách těla. Praví také: „Nemohu si vzpomenouti, že bych kdy byla svatého Josefa někdy marně o něco prosila.“ — Učínme si tedy sv. Josefa přítelem a modleme se k němu denně. Poněvadž přátelé si pomáhají, neopustí nás, až budeme v nějaké bídě k němu o pomoc volati. Proto nemohu, milí posluchači, než opakovati vám slova,

jimiž farao lid svůj posílal k starověkému patriarchovi: „Jděte k Josefovi!“

4. Svatý Josef dojde ještě před koncem světa v křesťanstvu veliké cti.

Tak myslí mnozí svatí. Jako egyptský Josef, který po největším ponížení se stal místokrálem země egyptské, konečně se dal poznati bratřím svým a ukázal jim velikou moc svou, tak se i lépe pozná ke konci světa velikost a moc svatého Josefa; pak bude i více ctěn a vzýván.

Za svého pozemského života se svatý Josef nestkvěl před světem. Svět jej neznal, ba nějaký čas jim pro jeho bezženství, pro jeho poctivou prostotu, ba snad i pro jeho chudobu pohrdal. Toto pohrdání cítit i z toho, že současníci, chtěje se pohrdlivě vyjádřit o Spasiteli, říkali: „Je to syn tesařův.“ (Mat. 13. 55.)

V katolické církvi svatý Josef již došel cti. Skoro v každém kostele jest jeho socha neb obraz. Dva církevní svátky jsou ustanoveny na jeho počest: 19. března jeho svátek a třetí neděli po velikonoci slavnost Ochrany svatého Josefa, nařízená již Piem IX. (10. září roku 1847), v poslední době stále více zdůrazňovaná. Křesťanstvo si jej zvolilo za patrona dobré smrti a Pius IX. prohlásil jej za ochránce katolické církve (8. prosince 1870). Ale ke konci světa se sláva svatého Josefa zvýší; bude prý nalezeno jeho neporušené tělo k veliké radosti křesťanstva.

Podle Anny Kateřiny Emmerichové, velké visionářky, zemřel prý svatý Josef v Nazaretě ve věku 63 let, když Ježíšovi bylo 29 let, a tam prý byl pochován. Křesťané prý později jeho tělo převezli do Betlema, kdež prý dosud odpočívá a to neporušeno. Nápadné jest, že tvrzení toto souhlasí s podobným tvrzením belgického divotvorce Paula de Moll, který zemřel v pověsti svatosti roku 1896. Také on tvrdil, že neporušené tělo svatého Josefa bude ještě jednou nalezeno k velké radosti křesťanů. Čím více bude svatý Josef uctíván, tím spíše bude jeho tělo nalezeno. (P. Paul v. Moll, 1918, u Stengera, Bolchen v Lotrinsku, str. 165.)

Uctívejme tedy vroucně svatého Josefa a prosme jej denně, aby nám vyprosil šťastnou hodinku smrti, aby i při naší smrti, tak jako při jeho, Ježíš a Maria při nás stáli. Amen.

61. Narození Kristovo.

A světlo ve tmě svítí. (Jan 1. 5.)

Mnohé, co Ježíš Kristus činil nebo co se v jeho životě přihodilo, mělo tajuplný význam; mělať nám tím zároveň býti zvěstována nějaká pravda náboženská. Skutky Kristovy jsou tedy také svého druhu kázáním. Na

příklad vzkříšení Lazarovo. Kristus Pán, vzkřísiv Lazara, již čtvrtý den v hrobě ležícího a již zapáchajícího, chtěl nám dáti důkaz, že na konci světa také ostatní lidé vzkřísí k novému životu. Anebo proměněním vody ve víno při svatbě v Káni chtěl Kristus Pán připravovati mysl svých učedníků na proměnění vína ve svou krev při poslední večeři a při mši svaté, dokazuje tu zázrakem, že k takovému proměnění moc má. — Utišení bouře na moři na pouhý svůj rozkaz chtěl Kristus Pán naznačiti, že loď církve bude bouřemi zmítána, ale že Kristus Pán ji svou božskou pomocí ze všech útoků nepřátel vítězně vyvede. I při smrti své na Kalvarii kázal Kristus nejen sedmerem svých posledních slov, ale i jinými okolnostmi, k nimž ani slova říci nemusel. Tak na příklad visel Kristus mezi dvěma lotry, na pravici byl kající a omlostněný, na levici nekající a zavržený. Tím naznačen poslední soud, při němž Kristus postaví spravedlivé po pravici, zlé po levici své. Také zatmění slunce při smrti Kristově znamenalo něco, a to že zde umírá Kristus, který jest světlo světa. Když při jeho smrti se roztrhla opona chrámová, která oddělovala svatyni svatých, mělo tím býti naznačeno, že smrtí Spasitelovou se nebe otvírá atd.

Jako při smrti Kristově se mnohé stalo, co mělo zvláštní význam a bylo nám takřka kázáním, tak i při jeho narození. Tridentský katechismus právem dí: „Kristus začal učit již při svém narození, dříve než ze sebe vydal sebemenší slovo.“ Chci dnes ukázat, že skoro vše, co se při narození Kristově stalo, má hluboký význam naučný.

1. Předně učí nás Ježíšek pokoře.

Syn Boží vzal na sebe přifrozenost lidskou; abychom mluvili se svatým Pavlem: „Zmařil sebe sama, přijav způsobu služebníka.“ (Filip. 2. 7.) Sv. Ambrož volá: „Nejvyšší přijal způsobu služebníka, aby služebník pánem se stal.“ Představme si, že by syn královský celá leta konal službu otrokou, aby poddané své z otroctví osvobodil; každý by se podívoval jeho dobrovolnému pokoření. Nekonečně větší jest pokoření Syna Božího, neboť nekonečně větší jest rozdíl mezi Bohem a člověkem, než mezi králem a otrokem. — Syn Boží si ne zvolil za místo svého narození palác, nýbrž chlév, ne nádherné lože, nýbrž jesle. Vskutku, veliká pokoření! Pěkně praví svatý Augustin: „Hle, ten který svět nese, leží v jeslích; ten, který anděly sytí, od matky jest kojen. Silný stal se slabým, aby slabé posílil.“ A svatý Pavel: „Kristus, bohat jsa, stal se chudým, abychom zbohatli chudobou jeho.“ (2. Kor. 8. 9.) — Syn Boží se mohl na světě objeviti jako dospělý muž, ale on přichází jako pokorné dítě, aby tím spíše nás k sobě přilákal. Před dospělým pánem plaše ustupujeme, děťátku však blížíme se bez bázně, ba máme s ním útrpnost, slyšíme-li je plakat. Kristus Pán tedy mohl právem říci: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočnutí duším svým.“ (Mat. 11. 29.) A poněvadž Spasitel miluje pokoru, nepovolal k jeslím svým vysoké pány, kteří si zakládají na svém postavení, nýbrž prosté pastýře a pak opo-

vrhované pohany. — K pastýřům na luzích betlemských poslal anděla, aby jim zvěstoval narození Spasitele světa. Pohanské mudrce povolal zjevem na nebi, podobným hvězdě, aby jim ukázal cestu k Betlemu. Z toho se můžeme učit důležité pravdě: „Chceme-li dojít zalíbení u Boha, musíme v sobě potlačovat každé hnutí pýchy, nesmíme si zakládat na svém postavení, jmění, schopnostech atd. To jsou samé věci, které při smrti ztratíme a které před Bohem nemají skutečné ceny. Jsou to jen dary, které on nám svěřil, a jen to, co z nich vytěžíme, to jest ctnosti a dobré skutky, zjednájí nám zalíbení u Boha. Jen jimi zjednáme si věčnou blaženost a zde na zemi pokoj duše, onen pokoj, který andělé nad Betlemem zvěstovali slovy: „Na zemi pokoj lidem dobré vůle.“ Ale ne nadarmo bylo napřed řečeno: „Sláva na výsostech Bohu!“ Jestli to nejen první podmínka onoho pokoje, jest to také první myšlenka vánoční: slaviti Boha a děkovati mu za velikou dobrotu jeho, neboť:

2. Ježíšek nám svým příchodem hlásá velikou lásku Boží k nám lidem.

Kristus Pán praví: „Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal.“ (Jan 3. 16.) Bůh neposlal snad anděla na zem, aby nám svým učním a svým příkladem ukázal cestu k nebi, nýbrž dal svého vlastního Syna, kterého nekonečně miluje. Již rodiče pozemští milují své děti, zvlášť své jedináčky. Čím více nejdokonalejší Bůh, jenž jest láska sama, miluje jednorozeného Syna svého. A přece jej dal pro naše spasení! — A tento Syn Boží nepřišel panovat, nýbrž přišel z lásky k nám vzít na sebe mnoho obtíží a muk, chtěl žít v chudobě a ponížení, ve strádání a pronásledování, chtěl konečně umřítí krutou smrtí na kříži. A za koho? Za nás, hříšníky, za nás, otroky. Kdyby pán kráčel se synem svým a se služebníkem svým podél hluboké vody a služebník z neopatrnosti do ní spadl — a kdyby pán řekl synu svému: „Skoč za ním a zachraň jej!“ zda nezasli by všichni a neřekli: „Zdá se, že služebníka více miluje než syna svého, neboť pro služebníka vydává v nebezpečí život syna svého.“ A podobně Bůh. Proto volá svatý Augustin (v Exultet): „A b y s l u ž e b n í k a v y k o u p i l , s y n a j s l v y d a l !“ Patriarcha Abraham nemohl podat většího důkazu své lásky k Bohu než když ochoten se ukázal obětovati mu své nejmilejší, svého syna Izáka. Také Bůh nemohl už krásnějším způsobem ukázat, jak nesmírně nás lidmi miluje, než tím, že dal Syna svého jednorozeného pro naše spasení. Svatá Koletta říkala: „Kdybychom věděli, jak velice nás Bůh miluje, zemřeli bychom radostí.“

Poněvadž Bůh k nám jest tak dobrý, máme i my jej z celého srdce milovati. Napomíná nás sv. Jan apoštol: „Milujme Boha, poněvadž on prve miloval nás.“ (I. Jan 4. 19.) Nemáme se tedy před ním ani tak lekati a otrocky se báti, jako spíše s dětinnou důvěrou k němu se blížit. (Řím 8. 15.) Ale lekati se máme hříchu. Poněvadž Bůh tak nás miluje, tedy jest

urážkou, ba zraněním této lásky neuznávati a neopětovati ji. Sv. B r i g i t ě († 1373) zjevil se jednou Kristus krví zbrocený a bílí strašně rozedraný. Svatá Brigita se ulekla a lázala se: „Ó Pane, kdo ti způsobil ty rány?“ A Kristus Pán odpověděl: „Má dcero, tak zraňují mne ti, kteří mou láskou pohrdají.“ — Belgický divotvorce Paul v. Moll († 1896) napomíná nás tedy, abychom nejen, posvěcující se dobrým úmyslem, říkali denně: „Všecko ke cti Boží — ale abychom přidávali k tomu: „a z lásky k Pánu Bohu!“

3. Jezulátko hlásá nám dále nutnost odříkání.

V jaké chudobě se Ježíšek narodil! Ve chlévě, v jesličkách, na seně. Matka Boží i pěstoun Páně byli tak chudí, že nemohli Ježíškovi zjednat ani tolik pohodlí, kolik se i chudým dětem dostává. Spasitel nám tedy hned při vstupu na tento svět chtěl dáti příklad odříkání, ukázali nám, že požitky a radovánky nejsou cestou do nebe, nýbrž že k dosažení věčné blaženosti jest třeba sebezáporu a odříkání. Věčná blaženost musí jako každá vzácná věc býti něčím vykoupena. Mnozí, zvláště mladí lidé myslí, že jsou tu pro užívání a zábavu; chtějí užívat i vyžítí se, jak říkají. Jdou dokonce i širokou a pohodlnou cestou, která vede k záhubě, a nikoli úzkou a trnitou cestou, která vede do nebe, jak Kristus Pán řekl v kázání na hoře. (Mat. 7.) Abychom se naučili choditi cestou odříkání a sebezapírání, což jest tak nevyhnutelné ke spáse, nařizuje katolická církev půst. Dobří katolíci jej tedy zachovávají. Příklad čas, ze toho budoucím želeť, že církev poslechl. Kdo se umí přemáhati, zakusí již zde nebeského pokoje ve své duši, takřka předtuchy věčné blaženosti. To jest ten nebeský pokoj, o němž andělé zpívali: „Pokoj lidem dobré vůle!“

4. Zpěv andělů při Kristově narození zvěstoval, že Ježíš lidstvu pokoj přináší.

Budoucí Spasitel byl již od proroků označen jako kníže pokoje (Is. 9. 6.), a to právem. Přinesl lidem jeden z nejvyšších statků, pokoj. Praví sám: „Pokoj svůj dávám vám, ne jako svět jej dává, dávám já vám.“ (Jan 14. 27.) Svět, to jest radosti a užívání světa, přináší člověku pokoj klamný, který se dříve či později promění v hořkost a zhnusení. Poněvadž Kristus Pán jest ten, který přinesl pokoj, proto rád pozdravoval své apoštoly slovy „Pokoj vám!“ (Jan 20. 20.)

Spasitel nám přináší t r o j í p o k o j. Především p o k o j s B o h e m, smír lidstva s Bohem pozdějším svým hořkým umučením a svou smrtí na kříži. Bůh totiž byl prvním hříchem v ráji i následujícími hříchy uražen a musel býti usmířen. Že jest třeba Boha usmířit, to věděli lidé dávno před narozením Kristovým. Pohanští národové přinášeli na usmíření božstva četné oběti, dokonce oběti lidské. I Židé každodenně ve chrámě obětovali oběti, zvlášť oběť na den smíření a beránek velkočinný byly předobrazy budoucí smrti Kristovy na kříži. Že oběť na kříži smír s Bohem přinesla a nebe otevřela, bylo při smrti Kristově ukázáno tím, že roztrhla se

opona chrámová, která zahalovala svatyni svatých. Také pokoj s lidmi chtěl nám Kristus Pán přinést a dáti tím, že tolik zdůrazňoval lásku k bližnímu, i k nepřítelům a nás nabádal k mírnosti a smířlivosti. Kdyby lidé více dbali příkázání a napomínání Kristových, nebylo by mezi nimi sporů ani válek a na zemi by byl takřka ráj. Také pravý pokoj duše by zavítal do srdcí lidí. Tohoto pokoje dosahujeme především poznáním a následováním nauk Kristových. Učení Kristovo jest pokrmem duše, který ji navždy sytí a ne jen na krátký čas jako pokrm těla. Proto pravil Kristus Pán Samaritance: „Kdo bude pít vody, kterou já mu dám, nebude žízniti na věky.“ (Jan 4. 13.) A přislubuje velebnou Svátost v synagoze karnaumské, praví: „Kdo ke mně přijde, nebude hladověti.“ (Jan 6. 35.)

5. Pozoruhodny jsou i jiné okolnosti při narození Kristově a mají zvláštní význam.

Spasitel přišel na svět v noci jako rosa, poněvadž svým evangellem měl lidstvo občerstvit jako rosa byliny. Proto volal již prorok Isaiáš: „Rorate, t. j. rosu dejte, nebesa, a oblakové dštěte spravedlivého!“ (Is. 45. 8.) — Spasitel přišel v noci, tedy v temnotě, poněvadž tehdejší lidstvo většinou sedělo v temnotě, neznajíc pravého Boha.

Ale při Kristově narození ukázalo se světlo na nívách betlemských a na nebi se ukázal zjev hvězd podobný. Světlo mělo naznačovati, že sestoupil na zem ten, který svým učením lidstvo osvítí a proto bude o sobě moci říci: „Já jsem světlo světa, kdo jde za mnou, nekráčí ve tmě.“ (Jan 8. 12.) A hvězda vysoko na nebi znamená v údcích nebo knížetech nad svými poddanými. Bylo jí tedy naznačeno, že Spasitel nám bude přikladem a panovníkem, králem.

Narodil-li se Pán Ježíš v Betlemě mezi pastýři a ovečkami, má to také svůj význam. Spasitel jest totiž dobrým pastýřem (Jan 10. 11.) velkého stáda, to jest církve katolické, kterou řídí až do konce světa svým náměstkem v Římě.

Ježíšek byl po svém narození vložen do jeslíček z dřeva, čímž mělo býti znázorněno, že umře na dřevě, na dřevěném kříži. Poněvadž v jeslíčkách bývá píce, je tím znázorněno, že on se dá za pokrm lidem ve velebné Svátosti.

Ježíšek se narodil za sčítání lidu v římské říši, neboť k tomuto sčítání musel se odebrat Maria a Josef do Betlema, aby se tam dali zapsat. Tímto sčítáním při narození Kristově budíž upozorněno na jiné sčítání, na jinou přehlídku při jeho druhém příchodu, totiž na poslední soud.

Nakonec své řeči obracím se k svaté Panně, které se dostalo toho štěstí býti matkou Syna Božího. Často slyšíte říkat, že Ježíš se narodil z panny chudličké, že Maria byla panna chudobná a pod. Cože, Matka Boží že jest panna chudobná? Není pravda, že ve skutečnosti byla chudobná. Nikdo na světě není bohatší než ona, neboť ona

jest matkou toho, který celý svět stvořil a jemuž celý svět náleží. Je matkou nejvyššího panovníka, Krále králů, před nímž nejen pastýři klekli na kolena, ale i králové od východu se mu klaněli a jej dary svými ctili. Matka Boží jest nesmírně bohata. Má v nebi nyní nejvyšší čest a slávu jako královna andělů a královna všech svatých. Poněvadž tedy Matka Boží je tak bohata a v nebi tak mocna u Syna svého, radím vám, obraťte se ve všech potřebách na tuto „pannu mocnou“. Ježíš Kristus neodřekne jí nic, pamětliv jsa tak mnohých dobrodiní, jimiž jej za jeho pozemského života zasypávala její mateřská láska. Proste denně tuto nebeskou matku svou, aby i vám se dostalo jednou toho štěstí, Syna Božího, který jako bezbranné dítě ležel v jesličkách, uviděti v jeho nebeské slávě. Amen.

62. Rozličná jména Spasitelova.

(První neděle v lednu, resp. neděle po 1. lednu.)

Ve jménu Ježíše klekej každé koleno.

(Filip. 2. 10.)

V královských rodinách je zvykem dávat dětem při křtu mnoho jmen. Chce se asi i tím ukázat na vznešenost dítěte. Také syn nebeského krále, Spasitel světa, dostal, a to již před svým narozením mnoho jmen, několik od proroků Starého zákona, pak jedno jméno od svého nebeského Otce, a několik pojmenování sám sobě dal. Od Boha Otce dostal jméno *Ježíš*, neboť tak na rozkaz Boží zvěstoval anděl Panně Marii a pak i svatému Josefovi; od proroků nazván byl *mesiáš*, řecky *Kristus*, to jest Pomazaný, také *Emmanuel*, to jest *S námi Bůh*, také *Beránek Boží*. Sám se nazval *Světlem světa*, *Dobrym pastýřem*, *Chlebem nebeským*, *Cestou*, *Pravdou* a *Životem*, *Vzkříšením mrtvých*. Od nás je nazýván *Spasitelem*, *Salvátorem*, poněvadž lidem přinesl spásu. O těchto rozličných jménech a označeních jeho chci dnes promluvit, anať církev katolická dnes v první neděli lednovou (nebo dne 2. ledna) slaví svátek Nejsvětějšího Jména Ježíš.

1. Od Boha Otce dostal Spasitel již před narozením jméno *Ježíš*.

Při zvěstování řekl archanděl Gabriel Marii: „Porodíš syna a nazveš jméno jeho *Ježíš*; tenť bude veliký a synem Nejvyššího.“ (Luk. 1. 31.) Anděl zde prohlašoval rozkaz Boží. Jméno *Ježíš* je tedy dáno od samého Boha Otce v nebesích. Jméno *Ježíš*, hebrejsky *Jehošua*, *Jošua*, znamená *Zachránce*, *Vykupitel*, *Osvoboditel*. Proto později nazýváje

anděl svatému Josefovi: „Dáš mu jméno Ježíš, n e b o ť on vykoupí lid od hříchů jeho.“ (Mat. 1. 21.)

Poněvadž jméno Ježíš pochází s nebe, má i velikou moc; vzývání jeho přináší pomoc v pokušeních a nebezpečích. Služebnice Boží Maria Josefa Lindmayrová, karmelitka v Mnichově († 1726), zkusila často, jaká je moc ve jménu Ježíš. Řeholnice ta byla obdařena zjeveními, i blížili se k ní často dobří i zlí duchové. Zlí pak se okamžitě obraceli na útěk, jakmile vyslovila jméno Ježíš. Pekelní duchové se lekají tohoto jména, jako my se lekáme, když vedle nás se zablýskne. Vzpomeňme, že Kristus Pán slíbil apoštolům: „Ve jménu mém budou zlé duchy vymítati.“ (Mark. 16. 7.) Také v neštěstí a nebezpečí se nesčetněkrát již osvědčilo vzývání svatě jméno Ježíš. Je také slíbeno, že v y s l y š e n a b u d e m o d l i t b a t o h o , k d o p r o s í t i b u d e o n ě c o v e j m é n u P á n a J e ž í š e . „Amen, amen, pravím vám, začkoli prositi budete Otce ve jménu mém, dá vám.“ (Jan 16. 23.) Ve jménu Ježíšově apoštolové činí d i v y : Petr praví chromému ve bráně chrámové: „Ve jménu Ježíše vstaň a chod!“ (Skut. ap. 3. 6.) a chromý pak ihned uzdraven, vstane a velebí Boha.

2. Archanděl Gabriel nazval Spasitele také Kristem.

Řecké slovo Kristus, hebrejsky mesiáš, znamená Pomazaný. Tohoto pojmenování užívá archanděl Gabriel, když v zajetí babylonském proroci Danielovi označuje čas příchodu Spasitelova. V tomto prorocství o 70 ročních týdnech nazývá Gabriel Spasitele opětovně Kristem (Dan. 9. 25.). Proč nazývá se Spasitel Pomazaným? Pomazanými Páně nazývali se u Židů proroci, velekněží a králové, a to proto, že na tento svůj úřad byli pomazáváni olejem na temeni hlavy. Pomazání to mělo naznačovat, že jako poslové Boží těší se zvláštnímu osvětlení. Olej, který hoří a svítí, je totiž obrazem osvětlení. Když tedy očekávaný Spasitel jest označován jako Pomazaný, tedy je tím řečeno, že bude prorokem, veleknězem a králem.

Podle něho i my, jeho věřící, nazýváme se křesťany, christiani. A právem; byliť jsme při křtu svatém olejem pomazáni, čímž mělo býti naznačeno, že křtem stáváme se dítkami nebeského krále, tedy účastni královského důstojenství. Tím je nám dáno na srozuměnou, že máme panovat nad zlými žádostmi těla. Již Kainovi řekl Bůh: „Buď pod tebou žádost tvá a ty panuj nad ní.“ (1. Mojš. 4. 7.)

3. Spasitel se u proroků nazývá také Emmanuel.

Prorok Isaiáš zvěstoval: „Panna počne a porodí syna a nazváno bude jméno jeho Emmanuel, to jest S v á m i B ů h.“ (Is. 7. 14.) Toto jméno tedy má na zřeteli v t ě l e n í Syna Božího, které svatý evangelista Jan vyjadřuje slovy: „Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi.“ (Jan 1. 14.) To jest Syn Boží stal se člověkem a mezi námi jako člověk pobyl 33 let. Kdy uskutečnilo se vtělení? Uskutečnilo se při zvěstování narození Kristova. Tehdy řekl anděl: „Počneš a porodíš syna a nazveš

jméno jeho Ježíš. Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouti bude.“ (Luk. 1. 31.) A v okamžiku, kdy Maria řekla: „Staniž se mi podle slova tvého“ (Luk. 1, 38.), skutečně vtělení. Svatý Bernard praví: „Toto slovo Mariino svolalo věčné Slovo s nebe na zemi.“ Při stvoření řekl Bůh „Buď!“ — při vtělení však toto slovo: „Staň se!“ vyřkla Maria. Vtělení Syna Božího jest pro nás tajemstvím. Svatý Jan Zlatoústý praví: „Vím, že Syn Boží se stal člověkem; ale jak se to stalo, nevím.“ — Jako u nás lidí tělo a duše spojeny jsou v jednotu osoby lidské, tak v Kristu božství a člověčenství, božská a lidská přirozenost spojeny jsou v osobu bohočlověka. Vtělením Syna Božího dostalo se nám lidem veliké důstojnosti. Jako slunce v prostoru světovém své světlo vyzařuje na planety, v jejichž středu stojí, tak Kristus Pán ozařuje svým božským světlem všechny lidi, mezi nimiž žil 33 let. My lidé máme při tom i jednu přednost před anděly. Neboť jakkoli andělé mají přednost jiné, nejsou na příklad podrobeni nemocem a smrti, přece Bůh nevzal na sebe přirozenost andělskou, nýbrž lidskou, nestal se bratrem andělů, nýbrž nás lidí. Kdyby andělé schopni byli závidět, museli by nám toho závidět. Zůstávejme tedy vždy pamětlivi tohoto vysokého důstojství, nanejvýš když tělo nebo ďábel nás chtějí svést k něčemu zlému. Jaké by to bylo neštěstí, kdybychom my, jejichž přirozenost povýšil a posvětil Bůh tak velice, že ji vtělením pojal v božskou svou osobu, kdybychom měli věčně býti od Boha odloučeni? Považme slova proroka Jeremiáše: „Zlé a hořké jest opustiti Pána Boha svého.“ (Jer. 2. 19.) Varujme se hříchu, aby Emmanuel, to jest Bůh s námi, také věčně zůstal s námi v nebeské slávě.

Chci při tom připomenouti, že Emmanuel byl s námi a mezi námi nejen před 1900 lety, nýbrž že ještě nyní stále mezi námi přítomen jest ve velebné Svátosti oltářní. Proto když kněz před svatým přijímáním ukazuje svatou Hostii, tu říká slova, kterými Jan Křtítel lidu přicházejícího Pána Ježíše ukazoval: „Ejhle, beránek Boží, jenž snímá hříchy světa.“ (Jan 1. 29.)

4. Beránkem Božím zvali Krista Pána již proroci.

Beránek, kterého Židé obětovali a požívali při východu z Egypta a pak vždy na památku toho o velkonocích, byl předobrazem Spasitele. Jako tomuto beránkovi nesměla býti kost zlámána, tak ani Ježíši na kříži nebyla. A jako krev beránka velkonočního označeny byly dveře Izraelitů, tak krev Beránka Božího nejen tekla po dřevě kříže, ale označuje i duše spasených. Beránek velkonoční měl zvlášť naznačovat velikou trpělivost Spasitelovu. Tak také to vyjadřovali proroci. Isaiáš (53. 7.) praví: „Jako ovce k zabití veden bude.“ A Jeremiáš (11. 19.) klade do úst Spasitele slova: „Já pak byl jsem jako trpělivý beránek, který k zabití veden jest.“ Nadlidskou trpělivostí dává však Spasitel i nám příklad, abychom strasti života snášeli s odevzdaností do vůle Boží, neboť bez utrpení a trpěli-

vého snažení není věčné odměny. Svatý Pavel dí: „Mnohým soužením musíme vejít do království Božího.“ (Sk. 14. 21.) Buď nám tedy při utrpení heslem a modlitbou slovo téhož Beránka Božího: „Otče, ne má, ale tvá vůle se staň!“

5. Kristus Pán slovem i příkladem nás poučoval, tedy rozum náš osvětloval: právem sám sebe nazval světlem světa.

Již při narození jeho objevilo se nad luhy betlemskými veliké světlo. (Luk. 2. 9.) — Také stařec Simeon nazval jej při obětování ve chrámě „světlem k osvícení pohanů“. (Luk. 2. 32.) Jako světlo zaplašuje tmu, tak nauka Kristova zaplašila temnoty pohanství.

Praví tedy o sobě Kristus Pán: „Já jsem světlo světa; kdo mne následuje, nebude ve tmě, nýbrž bude mít světlo života.“ (Jan 8. 12.) A zase: „Já jsem přišel jako světlo na svět, aby žádný, kdo ve mne věří, nezůstal ve tmě.“ (Jan 12. 46.) A svatý evangelista Jan (1. 5.): „Světlo ve tmě svítí, a tma ho nepojala,“ to jest lidé většinou nepřijali podávaného světla pravdy; také Ježíše Krista mnozí nepřijali, pronásledovali jej a konečně na kříž přibili.

Kristus je proto světlem, poněvadž nám přinesl pravdu. Pravda podobá se světlu, blud a nevědomost tmě. Kdo božskou pravdu Kristovu nezná nebo přijmouti nechce, podobá se slepci. Má oči a nevidí. Písmo svaté praví, že takoví „sedí ve tmách a ve stínu smrti“. (Is. 9. 2., Luk. 1. 79.)

Aby se upozornilo na to, že Ježíš Kristus, světlo světa, přítomen jest ve velebné Svátosti, rozžihají se ke mši svaté svíce a před svatostánkem hoří věčná lampa.

Mimo těchto zmíněných přivlastňoval si Pán Ježíš ještě i názvy jiné. Nazývá sebe dobrým pastýřem, který dává život za ovce své (Jan 10. 11.), čímž ukazuje na svou smrt, kterou lidstvo vykoupil. Nazývá sebe chlebem života, živým chlebem, který s ním sestoupil (Jan 6. 35. 48. 51.), čímž míní svaté přijímání, o němž řekl: „Kdo jí z tohoto chleba, živ bude na věky.“ Nazývá sebe dále cestou, pravdou a životem (Jan 14. 6.), poněvadž pravdou jeho učení nalézáme cestu k Bohu, čímž docházíme věčného života. Před vzkříšením Lazarovým praví: „Já jsem vzkříšení a život, kdo ve mne věří, žítí bude, i když zemřel“ (Jan 11. 25.), neboť Kristus Pán smrtí svou nám budoucí vzkříšení připravil.

6. Ale mezi všemi těmito jmény je jméno Ježíš nejvýtečnější a má v sobě zvláštní moc.

Mluvil jsem již o tom. Chci jen dodat, jak milé je Pánu Bohu, vyslovujeme-li uctivě toto svaté jméno. O svatém Ignáci, biskupu antiochijském († 107), dovídáme se z tradice i z vidění Anny Kateřiny Emmerichové, že prý to byl onen hoch, kterého Pán Ježíš zavolaal a za ruku vzal, tenkrát, když apoštolé se přeli o prvenství, a řekl: „Nebudete-li

jako pacholata, nevejdete do království nebeského. Kdo se pokolí jako pachole toto, ten jest největší v království nebeském." (Mat. 18. 3.) Byl prý tenkrát čtyřletý a bylo to v Kafarnaum. Přicházel prý potom často na ono místo, líbal je a říkal svým druhům: „Hleďte, na tomto místě vzal mne Ježíš do náručí.“ Když Ignác dospěl, stal se knězem a pak biskupem velkého města Antiochie, kde předtím působil 7 let sám svatý Petr. V Antiochii bylo mnoho křesťanů, a když tam na svém válečném tažení přišel císař Trajan a našel pohanské chrámy prázdné, ptal se mistodržitele, co je toho příčinou. A ten odpověděl: „Tím je vinen Ignác, biskup křesťanů.“ Tu dal Trajan starce Ignáce k sobě předvolati a řekl: „Ty jsi ten zloduch, který v tomto městě působí tolik rozruchu?“ Biskup odpověděl: „Není zloduchem, kdo nosí Boha v srdci.“ Císař řekl: „Myslíš tím Ježíše z Nazareta?“ Biskup přisvědčil a snažil se císaři dokázat marňost modloslužby. Ale rozhněvaný císař jen řekl: „Ad leonem!“ to jest buď předhozen lvu. Ignác byl tedy k smrti odsouzen, ale rozsudek se měl vykonat v Římě. Vojáci jej odvezli do Říma. Římští křesťané jej chtěli vysvobodit, ale Ignác jim již předem psal, aby mu neodnámali koruny mučednické. V římském amfiteatru byl před velkým množstvím diváků předhozen dvěma hladovým lvům. Ale on se modlil hlasitě: „Jméno Ježíš neustoupí z úst mých, a kdyby ústa umkla, nemůže vyhlazeno býti z mého srdce.“ Pohané se divili stálosti tohoto starce i radosti, s jakou smrt přijímal. Lvové jej roztrhali a nezbylo z něho jen několik kostí — a srdce. Křesťané vzali pak jeho ostatky, aby je dovezli do Antiochie. Na srdci prý bylo možno čísti z modrých žilek utvořené jméno Ježíš. Tak oslavil Bůh svatého Ignáce, který jméno Ježíš tolik ctíl.

Židé se domnívali, že jméno Boží se vůbec nesmí vysloviti. Katolická církev však si přeje, abychom jméno Boží a zvláště nejsladší jméno Ježíš zbožně vzývali. Je také l i t a n í e k tomuto jménu nejsvětějšímu. Nevyslovujeme však toto svaté jméno lehkomyšlně a neuctivě, jak nerozvášní lidé nesčíslněkrátě činí. Má-li kdo tento zlozvyk, ať si jej odvykne, poněvadž je to hřích vyslovovati nejsvětější jméno Ježíš a vůbec jméno Boží nadarmo. Ten, kdo při každé maličkosti nejsvětější jméno lehkomyšlně vyslovuje, ať se obává, že jednou, až vážně v úzkosti nebo nebezpečí jméno to volati bude, vyslyšení a pomoci nedojde. Končím slovy svatého Pavla: „Ve jménu Ježíšově každé koleno klekej nebešťanů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí.“ (Filip. 2. 10.) Amen.

Obsah.

32. Čemu nás učí častá nynější neštěstí	5
33. Proti požívačnosti	9
34. Víc odříkavosti	13
35. Zábava a odpočinek	20
36. Čiňte pokání	25
37. Cena času	31
38. Odpadnutí od víry katolické je neštěstím	35
39. Velké štěstí býti katolíkem	39
40. Buď věren i v malém	46
41. Stvoření člověka	49
42. Nesmrtelnost duše	54
43. Zánik světa	58
44. Těla z mrtvých vzkříšení	62
45. Čemu nás učí obilná pole	67
46. Nutnost křtu svatého	71
47. Nekonečné mloosrdenství Boží	76
48. Nebojme se zpovědi	80
49. Poslední pomazání	84
50. Umučení Kristovo	89
51. Pán Ježíš ve svaté hostii	94
52. Úcta svatých	100
53. Slib	106
54. Svátostiny. (Svěcené a žehnané věci.)	111
55. Jak působí milost Ducha svatého	116
56. Povolání ke kněžství	120
57. Rodiče a děti se mají navzájem za sebe modliti	125
58. Stlgmatizace	128
59. Nové poutní místo Fatima v Portugalsku	133
60. Svatý Josef, pěstoun Páně	139
61. Narození Kristovo	142
62. Rozličná jména Spasitelova	147

Vytiskly Lidové závody
tiskařské a nakladatelské, spol. s r. o.
v Olomouci.

- Malý Fr.: ČTRNÁCT SV. POMOCNÍKŮ s kazatelnou. Stran 86. Kč 5'20.
 Merkát K.: KAZÁNÍ na nejznamenitější menší aneb nezásvěcené svátky církevního roku. Stran 361. Kč 10'40.
 Mišoch M. dr.: PSALTERIUM seu Liber psalmorum. Stran 517. Kč 10'—.
 — ZALTAŘ neb kniha žalmů. Stran 456. Kč 6'—.
 Motil J.: ŽIVOT P. MARIE V OBRAZECH. Promluvy k májové pobožnosti. Stran 125. Kč 4'20.

Odvalil Fr. dr.: ŘEČI DUCHOVNÍ. I. Doba vánoční. Stran 103. Kč 7'—.

II. Doba velikonoční. Stran 129. Kč 12'—.

III. Doba svatodušní až do konce církevního roku.

Stran 149. Kč 14'—.

Dr. Fr. Odvalil patří mezi naše nejlepší a nejhodnotnější básníky katolické. Jeho kázání jsou původní, duchaplná, vzorné české práce a zaslouhují, aby byla hojně používána k promyšleným řečením na kazatelně.

Nejezchleba Fr.: VE ŠKOLE ŽIVOTA. Cyklus 74 promluv k dospělejší mládeži studující. Str. 340. Kč 10'—.

Oliva Jos.: ZVÝŠENÍ ÚČINNOSTI THEOLOGIE. Stran 51. Kč 2'40.

PALESTINA. Zajímavé obrazy ze Sv. země. 24 pohlednic po Kč —'60.

Proschwitzer Fr.: Památka utrpení Pána Ježíše Krista v nejsv. Svátosti oltářní. Sedm postních kázání. Upravil J. Groh. Stran 62. Kč 2'40.

Pryč Alf.: DŮSTOJNOST MATKY BOŽÍ a čest jí příslušná. 32 úvah májových. Stran 194. Kč 6'—.

— POJĎME ZA NÍM. Čtrnáct postních řečí na 14 zastavení křížové cesty. Stran 144. Kč 6'—.

— RODIČOVÉ, VÝCHOVA A ŠKOLA. Deset řečí o křesťanské výchově a škole. Stran 85. Kč 4'20.

Rodríguez Alf. — Bečák J.: CVIČBA V DOKONALOSTI KŘESŤANSKÉ žilí o postupování v dokonalosti a ctnostech křesťanských. Stran 1025. Kč 4'—.

Roothan S. J.: VĚDA SVATÝCH. Kč 1'—.

Rybák J. T. J.: KŘESŤANSKÁ ASKESE ve světle pravdy. Odpověď na hesla modernismu na vědeckém podkladě. Sedmero řečí. Stran 68. Kč 3'60.

— PÁTERO EXHORT pro studující středních škol, zvláště vyšších tříd. Stran 24. Kč 1'50.

Řehák K. L. dr.: KAM NECHCEŠ. Kniha výstrah obsahující líčení soudů Božích na věčnosti a udávající prostředky proti nim. Díl I. stran 361. Kč 3'60, váz. Kč 6'40. Díl II. stran 236. Kč 2'40, váz. 5'80.

Řehák J. N.: KRÁLOVNĚ MÁJOVÉ. Pobožnost májová upravena pro 3 roky. Stran 154. Kč 3'60.

Soukup Rob. Fr.: POSTNÍ PROMLUVY o posledních věcech člověka. Připojeno kázání na Velký pátek. Stran 44. Kč 2'70.

Spirago Fr.: KATOLICKÝ LIDOVÝ KATECHISMUS. Část I. Věrouka, část II. Mravouka — rozebrány. Část III. O prostředcích milosti. Stran 228. Kč 6'—.

Strniska. Václav: OSMERO BLAHOŠLAVENSTVÍ Kristovo a naše doba. Kázání sociální. Stran 68. Kč 3'—.

Šanda J.: DRAMA GOLGOTSKÉ. Cyklus postních řečí. Stran 31. Kč 2'40.

Šubrt Fil.: KRISTUS PÁN A MY LIDÉ. 8 časových postních řečí. Stran 93. Kč 4'20.

Váchal V. M.: VADE MECUM. Pro zpovědníky. Pomůcka k promluvám zpovědním. Obsah: Rok církevní. Povinnosti k Bohu. Povinnosti k sobě. Povinnosti k bližnímu. Povinnosti různých stavů. O zlobě hříchu. O svátosti pokání. Zpovědník tu nalezne hojnost citátů z Písma a sv. Otců. Stran 184. Kč 7'50.

Waschitz Ed.: EXHORTY ke katolické mládeži škol obecných, měšťanských a nižších škol středních. Přeložil Fr. Šebestík. Stran 184. Kč 6'—.

- MODLITBY PRO BÍŘMOVÁNÍ. Přeložil Fr. Šebestík. Stran 29. Kč 120.
- PŘIJETÍ BÍŘMOVÁNÍ bez náležité přípravy jest svatební záležitost. Casová poučení o svátosti bířmování ve formě promluv. Stran 30. Kč 70.
- Zavocal J. Met.: VĚROU KESŤESTÍ. Šest konferenčních řečí pro dobu postní. Stran 79. Kč 240.
- Zmeškal Fr.: O SALUTARIS HOSŤIA. Čili mše svatá a kněz. 38 rozjímání na památku tříletí cenného života Ježíše Krista. Stran 166. Kč 40.

HUDEBNINY:

- Drahlovský J. Č.: PRELUZIA. Op. 148 pro varhany. Kč 100.
- Holain L.: LITANIAE LAURETANAE. Partitura Kč 60. Hlasy Kč 100.
- 50 LIDOVÝCH PÍSNÍ PRO HARMONIUM I. Kč 60. II. Kč 60. III. Kč 60.
- TE DEUM LAUDAMUS, 4 hlasy s průvodem varhan. Partitura Kč 60. Hlasy Kč 240.
- Holain — Petzold: FREDEHRY A DOHRY k průvodu varhan. II. díl Kč 1380.
- PRŮVOD VARHAN k úplnému kancionálu arc. olomoucké. Kč 85.
- Petzold — Drahlovský: MESSLIED zu Ehren d. hl. Cyrill u. Method. Kč 100.
- Pihak W.: 1200 ORGELSTÜCKE als Vor- und Nachspiele. Kč 500.

VYZDOBTE MÍSTNOSTI OBRAZY NAŠICH MISTRŮ.

- Urban Fr.: NANEBEVZETÍ PANNY MARIE. Třibarevná reprodukce překrásného obrazu, vynikající barevné harmonie. 60×46 cm. Cena Kč 250. V zlaté listě Kč 700—950, blondelovém rámu Kč 1400—1600; vždy se sklem.
- Schwaiger Hanuš: PANNA MARIA HOSTÝNSKÁ. Podle starobylého hostýnského obrazu. Obraz vytištěn stříbrným a zlatým bronzem a vydán v rozměru 75×45 cm Kč 1800. 40×23 cm Kč 800, pro modlitební knížky 100 kusů Kč 2000.

KRÁSNÉ ROMÁNY A POVÍDKY.

- Autrata Fr.: VÁCLAV OUTEREK NA STUDIÍCH. Roztomilý román studenta gymnasisty. Student Outerek dobude si srdce i soucitu čtenářů a jeho rozmarné příhody často vyloudí srdečný smích. Kč 300, v dárkové vazbě Kč 420.
- Pregelj Ivan: PLEBANUS JOANNES. Joannes, lidovní hrdina románu, je typem středověkého kněze, který je plně zaujat svým posláním a dbá bezohledně a důsledně předpisů, jež má hájit a uplatňovat. Při tom dočká se tragického osudu, že zrovna ů, co mu byli nejbližší, způsobí mu největší hoře. Dr. B. Vybíral přeložil do češtiny básnicky vznošný i osobitě vyhrazený sloh tohoto románu co nejpečlivěji. Str. 176. Kč 150.
- Reymont W. S.: ZE ZEMĚ CHELMENSKÉ. Je to píseň náboženské neochvějnosti a vytrvalosti polského lidu, kterému pojem náboženský je zároveň pojmem národnostním. Autor byl poctěn Nobelovou cenou. Str. 68. Kč 600.

NAKLADATELSTVÍ R. PROMBERGRA V OLOMOUCI

K dostání též u knihkupců.